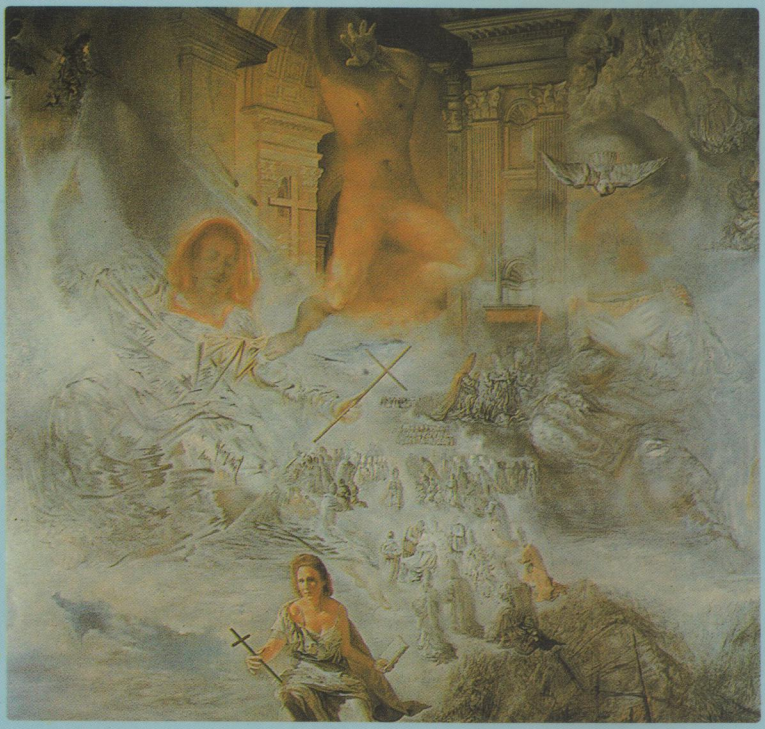
KADININ BATI SERÜVENİ

II

Parabeylikten Karabeyliğe Kadın ve Cinsellik

HÜSEYİN KILIÇ

ART YAYINLARI

PARABEYLİKTEN KARABEYLİĞE KADIN VE CİNSELLİK

Hüseyin KILIÇ (1938), AÜDTCF Türk Dili ve Edebiyatı Bölümü'nü bitirdi. Aynı zamanda **Etnoloji** ve **Kamu Yönetimi** eğitimi alan yazar, yatılı okuduğu lise yıllarında **Vatan** ve **Hür Vatan** gazetelerinde muhabirlik yaptı. Bir süre edebiyat öğretmenliği de yapan yazarın, **Ilgaz, Sesimiz, Dönemeç, Somut, Yazko, Türk Dili, Tarih ve Toplum, Bilim ve Ütopya** dergilerinde ve **Vatan, Öncü, Ulus, Yeni Ulus, Yeni Halkçı ve Barış** gazetelerinde araştırma, eleştiri, röportaj ve öyküleri yayımlanmıştır. **1984**'te **Dil Ana** adlı incelemesi **(Yeni Gün Yayınları) 1986**'da **Çingenem Çengi Çengi (Hacan Yayınları)** adlı romanı, **1995**'te **Kadın Sorunsalının Osmanlıcası (Prospero Yayınları)** adlı araştırması yayımlanmıştır.

Yazar; halen **Kadının Doğu Serüveni** adlı, dört cilt olarak planladığı kitap üzerinde çalışmaktadır.

Hüseyin KILIÇ evli; **Tada** ve **İlteriş** adlı ilki kız, iki gencin babasıdır.

HÜSEYİN KILIÇ

KADININ BATI SERÜVENİ
II

PARABEYLİKTEN KARABEYLİĞE KADIN VE CİNSELLİK

ART YAYINLARI

ART Basın Yayın Kültür Hizmetleri Ltd. Şti.
ART 10
Araştırma/inceleme Dizisi
Orijinal Adı
Kadının Batı Serüveni
II
Parabeylikten Karabeylliğe Kadın ve Cinsellik
Yazarı: Hüseyin KILIÇ

ISBN Tk.975-7008-03-6
Cilt:975-7008-05-2
1. baskı, Ankara, 1998
ART Yayınları, Ank. 1998
Bu Kitabın Yayım Hakları
ART Yayınları'na aittir

Yayıma Hazırlayan: M.Serdar Kayaoğlu
Dizgi: ART Yayınları Dizgievi
Kapak Tasarımı: Art Yayınları
Kapak Düzeni: Karizma Ajans
Kapak Baskısı: *Emel Matbaacılık*
İç Baskı ve Cilt: *Emel Matbaacılık*

Saypa Yayınlarının tüm hakları ART Kültür Hizmetleri Ltd. Şti'ne devredilmiştir.

Tuna Cad. İnkılap Sok. 2/50-58 Kızılay - ANKARA

İÇİNDEKİLER

Yayımevinin Sunuşu .....(9-14)
Giriş.....(15-23)
BÖLÜM I: Anamalcılıkta Aile ve Kadın .....(25-163)
BÖLÜM II: Faşizmde Aile ve Kadın .....(165-229)
Kaynakça .....(231-235)
Dizin .....(237-268)

Eşim ve en yakın yardımcım
Hafize'ye.

YAYIMEVİNİN SUNUŞU

Türkiye yazınının yoksul alanlarından birini de kadın sorunu oluşturuyor. Bu konuda feministler ve sosyalist feministler aracılığıyla daha çok dergi sayfalarında dile getirilenler dışında bir şeyler söylendiği iddia edilemez.

Hüseyin Kılıç'ın kapsamlı çalışması, Türkiye'de bir ilki oluşturması bakımından önemlidir. E. Reed'in, A. Kollantay'ın, A. Bebel'in, S. de Beauvoır'ın ve Marks-Engels-Lenin-Stalin'in eserlerinden derlenerek hazırlanan birkaç çeviri dışında neredeyse Türkçe telif esere rastlayamıyoruz.

Kadının Batı Serüveninde; kadın cinsinin kölecilikten sosyalist devlete kadar olan tarihsel köleliğinin yeniden-üretimi ve tarihsel akımların din, üretim tarzı ve devletle ilişkileri, bugünkü üretim ilişkilerine damgasını vuran Batı toplumları bağlamında sergileniyor. Hüseyin Kılıç, kadın cinsinin ezilmişliğinde egemen düşüncenin rolüne değinirken Nietzsche, Kant, Hegel, Schopenhauer, Sokrates'le Marksizmi karşıkarşıya getirip çarpıştırıyor ve Köleci Roma demokrasisinden günümüzün modern demokrasisine ulaşıldığında, tarih felsefeci egemen düşüncede bir ilerlemenin görülemediğini işaret ediyor. Nietzsche, Hegel'den biraz sonra, 'kadına giderken kırbacını unutma' demiyor muydu? Yazar, eleştirilerini Marksist ontolojiye dayandırıyor, ama sanırız en esaslı eleştirisini de burada 'herşeye rağmen dediği' Stalin'e ve Stalin'li Sovyetler Birliği'ne yöneltiyor. Elinizdeki eserin üçüncü cildinde sürdürülen Marksizm (Leninizm)'le 'Stalin'li Sovyetler'deki kadının hukukî durumu' tartışmasının ilgili çevrelere kaynak oluşturabileceğini düşünüyoruz.

Kölebeylikten Derebeyliğe (Kölecilikten-Feodalizme), Parabeylikten Karabeyliğe (Kapitalizmden-Faşizme) ve Çözülüş Öncesi Toplumcu Kadın. Kitapların adından da anlaşılacağı gibi, Hüseyin Kılıç'ın dilci yanı ağır basıyor: Kullandığı bazı sözcükler (1- Güç= Kudret'ten gelme ve zor+un+lu+luk'u karşılayan güc+em+li+lik. 2- Erk; güç, kudret, yetke/Yurt; ülke, vatan'dan devleti karşılayan Erk+yurt. 3- Umak= Muktedir ol-mak, yapabilmek ve U-gan= Muktedir, yapabilen'den U-gan+lı+k= Yapabilmeye muktedir olan-olmak, "iktidar" kavramı ve iktidarın

egemenliğinin yürütülmesinin aracı olarak hükümet yerine U-gan+ca)daha önce TDK tarafından önerilmiş, ama bu zamana kadar neredeyse kullanılmamıştır. Örneklediğimiz sözcükler üç ciltlik eser boyunca ısrarcı, fakat özenli bir biçimde kullanılıyor.

BÜGüNDEN GERİYE EZİLMİŞLİĞİN ŞECERESİ

"Tarihi gelişim ve ilerleme anlayışı" sömüren-sömürülen, ezen-ezilen ilişkisinin birdenbire ortaya çıkmadığını, zaman içersinde basitçe sıradan insanların ilişkisinden türediğini gösteriyor. Tarih, egemenlik çatısının kapladığı ezen-ezilen, sömüren-sömürülen ilişkisinin "bir akıl-bir özne" tarafından amaçlanarak yaratılmadığını doğruluyor. Bugünkü haliyle, egemenlik ilişkisinin her türlüsü **"üretim çabası içindeki kitleler" in içinde bulunduğu ilişkilerin yapısının"** ürünüdür; birey öznelerin değil, toplumsal ilişkinin sonucudur. Üretimde ve yeniden-üretimde 'toplumsal bireyin' ilişkisi sözkonusudur. "Tarihte ne kadar geriye gidersek, birey ve dolayısıyla üretim yapan birey de o kadar bağımlı olarak daha büyük bütünün 'bir parçası' biçiminde belirir: "Önce henüz bütünüyle doğal bir şekilde ailelerde ve gelişip klan haline gelen ailelerde."(Marks) Sözü edilen daha büyük bütün; toplumsal ilişkilerin ortaya çıkarttığı, ve nihayet üretim ilişkilerinin şekillendirdiği bireyi, toplumun kurallarına uymaya zorlayan soyut-biçimsel nesnedir(üretim biçimi).Toplumun kuralları artık bir formasyon niteliği kazandığında somutlaşmış, yani toplumu toplama ve birleştirme süreci yeniden üretim olarak ortaya çıkmıştır. Yeniden üretimden geriye gittikçe, üretim sürecinin öznesi olan topluma ve toplumsal bireye ulaşıyoruz. Hiç bir zaman kadın ya da erkek özneye ulaşamıyoruz. Marks'a kulak verdiğimizde problemin çözümüne sınıfların kaynaklandığı bütün ögeleri hesaba katarak başlamak gerekiyor. Öyleyse kadın sorununa da, 'bu bilim' yönteminin içinden bakmak yanlış olmayacaktır: Şöyle, ya tarih felsefeciliği, ya Marksist yöntem.

Toplumsal formasyonun ögelerini belirleyen altyapıdır. Tarihsel gelişme içersindeki, çeşitli toplumsal sorunların mevcut üretim ilişkilerinde anlaşılması ancak, bütün altyapısal nosyonların değerlendirilmesiyle mümkün olabiliyor.

Ezen-ezilen ilişkisi kategorisinde değerlendirmek gereken kadın kimliği, altyapısal belirlenerek toplumsal formasyonun ye-

niden üretilmesi sürecinde üstyapı kurumlarıyla karşılaşmasından itibaren, yeniden üretim sürecinin vazgeçilmez aktörü olarak bugünkü yerini (ailenin temeli, cinsel köle, ev kölesi, meta, ailenin temeli olarak 'kamusal' bir özel mülkiyet, reklam sektörünün baş aktörü v.b. aracılığıyla) alıyor.

Kadının köleleştirilmesini, bir dönemle işaretleyemiyoruz, tabii bir tarihi "an"dan da(konjonktür)başlatamıyoruz. Ancak bugünkü üretim ve yeniden-üretim ilişkilerinde belirlemek durumundayız. Çünkü nihayet, egemenlik ilişkilerinde içeriği belirleyen, ataerkilliğin son kalesi olan kapitalizmdir. Kapitalizm ise üretim tarzı, demokrasi-devlet çiftinde somutlanıyor.

Kapitalizmin tarihsel olarak belirlenmiş, birbirine **'bağlılaşık'** olan ve birbirinden **'çıkarsanamaz'** çiftinin karşısında, yine birbiriyle bağlılaşık ve bu nedenle birbirinden çıkarsanamaz olan sömüren-sömürülen, ezen-ezilen (sınıflar) ilişkisinden belirlenen sınıf kavgası duruyor.

Ataerkil toplumla kapitalizm, tıpkı üretim tarzı, demokrasi-devlet çifti gibi, tarihin en sonundaki basamak olarak birbirinden ayrı değerlendirilemeyecek kadar aynıdırlar. **Ataerkil toplum ve kapitalizm en son basamakta ancak birlikte bilinebilirler. Nicelik bazı farklılıkları, nitelikleri aynı olan ataerkillik ve kapitalizmin ayrı değerlendirilmesine sebep olamıyor.** Demokrasi, bireysel özgürlük vazediyor, ama öte yandan "dişi cinsin tarihsel bozgunundaki" temel edinim olan mülkiyetin ve zorun tanrılarından evlilik kurumunun 'yasal' dayanaklarını da perçinliyor. Elimizdeki veriler, aynı olan şeyleri ayrı ayrı bilme olanağını vermiyor. Ama bir tutum alma, davranış geliştirme olarak, salt dogmatikliğe (ideolojik) yönelirsek bütün bir tarihten de koparak ataerkillikle, kapitalizmin çelişkilerini ayırmak olanağını yaratabiliriz.

Kadın sorunu, hiçbir kökeni yokmuş gibi, bir yetişkin olarak tanrılar tanrısı Zeus'un başından çıkmadı. Ezilmişlik kategorisindeki kadın sorunu, üç temel fail tarafından belirleniyor. Üretim ilişkileri, din ve nihayet mükemmel aidiyetleriyle basit bir baskı aygıtı olma özelliğini çoktan aşan devlet kurumu.

Din ve üretim ilişkileri, altyapısal belirlenen ilişkiler olarak tanrının "ol" demesiyle yaratılmamışlardır. Özellikle dinin top-

lumsal formasyon üzerindeki etkisi aniden belirmemiştir. Yahudi Peygamberi Musa'nın, Hıristiyan Peygamberi İsa'nın ve Müslüman Peygamberi Muhammet'in ortaya çıkışı altyapısal belirleyiciliğin sağlam örneklerini oluşturuyor.

Hıristiyan dininin ortaya çıkışından itibaren, üstyapı kurumu olan Roma devletiyle ve ekonomik etmenle (örneğin tarım alanındaki gibi) ilişkisinin şeceresi, kadının ezilmişliği sorununda dinin nihai etkisinin altyapısal dolayımla belirlendiğini gösteriyor.

Üretim biçimi bir merkezden belirlenemiyor. Tarihsel olarak kendiliğinden "belirlenerek" ortaya çıkan üretim biçimi "gerçeklikte tam anlamıyla var olmayan bir soyut-biçimsel nesneyi oluşturmaktadır. Kapitalist, feodal, köleci üretim biçimleri de aynı şekilde soyut-biçimsel nesneler oluştururlar. Gerçekte sadece tarihsel olarak belirlenmiş, bir sosyal formasyon, yani (...) toplumsal bütün vardır" (Poulantzas). Kadının ezilmişliğinin veya dünya üzerindeki biricik iki cinsin, ezen-ezilen olarak ikiye ayrılması altyapıda gerçekleşir. Kadın cinsi bugün, aniden erkek cinsinin sonsuz egemenliği altına alınmıyor. Fakat kadının köleliği, sınıfların ve ordan da devletin (saptayabileceğimiz) ortaya çıkış dönemleriyle birlikte meşrulaşıyor.

Üstyapı kurumu devlet, ancak bir üretim şemasının politik, ideolojik, ekonomik v.b. belirlemelerinde somutlanıyor. Devlet, bir üretim tarzının stabilizasyonu aşamasında, altyapısal edindiği(din gibi)ideolojilere pratik hedefler gözeten hukukî ve siyasal (üstyapı ideolojileri) zoru eklemleyerek kadın cinsinin köleliğini yasallaştırıyor. Altyapı-üstyapı çiftinin karşılıklı yansımasında somutlanan devlet, üretim ilişkilerinin yeniden-üretiminde devreye giriyor. "Üstyapı, 'Hukukî-siyasal (hukuk ve devlet) ve ahlaki, dini, hukukî, siyasal vb. ideolojiler"i kapsıyor. (Althusser) Nihayet kapitalizmde bütün bunların somutlandığı yer devlettir. Devletin, bu ideolojileri destekleri olarak aniden edindiği düşünülmemelidir. Altyapısal meşruiyetin tarihsel içerik kazandırdığı ezilen cins kimliği, karşılığını, günlük yaşamda, yani ideolojinin gerçek üretim yeri olan üretim-dışındaki alanlarda (sokak, ev, okul, sendikalar, yazılı ve sözlü basın= Altusser'in tanımladığı DİA'larda) bulur.

Teorik bir ifadeyle cinsiyet ayrımcılığıyla ırkçılık, bir tarih felsefeciliğinin sonucudur. Bu esasında sınıfların, alt 'kategorik' olarak cinslerin (cins ırkçılığının) ve ırkların toplumsal-ulusal vazedilişlerinin (sonucuna yol açan kaderin) görünemeyen sebebini gösteren bir felsefenin pratik ideolojisidir.

Kadını zevk aracı ve halkı da tıpkı önceli Hegel gibi kişiliksiz-şekilsiz gören tarih felsefecisi Nietzsche; sınıf, cins ve ırk olmak üzre üç baskı biçimini kavramlaştırmaya çalıştı. O'na göre bu üçlünün baskı altına alınması "insan yaşamının" düzenlenmesi için zorunluydu. Hegel, "tanrının (erkek olduğu unutulmamalıdır) yeryüzündeki yürüyüşü"dür dediği, devlet ahlakçılığına, dine ve özel mülkiyete övgüler dizerken, yurttaşın özgürlüğünü ve mutluluğunu bu üçlü içinde arıyordu.

Marksizm tarihsel üretim tarzının dışını ve cinslerin tam eşitliğini işaret ediyor. Fiziksel olanın ikiye bölünmesi felsefel ve fiziksel açıdan uygun degildir. Ezilenlerin kurtuluşunu ayrı bir fiziksel madde-ontoloji olarak tanımlamak ve 'hemen şimdi kurtuluş!'u beklemek uzun vadedeki 'kaderi'ni sınıf kavgasından ayrı düşünemeyeceğimiz kadını, tarih felsefesinin ideolojik görüngüleriyle, yani demokratik ideolojilerle başbaşa bırakacaktır. O halde yönelmek gereken yer evrensel vatandaşlık hakları değil, tarihsel üretim ilişkilerinin (ve siyasal görünümlerinin) dışıdır.

Ezilenlerin sorunları, kapitalizmin içindeki bireyin özgürleşmesi bağlamında eski bir hikaye olan, kuramsal hümanizma ekseninde dile getirilebilir. Ama böyle bir ifade tarzı, tarafları ideolojinin (pratik) evreninden dışarıya atmayı başaramaz. Sonuç olarak böyle bir yönelimin şekillendirdiği kurtuluş hedefi, güncel siyasal ölçütlerin ya da politik ideolojilerin ötesindeki bir gerçekleşmeyi göremez. Fakat böyle yönelimler, olsa olsa Marksizmin tarih öncesinden tanımlanmak gereken hümanizma, demokrasi, özgürlük gibi tarih felsefesinin izini süren (felsefi) ideolojilerin çağdaş ütopyacı adımları olabilir.

Demokrasi ve devletiyle birlikte ataerkil toplumun son aşaması olan kapitalizmden sözediyoruz. Ataerkillik dün olduğu gibi, bugün de "egemenlik ilişkileriyle etkin bir şekilde örtüşüyor". Öyleyse, **tarihsel belirlenmiş bir üretim ilişkisi sis-**

temindeki verili üstyapı kavramlarıyla (birey özgürlüğü, demokrasi v.b.) ezilenler sorununa çare bulunamaz. Kapitalizmin en başından oturtmaya çalıştığı bireye dayalı özgürlük, demokrasi ya da özgürlükçü demokrasi kavramları, ne kadar 'radikal' olursa olsun kadının ve diğer ezilenlerin kurtuluşunu içeren kavramlar olmayı başaramıyor.

Flora Tristán (1803-1844) "Erkeklerin en ezilmişi bile, bir başka kişiyi ezebilir: O kişi yani karısı, proleterin proleteridir" dediği zaman, aynı günlerde Fourier de "Belirli bir toplumda kadına verilen özgürlük, genel olarak (topluma) tanınan özgürlüğün doğal ölçüsüdür" diyordu.

20. yy. sonundan bakıldığında, Marksizm öncesinden söylenen bu sağlam ifadelerin üstüne yeni bir şey konulmadığını (ve Marksizmin her iki ifadeyi de benimsediğini) biliyoruz. Marksizm pratik olarak, kadın sorununda bir 'ön girişim örneğini' Sovyet deneyinde vermiştir. Ama çok önce, üretim ilişkisi ve üretim ilişkisinin yeniden-üretimiyle bağlantılı gördüğü kadın sorununun karşılığını, sınıfsal aidiyetler içersinde değerlendirmekten başka, 'toplumsal düzeyde sınıfsal olarak değil kültürel, ideolojik, artistik, felsefi düzlemlerde de tanımlıyor'. Fakat, hiçbir zaman kadın sorununu bir devrimle aniden çözmek gibi,bir saçmalığa girişmeyi aklından geçirmiyor. Üretim tarzını bir devrimle değiştirmeye başladığında, kadın sorununun çözümüne de adımını atıyor. Kadın sorununu diğer ezilenlerin sorunlarında olduğu gibi, sınıfsal sorunla bağlılaşık ve sınıfsal sorundan çıkarsanamaz olarak değerlendiriliyor.

Marksizm'e göre "kendi başına ezilen, budünyanın tutsağıdır. Ezilen, esaretten kurtulmak için özgürlükçü olur, ama olsa olsa anakronik ve zavallı bir özgürlük yaşar. Ataerkil bir toplumda, cinsel özgürlüğüne "hemen şimdi!" kavuşmaya yeltenir, ve erkek bireylerine, ezilenlerin sahip olduğu cinsel özgürlüğü sağlarken kadın bireylerine erkekleri özgür kılmanın verdiği mutluluğu bahşeder. Ataerkil toplumda cinsel özgürlük, ezilen kadının özgürlük adına ezilmesiyle sonuçlanır."

M.SERDAR KAYAOĞLU

GİRİŞ

Kadınla birlikte yolalamayan ve kadınsal gizil gücü dıştalayan toplumsal girişimler ya sözde başarı olarak ya da net başarısızlıklar olarak tarihte yerlerini almışlardır.

Geçmiş kuşakların hepsinden daha çok ve daha büyük üretim güçleri yaratarak tüm kız ve anaları yarım günlük tezgâh hizmetlerine süren Anamalcı dizge de kadın sorunsalını çözebilmiş değildir.

Bu bakımdan, kadın konusu, insanlık sorunsalının ilk basamaktaki yerini korumaktadır.

Bilindiği gibi, yarısını kadınların oluşturduğu toplum denen karmaşa, insanların karşılıklı eylemlerinin ürünü olan toplam ilişkiler ağından ibarettir.

Kadını yalnızca bir **cinsel nesne**, yalnızca bir **"Le Deuxième Sexe"** ve hatta yalnızca bir **anne** sayarak bu ilişkiler ağını yetkinleştirmek, gerçek anlamda bir çağdaş toplumu var kılmak ve dahi sağlıklı gelecekleri kurabilecek yaratıcı enerjiyi biriktirmek, sözkonusu olamamaktadır.

Ünlü insanbilimci **Lewis Henry Morgan**'ın da belirttiği gibi, insan bilgi ve deneyimlerine ilişkin olgular, kadın ve erkeğiyle bir bütün olarak tüm insanlığın sürekli, altdüzey (substrate) yaşam dönemlerinden daha üstdüzey yaşam dönemlerine geçmesi biçiminde gelişmektedir.

Temel kurum ve yaşam zanaatlarının ilk tohumlarının ise, insanoğlunun henüz yabanıllık dönemini yaşadığı ve kadının egemen olduğu o anaerkil dönemlerde atıldığı bilinmektedir.

Çileli evrim sürecinde kadının üstlendiği iş payı ve gösterdiği çaba, asla erkeğinkinden daha az olmamıştır. Doğrusu, düşünsel ilişkilerin işlemesini sağlayan beyin,

bütün insan ırklarında olduğu gibi, kadın ve erkekte de aynıdır.

Hatta kadının, insanın yeniden üretilmesi gibi bir üstünlüğü vardır. Bu üstünlük, yalnızca onundur. Onun bu tekeli, erkeği, korkunç bir aşağılık duygusuna itmiştir. Babanın bitimsiz hıncının temelinde yatan ana etmenlerden biri budur. Bu hınçladır ki, Hititler'in söylence kahramanı **Kumarbi**'lerinden Grekler'in pek çok tanrısoylu heveslilerine kadar birdolu **erkek**, bazen alınlarının ortasından, bazen baldırlarının bir köşesinden, bazen de bastıkları topraktan olmak üzre, kendi çocuklarını kendileri doğururlar!

Dünya dillerinde dişi için kullanılan sözcükler, erkek için kullanılanlardan daha varsıldırlar. Ama bu, ille de dişiye daha çok önem verildiği anlamına gelmez. Unutulmaması gereken şey, kadının da her şeyden önce insan olduğu ve de erkekten aşağı kalır bir yanının bulunmadığıdır.

Bundan dolayıdır ki; yalnızca kadınların temel cinsel güdülerini doyurmalarının bile yasaklandığı **Victoria** dönemi Avrupa'sının değil, erkeklerin her gün, "*Tanrım beni kadın olarak yaratmadığından dolayı sana şükürler olsun*" diye dua ettiği; kadınlarının ise, "*Tanrım beni kendi istencine göre yarattığın için sana şükürler olsun*" diye yakardığı katı bir Yahudi ekincinin de etkisi altında bulunan **Freud** da "*Anatomi yazgıdır*" derken yanılgıya düşmüştür.

İnsan denen karmaşayı ilk kez boy aynasının karşısına diken bu büyük insan, gerek sorunları tanımlayıp yorumlarken ve gerekse yeni bir çerçeve yaratmaya çalışırken geçmişin ekinçsel genlerine yazdığı geleneksel tortulardan kurtulabilmiş değildir.

Oysa, bilimsel ve tarihsel veriler, "*anatomi yazgıdır*" diyen **Freud**'ü, hiçbir biçimde desteklememektedir!

Bilimsel ve tarihsel veriler; "*erkekle dişi arasında, önceki doğadan üstün, beriki aşağı ve uyruktur. Bu, tüm insanlık için geçerlidir*" diyen **Aristoteles**'i de desteklememektedir!

Bilimsel ve tarihsel veriler; "*eşit olmayan bir birleşmenin zincirlerini yalnızca sapına kadar bencil olanlar kırabilir*" diye tepinen **Henry Miller**'i de desteklememektedir!

Bilimsel ve tarihsel veriler; "*kızların yaşamlarının tek bir anını bile sıkı düzensiz geçirmelerine izin vermeyin! En ateşli sürezlerinde dahi oyunlarına ara vermeye ve hiç yakınmaksızın başka bir görev alabilmeye onları alıştırınız. Genç kızlara yüklediğiniz ödevleri, salt uyulması kaçınılmaz ödevlerdir diye gösteriniz*" diyen **Jean-Jacques Rousseau**'yu da desteklememektedir!

Bilimsel ve tarihsel veriler; "*kadın, derin bir dindarlık duygusuna görümlüdür. Bu görümlülük, onun güçlerini, duygularını, istençli devinmelerini ve ekinçsel çabalarını yönetmek için kaçınılmazdır. İnanç direnci, geleneklere bağlılık, yaşam yolundaki savaşımlarında kadına önderlik eder*" diyen **Prof. Dr. Heinrich Kisch**'i de desteklememektedir!

Bilimsel ve tarihsel veriler; "*erkeğin gücü etkin, ilerleyici ve savunucudur. Zekası kurgu ve yeni buluşlar içindir. Oysa kadının gücü savaş için değil düzen içindir. Zekası buluş ya da yaratış konularında değil, şirinlik sergilemeleri içindir*" diyen **Prof. Dr. John Ruskin**'i de desteklememektedir!

Bütün bu ataerkil beyinliler, haklı değildirler! Çünkü onlar; avcı erkeğin dağlarda dolaşırken, şimdiki buğday

ve arpanın öncülleri olan ot tohumlarını açınlayıp ilk toplayanların kadınlar olduğunu, taş gibi unutmaktadırlar.

Her araç, bilim ve insan emeğinin somutlaşmış bir ürünüdür. Otları kesmek için ilk araçları yapan ve tohumları yeşertebilecek uygun toprakları açınlayıp hazırlayanlar, o yaratıcı kadınların güzelim beyin ve elleri değil midir?

Gordon Childe, "*özdeksel ekinç, geniş ölçüde, bir çevreye karşı gösterilen tepkidir*" der.

Kadınların çevreye karşı takındıkları işte bu saldırgan tutum da yalnızca yeni yiyecek kaynakları yaratmakla kalmamış, aynı sürezde doğada hazır bulunmayan yeni özdekler de yaratmıştır. Ve bütün bu temel kurumların ilk tohumları, işte bu anaerkil dönemlerde atılmıştır. Bu dönemde, ilkel toplumsal kümenin temeli ve bağlayıcı ögeleri yalnızca kadınlar olmuştur.

Çünkü böyle bir kümeye ilişkin üyelerin davranışları, duyguları ve kavrayışlarında dikkate alınan tek ilişki, tek bağ, yalnızca analık ilkesinden ibaretti.

Kandaşlık ve soy, ancak kadınlara göre belirlenebilmekteydi. Baba, henüz ortada yoktu. Olabilmesine olanak da yoktu. Kadınların yönetmesi esasına dayanan bu anaerkil dizgede, **Baba**'nın karşılığı olarak **Erkek Kardeş** vardı. Ve erkek kardeş, kız kardeş ve onun ailesinin doğal koruyucusu idi.

Nitekim; Sanskritçe'de **Phratr**, İngilizce'de **Bradır**, Farsça'da **Birader** biçimlerinde söylenen **Kardeş** sözcüğü; "**korumak, kollamak, desteklemek**" anlamlarına gelmektedir.

Tarih öncesi gereçlerin büyük bir bölümünü oluşturan **Kazıyıcılar**, işte bu **ilkellik** dönemlerinde kadınlar tarafından yapılmış ve dahi onlar tarafından öncelikle kullanılmışlardır.

Nitekim, kirmenin dönüşü ile kimi doğal lifleri bükerek iplik durumuna ilk kez getirenler, doğrudan doğruya kadınlardır. Bu, insanı çıplaklıktan kurtaran önemli bir buluştur. Kadını küçümseyen ataerkil beyinliler, ancak böylesi çabalarla giyinme olanağına kavuşabilmişlerdir.

Robert Briffault'un **Analar** adlı yapıtında anlattığı gibi; yün, keten, pamuk ve ipek liflerinden elde edilen **iplik**, incelikli bir düzenek olan tezgâha girerek, kadın işleyiminin ilk örneklerini vermiştir.

Kolayca yoğrulup istenen biçime sokulabilen balçığı pişirme esasına dayanan çömlekçilik de yine kadınların hüneridir. Yazısız dönemlerin başat belgeleri olan bu yapıtları, ilkel analarımızın o uzman ellerine borçluyuz. Aşağılarda gördüğü bir Helen kızını yatağına almadan önce sarhoş olmayı yeğleyen bir Olimposlu tanrının şarap tasında, küçümsediği bir dişinin parmak izleri vardır.

Evi kurmak, yiyecekleri toplamak, sebze yetiştirmek, ürünü biçmek, kaldırmak, eleyip ayıklamak, depolamak ve öğüterek yenebilir duruma getirmek gibi beceri ve başarıların altında, hep kadının imzası vardır.

Kimi hayvanları evcilleştirenler, toprağı ilk işleyenler, yiyecek ambarının sorumlusu olarak üretim artıklarını denetim altına sokanlar, yine hep kadınlardır.

İnsanlığın en büyük eşgüdümsel buluşlarından biri olan **Yönetme** uğraşısı, doğrudan doğruya kadınların yapıtıdır. Eğitim de öyle.

Yönetme, denetleme, kaynakları en iyi bir biçimde kullanma, üretme, dağıtma ve tecimsel ürünleri değiş tokuş yoluyla değerlendirme etkinlikleri, uzun bir süre kadınların tekelinde kalmıştır.

Nitekim, ataerkil yapının en güçlü temeli olan **kadının ekonomik bağımlılığı**, aşağı ekinç evrelerini yaşayan hiçbir toplulukta yoktur!

Anaerkil dizgede, tarımsal etkinlikleri tümüyle elinde tutan kadın, tam anlamıyla **varlık** sahibidir!

Erkeğin yükselişi, en önemli beceri ve güvencesi olan avcılığı yitirmesiyle başlamıştır. Bunun ana etmenleri ise; gerek kır yaşamında ve gerekse gelişmiş tarımsal koşullarda sürekli bir yiyecek kaynağının ortaya çıkması, evcil hayvanların et ve sütleri için beslenir duruma gelmesi ve dahi çömlekçilikte de dikey bir mil üzerinde hızla dönen çarkın kullanılmaya başlanması gibi gözükmektedir. Çünkü bütün bunlar, erkeğin, avcılıktan öte başka uğraşılara elatması için ona olanak sağlamıştır. Yani avcılık işi elinden çıkan erkek, bir anlamda başıboş kalmıştır.

Bu arada, kadının, sözgelişi gebelik gibi kendi doğal yapısından ileri gelen ve erkek tarafından acımasızca sömürülen cinsel etmenleri de herhalde unutmamak gerekmektedir.

Kısacası, kadın artık kendi yarattığı tutumsal koşullarla, **Freud**'ün **yazgıdır** dediği anatomisinin kurbanıdır. Bu haksız kurbanlık ona, tarihin en uzun süren köleliğini getirecektir. Çömlekçilik, dikey mil üzerinde dönen çarkla birlikte oymaklar arası geçerliliği olan bir uğraşı durumuna gelirken, bu uğraşının yaratıcısı olan kadın, hâlâ bir ev kölesi durumundadır. Durum, kendi ördüğü koza içinde hapis kalan ipek böceğinin durumundan pek de ayrımlı değildir. Onu kozası için kaynar suya atarak bağırta bağırta haşlayan erkek, sırtındaki ipek gömleğiyle, kırıta kırıta caka satmaktadır.

Kadın, en başta doğuracağı bebeğini dokuz aydan çok karnında taşımak ve doğurduktan sonra da ona uzun bir süre bakmak güceminde kaldığı için, ev öksesinden kurtulamamıştır. Bu, hâlâ böyledir. Nitekim, hiçbir

anamalcı toplum, kadını tümüyle aptallaştıran ev ve mutfak işini, onun sırtından alabilmiş değildir. Gittikçe lükssleşen kreş ve lokanta ise, dizgenin en büyük gelir kaynaklarından ikisidir.

Özellikle gebelik, kadın için çok ciddi bir bağdır. Çünkü onun gebelik süresi, sayıların ortak bir ağırlık ölçüsüne indirgendiğinde, yavrusunu iki yıl karnında taşıyan filinkinden bile daha uzundur.

Nitekim, dikey mil üzerine yerleştirildikten kısa bir süre sonra bütün bir Yakın Asya seramik işleyimine yayılan çarkların başında, usta kadınlar yoktur bundan böyle. Çünkü, oymaklar arası bir nitelik kazanan bu zanaatın ustaları, gezginci olma durumundalar ister istemez. Kadınların anatomik yapıları ise, buna hiç uygun değildir. Onlar, bebeklerinden biri karınlarında, biri kucaklarında, öbürleri ise çevrelerinde, ama mutlaka ev kozalarının içinde kaynar suya atılıp haşlanacakları günlerini beklemektedirler artık.

Ve bundan böyle, daha önce kadınlarca yapılan katkıların tersine, yeni buluş ve varmaların hemen hepsi de erkeklerin adını taşıyacaktır. Egemenlik onlarındır, dizge onları korumakta, onlar için çalışmaktadır. Acılı kadınsa bir köle, bir kuluçka makinesi, bir eksik etek, bir el kiri, bir kaşık düşmanı, bir suç keçisi...

Bu dizgenin ürünü olan **Eski Ahit**; Tanrı'nın kadını uyuyan erkeğin kaburga kemiğinden yarattığını yazar. Ona, **Nisa** adı verilmiştir. İlk günahın kaynağı olarak gösterilir o...

İsa, öz annesine bile saygı göstermez! Annesinin geldiğini iletileyenlere, öfkeyle çıkışır: "*Benim annem de kim?!*"

Pavlus'a göre; "*erkek kadın için değil, kadın erkek içindir. Kadınlar kocalarına, Tanrı'ya bağlanır gibi bağlanmalıdırlar. Çünkü, erkek, kadının başıdır.*"

Üremeye ilişkin kaygı ile sevişenleri birbirine yeterli kılan haz korkusu, İsa dininin ana kaynaklarından ikisidir. Bu kaynaklardan her ikisi de olumsuzdur. İnsan mutluluğuna, yaşama sevincine, yaratma yetisine aykırıdır.

İsa, olanakları azalan bir dünyanın ortasında, yıllarca sonra bir **Luther**'in çıkıp da salt gelişen işleyimin yeni emeğe duyduğu gerekimleri karşılayabilmek için insan üretimini artırmak amacı ile **İncil**'deki zina kavramını dahi değiştireceğinden tümüyle iletisiz, "*ne mutlu kısırlara, doğurmamış döllüklere ve emzirmemiş memelere*" diye haykırmaktadır.

Hypathia; İskenderiye kentinde yaşayan, kendini matematiğe vermiş bir kadındır. İnanmış Hıristiyanların onu nasıl bir iman gücüyle linç ettiğiklerini İngiliz tarihçisi **Edward Gibbon**, Roma İmparatorluğu'nun Çöküşü adlı yapıtında şöyle anlatır:

"*Hypathia, bindiği arabadan aşağı indirildi. Çırılçıplak soyuldu. Sürüklenerek kiliseye götürüldü. İncil okuyucusu Petrus ve benzeri bağnazların elinde, insanlık dışı bir biçimde öldürüldü. Eti, keskin midye kabukları ile kemiklerinden sıyrıldı. Titreyen organları ateşe atılarak yakıldı.*"

Bir örnek deyin ea taerkil dizgenin ürünü olan İslam'dan verelim:

Prenses Mişa; Suudî kralı Halit'in yeğenidir. Henüz 14 yaşındayken, onu, babası yaşında bir adamla evlendirdiler. **Mişa**, adamı hiç sevmiyordu. Dedesi **kral Halit**'ten izin alarak, bir süre için **Beyrut**'a gitti. Ve orada, Suudî Bü-

yükelçisi'nin oğlu **Muslih** ile tanıştı. Bomboş gönlü, bu delikanlıya akıverdi. Sevdi onu. Lâkin, bu, Şeriat'in kabul edebileceği bir davranış değildi. Tıpkı bir kadının matematikle uğraşmasını Hıristiyanlığın kabul edememesi gibi.

Mişa'yı hemen yakaladılar. Cidde'ye götürdüler. Kentin kıyısında bir çukur açıp yarı beline kadar toprağa gömdüler. Ve dahi onu, taşlayarak öldürdüler! Bunu, din adına, **Şeriat** adına yaptılar. **Şeriat**'ta bu cezaya **Recm** adıverilmekteydi. **Recm** cezası, **zina** yapan kadınlar için uygulanıyordu.

Hypatia, İ.S. 415 yılında öldürülmüştü. **Mişa** ise, Şubat 1978'de **Recm** edildi. Yani, 1563 yıl sonra. Matematikçi **Hypatia**, 370 yılında doğmuştu. Öldürüldüğü Mart 415'de, yalnızca 45 yaşındaydı ve matematik ile astronomiye ilişkin çalışmaları yarım kaldı. **Mişa** ise, 1956'da doğmuştu. **Recm** edildiğinde 22 yaşında idi ve henüz doymayan aşkı onun kefeni oldu.

Bu iki örnek çok azdır. Hatta, benzerleri yanında hayli de arınıktırlar. Çünkü ataerkil dizge, en çok kadınların iskeletleri üzerine kurulmuştur. Anamalcılık ise, ataerkil dizgenin Kıblesidir.

***

Bu yapıtları en yetkin biçimde gün ışığına çıkarabilmek için hiçbir özveriden kaçınmayan yayımcı Selçuk Maviengin'e, yapıtların düzeltmelerini yapan, Yayımcının Sunuşu'nu, Adlar ve Kavramlar Dizini'ni hazırlayan M. Serdar Kayaoğlu'na ve dizgi işlerini yüklenen Alper Turan'a candan teşekkürlerimi sunarım.

Hüseyin Kılıç

Bölüm I

ANAMALCILIKTA AİLE VE KADIN

Gülümseyerek oturuverdiği azgın boğasının sırtında dalgaları yara yara okyanusları aşıp Azteklerin, İnkaların, Mayaların binlerce ton altın ve gümüşleri ile uyum içinde yaşayan Kızılderililerin, Afrikalıların, Asyalıların tüm kaynaklarına elkoymak amacını güden güzel **Europa**'nın daracık karnını tekmeleyip duran obur çocuk, "geçmiş kuşakların hepsinden daha çok ve daha büyük üretim güçleri"(1) yaratmak üzre, 1789 Fransasında dünyaya geldi.

XIV. Louis döneminde, saltçı yönetim doruk noktasına varmıştı. Yalnızca rahip ve soyluların dışında kalanlar vergi ödüyordu. Gümrükler, krallık toprakları üzerindeki dolaşımı engelliyordu. Pekçok dış çekinceyle başı dertte olan kral, bir de din kavgalarına karışmıştı.

XVIII. yüzyıl Fransasına, zaten derebeylik hâlâ egemendi. Toplum, ayrıcalıklı varlıkları ile vergi bağışıklıklarını kıskançlıkla koruyan küçük bir soylular sınıfı, siyasal uganlığa (iktidara) katılma olanağından yoksun bir kentsoylular sınıfı ve yeterli toprağı bulunmayan geniş bir köylüler topluluğu arasında bölünmüştü. Vergi yalnızca yoksullardan alınıyor; "rahip ve soylular sıradan insanlar gibi vergi vermek güceminde kalırlarsa, Fransa'nın sonunun geleceğine inanılıyordu."(2)

1780 Fransasında, yani Devrim'den dokuz yıl önce, 23.607.000 insan yaşıyordu. Bunların 200.000'i rahip; 78.000'i soylu; 650.000'i ordu mensubu; 95.000'i üni-

versiteli, avukat, sağaltman, cerrah; 4.000.000'u kentsoylu, bankacı, tecimci, zanaatkâr; 2.130.000'i çiftçi, hayvan sahibi; 4.500.000'i bağcı, tarım işçisi; 10.000.000'u işçi, gündelikçi; 1.954.000'i hizmetçi idi.(3)

Fransa'da, Devrim sırasındaki nüfusun 25.000.000 dolaylarında olduğu kabul edilmektedir. Bu nüfusun %88.92'sini oluşturan 22.230.000 köylünün kimi bölgelerde %17'si, kimi bölgelerde %50'si topraksızdır.

XV. Louis, işte böyle bir ülkenin kralı olarak, beş yaşında tahta çıkar. Tuzu kuru ayrıcalıklı sınıflar, tam bir bayramhavası içindedirler. Kral, Pompadour ve Barry'nin etkisi altındadır. Maliye genel denetleyicisi, **Michauld d'Arnouville**, rahip ve soyluları yirmide bir oranında vergilendirmek ister ama kabul ettiremez. Kazancının yüzde seksenini çeşitli vergi alımcılarına kaptıran ve kentsoylunun güdümünde bulunan **Tiers-États** yani **halk sınıfı**, eski düzene karşı olanlarla cephe kurmaya hazırdır.

XVI. Louis, düzeltimlere karşı biri olarak tahta çıkar. O, kraliçesi **Marie-Antionette**'e 16.000.000 ödeyip iki ayrı saray yaptırırken, Paris yöresinden Akdeniz'e giden yolların kavşak noktasında bulunan Dijon'da ekmek isteyen emekçilere kentin komutanı, "tarlalarda otlar çoktan çıktı; gidin, yiyin(4)" diye bağırır. Kralın genel denetleyicisi Calonne, ordunun donanımı için yeni borçlara girer. Amerikan bağımsızlık savaşında gösterilen çabalar, bir yandan bütçe açığını büyütürken, bir yandan da düzen için çekinceli olan özgür düşüncelerin yayılmasına neden olur.

Doğrusu, daha Devrim'den hayli önce, düşünür ve yazarlar, kentsoylu sınıfın isteklerini dile getirmiş, dünya görüşünü çoktan biçimlendirmişlerdi. Sözgelişi bir Voltaire kilise ile derebeyliğe karşı ateşli saldırılarıyla ünlenmiş, soylu Montesquieu kralın salt erkine savaş

açmış, cumhuriyetçi Rousseau ise uganlığın (iktidarın) yalnızca halkta olması gerektiğini vurgulamıştı.

1788 yılına gelindikte durumun savunulamazlığını gören kral, **États-Généraux**'yu toplantıya çağırmak güceminde kaldı; 5 Mayıs 1789 açılış tarihi olarak saptandı. Rahipler, soylular ve kentsoylulardan oluşan **États-Généraux**, 1614'ten beri ilk kez toplanıyordu.

Kral, **États-Généraux**'yu açış söylevinde, herhangi bir çalışma düzeni önermedi. XVI. Louis'ye ve **États-Généraux**'ya güvenmeyen **Tiers-États** temsilcileri, 17 Haziran 1789'da kendilerinden oluşan bir **Ulusal Meclis** kurdular. Kralın çıkışlarını dinlemeyen **Ulusal Meclis** yeni anayasayı hazırlama görevini de üstlenerek, 9 Haziran 1789'da **Kurucu Meclis** adını aldı.

Kurucu Meclis yani **Anayasa Meclisi** ya da **Constituante**, yeni dünyadan esen yürekli esintilere hayli açıktı. Kentsoylular, herşeyden önce, "dar gelen derebeylik zırhını sırtlarından atıp şöyle rahat oturan bir kapitalist ceket giymek istiyorlardı."(5) Amerika'daki oluşumlar, onların bu isteklerine katkıda bulunabilirdi. Çünkü, en başta toprağın gerçek varlık kaynağı olduğunu savlayan fizyokratlarla klasik okulun kurucusu Adam Smith'in yazdıkları yeni evrenin tutumsal yönünü düzeçlemiş; Ansiklopedistler, Voltaire ve Diderot gibi yazarlar da işin toplumsal yanını olgunlaştırmışlar; iş, uygulamaya, uygulamaya ilişkin yöntemlere gelmişti.

Gerçi, daha Haçlı Seferleri sırasında Doğu'dan gelen büyük bir varlık İtalya yarımadasında birikmiş; Venedik, Cenova ve Piza gibi kentler, koca bir İmparatorluğu denetler duruma gelmişti. Ama, Agenor kızı güzel Europa'nın karnındaki obur çocuğa, bu deneyim, hiçbir yönüyle yetmezdi. Nitekim, özellikle XVI. yüzyıldan sonra, İtalya'dan başka özeklere kayan sermaye, çok büyük miktarlarda birikmeye başladı.

Öyle ki, 1613-1653 yılları arasında, yani yalnızca 40 yıl içinde, "Hollanda Doğu Hindistan Ortaklığı'nın yıllık kârı, 650.000 altın"(6) idi ki, sözkonusu ortaklığın 40 yıllık kârı, tam 25.600.000 altın demekti.

Hollanda'dan hemen sonra gelen İngiltere, XVII. yüzyılda olağanüstü bir gelişme gösterdi. Ülkede, güçlü bir kentsoylu sınıf doğdu. Aslında, Batı Avrupalıları Hindistan'a götüren yolu, daha 1498'lerde Portekizliler açmıştı. Fakat, Hollandalılar, Fransızlar ve İngilizler, bu verimli ülkeye egemen olmakta onları yaya bıraktılar.

1610'da Surate'ye, 1639'da Madras'a, 1656'da Kalküta'ya, 1662'de Bombay'a yerleşen İngilizler, yalnızca 1770 yılında, tam 10.000.000 Bengallinin açlıktan ölmesine ses çıkarmadılar. "Dünya kadar pirinç vardı ama, İngilizler bütün pirinci satın almışlardı. Çok da pahalı satıyorlardı ve yoksul yerliler ödeyemiyorlardı."(7)

XVIII. yüzyılın başında, işleyim devriminden önce, yalnızca Hindistan'ı değil, ulaşabileceği tüm halkları ezip sömürmeye hazırlanan İngiltere'de; 180'i beysoylu, 16.400'ü soylu, 10.000'i tecimci ve armatör, 10.000'i subay ve kamu görevlisi, 35.000'i rahip ve bağımsız uğraşı sahibi, 60.000'i esnaf ve zenaatçı, 125.000'i ortakçı ve çiftçi, 364.000'i işçi ve hizmetçi, 400.000'i de Cotter ile yerlilerden oluşan 1.020.580 aile içinde, 5.302.500 insan yaşıyordu. Ailedeki ortalama üye sayısı 5.195 idi. Beysoylular, 38.333 üye sayısı ile en kalabalık aileleri oluşturuyorlardı.

Beysoyluların yıllık ortalama geliri 2.250, soyluların 540, subay ve kamu görevlilerinin 180, tecimci ve armatörlerin 295, rahip ve bağımsız uğraşı sahiplerinin 102, esnaf ve zenaatçıların 38, ortakçı ve çiftçilerin 45, işçi ve hizmetçilerin 66.5, cotterlerin 15, yerlilerin ise 6 sterlin idi. Yani bir beysoylunun yıllık geliriyle, tam 375 serf, yıl boyu geçinmek gücemindeydi.(8)

"Manchester yakınındaki bir üretimlikte (fabrikada) dokumacılar, 80-84 derece sıcaklıkta, su içme izni bile olmaksızın günde 14 saat çalışmak gücemindeydiler. Çalıştıkları yerde pencere açamaz, ıslık bile çalamazlardı."(9)

En başta kadın ve çocukları da sömürü alanına iten makine denen canavarın, "anaparanın sömürücü gücünün başlıca konusu olan insan gerecini artırmanın yanısıra, bu sömürünün derecesini de"(10) artıracağından sanırım iletisiz olan ve yıllık geliri 102 sterlin olanların öbeğine giren İngiliz dokumacı James Hargreaves, 1764'te, küçük kızı Jeany'in yanlışlıkla devirdiği çıkrıktaki iğin dönme olayını sürdürdüğünü görünce, derin derin düşünmeye başladı. Sonunda, Hargreaves, hem de aynı yıl içinde, sekiz pamuk ipliğinin birden gerilebildiği ilk tezgâhını yaptı.

Makine denen canavarın, "ailenin bütün üyelerini emek pazarına sürerek yetişkin erkeğin emek gücünün değerini tüm ailenin üzerine" dağıtacağını; "böylece, erkeğin emek gücünün değerini" alabildiğine düşüreceğini ve "üretimlikten sürüp çıkardığı" işçileri, "kapitalistlerin buyruklarına hazır emekçi sayısını artırmak üzere doğruca emek pazarına"(11) atacağını belki de hiç düşünmeyen İskoçyalı James Watt, 1769'da ilk buharlı makinesini gerçekleştirdi.

Amerikalı Robert Fulton, 1807'de, tam 45 metre boyundaki ilk yük ve yolcu gemisi dev Clermont'u denize indirdi.

İngiliz mühendis George Stephenson, 1814'te, 8 vagonu birden çekebilen ve saatte 6 km. hız yapabilen görkemli lokomotifi Blücher'i demiryollarının üzerinden kaydırdı... (12)

Denetçi Saunders'e, 1844'te, "kadın işçiler arasında öyleleri var ki, birkaç gün dışında art arda birkaç hafta,

iki saatten az bir yemek paydosu ile sabah altıdan gece yarısına kadar çalıştırılmaktadırlar. Böylece, haftanın beş gününde kendilerine ancak eve gidip gelmek ve yatmak için 24 saatten 6 saat kalmaktadır" dedirten ilk dokuma üretimliği, Saunders'in yazanağından 73 yıl önce, yani 1771'de, "canlı baca temizleyicisi olarak kullanılmak üzere"(13) binlerce çocuğun alınıp satıldığı Büyük Britanya'da kuruldu...

Kısaca dendikte, 1709'da İtalyan kökenli Bartolomeo Cristofori'nin yaptığı piyanodan, 1807'de Robert Fulton'un denize indirdiği buharlı gemisine, 98 yıl içinde, çoğu dokumacılık, iletişim ve ulaşım alanlarında olmak üzre 40 dolaylarında yeni "artı değer üretim aracı"(14) yapıldı ya da geliştirildi.

El emekçileri, daha Hargreaves'in makinesini 30 iğe çıkarması ve bunları satmak için üretmeye başlaması üzerine, emek aracının "makine biçimini alır almaz, doğrudan doğruya işçinin yarışdaşı"(15) durumuna geleceğini sezmişler ve 1768'de, Hargreaves'in evini basarak orada buldukları tüm makineleri kırmışlardı.

Ancak, eski aile ve çıkar bağlarında yarattığı çözülme ve çöküntü ne kadar korkunç ve iğrenç olursa olsun, aynı zamanda, kadınlarla çocuklara evin dışında önemli işpayları yükleyerek, daha üst düzeyde bir aile biçimi ve cinsiyetler arası ilişkinin temellerini de yaratacak olan büyük işleyimin ana öğesi makinelerin gelişmesi, bu tür bilinçsiz öfkelerle durdurulamazdı.

Nitekim, makineler, kas gücünü vazgeçilmez bir öğe olmaktan çıkardığı ölçüde kasları güçsüz, vücut gelişmeleri eksik ama eklem organları kıvrak işçiler çalıştıran bir araç durumunu aldılar. Bu nedenle de kadın ve çocuk emeği, makine kullanan kapitalistler için aranan birşey oluverdi. Emek ve emekçinin yerini alan bu güçlü araç, çok geçmeden, yaş ve cinsiyet ayrımı gözetmek-

sizin işçi ailelerinin bütün üyelerini doğrudan doğruya sermayenin egemenliği altına sokarak ücretli işçi sayısını artırmanın bir aracı olup çıktı.

Makine sayesinde, kapitalist, kadın ve çocukları da satın almaya başladı. Daha önce, biçimsel olarak sahip bulunduğu emek gücünü satan işçi, şimdi, artık karısını ve çocuklarını da satabiliyordu.

Öte yandan, yetişkin erkek işçilerin yerini kadın ve çocukların alması üzerine emekçilerin sayısı da alabildiğine artıyor ve buna koşut olarak da ücretler düşüyordu. Üstelik, kadınlarla çocukların işçi sınıfına katılmalarıyla birlikte, makine, manüfaktür döneminde erkek emekçilerin sermayenin baskısına karşı gösterdiği direnci de kırmıştı. Kaldı ki, sermaye ve makinenin kırdığı şey, yalnızca erkek emekçilerin direnci de değildi. Nitekim, Samuel Grompon'un 1779 doğumlu güzel Mulejenny'sinin vatanı ve dokuma işleyim özeği Bolton kentinin sevimli Başkomiseri Bay Harris, 1865'te, "kasabada şimdi, son 25 yılda gördüğümden daha çok genç orospu var"(16) diyordu.

Bir yandan daha XVI. yüzyıldan başlayan **çevirme** süreci, yani **tarıma elverişli toprakların otlaklara dönüştürülmesi** olayı, bir yandan makinelerin emekçi sayısını artırması ve bir yandan da sınıflar arasındaki derin uçurum; yalnızca fahişeleri çoğaltmadı, aynı zamanda, İngiltere'de, büyük bir işsiz, dilenci, başıboş ve hırsız kitlesi de yarattı. Sayıları on binleri bulan bu yoksul ve gözüpek insanlar, İngiliz sömürgelerine, özellikle de Amerika'ya göçtüler.

Amerika'daki "ilk İngiliz sömürgecileri, 1607'de, Jamestown'a yerleşmişlerdi. Oradan yola çıkarak kurdukları Virginia eyaleti çok geçmeden anakent örnek alınarak örgütlendi. 1619'da bir parlamento kuruldu. Bu genç sömürge, hızla varsıllaştı. Kızılderilileri yok ederek gü-

venliğini sağladı. 1625'te, **krallık eyaleti** durumuna geldi. Ama, özgürlüğünü de korudu."[17]

XVII. yüzyılın sonunda, İngilizler, bu yeni dünyada tam 13 sömürge kurmuşlardı. Borç yüzünden köleleştirilmiş göçmenler sayesinde, bu sömürgelerdeki nüfus, 200.000 kişiyi çoktan bulmuştu.

Daha 1604'de Fransızlar da Kanada'ya yerleşmişlerdi. 1605'de Port Royal'i kurmuşlar, 1608'de Saint-Laurent ırmağı kıyısından ilerleyerek, Quebec'e ulaşmışlardı. Yani, sömürge savaşlarının başlamak üzere olduğu sıralarda, Fransa'nın Kuzey Amerika'da, Kanada'dan Meksika körfezine kadar uzanan bölgede geniş bir imparatorluğu vardı.

Ancak, iyice kalabalıklaşan İngiliz sömürgeleri karşısında, Kanada ve Louisiana'daki Fransız varlığı çok çelimsizleşmişti. Bundan yararlanan İngilizler, 1763'de, Kanada'yı Fransızlardan aldılar. Böylece, Kuzey Amerika'daki hemen tüm sömürgeler İngilizlerin eline geçti.

Amerikan topraklarında yürütülen savaş ve savaşımlar sırasında, 2.400.000 Kızılderilinin kökü kazındı.[18]

Yeni toprakların eldeğmemiş tüm kaynaklarını, en başta Kızılderililer olmak üzre yerlilerin bütün varlıklarını ve sözgelişi Cava'nın Banjwangi kentindeki 80.000 nüfusu kısa sürede 18.000'e düşürebilen bir insan ticaretinin dehşetli utanmazlığını sömürerek semiren Amerikan kentsoylusu, 1765'te, her satış işlemi için pul yapıştırılmasını öngören bir yasayı nedensi bilerek başkaldırdı. Temsilcilerinin bulunmadığı bir parlamentonun, kendileri için vergi koyamayacağını savlıyorlardı.

1775'te İngiliz birlikleriyle göçmenler arasında savaş başladı. Amerikan direnişinin somut simgesi durumuna gelen **George Washington**, sömürgeler ordularının

başkomutanlığına getirildi. 4 Temmuz 1776'da, hukukçu Thomas Jefferson'un kaleme aldığı Birleşik Devletler'in **Bağımsızlık Bildirisi** yayımlandı. Bildiri, Amerika'daki sömürgelerin İngiltere'den koptuğunu duyuruyordu:

"Tüm insanlar" diyordu, "eşit yaratılmışlardır. Belli kimi haklara sahiptirler. Yaşam, özgürlük ve mutluluğa erişme hakları bunlar arasındadır. Bu hakları güvence altına almak amacıyla, insanlar kendi aralarında yönetimler kurarlar. Bu yönetimler gerçek güçlerini, yönetilenlerin onamasından alırlar. Herhangi bir yönetim biçimi, bu ereklere ulaşmada köstekleyici olmaya başladığında, bu yönetimi değiştirmek ya da düşürmek, yeni bir yönetim kurmak ve bu yeni yönetimin yetkilerini ve dayandığı temelleri, güvenlik ve mutluluklarını sağlayacağına en çok inandıkları bir biçimde düzenlemek ve kurmak, halkın hakkıdır."(19)

On üç sömürgenin oy birliğiyle benimsedikleri bu bildiriden yalnızca 23 gün önce, yani 12 Haziran 1776'da da **Virginia İnsan Hakları Bildirisi** yayımlanmıştı. Burada söylenenler de aşağı yukarı aynı anlamda idi:

"Tüm insanlar doğuştan eşit derecede özgür ve bağımsızdırlar. Tüm güç halkta toplanır ve halktan gelir. Yönetim biçimleri içinde en iyisi, en çok mutluluğu ve güvenliği sağlayabilen ve uganlığın kötüye kullanılması çekincesine karşı en etkin önlemleri alabilen yönetimdir. Herhangi bir yönetim bu göreve değer olmadığını gösterir ya da bu görevi hiçe sayarsa, toplumun çoğunluğunun, kamu yararına en uygun gördükleri bir biçimde, bu yönetimde düzeltimlere gitmek, yapısını değiştirmek ya da tümden kaldırmak hakkı doğar."(20)

Fransız Anayasasını hazırlamakta olan Kurucu Meclis, Amerika'daki sömürgelerden yükselen bu yeni ve

dolambaçsız seslerden esinlenerek, özellikle de Bağımsızlık Bildirisi'nden etkilenerek, Ağustos 1789'da, **İnsan ve Yurttaş Hakları Bildirisi**'ni yayımladı.

Daha genel savlarla yüklü olan **İnsan ve Yurttaş Hakları Bildirisi**; "Fransız halkının Ulusal Meclis durumunda toplanan temsilcileri, haklarının bilmezlikten gelinmesinin, unutulmasının ya da değersiz ve küçük görülmesinin, kamunun başına gelen tüm kötülüklerin ve yönetimlerdeki bozulmanın ana nedenleri olduğu düşüncesinden yola çıkarak, aktarılamaz ve kutsal insan haklarını, resmî ve açık bir bildiri ile duyurmaya karar vermişlerdir" diyor ve şöyle sürdürüyor:

"İnsanlar, hukuk açısından özgür ve eşit doğarlar; özgür ve eşit yaşarlar. Toplumsal ayrıcalıklar, ancak ortak yarara dayanabilir. Her siyasal topluluğun ana amacı, hukuksal güvence altındaki doğal insan haklarını korumaktır. Bu haklar; özgürlük, mülkiyet, güvenlik ve baskıya karşı direnmedir. Özü bakımından, her egemenliğin kökeni ulustur. Hiçbir kurul, hiçbir birey, ulustan açıkça gelmeyen herhangi bir yetkiyi kullanamaz. Özgürlük, başkasına dokuncası olmayan herşeyi yapabilmektir. Böylece, her insanın doğal haklarını kullanması, toplumun öbür üyelerinin de aynı haklardan yararlanmasını güvence altına alan sınırlardan başka sınır tanımaz. Bu sınırlar da ancak yasa ile belirlenebilir. Yasa, genel istencin diyemidir. Tüm yurttaşların, genel istencin oluşumuna doğrudan doğruya ya da temsilcileri aracılığıyla katılma hakları vardır..."(21)

Bilge kişilerin özgürlüksever ve mülk sahibi çömezlerince hazırlanan **İnsan ve Yurttaş Hakları Bildirisi**, tüm halklara seslenir gibi gözükmesine karşın kentsoyluların çıkarlarını korumakta ve onların damgalarını taşımaktadır. En başta mülkiyeti dokunulmaz ve kutsal bir hak olarak yücelten bu bildiri, bir yandan insanların

türel açıdan eşit olduklarını duyururken, bir yandan da onların varlık yönünden eşitsizliklerini özellikle vurgular gibidir. Oysa, varlık eşitsizliğinin, yasalar önündeki bu sözde eşitliği, tıpkı doğuştan kör birinin renkleri tanımaması gibi, kullanılmasını olanaksız duruma getireceği açıktır.

Nitekim, "insanlık tarihinin en büyük olaylarından biri, belki de en önemlisi"(22) olan Devrim'in civcivli günlerinde, Jacques Roux gibi vatansever öfkelilerin, "insanların bir bölümü utanmazca aç bırakılıyorsa, özgürlük, boş bir düşlemden başka birşey değildir. Varsıl, eline geçirdiği tekel aracıyla, vatandaşının yaşamı ve ölümü üstünde hak iddia ediyorsa, eşitlik, boş bir düşlemden başka birşey değildir"(23) diye haykırdığı o ekmek günlerinde, Bildiri'nin sunduğu hukuk açısından eşitliğin bomboş birşey olduğu daha iyi anlaşılmaktadır.

Kurucu Mèclis, İnsan ve Yurttaş Hakları Bildirisi'ne koyduğu insanların hukuk açısından özgür ve eşit oldukları ilkesini tümüyle yoksayarak, 1791'de kabul ettiği **Anayasa** ile halkı, **oy verme hakkı olanlar ve olmayanlar** diye, yani **varsıllar ve yoksullar** olarak ikiye bölecektir. 5 Mayıs 1789'da toplanan **États-Généraux**'da bile kentsoyluların iki kadın temsilcisinin bulunduğunu ve onların Devrim sürecine geniş biçimde katıldıklarını unutan **Meclis,** 1791 Anayasası ile Fransız kadınlarına seçme ve seçilme hakkı da tanımayacaktır.

İşte bu doğrultuda sürdürdüğü çalışmalarını bitiren **Kurucu Meclis** 4 milyon kadar paralı vatandaşın seçtiği 766 milletvekilinden oluşan **Yasama Meclisi**'ne bıraktı yerini.

1.789 Fransız Devrimi, yapısı gereği, en başta kadınları eşit ve özgür kılamazdı. Jean Paul Marat, Maxilien ve Robespierre gibi devrimciler bile kadın ha-

reketine karşı idiler. Açıkça söylemeseler de "cinsiyetini erkeğe karşı ortaya koyan, bağımsız bir politik güç olarak erkeğin karşısına çıkmak ve onunla çatışmak isteyen kadın, olanak bulsa toplumun uyum içindeki tüm öğelerini savaşa sürükleyecek ve yeryüzündeki her evi cehenneme çevirecek bir ruh yapısına sahip demektir"(24) diye düşünüyorlardı. Yani onlar, hocaları Rousseau'nun kadın hakkındaki görüşlerini pek aratmıyorlardı.

"Özel mülkiyet doğadan çalmaktır"(25) savında bulunan evrensel özgürlük savaşçısı ve zenci dostu sağcı siyaset adamı Brissot de Warville'den hayli sonra da olsa, söylediği aynı anlama gelen sözleriyle ünlenen ve Auguste Blanqui'nin değerlendirmesine göre, çıkarların yasal olmadığını savunduğu için toplumculuğa bulaştığı kabul edilebilecek olan "küçük kentsoylu karşıtlığının canlı örneği"(26) Pierre-Joseph Proudhon dahi kadın haklarına karşıdır.

Kadınların, özellikle siyasal haklar elde etmesi durumunda ailenin en temel öğesi bildiği koca erkesinin sarsılacağı inancına kapılan Proudhon, şöyle diyordu:

"Tutalım ki bir kadın halk meclisinde kocasınınkine ters bir oy kullandı. Bu, onların anlaşmazlık içinde bulunduklarını gösterir ve boşanmalarına yol açar. Kadının oyunun kocasınınkini dengelediğini kabul etsek bile, bu durumda da doğanın isteğine karşı çıkılmış, erkeklik incinmiş olur."(27)

Ancak kadının ağzını ve gözlerini bağlayarak ulu erkeğin incinmesini önleyebileceğini sanan Proudhon, kapitalist dizgede hiç yalnız kalmayacağının bilinci içinde, sözgelişi, yıllar sonrasının bir Prof. Dr. Heinrich Kisch'ine gözkırpar gibidir:

"Kadın, yazgısına boyun eğmek ve bunun güçlüklerine katlanmak için yükümlü olduğu istenç gücünü,

özellikle kocasına karşı sevgi ve saygıdan, evlilik bağlılığına karşı çevresinin gösterdiği yüksek beğeniden, içten gelen bir kutsal inancın kendisinde oluşturduğu aktöre bilincinden ve doğasında var olan analık sevgisinden alır. İşte bu yolla, ana tipi bir kadında kösnül (erotik) cinsiyet içgüdüsü, analık duyguları karşısında ikinci planda kalır. Onun kızışımsal eğilimleri dinin, yasaların ve aktörenin çizdiği sınırları aşmaz."(28)

Oysa, yalnızca Prof. Heinrich Kisch'in erkek onuru ve analık sevgisiyle dolu bu acınası görüşlerini sergilediği yüzyılımızda değil, fakat Proudhon'un, "kadının erkekle eşit hakları sahip olduğunu yatak odasında kanıtlaması gerektiğini"(29) savunduğu tarihlerde de "döl yatağında çocuk taşımaya bağlı bulunanların dışında hiçbir etkinliğin kendisi için olağan sayılamayacağı"(30) ileri sürülen acılı kadın çoktan evinden koparılmış ve en ucuz emekçi kertesine indirilmişti. Öyle ki, onlar için çalışma süresi 12 saatin altında değildi. Ekonomik koşullar, gittikçe ağırlaşmaktaydı. Bu nedenle, özellikle işçi aileleri parçalanmış, kadın, son derecede ağır koşullar altında, eş ve analık görevlerini yerine getiremez olmuştu.

Ama, "çocuk bakımı ve emzirme gibi kimi aile görevleri tümüyle de ortadan kaldırılabilecek şeyler olmadığı için, sermayenin elkoyduğu analar, bunun bir yolunu bulmak gücemindeydiler. Dikiş, yama ve onarım gibi ev işlerinin yerine, hazır eşya satın alınması da gerekecekti. Böylece, evde harcanan emek azaldıkça, harcanan para miktarı artıyordu. Ailenin geçim giderleri çoğalıyor, kazancın çoğunu alıp götürüyordu. Buna ek olarak, yaşamak için gerekli maddelerin tüketimi ve hazırlanmasında tutum ve yerinde karar verme de olanaksız duruma geliyordu."(31)

Yazgısına, sınırsız koşulsuz boyun eğmesi ve kendisine bir mal gibi sahip olunmasına rıza göstermesi[32] istenen, "onların ödevi, ateşi harlandırma savaşına katılmak değil, günlük yaşam savaşından dönen erkeğine saygı, sevgi ve sevecenlik göstermektir"[33] diye yalanlarla sarmalanan, "cinsel duygulara sahip olduklarını ileri sürmek, onlara yapılabilecek en alçakça hakarettir, karaçalmadır"[34] savlarıyla doğal yapıları ve içgüdüleri bile yoksanan kadınların çalışma koşulları ise, 1867'de Amerikalı işçi temsilcisi Rose Schneiderman'ın dile getirdiğinden daha iyi değildi:

"Dayanılmaz sıcak yüzünden belden yukarısı çıplak olarak dökümhanelerde çalışan kadınlarımız var. Onların neden dökümhanelerde çalıştıklarını hepiniz biliyorsunuz. Çünkü, erkeklerden daha düşük ücret alıyor ve daha uzun süre çalışıyorlar. Çamaşırhanelerde çalışan kadınlar, elleri kızgın kolaya batmış olarak 13-14 saat çalışıyorlar."[35]

Yalnızca Amerika'da değil, daha 1215'lerde yayımlanan **Magna Charte Libertatum**'uyla, "kimseye hakkı ve adaleti satmayacağız, yasaklamayacağız ya da geciktirmeyeceğiz"[36] sözü verilen ve de 1860'lara gelindikte, adalet içinde fahişeliğin yasallaştırılıverdiği İngiltere'de de durum, yani "içinde tohum bulunan birkaç damla sıvıyı, bir sinir uzmanına, bir din adamına ya da Nobel'i kazanacak bir bilim erine"[37] dönüştürebilen büyük yaratıcı kadının durumu kötüdür.

Sözgelişi, hani o sevimli Başkomiser Bay Harris'in, büyük bir açıksözlülükle, **şimdi sokaklarında son 25 yılda gördüğümden daha çok orospu dolaşıyor** dediği Bolton kentinde taşıyıcılık yapan dini bütün bir anne, iş koşullarını şöyle anlatır:

"Belimde bir kayış ve bacaklarımın arasında dolanan bir zincir var. Ellerimin ve ayaklarımın üzerinde emek-

leyerek yürüyorum. Yol çok dik. Çalıştığım kuyu çok nemli. Su hemen her zaman bileklerimizi geçiyor. Çoğu kez baldırımı aştığını gördüm. Tavan da sürekli akıyor. Bütün gün, tepeden tırnağa ıslak çalışıyorum. Akşamları eve bitkin dönüyorum. Yıkanıp temizlenecek gücüm bile olmuyor. Derilerim yüzülünceye kadar kömür çektiğimi bilirim."(38)

Dahası, 1863'lerin İngilteresinde, kuyu ve kanallardaki teknelerin çekiminde at yerine kadınların kullanılması, yalnız Bolton'da değil, ülkenin öbür yerlerinde de hayli yaygın bir olguydu. "Çünkü at ile makinenin üretimi için gerekli emek tamı tamına belli olduğu halde, kadının artı nüfus olarak devamı için gerekli emek her türlü hesabın altındadır."(39)

Kocanın kolay ısınan yüzüne serinletici bir yelpaze olabilmesi ve her türlü değerin üstünde yer alan kutsal analık görevini yerine getirebilmesi için, insan türünün başlangıcından beri çocuklara bakmak, yemek pişirmek, giysileri dikmek ve eşini destekleyerek ona esin kaynağı olmakla(40) görevli kılınan kadın, her ne kadar savaştan uzak kalması, coşkularla kendisini yıpratmaması, ağır çaba ve üzücü olayların acısından kopması gerekli idiyse de "tepeden tırnağa kan damlayarak, her gözeneğinden kan ve kir fışkırarak"(41) doğan ve gelişen **sermaye**, özellikle metal eşya dökümhanelerinde, iplik, dokuma, dantel, emaye, kaplama, ilaçlama, dikiş, örgü, basım ve cilt işlerinde, halat bükme etkinliklerinde, tuz madenlerinde, mum yapımında, paçavraların ayıklanmasında, kömür ocaklarında gene de "devamı için gerekli emek her türlü hesabın altında" olan kadınları çalıştırıyordu. Çünkü onlar, at ve makineden daha ucuza geliyorlardı. Üstelik, yaptıkları üretime başka hizmetler de katabiliyorlardı.

Sözgelişi, telciklerin kopmasını önleyen çok elverişli bir iklime sahip olduğu için en ince ipliklerin bile bükülmesi olası olan Manchester'de çalışan 14-20 yaş arasında çok sayıdaki kızın dörtte üçünün dölyolu girişindeki değerli dokuları güme gitmişti.

Fransa'da, Roma'nın eski sömürgesi ve XVIII. yüzyılın ipek üretimi özeği Lyon kentinde, kadınlar, günde tam 17 saat ipek büküyordu.

Londra'daki moda mağazalarında çalışan taşra kökenli pekçok kız, geceyi de işyerlerinde geçirmek güceminde oldukları için, günün her saatinde, iyilik ve aile sever işverenlerinin hizmetine koşabiliyorlardı.

Mosley'de, iki küçük kızla çalışan 24 yaşındaki bir kadın, günde iki bin dolaylarında kiremit yapıyor; ona gereç yetiştirmekle yükümlü iki küçük kız ise 9 metre derinlikte ve 36.5 metre uzaklıktaki kaygan balçık kuyusundan günde 10 ton çamur taşıyorlardı.

Dahası, genç kızları böylesi işlerde çalıştıran dizgenin en büyük kötülüğü, onları, bütün yaşamları boyunca sürecek bir aktöresizlik zincirine bağlı kılmasıydı. Bu tür genç kızlar, "daha doğanın kendilerine kadın olduklarını öğretmesine fırsat kalmadan, kaba ve ağzıbozuk oğlan çocuklarının durumuna"(42) geliveriyorlardı.

Artık, yalnız kocalarının yüzüne yelpaze sallamak, çorap yamamak ve çocuk doğurmak gibi geleneksel görevlerle yükümlü olmayan, fakat erkekten de daha çok sömürülmek üzre kapitalist cendereye alınan kadınlardan pek çoğunun evlilik dışı çocukları vardı. Üstelik, acılı annelerin yaşları da öylesine küçüktü ki, suç sayılamları (istatistikleri) ile ilgilenenler bile şaşırıp kalıyorlardı.

1861'lere gelindikte, yalnızca İngiltere ile Gal'de, 586.298 kadın ev dışında çalışıyordu. Bunlardan da

115.242'si, yani %19.7'si 20 yaşın altında idi. 16.650'si, yani %2.9'u ise 15 yaşından daha küçüktü.(43)

1866'da yapılan ilk ciddi sayıma göre, Fransa'da da 678.600 kadın kapitalizmin hizmetindedir. Paris'te erkeklerin yarısı, taşrada ise üçte biri kadar ücret alan bu kadınların 675.000'i üretimliklerde, 3.600'ü de maden ve kömür ocaklarında çalışmaktadırlar.(44)

Kadınlar ve çocuk yaştaki kızlar, hem de yarı çıplak ve erkeklerle bir arada çalışırken, aktöre yontusu iş adamlarının yüce buyrunçlarına (vicdanlarına) hiç de aykırı düşmüyorlardı.

Çünkü, Mahchester'de erdenliğini (bekâretini) yitiren, Londra mağazalarında işverenlerinin yatağına girmek güceminde kalan, Mosley'de horoz sesi duymamış sövgüler belleyen, kömür ve kiremit ocaklarında istem dışı piçler edinen kadınlardaki yozlaşma, tümüyle kendi dirimsel yapılarından ileri gelmekte ve kalıtım olayı ile ilgili bulunmaktadır:

"Kötülük, aslında, ataların kanında bulunur. Bu tür kötü kadınlar, açık seçik soysuzluk belirtileri taşırlar. Bu belirtiler şunlardır: Biçimsizleşmiş kulakları, alt ve üst çenede oluşum bozuklukları, olması gerekenden çok küçük ya da ileriye fırlak dişler, burun kanallarında olağandışılık, tiroit bezesinin büyümesi ya da pek küçülmesi, sakal ve bıyık yerlerinde birdenbire kılların belirivermesi..."(45)

Kısaca dendikte, safsataya bilim cilası vurmaya hazır pekçok Prof. Dr. Heinrich Kisch bulabilen kentsoylular sınıfı, "1789'da gerçekleştirdiği Devrim ile yönetimi ele geçirdiği zaman, **tüm insanları özgür, eşit ve kardeş** kılmaya söz vermişti. Ama, kapitalizm, 200 yıla yakın büyüme, gelişme ve güçlenme döneminde bu sözünü tüm insanlar açısından gerçekleştiremedi. Özel-

likle kadınlar, **kentsoylu sınıfından olsalar bile,** insanlık haklarından yoksun kaldılar."(46)

Üstelik, 1789 Devrimi'nden sonra, kadınlar, eski düzende sahip oldukları kimi hakları da yitirdiler. Nitekim 4 Kasım 1793'de çıkarılan bir kararname ile bütün kadın kulüpleri kapatıldı. 1791 Anayasasından ayrımlı olarak genel oy hakkı tanıyan 1793 Anayasası, kadınları bu haktan gene yoksun bıraktı. Artık, 1792'den beri gözlemci olarak girdikleri meclislere de giremeyeceklerdi.

1799'da gerçekleştirdiği bir düşürümle yönetime elkoyan Napolyon, ülkede, giderek genörgütsel (bürokratik) bir polis erkyurdu donanımı kurdu. Bu arada, **Napolyon Yasaları** diye anılan bir dizi de yasal düzenlemelere girişti. Bu dizinin **Yurttaşlar Yasası**, 312'inci maddesiyle, kadınları kocalarına boyun eğmekle yükümlü kılıyordu.

Devrim'i desteklemek üzre erkeklerle birlikte kurulan ve onlarla eşit haklara sahip olan **Devrim Dostları Kulübü**'nün dişi üyeleri, "kadına giyotine gitme hakkı tanınıyor; öyleyse kürsüye çıkma hakkı da olmalıdır"(47) diye yazılar yazan, **Kadın ve Kadın Yurttaş Hakları Bildirisi** yayımlayan **devrimci ve kralcı** Olympe de Gouges'ler, Claire Lacombe'ler, Pauline Léon'lar, kısacası tüm Fransız kadınları bu yasayla iyice evcilleştiriliyor, **Roma Hukuku**'nun **Fragilititas Sexus,** yani **Güçsüz Cins** eytişimine uygun olarak, birer bedava hizmetçi durumuna getiriliyorlardı.

Ancak 1800'lerin Fransasındaki kentlerde yaşayan kadınların ortalama %45'inin evli oldukları, onların ev içindeki ölümünü hazırlayanlarca gözardı ediliyordu. Bunlar, analığa övgü düzenler tarafından yok sayılsalar bile, yaşamak için çalışmak gücemindeydiler. Oysa, tabanı hayli eskilere giden **Napolyon Yasası**'na göre, ev

kadınlığı ile fahişelik arasında bir seçim yapmakla yüzyüze gelmişlerdi. Nitekim, hem de öyle **kulaklarının biçimsiz, çene oluşumlarının bozuk, dişlerinin çok küçük ya da ileriye fırlak** olduğundan değil, fakat salt yaşayabilmek için, Paris ve Londra sokaklarını 40 ile 80 bin arasında bir **güzel orospular kalabalığı** , Prof. Heinrich Kisch'i bile kıskandıracak biçimde şenlendirmeye başladı.

Böylece, Devrim'in kaçınılmaz yumruğu Napolyon'dan yararlanan devrimboz güçler, tarım pazarı Bergerac'taki büyük ayaklanmadan akkömür özeği Grenoble'de krala verilen dilekçeye kadar, 1789 savaşımının hep içinde yer alan kadınlardan belki yeteri kadar öç alıyorlardı ama, öte yandan da ezip sindirdikleri bu değerlerle birlikte, kendilerini, duaları kabul edilmeyince putlarını dövecek bir duruma düşürdüklerini unutuyorlardı.

Ünlü devrimcilerin yakın dostu ve sanayicilerin temsilcisi Gironden'lerin şaşmaz akıl hocası Roland de la Platiére'i bile dört yıl içinde unutan 1789 Fransız Devrimi'nin **eşitlik, kardeşlik ve özgürlük** gibi savsözlerinin öncelikle kentsoylu sınıfın erkekleri için geçerli olduğunu en iyi gösteren belgelerden biri olan Napolyon Yasası, yalnızca kadınları değil, fakat yazgıları onlarınkine çok benzeyen erkek emekçileri de savunmasız kılmıştı.

Nitekim, sözkonusu yasanın iki bin maddesinden yalnızca 7'si emeği, sekiz yüze yakını ise mülkiyeti ele almaktaydı. Sendikalar ve işbırakımı tümden yasaktı. Ama, işverenlerin örgütlenmelerine ilişilmemişti. **Ücretlerle ilgili herhangi bir anlaşmazlık durumunda, mahkeme, işçinin değil, işverenin sözünü doğru sayacaktı.**(48)

Yalnız Avrupa'da değil, daha 12 Haziran 1776'da "Virginia halkının eksiksiz ve özgür bir araya gelen temsilcileri tarafından ilan edilen" o **Virginia İnsan hakları Bildirisi**'nde "tüm güç halkta toplanır ve halktan gelir"[49] diyebilen ve 4 Temmuz 1776'da birleşik 13 erkyurdun oybirliğiyle benimsedikleri **Bağımsızlık Bildirisi**'nde yaşam, özgürlük ve mutluluğa erişme hakkını güvence altına alma amacına yönelik tüm uganlıkların ana kaynağınının doğrudan doğruya halk olduğunu algılayıp vurgulayabilen Amerika'da da kadınlar temel haklardan yoksundurlar. Sözgelişi, 1787 **Federal Anayasası** onlara oy hakkı tanımamaktadır.

Ve kimi eyaletlerinde olağan bilinenlerin dışındaki her türlü konumu bile hâlâ Sodomi olarak adlandırılan, olağan konumlar dışındaki birleşme eylemlerini ağır hapis cezası gerektiren suç sayan[50] ve nerdeyse her birinin ardına bir polis takmayı düşünecek kadar kadına güvenmeyen Amerika'da, "Groton kilisesindeki yazımlara göre 1761-1775 yılları arasında vaftiz olmuş bebeklerin üçte biri evlilikten önce dölyatağına düşmüştür."[51]

Ataerkil anlaşıya göre, başıboş bırakılan ya da yeterince denetim altına alınmayan cinsel etkinlik, yalnızca savaşçı, tecimci, ozan, fizikçi, din adamı yiğit erkeğin güzel kafasını süslemek ve böylece Groton benzeri kilise yazımlarına geçmekle kalmaz, fakat aynı zamanda korunası düzen, artırılası üretim, hatta yücetilesi uygarlığın tümü için büyük bir çekince yaratır.

"Cinsel sevginin iki kişi arasındaki bir ilişki olması ve bir üçüncüsünün ancak yersiz bulunması ya da erinçsizlik yaratması", ille de baskıcı olmak gücemindeki uygarlık ile kişiyi yeterli ve özgür kılan cinsiyeti karşı karşıya getirmeye yeter. Çünkü, "daha kalabalık insan öbek-

leri arasındaki ilişkiler üzerine kurulması durumundan" doğan uygarlığın,"doruk noktasına vardığı anda çevredeki dünyaya karşı herhangi bir ilgi için yer"(52) bırakmayan sevi ilişkisine ve tüm bağımlılıklardan kurtularak sevişebilen çiftlere dayancası yoktur!

Kaldı ki, hem iki bağımsız insanı **biz** yapan ve hem de ayrı ayrı **ben** kalmalarını önlemeyen sevgi ya da bu düzeydeki cinsel ilişki, başkaldırma özgürlüğünü tattırdığı iki kişi arasında da olup bitivermez; üçüncü bir canlının oluşumuna aracı olmak gibi kesin bir işpayı da yüklenir. Bu nedenledir ki, cinsiyetin baskıcı düzeni, tezelden üreme öncesi tutuma yönelmiş ve yalnızca insan türünün dişilerinde bulunan yapısal bir özellikten de yararlanarak, eldeğmemişliği kanıtlamaya bile yetmeyen kızlık zarını, dehşetli ikiyüzlülüğünün perdesi durumuna getirmiştir.

Üstinsan kuramının öfkeli sahibi Friedrich Nietzsche'nin, "ben, iki kişinin kendilerinden daha çok değerli olan bir üçüncüye vücut vermek konusundaki ilişkilerine evlilik adını veriyorum" diye Hıristiyanca haykırması boşuna değildir.

Erkyurt danışmanı Prof. Dr. E. Heinrich Kisch'in, "evlilik yaşamının esas temelini oluşturan kadınlık erdemi, henüz eyleme dökülmekten uzak düşlem ve tasarımları bile aldatma saydırır. Aktöre bilinci, dinsel inanç direnci ve istenç gücü kadın bağlılığının uyanık birer bekçisi olmalıdır."

"Kadın hukukunu savunan kimi kadınlar, erkeğin cinsel aldatmalarını öne sürerek, kadınların da kocalarına karşı kaçamaklar yapmakta haklı olduklarını savunmaya kalkışmakla büyük bir yanlışlığa kapılmış bulunmaktadırlar. Çünkü, cinsel ilişkide kadınla erkeğin işpayları, tümüyle başkadır. Erkek, evlilik yaşamında, bu kurumu temelinden sarsmaksızın ve ağır sonuçlara meydan

vermeksizin bağlılık yolundan ayrılıp cinsel ilişki alanında kaçamaklar yapabilir. Fakat, evli bir kadının aldatması onun iç evrenini sonsuza dek ağular, çocuklarla anne arasındaki mutlu ve içten uyumu temelinden sarsar, çocukların yasallığını kuşkuya düşürür."

"Kadın, iffetli ve temiz aktöresiyle evlenir. Onun içten dileği, sevgili kocasından çocuk kazanmak ve onları bağrına basmaktır. Bugünkü ve yarınki düşünce ve tasarımları, evinin işlerine erinç ve suskunlukla düzen vermek ve yuvasını süslemek, kocasıyla başbaşa vererek çocuklarını yetiştirmekten ibarettir"(53) diye tepinip durması bir düşgelim değildir.

Büyük İskender'in bilge öğretmeni Aristoteles'in, 2350 yıl öncesinin karanlığından, "erkekle dişi arasında, önceki doğadan üstün, beriki aşağı ve uyruktur. Bu genel olarak tüm insanlık için de geçerlidir"(54) diye haykırması ve bu sesin hâlâ yankılanabilmesi, anlamsız değildir.

William Acton'ların, **kadının cinsel isteğinin varlığından sözetmek bile kötü bir karaçalmadır**(55) diyebilecek kadar kendilerinden geçmeleri, bir öfke nöbetinden ibaret değildir.

Kadında, tek yönlü aranan eldeğmemişlik, özveri, erdem, sililik, bağlılık, temizlik, yumuşaklık, dinginlik, evcillik... ulu erkek egemenliği için, yani **Androcratie** için, belki bunların hepsi güzel... Ne var ki, XVIII. yüzyıl belindeki onmaz kamburla uğurlanırken, kadının sırtına da o göklere çıkarılan evin dışında eskisinden çok daha ağır yükler sarılmıştı.

Artık, sözgelişi bir "Staffordshire'de, bir South Wales'te genç kız ve kadınlar, kömür ocaklarında, kok yığınlarında gece gündüz" çalışıyorlardı. Bir yandan kız-

lık zarına, kadın erdemine, eldeğmemişliğe ve yüce analık duygularına övgüler düzülürken, öte yandan da "bu uygulama, parlamentoya sunulan yazanaklarda, büyük ve yaygın kötülüklerin kaynağı olarak" belirtiliyordu. "Erkeklerle birlikte çalışan, giyimleri onlardan pek de ayrımlı olmayan, kir pas içindeki bu kadınlar, işin doğal sonucu olarak kendilerine olan saygılarını" yitiriyor "ve kişiliklerini yozlaştırıyorlardı."(56)

Girişimci, gönlübol ve eliaçık yüce işadamları, analık ve evcillik adına, erdem ve sevecenlik adına ne varsa hepsini sömürüp paraya çevirmek istiyorlardı.

Örneğin, "üretimlik sahibi Mr. E., buharlı dokuma tezgâhlarında yalnızca kadınları çalıştırdığını, evli kadınları ve özellikle evde bakımıyla sorumlu aileleri bulunanları yeğlediğini" söylüyordu. Çünkü "bunlar, evli olmayan kadınlara göre daha dikkatli ve yumuşakbaşlı oluyorlar ve gerekli tüketim maddelerini sağlayabilmek için tüm çabalarını harcıyorlardı. Böylece, kadına özgü erdemler, onun aleyhine kullanılıyor ve üretmeliklerinde var olan en ince görev duygusu ve sevecenlik, onun köleleştirilmesi ve acı çekmesi için birer araç durumuna getiriliyordu."(57)

Kısacası, kadınlarla çocukların da sömürü alanına girmesiyle birlikte, insan sayısının kaynaklardan daha hızlı artışı, XIX. yüzyılın egemen azınlığının en büyük korkularından biri durumuna geldi. Adem ile Havva'dan başlayan, Aristoteles'te eytişimsel bir yaldızla parlatılan bu korku, cinsel ilişkinin doğal sonucu olan doğumu da denetim altına alma gücemliliğini birlikte getiriyordu.

1789 Devrimi'nin getirdiği eşitlik, özgürlük ve kardeşlik gibi çekinceli savsözler hâlâ kulaklarda çınlarken, azgın boğasının sırtında yepyeni çevrenlere açılan güzel Europa, giriştiği her işte Zeus'un tatlı ölümlüsü Argos'un yüz gözü ile bakıp, Uranos ile Gaia'nın oğlu Bri-

areus'un yüz eli ile bitirmek isteğinde olan kentsoylu uganlığı, durmadan artan baldırıçıplaklar yüzünden işini yokuşlara süremez, başarısını düşgelimlere bırakamazdı.

En iyi yönetim biçimi diye aydınlar egemenliğini öneren, fiziği her şeyin gelişme ve davranış görüngüsü olarak algılayan, taşın düşmesini, ateşin yakmasını, balığın yüzmesini, efendinin efendi, kölenin de köle olmasını doğalarına bağlayıveren Aristoteles, binlerce yıl önce, XIX. yüzyıl Avrupasının korkularını sezmişçesine, "sahip olunacak varlığın tutarından çok, belli bir sayının üstünde doğum olmasını engelleyerek yapılacak çocukları sınırlarsak daha iyi ederiz. Doğumların sayısını sınırlamadan bırakmak, yurttaşlar arasında ister istemez yoksulluk yaratır. Yoksulluk ise, hoşnutsuzluğa ve suça yol açar. Sakat çocukların yaşatılmaması yasal olmalıdır. Çocuk yapmak sınırlandırılmalıdır. Bu düzenlemelere aykırı bir çiftleşme yapılır da kadın çocuğa kalırsa, o zaman dölüt daha can ve duyum edinmeden önce düşürülmesi sağlanmalıdır"[58] demişti.

XVIII. yüzyılın sonlarına doğru Aristoteles'in bu sayfalarına yeniden eğilindi ve 1803'lere gelindikte, İngiliz rahibi Thomas Robert Malthus, **Nüfus Üzerine** adlı ünlü çalışmasını bilim evrenine sundu.

Klasik iktisatçıların önde gelen temsilcilerinden olan Malthus, özellikle 1789 Devrimi'nin yaygınlaştırdığı savsözlere, egemen sınıfların çıkarlarına ters düşen düşünce ve davranışlara, yoğun bir öfke duyuyordu.

Sözgelişi, Amerika bağımsızlık savaşını destekleyen, köleliğin kaldırılmasını ve cumhuriyetçi yönetim ilkelerini yürekten savunan, ilerlemeyi insanların düşünce ve duygularını kendi esenlik ve doyumları doğrultusunda yoğurup bir araya getirmelerine bağlayan, baskıyı, önyargıyı, bilgisizliği tüm benliğiyle kargıyan, 1789

Fransız Devrimi ilkelerinin yayılmasıyla toplumsal sayrılıkların yok olacağına inanan Fransız bilim ve siyaset adamı Marquis de Condorcet'yi, daha gençlik yıllarından beri hiç sevmiyordu.

Çünkü, **Doğu Hint Kumpanyası**'nın Haileybury'daki kolejinde ekonomi politik öğretmeni olan Malthus'a göre, yoksulların yoksunlukları bilgisizlik, baskı, yaygın önyargılar ya da kötü yönetimlerden gelmiyordu. Nasıl Aristoteles'e göre kölenin köleliği doğasında içerik idiyse, onların da yoksullukları yazgılarında vardı.

İktisatçı Papaz, görüşlerini, **nüfus**, **değer** ve **gelir** sorunları üzerinde yoğunlaştırdı. Ona göre, kaynaklardan daha hızlı çoğalan insanların yazgılarında, yeterli bir iyileştirme ve anlamlı bir ilerleme gerçekleştirilemezdi. Özellikle emekçi sınıfların cinsel etkinlikleri dizginlenmeliydi. Onları yoksulluktan kurtarmanın kesin bir yolu yoktu. Öyleyse, ellerinde ne varsa onunla yetinmeli, kimseden yardım beklememeli ve devrimsel girişimlerden kaçınmalıydılar.

Ama, nüfus denetim altına alınmazsa, gene de durum kötüye varabilirdi. Aritmetik bir oranda artan besin maddelerinin, geometrik oranda artan nüfus hızına ayakuydurması olanaksızdı.

Savaş, kıtlık, açlık, bulaşıcı sayrılıklar gibi ölüm oranını artıran olgular, nüfus artış hızını azaltan **olumlu** etmenlerdi. Kürtaj ile yeni doğan çocukların öldürülmesi ise, Malthus'un dilinde, **önleyici** etmenler oluyordu. **Olumlu** ve **önleyici** etmenlerle yetinmeyen dini bütün Rahip, yoksulların evliliklerini ertelemelerini, evlenmeden önce de kesinlikle cinsel ilişkiden sakınmalarını istiyordu. Bu da nüfus artışındaki **sakınma** etmenini oluşturacaktı.

Malthus'a göre, çalışan sınıfların yoksulluklarının nedeni kentsoylu kazançlarının çokluğu değil, doğrudan

doğruya nüfusun hızlı artışıdır. Esasen çok kazanma hırsı ve isteği, insan yapısının tanrısal bir gereğidir. Nüfusun hızlı artışı ise, doğa yasalarından kaynaklanmaktadır. Yani çok kazanma isteği ile nüfus artışı, kesinlikle önlenemez. Öyleyse, yoksulların durumunu düzeltmek için, temelde yapılabilecek birşey yoktur!

Malthus, gerek 1796'da yürürlüğe giren **Yoksul Yasası**'na ve gerekse her türlü toplumsal düzeltim önerilerine, hep nüfus kuramının arkasına saklanarak karşı çıkmıştır. Bütün bu çabaların, üremeyi hızlandırarak durumu daha kötüleştireceğini ileri sürmüştür. Onun türettiği "nüfus kuramına yaslanan patronlar, işçilerin tüm istekleri karşısında, yaşam düzeyini yükseltmek isteyenlerin daha az çocuk yapmaktan başka umarları bulunmadığını söylemişlerdir."(59)

Gerçekten de Malthus, patronların eline güzel bir savga vermişti: İş bırakımı, hayırseverlik, ugancanın (hükümetin) yapısı, devrim... Bunlardan hiçbirisi yoksulları kurtaramazdı. Suç, onların kendisindeydi. Bir kez erken evleniyorlardı; çok çocuk yapıyorlardı. Aktöresel kısıntıya gitmiyorlardı. Üstelik çok doğurmak, övünç kaynağı bile yapılabiliyordu. Şöyle diyordu bu konuda:

"10-12 çocuk doğurup büyüten ve oğulları vatan için savaşa giden bir anne, toplumun kendisine çok şey borçlu olduğunu sanabilir. Ama konu iyice gözden geçirilirse, saygıdeğer annenin tüze tartmacında acılı yaşlı kız kadar ağır çekmediği görülecektir."(60)

Gene klasik iktisatçıların çok bilinen adlarından olan John Stuart Mill, **özü sevgiyle yoğrulan** Hıristiyanlığın gürsesi Rahip Thomas Robert Malthus'un **aktöresel kısıntı** dediği şeyi, "bölüneni bırakmakla sonuç daha büyük bir sayı olur; bölünen aynı kalıp bölen küçülürse so-

nuç yine büyük olur"[61] öğüdüyle, daha bir bilimsel temellere oturtmuştu.

XIX. yüzyıl İngiliz deneyciliğinin örnek temsilcilerinden Stuart Mill, cinsel etkinliklerden pek de ayrı düşünülmeyen aktöre konusunda, kökü eski Yunan bilgelerinden felsefenin odağına mutluluğu yerleştiren Epikuros, usçu Demokritos ve bu yaklaşımın kurucusu Aristippos'a değin uzanan **Hazcılık** kuramının **Yararcılık** biçimini benimsemişti.

İngiliz toplum düzeltimcisi Jeremy Bentham'da bireyci Mill'i daha çok etkileyen bir içerik kazanan **hazcı** yaklaşıma göre, "yaşamak, bütün isteklerin, dileklerin, eğilimlerin doyurulmasından doğan bir mutluluğu gerektirir; yaşamın ereği de bunu sağlamaktır. Yaşamak, istenç özgürlüğüdür, davranış bağımsızlığıdır, kendi kendini doyurmaktır, tüm sıkıcı, üzücü engelleri aşmaktır."[62] Eylemler, **haz** getirdikleri ölçüde **iyi** ya da **doğru, acı** doğurdukları ölçüde de **kötü** ya da **yanlış**tırlar. Kuşkusuz, hazzın ya da acının salt eylem sahibinde kalması ya da başkalarına geçmesi de önemlidir. Bu bağlamda, özellikle hazzın başkalarına da geçmesini savunan **özgeci** görüşe, yani Hazcılığın bu biçimine, **Yararcılık** adı verilmektedir.

Hazcılığın **Yararcılık** biçimini benimseyen John Sturat Mill'e göre ulaşılabilecek en büyük mutluluk, tüm vatandaşların istedikleri gibi düşünmeleri ve davranmaları sağlandıkta elde edilebilir. Kendine uygun bulduğu yaşam biçimini sürdürmekte herkes özgür olmalıdır. Başkaları için herhangi bir dokunca yaratmadığı sürece insanlar dilediği herşeyi yapabilmeli, yaşamlarını özgürce yönlendirebilmelidirler. Ve bu tür temel haklar kullanılırken, hiçbir engelle karşılaşılmamalıdır.

Ancak, **hazcı yararcılığı**, kırk boğumlu solucanın kendi eklemlerinde tadımlanan bencil bireyciliğiyle döl-

leyebileceğini sanan erkin Mill, kadınların pantolon bile giyemedikleri, sağaltman karşısında dahi soyunamadıkları için ağrıyan yerlerini ancak bir oyuncak bebek üzerinde gösterebildikleri bir dönemde, yapmacık bir namusluluk modasının geçerli olduğu, Shakespeare'in kimi yapıtlarıyla **Robenson Crusoe**'nin sıkı denetimden geçirildiği,(63) kadın cinselliğinin tümden yadsındığı Victoria döneminde yaşıyordu. Yani, cinsel yaşama yoğun bir ölüm sessizliğinin çöktüğü bu dönemdeki kadınların durumu, hazcı-yararcı bir görüşle bağdaşır gibi değildi.

Orta sınıfların sevgilisi yürekli ve duygulu Kraliçe, 1870'lerde yayımladığı bir açık mektupla, "kadın hakları denilen ve her türlü kadınca duygu ve iffeti ayaklar altına almış, cinsiyetinin verdiği güçsüzlüğe bakmadan kendilerini budalaca bir kötülüğe kaptırmış bu çılgınlara karşı söz ve yazı ile savaşım verecek yurttaşlarını yardıma"(64) çağırıyordu.

Daha 18 yaşında **Büyük Britanya ve İrlanda Kraliçesi** olan I. Victoria döneminde, bir yandan ayrı okullarda okuyan kız ve erkek öğrenciler arasında yaygınlaşan eşcinsellik bilinmezlikten geliniyor, evli olmayan ya da evlilikte aradığını bulamayan yoksul erkeklerin tek avuntusu fahişelik ile mülkiyet sahiplerinin aile güvencesi zina alabildiğine yadsınıyor,(65) daha iyi hizmet verebilmeleri için başkent Londra'daki orospular 933 genelevde bir araya getiriliyor; öte yandan da koyu bir ikiyüzlülükle **masturbasyon** aktöresizlik sayılıyor, en suçsuz dans türlerinden vals bile, serüvenlerin coşumcu ozanı George Gordon Noel Byron'un da katılımıyla yerden yere çalınabiliyordu.

Masturbasyonu önlemek amacıyla, "erkek çocukların cinsel organı için özel bir kafes yapılmıştı. Organ bu ka-

fese hapsediliyor, organın her sertleşmesinde çıngırak çalarak"[66] çocuğu ve çevresindekileri uyarıyordu.

Vals içinse, o dönemde yazılan bir **Kadınlar Elkitabı**'nda, şöyle denmektedir:

"Herhangi bir anneye sorun: Kızını, önüne gelen her valsçinin kollarına erinçle teslim edebilir mi? Herhangi bir sevene sorun: Yüreğinin sahibini bir başkasının kollarında görmeye dayanabilir mi? Herhangi bir kocaya sorun: Karısını, topukları ya da ayak parmakları ucunda dönüp duran bir başka erkeğin kucağında gördükçe yüreği sıkılmaz mı?"[67]

Ama aynı dönem İngilteresinde, valsin dizemine (ritmine) dayanamayan kıskanç bir erkek, "karısını ya da kızını, fuhuş amacıyla satabiliyordu. 1885 yılında, yalnızca 16 yaşından aşağı olan kızların satışını yasaklayan bir yasa yürürlüğe girdi. Kadına, kocasından ayrı olarak 200 Sterline kadar gelir sahibi olma hakkı İngiltere'de ancak 1870'de"[68], yani yüce Kraliçe'nin kadın haklarından söz edenleri bir açık mektupla azarladığı yıl tanındı.

Bütün bunları çok iyi bilen John Stuart Mill, 1869 yılına gelindikte **Kadınların Uyrukluğu** adlı bir yapıt yayımladı. Yazar, gönül verdiği deneyciliğinin gereği olarak yapıtını hazırlarken üvey kızı Helen Taylor ile sevgili karısı Harriet Taylor'un görüş ve deneyimlerinden de yararlanmıştı.

Kadınların bütün yaratı (sanat) ve bilim dallarında yetişmeleri, özellikle de uğraşı eğitimi görmeleri durumunda dünyadaki yeteneklerin iki katına çıkıvereceğine inanan Mill, kadın haklarını zaten savunagelmiş ve daha 1860'larda İngiliz kadınları onun önderliğinde kimi girişimlerde bulunmuşlardı.

"Antifeminist direnişi yererken, bu görüşün evliliği istenmeyen bir duruma soktuğu ve evlenmedikleri tak-

tirde de bütün yolların kadınlar için kapalı bulunduğunu"[69] belirten Mill, 1866 yılında kadınlara oy hakkı verilmesini parlamentoya önerdi.

Erkin (liberal) bilge, "bugün, kadının yapısı denilen şey, tümüyle düzmece bir şeydir" diyordu yapıtında. "Bu yapı belirli yönlerde gücemlemeler, belirli yönlerde doğaya aykırı dış baskılarla" oluşturulmuştu. "Hiç kuşkusuz söyleyebilirim ki" diye sürdürüyordu sözlerini, "başka hiçbir bağımlı sınıfın özyapısı, efendileri tarafından, doğal orantılardan böylesine saptırılmış değildir."[70]

Stuart Mill'in bu haklı saptamaları ve ılımlı başkaldırısı karşısında, Kraliçe Victoria'dan da arkalanan gerici güçler, kendisine **deli, sapık, aktöresiz** diye saldırıya geçtiler. Bunlar, başkent Londra'daki 933 genelevi görmeyen, iş denetimcilerinin kalemiyle resmî yazanaklara geçen "kadınların pek çoğunun evlilik dışı çocukları vardır ve bu kadınların yaşı o kadar küçüktür ki, suç sayılamlamalarıyla (istatistikleriyle) ilgili olanları bile şaşkınlığa düşürür"[71] biçimindeki satırları okumayan, 1884'lerin Viyanasında her "7-8 erkeğe bir fahişe" düştüğünü, firengi ve belsoğukluğunun bu güzel kenti kırıp geçirdiğini, 1821-1840 yılları arasında tam 1.000.000 çocuğun sokaklara bırakılıverdiğini[72] duymayan erdemli İngilizlerdi.

Ama Stuart Mill, hak bildiği yolda ilerliyor, **Kadınların Uyrukluğu**'nda şöyle yazıyordu.

"İki cins arasındaki toplumsal ilişkileri düzenleyen ilke, yani bir cinsin ötekinden aşağı tutulması, özü gereği yanlıştır ve bugün de insanın gelişmesi konusundaki belli başlı bir engeldir. Bunun yerine tam anlamıyla eşitliği sağlayan, herhangi bir cinse üstünlük ya da ayrıcalık tanımayan ve öteki cinse, engellemeler, sınırlamalar getirmeyen bir ilkenin getirilmesi gerekir."[73]

Bölme işleminden yola çıkarak hızlı nüfus artışını kesin kurallara bağlayıveren Mill, toplumsal koşullamanın cinsel işpayına uygun bir kişilik ve cinsel davranış geliştirdiğini de anlayabilmişti. Kadınların böylesine bağımlı olmalarının erkekleri daha kaba ve kırıcı yaptığını görebiliyordu. Erkekler onları insan değil, yasanın kendilerine bağladığı birer mal olarak görüyorlardı. Birer **Ev Kölesi** olarak kadınlar, erkeklerin kendilerini keyiflerine göre kullanabilecekleri birer mal biçiminden başka herhangi bir konuma sahip değildiler.

John Stuart Mill, hiç kuşkusuz, olaya bireyci bir gözle bakıyordu. Yaklaşımı duygusal, yöntemi metafizik, terimleri bulanıktı. Sözgelişi, temel bir kötülük diye nitelediği kadının uyruksal durumunu erkeğin yapısında varsaydığı barbarlığa bağlayıveriyordu. Bu durum, Mill'e göre gönülalma ve tatlı sözlerle yeğinleştirilebilir; oy ve mülkiyet hakkını kadınlara vermekle de iyice kolaylaştırılabilirdi.

Kısaca dendikte, hazcı Mill'in hayli doğru tanımladığı soruna getirdiği çözüm, yeterli yetkinlikte değildi. Kadının yüklendiği geleneksel işpayının kökünden değişmesini o da istemiyordu. Ama, **Kadınların Uyrukluğu** adlı yapıtında, aşağıdaki satırlar gene de yer alabiliyordu:

"Kadınlar, öteki bağımlı sınıflardan öylesine ayrımlı bir durumdadır ki, efendileri onlardan salt hizmet etmesinin ötesinde başka şeyler de bekler. Erkekler, kadınların yalnızca kendilerine boyun eğmelerini değil, kendilerini sevmelerini de isterler. En kaba, en acımasız olanları dışında bütün erkekler, kendilerine en yakın ilişkideki kadının yalnızca bir köle olmasını değil, gönüllü bir köle olmasını, seve seve kölelik etmesini isterler. Bir köle değil, bir gözde bir cariye olmasını dilerler."(74)

Aynı dönemde yaşayan John Ruskin ise, John Stuart Mill'in betimlediği durumu onaylamakta ve kadınların uyrukluğunu coşkuyla savunabilmektedir. Nitekim, katı ve dindar bir annenin biçimlediği ve mutsuz bir evlilik yapan John Ruskin, **Kraliçenin Bahçeleri Üzerine** adlı yapıtında, kadınları eş ya da fahişe olarak iki kümede sınıflandırmaktadır. Eşlerin görevleri, tıpkı Rousseau'da olduğu gibi kadıncıl bir yolgösterme, erkeğe ve aileye hizmet, herkes üzerinde olumlu etkiler yapma ve görümlülere bağışlarda bulunarak zaman zaman da iyilik gösterilerinde bulunmaktan ibarettir. Yaratı tarihçisi Prof. Ruskin, kadınların bağımlı yaratıldıklarına, öyle de kalmalarının gerekli olduğuna yürekten inanır.

Ona göre, öğrendiği her bilimi tam anlamıyla algılamak güceminde olan "erkeğin gücü etken, ilerleyici ve savunucudur. Anlağı kurgu ve yeni buluşlar içindir. Erki serüvenler, savaşlar ve fetihlere harcanır. Oysa, kocası ve kocasının dostlarının beğendikleri, ilgilendikleri konulara yakınlık duyabilecek ölçüde bir dil ve bilimi öğrenmekle yetinmek durumunda olan kadının gücü, savaş için değil, düzen içindir. Anlağı buluş ya da yaratış konusunda değil, tatlı ve şirin düzenlemeler, kararlar konusunda etkendir. Kadın, yeri ve görevi gereği, tüm çekince ve baştan çıkarmalardan ırak kılınmıştır."(75)

Victoria döneminin resmi tutumu diyebileceğimiz erkeğin üstünlüğü süslemini aktaran John Ruskin, yer yer Rousseau'nun diliyle konuşmakta ve eşe, **Yatak-Mutfak-Sadaka** üçgeninde ufak bir alan bırakmaktadır.

Victoria döneminin yaratı tarihçisi, eleştirmeni ve deneme yazarı John Ruskin, kadını, bu üçgenin dar açısında öylesine sıkıştırır ki, yıllarca sonra, 1934'te, Nazi önderlerinden Bayan Guida Diehl, onun ünlü yapıtı **Kraliçenin Bahçeleri Üzerine**'yi okunabilir yayınlar listesine alınması için büyüklerine öneride bulunur.(76)

Uygarlığın, insan içgüdülerinin tutuklanmasına bağlı olduğunu ileri süren, doygunluktan elçekme ve doygunluğu ertelemeyi gelişmenin önkoşulları olarak gören ve "mutluluk bir ekinçsel değer değildir" yargısında bulunan, Aydınlanma çağının seçkin ürünü ataerkil Sigmund Freud'ün de ünlü kuramının esas temellerini, gene Victoria devrinin bilimsel düşüncesini belirleyen katı gerekircilikle, cinsel yaşamını belirleyen kösele alınlı ikiyüzlülük oluşturmaktadır.

İnsan yaşamının akışını birbirini düzenli olarak izleyen dirimsel basamaklar durumunda algılayan ve her bir sonraki basamağın bir öncekinin yerine geçip onu ortadan kaldırdığına inanan; baskıyı, bireyin içgüdüsel yapısından kaynaklandırarak, özgürlük ve mutluluğun yazgısının beden, tin, doğa ve uygarlığın katıldıkları bir ölüm kalım savaşı sonunda kararlaştırıldığını savlayan Freud, özünde, kentsoylu egemenliğinin cinsel evrenine saldırır.

Erich Fromm, bastırılmış içgüdülerin aktöresine yaslanan Freud öğretisini, "gözlemlenebilir gerçeklerin şaşırtıcı bir biçimde usa uydurulmuş yorumudur"(77) diye tanımlar. Shulamith Firestone, onun ökesini (dehasını) bilimsel olmaktan çok özünsel (şiirsel) bulur.(78) Bertrand Russell, "topluma uyma aklıbaşında olmanın göstergesi ise, Freud'un kendini aklıbaşında saymamak gerekiyor"(79) biçiminde yazar. Kate Millett, "Freud'un kızlara enenmişlik (hadımlık) korkusunu yaraştırması ilginçtir. Kızlar giderek enenmişlik duygusunu yenerlerse de hiçbir zaman penis özlemini yitirmezler ve güçsüz durumlarıyla eksiksiz erkek için her zaman çekince oluştururlar. Burada sahip olanlarla olmayanların ilişkisinde belli belirsiz kapitalist bir karşıtlık vardır. Freud, dirimbilim ile ekinç, içyapı ile statü arasında büyük ve budalaca bir kavram karmaşasına düşmüştür(80) diyerek

belirler yargılarını. Freud üzerine geniş bir araştırma yapan Herbert Marcuse ise şöyle der:

"Freud donuktur, katıdır, yıkıcı ve karamsardır. Freud, sayrılık ve sağaltmanın her iki yanın tüm kişiliğini kapsayacak kişiler arası ilişkiler sorunu olduğunu düşünmemiştir. Freud, toplumu duragan olarak görmüş ve toplumun insan içgüdülerini denetleme düzeneği olarak geliştiğini düşünmüştür."(81)

Freud öğretisini tümüyle fizikötesi görenler, çok gözüpek ve hatta devrimci bulanlar, "her ikisinde de bilgi amaç değil, eylem için bir koşuldur. Freud olsun Marx olsun ikisi de fizikötesi olmayan bir eğilimde direnmişlerdir"(82) diyen bir Freerick Hacker gibi onu Marx ile uzlaştırmaya kalkışanlar da vardır.

Ancak, evrensel olanı bireysel görüş içinde açıklamaya çalışan, toplumsal sayrılığı birey üstünde sağaltmaya kalkışan, bilinci bilinçsizliğin yönetimine vermekten çekinmeyen, tinseli birincil, özdekseli ise ikincil sayan Freud öğretisinin Marxizm ile uzlaşıp uzlaşamayacağı bir yana; bu kuramın cinselliği alabildiğine ön plana çıkardığı, özellikle çocuklarda varsaydığı cinsel imgenin baskı altına alınması durumunda akıl sayrılıklarının kaçınılmaz olacağını göstererek anne ve babalarda eskisine göre daha bir hoşgörü gereği yarattığı ve toplumun taşlaşmış cinsel inançlarını değiştirmede hayli yararlı olduğu bir gerçektir.

Aslında, 6 Mayıs 1856'da Freiberg kasabasında doğan Sigmund Freud, yalnızca Victoria dönemi Avrupasının değil, her gün erkeklerin **"Tanrım beni kadın olarak yaratmadığından dolayı sana şükürler olsun;** kadınlarının **da Tanrım beni kendi istencine göre yarattığın için sana şükürler olsun** diye yakardıkları Yahudi ekincinin"(83) de etkisi altındaydı.

Ve de Freud, gerek sorunları tanımlayıp yorumlarken ve gerekse yeni bir çerçeve yaratmaya çalışırken, geçmişin omuzlarına yüklediği bu tortulardan bir zaman bile kurtulamamıştır.

Freud, orta halli bir Yahudi yün tecimcisinin ilk erkek çocuğu idi. Babası, hem sıkı bir Yahudi, hem de hayli yetkin bir din eleştirmeniydi. Annesi ise, kendisinden iki kat daha yaşlı olan bu zorba Yahudinin güzel, sessiz, uysal ve evcil karısıydı.

1873 yılında Viyana Üniversitesi'ne girdi. 1881'de sağaltman oldu. Paris'e gittiği bir sırada, ünlü sağaltman Charcot ile tanıştı. Charcot, **histerinin** psikolojik kökenli olduğunu ve **hipnotizma** yöntemiyle de bu sayrılığın sağaltılabileceğini ileri sürüyordu. Yöntem, genç Freud'e hayli ilginç gözükmüştü.

1882'de, Martha Bernays ile nişanlandı. Tam 26 yaşındaydı. Dört yıl süren nişanlılık dönemi hayli ateşli geçti. Bu dönemde yazdığı mektuplarda kadını bir ev işçisi olarak görür. Ona biraz tepeden bakar ve evinde nasıl bir düzen istediğini sergiler:

"Masalar, sandalyeler, yataklar, aynalar, mutlu geçen zamanı anımsatacak bir saat, güzel düşler kurmak için bir koltuk, ev hanımının yerleri temiz tutmasını sağlayacak halılar, dolapta güzel kurdelelerle bağlanmış duran çarşaflar, son moda giysiler ve yapma çiçeklerle süslü şapkalar, duvarlarda asılı resimler, günlük bardaklar ve önemli günler için şarap kadehleri, tabaklar ve dikiş masası, bir çalışma lâmbası..."

"Ve herşey yerli yerinde olmalıdır, yoksa yüreğini bir mobilya için küçük parçalara bölmüş olan ev hanımı tedirgin olur."

"Senin ne tatlı olduğunu, bir evi nasıl bir cennet durumuna getirebileceğini, benim meraklarımı nasıl paylaşacağını, nasıl bir neşeyle tüm görevlerini yapacağını biliyorum."(84)

Sigmund Freud ile Martha Bernays, nişanlılıklarından dört yıl sonra, 1886'da evlendiler. Cinsel yanı pek varsıl olmayan bu evlilikten altı çocuk geldi dünyaya. Yani Freud, emekçi olmadığı için olacak, Malthus'un verdiği salıklara pek uymadı.

Artık evini çekip çevirecek bir eşe de kavuşan Freud, tam bir gönül dinginliği içinde, ünlü sağaltman Joseph Breuer'ün çalışmalarına ilgi duymaya başlar. Breuer, sayrılarını, **Baca Temizleme** ya da **Tepki Yenilenmesi** tekniği adı verilen bir yöntemle sağaltmaktadır.

Birlikte yaptıkları çalışma sonunda, **Histeri Konusunda Çalışmalar** adlı ünlü yapıtlarını yayımlarlar. Bundan sonra, Breuer ile anlaşmazlığa düşen Freud, çalışmalarını tek başına sürdürür ve **Psikanaliz** adı verilen **Serbest Çağrışım** yöntemini geliştirir.

Psikanaliz, çağrışım ve oranlamalara dayanan bir yöntemdir. Sayrı, hiçbir etki altında tutulmadan konuşur, sağaltman onu dinler ve söylediklerini yorumlar. Karşılıklı konuşma sayrıda bir erinç, bir gevşeme sağlar. Böylece, beyindeki erinçsiz kılıcı öğeler denetim altına alınır ve kişiliğinin öteki yanlarıyla uyumlu duruma getirilerek sayrılık ortadan kaldırılır.

"Genel olarak bugünkü uygarlığımız içgüdülerin ortadan kaldırılmasına dayanmaktadır"(85) diyen Freud'a göre, baskı altına alınan, bilinçaltına itilen öğeler, şu ya da bu biçimde diyemini (ifadesini) bulmaya çalışır. İnsanın hiçbir davranışı anlamsız ya da nedensiz değildir. Bir anlamda, tüm davranışlar, **tinsel gerekirciliğin** kaçınılmaz sonucudurlar.

Kimi davranışlar yalındır, kolay anlaşılır. Kimileri hayli karışıktır, algılanmaları güç olur. Kimi davranışlar ise hiç anlaşılamazlar. Davranışların anlaşılabilir ya da anlaşılamaz olmasındaki bu ayrımlılık, onların bilinçli, bilinçaltı ya da bilinçdışı nedenlere dayanmalarından ileri gelir.

Bütün insanlık benim müşterimdir diyen Freud'a göre, insan, beden ve tin olarak yoğunlaşmış bir enerji yığınından ibarettir. İnsandaki tinsel enerjiye dayanan yapı, **Kişidışı bölge** (İd), **Benlik bölgesi** (Ego) ve **Benliküstü bölge** (Süperego) olmak üzere üç ana katmandan oluşur.

Kişidışı bölge, tüm içgüdülerin depo edildikleri yerdir. Burası, ansal yapının en eski, en büyük ve en temel katıdır. Bilinçli toplumsal kalıplardan, tüm ilke ve değerlerden bağışıktır. Sürezden (zamandan) etkilenmez. Karşıtlıklardan dokuncaya uğramaz. "Hiçbir değer, iyi ya da kötü, hiçbir aktöre" kuralı tanımaz. Tıpkı Dante'nin **Cehennem**'indeki **Kösnü Düşkünleri** gibi, zevki ustan üstün tutar. Tüm isteği, dizginsiz gerekimlerinin, haz ilkesi uyarınca, anında doyurulmasıdır.

Yüz kafalı Kerberos'larla dolu olan Kişidışı bölgenin, uygarlık adına denetlenmesi gerekir. Bu görevi ise, dış dünyanın etkileri altında bu katmanın uyarıları algılama ve uyarılardan korunma örgenleriyle donanmış bir bölümü olan **Benlik bölgesi** üstlenmiştir.

En başta yaşanan gerçeklere uyma işleviyle yükümlü bulunan **Benlik bölgesi,** azgın **Kişidışı bölge** ile katı kurallarla bağımlı çevre arasındaki bir aracı durumundadır. Bu katmanın kimi araçları doğuştan gelir, kimi araçları da sonradan edinilir. Freud, doğuştan gelenlere **Birincil,** deneyimlerle kazanılanlara ise **İkincil** araçlar adını vermektedir.

Benlik bölgesi, Kişidışı bölge karşısında, dış dünyayı simgelemek ve bu yolla **Kişidışı bölge**yi koruyup kurtarmak gibi bir yüce ödevi de yüklenmiştir. Tersi durumda, dış etmenlerin etkin gücünü hiç hesaba katmadan körükörüne içgüdülerini doyurma ardında koşan **Kişidışı bölge,** yok olmaktan kurtulamayacaktır.(86)

Önce anne ve babanın, daha sonra da öteki toplumsal öğelerin bireye benimsettiği değer ve sınırlamalardan oluşan **Benliküstü bölge,** her şeyden önce gerekimlerin giderilmesine engel olan, **isteklere karşı koyucu** bir nitelik taşır. Toplumsal kuralların bekçisi durumundadır. Doğuştan gelmez, sonradan kazanılır. Bilinçdışı kalan en yüce katmanına, **Vicdan** adı verilir.

Hiçbir kural tanımayan **Kişidışı bölge** haz ilkesini benimser ve anında doyuma ulaşmak ister. Gerçek ilkesini benimseyen **Benlik bölgesi** ise dokuncalı durumlardan kaçar, doyum yollarının en uygun olanını arar. Dengeyi sağlayabilmek için, **Kişidışı** bölgenin pisliklerden hoşlanan sınırsız istekleriyle **Benliküstü bölgenin** sert kurallarını bağdaştırmaya çalışır. Çalışmanın verimli sürdürülebilmesi için, haz canavarının istekleri ertelenir. Böylece, üretime harcanabilecek **Tinsel Tutumluluk** sağlanmış olur.

İlkel insanın kalıtımını taşıyan, "bireyi, başıboş bırakmaya gelmez. Çünkü, **Kişidışı bölgenin** oluşturduğu özvarlıksal enerji, denetimsiz kaldığı ve baskı gerçeğinden kurtulma gizilgüçlerinin ayrımında olan özgür bir us ile arkalandığı zaman, en uç sınırlarını gücemleyecek ve yaşam ilişkilerinin her zamankinden daha büyük bölümünü kapsamaya çalışacaktır."(87)

Kısaca dendikte, Benlik bölgesi Kişidışı bölge ile Benliküstü bölge arasında sürekli ezilmekte ve bu iki cepheye karşı savaşım vermek güceminde kalmaktadır.

Freud'a göre, tam anlamıyla sağlıklı insan bulunmamaktadır. Ve bu sağlıksız durum, belki de en iyi cinsel alanda kendini göstermektedir. Cinsel içgüdüler, insan türünde, bütün gelişmiş öbür hayvanlardan daha güçlüdür. Bu nedenledir ki, "insandaki cinsel içgüdüler, uy-

garlık çalışmaları için olağanüstü aşırılıkta bir enerji sağlar."(88)

Ancak, cinsel içgüdüler, "yapısı gereği değişebilir **biçimli-sapıktır**." Bu nedenle, "cinsel içgüdünün toplumsal düzenlenişi", uygarlık çalışmalarından öte, "üretici göreve hizmet etmeyen ya da hazırlık sayılmayan tüm cinsel birikimleri **sapıklık** olarak tabulaştırır." Fakat, bu çabalarına karşın, gene de cinsel sapmaların önüne geçemez. Çünkü, "hiç kimsenin sapıklıkların yalnızca tiksindirici değil; aynı zamanda sanki baştan çıkarıcı bir etki yapan ve bu sapıklıkların tadını çıkaranlara karşı duyulan derin ve gizli bir imrenmenin olduğu yerde yokedilmesini gerektiren korkunç birşey olduğunu usundan çıkaramamasına karşın, gene de pekçok insan bu tür eğilimlerden yakasını kurtaramaz. Bunun temel nedeni, "sapıklıkların olağan cinsiyetten daha büyük bir mutluluk sözü verir gibi"(89) olmasıdır.

Kaldı ki sapıklıklar, "üreme düzeninin buyruğuna giren ve bu düzeni güven altına alan kurumlar" ile **Benlik** ve **Benliküstü** bölgelerine karşı bir "ayaklanmayı da belirler. Haz ilkesinin, büsbütün gerçeklik ilkesinin kölesi oluşuna boyuneğmezler. Cinsiyeti, yararlı bir amaç için araç olarak kullanan topluma karşı, cinsiyetin kendisini amaç olarak alırlar."(90)

Sürekli iki ateş arasında bunalan **Kişidışı bölge**, herhangi bir biçimde isteklerini doyuramazsa, bir takım simgelere başvurmak güceminde kalır. Örneğin düşler, işte böyle bir simgelemenin ürünüdürler.

Öte yandan her insanda bulunan **Cinsel ve Saldırgan İçgüdüler**, belirli yaşlarda vücudun belirli yerlerinde toplanır. Sözgelişi, cinsel içgüdüler, bebekte **ağızda**, iki yaşına doğru **dışkıl alanda**, dört yaşına doğru da **cinsel organlarda** yoğunlaşır. Bu süreci Freud, **ağızcıl, dışkıl** ve **üretken dönemler** olarak adlandırır. Her

dönemin, kendine özgü sıkıntıları vardır. Üretken dönemin en büyük sıkıntı ya da sorunu, Oedipus kompleksidir.

"Freud, Oedipus toplancası (kompleksi) terimini, Sophokles'in Kral Oedipus adlı oyunundan almıştır. Bu oyun, istemediği halde babasını öldürüp annesiyle evlenmek güceminde kalan Oedipus'un korkunç ve kaçınılmaz alınyazısını anlatır. Freud'a göre, Oedipus'un alınyazısı nasıl kaçınılmaz idiyse, bütün çocukların da karşı cinsten anne ve babalarına tutkulu bir ilişkiyle bağlanmaları kaçınılmaz bir alınyazısıdır.

Esasen, "erkek çocuk, daha başlangıçta annesiyle yakın bir ilişki içindedir. Ona bağlıdır ve onu kendisinden ayrı bir kişi olarak görmeyi öğrenmiştir. Çünkü, annesinin penisi yoktur. Oysa hem kendisinin, hem de babasının penisi vardır. İki ya da üç yaşına geldiğinde penise duyduğu ilgi gittikçe artar ve penisi olduğu için büyük gurur duyar. Çoğunlukla kendi kendini doyurmaya kalkıştığı ve bundan açıkça haz duyduğu görülür."

"Erkek çocuk, annesinin yalnız kendisine sevgi ve hayranlık göstermesini ister; babası gibi büyümüş olmayı özler. Bu arada annesine büyük bir özlem duyar, onun yalnız kendisini sevmesini diler. Bir başka isteği de aile içindeki yarıştaşlarından, özellikle de annesiyle apayrı bir ilişkisi olan babasından kurtulmaktır."

"Erkek çocuk, Oedipus toplancasını kendi düşlem evreninde yaşar. Ama öfke ile sevgi, hayranlık ile bağımlılık duyguları çatışır. Saldırganlık duygularının babasında da aynı duyguları uyandırdığından ve onun sevgisini yitireceğinden korkar. Penisindeki coşku ile annesine beslediği yoğun duygular arasında bir bağ kurduğu için, penisi, babasından gelebilecek herhangi bir cezanın odak noktası olur. Ayrıca, penisi olmayan insanların

bulunduğunu görerek, penisini yitebileceği korkusuna kapılır."[91]

Görüldüğü gibi Freud, Oedipus toplancası kuramıyla, annesinin sevgisini kazanmak için baba ve oğullar arasında doğal bir yağılık ve yarışma bulunduğunu varsaymaktadır. Canlılardaki evrimin doğal seçme yoluyla gerçekleştiğini ileri süren Charles Darwin bu ilkeyi dirimsel alanda yaşamını sürdürebilmek için **yarışmalı savaşım** kuramıyla dile getirmiş, herhangi bir sevincin daha ucuz ya da pahalı olmasının nedeni olarak onu elde etmek için yapılan emek özverisi yarışından başka bir ölçü göremediğini diyemleyen David Ricardo da bu ilkeyi iktisat alanına aktarıvermiştir.

"Beynin ayrılmaz bir biçimde cinsel dizgeye bağlı olduğunu"[92] göstermeye çalışan Freud'a göre, Oedipus toplancası ve iğdiş edilme korkusu, sonunda çocuğun baba ya da yetkeye boyun eğerek toplumsallaşmasını sağlar.

"Ekinçsel evrimin başlıca koşulunun bilinçaltına itilen cinsel istekler olduğunu vurgulayan, kafa eğitimi ve üretiminin bastırılan cinsel yaşam üstüne"[93] kurulduğuna yürekten inanan Freud, cinsel içgüdülerin evriminin de başlıca üç uygarlık aşaması geçirdiğini savlar. Bunlardan birincisi, cinsel içgüdünün üreme amacını göstermeksizin bağımsız bir biçlmde ortaya çıktığı ve özel birtakım zevklerin doyurulması amacına yöneldiği **özkösnülük** aşamasıdır. Freud, "çocuğun yetiştirilmesinde güdülecek temel amaç, **özkösnülük** aşamasının sü-rüp gitmemesini sağlamaktır. Çünkü, bu aşama uzayacak olursa, cinsel içgüdü daha sonra hiçbir işe yaramayan ve denetlenemeyen bir güç durumuna girer"[94] demektedir.

Cinsel içgüdünün evrimindeki ikinci aşama, üremeden başka bir amaca yönelmiş olan cinsel isteğin ortadan kaldırıldığı aşamadır. Üçüncüsü de yalnızca yasal üremenin cinsel bir amaç olarak kabul edildiği aşamadır.(95)

Gerçekte annenin olan yeri babaya vererek, dişiyi cinsel kösnünün nesnesi durumuna indirgeyiveren; tanrıçayı fahişeye dönüştürüp, erkeği de evrenin özeğindeki kişi kertesine yükselten(96) Freud öğretisine göre, kız çocuklardaki ilk evre gelişmeleri de erkek çocuklarınkinden pek değişik değildir. Ancak, onlardaki "sevgi nesnesi anne değil, babadır."

"Kız çocuğun Oedipus evresine girişinin habercisi, kamışı olmadığını anlaması üzerine duyduğu düş kırıklığıdır. Bu yüzden annesini suçlar ve ondan uzaklaşarak, içinden bu kıskanılan nesneyi kendisine vereceğini umduğu için babasına yaklaşır."(97) Buna, yani erkek çocuklarda anneye aşırı düşkünlük biçiminde ortaya çıkan Oedipus toplancasının kızlarda görülen ve babaya aşırı düşkünlük biçiminde beliren türüne Elektra toplancası denir.

Elektra, Troya önlerindeki orduların Başkomutanı Agamemnon ile onun karısı Klytaimestre'nin kızlarıdır. "Agamemnon, Troya savaşına çıktığı zaman, Elis'te yelin esmesini sağlamak için kızı İphigeneia'yı kurban etmek güceminde kalmıştır. Bunu bağışlayamayan Klytaimestre, Atreus oğullarının baş yağısı Aigisthos ile kocasını aldatır ve yıllar geçip Agamemnon düşünce, iki tutkun onu alçakça bıçaklatırlar. Gene yıllar geçer, bu kez Elektra delikanlılık çağına gelen kardeşi Orestes'i babalarının öcünü almak üzre yetiştirir. Kardeşinin, önce Aigisthos'u, sonra da Klytaimestre'yi öldürmesine yardım eder."(98)

Uysal karısı Martha Bernays'a daha nişanlı iken "kadınları aynen erkekler gibi var oluş savaşımına itmeye çalışmak ölü doğmuş bir düşüncedir. Erkeklerin toplum içinde bir yer kazanmasından çok önceleri doğa, kadının yazgısını güzellik, çekicilik ve tatlılık olarak saptamış bulunuyor. Kadının durumu, her zaman olduğu gibi olacaktır: Gençlikte tapılan bir sevgili, yaşlılıkta sevilen bir eş"[99] diye Rousseau'nun ses tonu ile mektup yazabilen Freud'a göre, kızlar beş yaşlarına doğru erkek kardeşlerinin ya da arkadaşlarının kamışını görünce kendilerinin iğdiş edildiklerini ya da haksız yere eksik bırakıldıklarını sanırlar. Bu sanı, onları, kendilerini erkek değil de kız olarak dünyaya getiren annelerine karşı cephe almaya ve penis özlemiyle kıvranmaya iter. Bu duygular içinde kızlar babalarının aklını çelerler, onunla bir olarak annelerine karşı yaman bir yarışa girerler.

Kısaca dendikte, uygarlığa uyum sağlayabilmek için cinsel yaratığın daha çocuklukta başlayarak kesin bir baskı sürecinden geçirilmesi gerektiğini savlayan ataerkil Freud'un Elektra toplancası dediği şey, yani Shulamith Firestone'nin deyişiyle **tersine dönmüş Oedipus toplancası,** temelde bir cinsel istek değil kesin bir boyuneğme, büyük bir hayranlık içinde nesneleşmeyi kabul eden Ben'in, her türlü haz ve kişilik öğelerinden vazgeçmesidir.

Kesinlikle denebilir ki, cinselliğin kendi içinde erkek olduğu ve dişinin ikinci derecede bulunduğu sanısında olan Freud'un kadın tanımı olumsuzdur. O, "cinsel enerjinin kadında olsun erkekte olsun şaşmaz bir biçimde erkeklik özelliği gösterdiğini"[100] söyleyebilmekte, "kadınları, erkeklerin sevgisi açısından var olan, erkekleri sevmek ve onların gerekimlerini gidermek için yaratılmış çocuksu bebekler"[101] olarak niteleyebilmektedir.

Dişinin cinsel evrimi **klitoral** dönemden **vajinal** döneme geçmekte, cinsel bir nesne olarak annenin yerine babayı koyma aşamasına ulaşmakta ve de penis özentisi noktasında takılıp kalmaktadır. Freud, erkeğinkinden tümüyle ayrı düşündüğü kadın psikolojisi kuramını bu üçgen üzerine kurmuş ve kadın psikolojisini oluşturan üç öğe diye saptadığı **Edilgenlik, Mazoşizm** ve **Narsisizm**'i de penis özentisine ya doğrudan doğruya ya da ilgili olarak göstermiştir. Öyle ki, kadın, bugünkü olumsuz oluşumuna doğal olarak, yani penisten yoksun olduğu için varmıştır. "Kadının güzelliği bile, kamışa sahip olma isteğinden başka birşey değildir."(102)

Yalnızca erkekle olan cinsel ilişkileri açısından ele aldığı kadını eksik yaratılmış erkek olarak gören ve cinselliğin insandaki gizilgüçlerin ancak bir tek boyutu olduğunu unutan sofu Freud'un penis özentisini alabildiğine abarttığı; dirimsel, içgüdüsel ve değişmez sandığı olgulardan pek çoğunun aslında özgül ekinçsel etkiler sonucu ortaya çıkan değerler olduğunu algılayamadığı; XIX. yüzyıl sonrası Avrupasının orta sınıf erkek ve kadınlarına özgü kimi nitelikleri insan doğasının uluslararası özellikleri sanma yanılgısına düştüğü çok açık bir gerçektir.

Küçümen bir erkek çocuğun kamışındaki coşku ile annesine beslediği yoğun duygular arasında cinsel bir bağ kurmasını; kız çocuğun ise kamışı olmadığını anlaması üzerine yıkım ölçüsünde bir düş kırıklığına uğramasını ve sözgelişi annesinin kocaman memeleri dururken gidip de babasının kamışına imrenmesini anlamak gerçekten güçtür.

Kaldı ki, "penis ile klitoris arasındaki ayrımı algılaması şöyle dursun, erkek çocuk, çıplak olarak belki an-

nesini bile görmemiştir."[103] Gençlerde cinsel organın özel bir çıngıraklı kafes içine alındığı o çağlarda, kız çocuğun babasını üryan görebilmesi ise daha da güçtür.

Üstelik, çocukta, erkeklik organının dişilik organından daha kolay bir imrenme ve üstünlük duygusu yaratabilecek doğal ve büyülü bir güce ya da görkeme sahip olduğu varsayımı temelinden çürüktür.

Kısacası, "kızlar, erkeğin üstün durumunu ve kendilerinin küçük görüldüklerini algıladıkları zaman, penis özlemini değil, penisin sağladığı ayrıcalıkların özlemini duyarlar. Erkeğe, erkek olduğu için toplumda tanınan ayrıcalıkların özlemidir bu..."

Freud, "kadın çocuk doğurduğu ve hele bu çocuk ona bütün yaşamınca özlediği penisi getiren bir erkek olduğu zaman çok mutludur"[104] demektedir. Oysa, Freud'un sözünü ettiği yıkıcı dişi ve erkek ayrımı cinsiyete değil, tümüyle ekinçsel koşullanmalara bağlıdır. Nitekim, sözgelişi bir Tchmbuli topluluğunda kadınlar cinsel yönden Batılı erkekler gibi, erkekler de gene Batılı kadınlar gibi davranabilmektedirler."[105]

Görülüyor ki, "kadınlık, kesinlikle doğuştan gelmez; sonradan edinilir. İnsan dişisinin toplum içinde bürüneceği biçimi ne dirimbilim ne psikoloji" ne de penis özentisi belirler. "Kadın denilen yaratığı hazırlayan bütün bir uygarlıktır. Çocuk, kendisi için var olduğu sürece cinsiyetinin ayrımını kavrayamaz. Evreni, cinsiyet organıyla değil, elleri ve gözleriyle sezer."[106]

Aslında, **Sihirli Tarla**'nın, o **Erlik Doruğu**'na erkek egemenliğinin o penis adlı bayrak direğine tanınan tartışılmaz üstünlük, o dizginsiz ata düzülen görkemli destanlar, Freud'dan çok daha öncelere dayanır.

Sözgelişi, XVII. yüzyılda bir Çin ozanı, seks savaşının o yaman savgasını şöyle betimler:

"Yeşim Sap dimdik durur,
Başındaki zırh sanki mantar
Kıpkırmızı kesilmiştir,
Kalkmış eyerinden şöyle
Kara kıllar gür."(107)

Gerçekten de ataerkil aşamaya varan bütün topluluklarda penisin bir zevk ve büyüsel güç kaynağının simgesi olarak saygı görmeye başladığı gözlenmektedir. Din kitapları, penisi yücelten örneklerle doludur. Örneğin, Tevrat, penisi her fırsatta kutsamaktadır. Ancak, Tevrat'ı başka dillere çevirenler, Yahova'nın dilini sıkıdenetimden geçirerek penise ilişkin terimlerin yerine bir dolu anlamsız sözler koymuşlardır. Sözgelişi, ant içerken eli cinsel organın üstüne koyma töresini betimlerken, penis sözcüğü yerine bacaklararası terimini yeğlemişlerdir.

Öte yandan, Olympos tanrılarının en özgün ve en renkli üyelerinden Hermes, su katılmamış Anadolu tanrısı Priapos ve Mısır tanrısı Osiris, hep birer fallik tanrı idiler. Hermes, yalnızca hırsız ve tecimcileri değil, yol boyunca dizilen penis simgeli büstleriyle yolcuları da korurdu. Yamrı yumru bir adamcık olarak simgelenen Priapos'un penisi ise nerdeyse kendisi kadar uzun, ucu da yukarı doğru kıvrıktı.

"İsa'nın çarmıha gerilmesinden sonra Hıristiyanlığın simgesi durumuna gelen haç, ondan çok önceleri bir penis simgesiydi."(108) Desmond Morris, bu konuda şöyle demektedir:

"Basbayağı bir fallus simgesi olan haçın dikey bölümü penisi, yatay çizgisi de husyeleri simgeliyordu. Hıristiyanlık öncesi resimlerde bu daha açık görülmekte-

dir. Orta bölümün yukarısında bir insan başı vardır. Adamın gövdesi ise cinsel organlardan ibarettir."(109)

Freud, kadınların erkeklerle aynı değerlere sahip olabileceklerini tepimleyen, mayasında kötülük gördüğü insanla toplum arasında temel karşıtlıkların bulunduğunu varsayan ve insan içtepilerini firenleyerek bireyi evcilleştirme işlevini toplumsal kurumlara yükleyen; toplumu değiştirmekten öte kadın ve erkeklerin ona uyum sağlamalarını amaçlayan bu tür yaklaşımları ile de değil insan doğasıyla, kendi kuramının özü ile dahi pek bağdaşmayan öğretisini, işte bu eril egemenliğe yaslıyordu.

Freud'a göre, kadının yazgısı erkeklerce yönetilmek, sağaltımsız sayrılığı ise; hiçbir zaman sahip olamayacağı penise imrenmektir. Erkek için nesne olmayı kabullenmeyerek eşitlik arayan kadın, cinsel açıdan bozuk demektir. Kadın, doğal olarak penise sahip olamadığı gibi, yaradılışı gereği erkeğe de eşit olamaz.

Öte yandan, penise imrenme, **Kişidışı, Benlik** ve **Benliküstü bölgeleri,** Oedipus toplancası, Elektra karmaşası gibi Freud'un türettiği terimler, ondan çok daha az yetenekli kişilere geçtikçe, büyük karışıklıklar yaratmıştır. Sözgelişi bir Desmond Morris, hayvanbilimcisi olmanın verdiği tartışılmaz yetkesiyle doğaya yaslanarak kutsal penisin üstünlüklüklerini şöyle anlatmaktadır:

"Güney Amerika'daki erkek maymunların penislerini havaya dikerek karşılarındaki güçsüzü sindirdikleri bilinir. Bu egemenlik tavrını en çok kullanan küçük sincap-maymunlardır. Sincap-maymunlar, yalnızca bacaklarını ayırıp oturmakla kalmaz, karşılarındakini korkutmak istedikleri zaman, ta yanına kadar yaklaşır, penisini, meydan okurcasına, yarıştaşlarının suratına doğru kaldırırlar."(110)

Bütün bu söylenenler, Güney Amerikalı sincapmaymunların Priapos benzeri gösterileri, penisin neden korku, üstünlük ve egemenlik yarattığını açıklamaya, hele hele kanıtlamaya kuşkusuz yetmiyor. Yokille de böyleyse, yani penisin rengi, büyüklüğü ve dikilişi yenilmez bir erki diyemliyorsa, o zaman da sözgelişi bu yönden tanrısal payı aldığı bilinen eşekceğizin niçin öylesine eşek kaldığını algılamak güçleşiyor.

Kaldı ki, sağlamca basılabilecek tabanı 20.000 yılı pek geçmeyen tarih sahnesindeki erkek egemenliği, aynı yerdeki dişi egemenliğinden belki de çok daha küçük bir sürez parçasını kucaklamaktadır. Nitekim, eril erki vurgulayan "cinsellik konusundaki en eski betimlemeler, Hindistan'da bulunmuştur." Bu düzenlemelerde, "cinsellik, vulva benzeri bir tabana oturtulan erkek cinsiyet organı biçimindeki bir direkle canlandırılmıştır."(111) Betimlemelerin yaşı, yani fallus kültünün (tapıncının) geçmişi, 5.000 yılı pek aşmamaktadır.

Oysa, halen Viyana'da **Doğa Tarihi Müzesi**'nde saklanan ve bilinen en eski insan biçimi kabul edilen **Willendorf Venüsü**, aşağı yukarı 20.000 yaşındadır. "Çıplak, kalın, iri süt salgı bezleri olan, göbekli, kocaman kalça ve baldırlı, ama yağlanma sayrılığı belirtisi göstermeyen şişko bir kadını simgeleyen" **Willendorf Venüsü**'nde, "saç, kafası çevresinde bir sarmal oluşturan yükseltilmiş yay gibi bir şeritle belirtilmiştir. Gözler, burun, ağız, çene, kulaklar siliktir. Kollar, oransız bir biçimde küçüktür. Dizler, açık seçik gösterilmiştir. Ayaklar hiç yapılmamıştır. Üretim organının dudakları iyice belirlidir. Yontunun, üretimle ilgili organ ve dolayları, bile bile daha bir belirtilmiş, öte yanlarıysa silik bırakılmıştır."(112) Yani Priapos'da penis nasıl abartılmışsa, **Willendorf Venüsü**'nde de vulva öylesine abartılmıştır.

Fransa'nın güneybatısındaki Isturitz mağarasında bulunan ve bir kemik üzerine kazılı aşk sahnesinde ise, "Taş Devri'ndeki sevişmenin" orgazm yokluğu ya da her ne pahasına olursa olsun belgelimine erme saplantıları içinde acılı ve sayrılı bir kıvranma olayı değil, "tümüyle saygıdeğer birşey olduğu" izlenmektedir. "Bu resimde, bir erkeğin, yalvarır bir biçimde, üzgün gözlerle, çıplak bir kadına doğru kollarını uzatmış, bakmakta olduğu görülmektedir."(113)

Tıpkı **Willendorf Venüsü** gibi iri kalçalı, göbekli, dolgun memeli Anadolu'nun 9.000 yıllık Ana Tanrıçası **Kibele**'nin ise Akdeniz yöresinden Asya içlerine dek pek çok yöreyi nasıl etkilediği bilinmektedir.

Kısacası, bengisizliği kesin olan eril yetke, öncesiz de değildir. Cinsel baskı, düşünsel ekinçle birlikte doğmamıştır. Kafa ürünlerinin gerçekleştirilmesi bilinçaltına itilen vazgeçilen cinsel enerjinin yüceltilmesine bağlı değildir. Tam tersine, cinsel yaşamı bilinçaltına itmek, çok kötü sonuçlar doğurur. Tüm usu belinde toplanan, kanlı gözleri Papilio Xuthus kelebekleri gibi şeylerin tepesinde yer alan, doyumsuz, sayrılı ve saplantılı kimselerden sağlıklı hiçbir şey çıkmaz. Doyurulmamış cinsellik yaratıcılığı engellerken, doygun cinsellik bu tür etkinlikleri kolaylaştırır.

"Cinsel baskının tarihçesine eğilince zihinsel ekinçle birlikte doğmadığı, zihinsel ekincin oluşumunun vazgeçilmez koşulu olmadığı, çok daha sonraları, buyurgan ataerkil düzenle sınıfların doğumundan sonra ortaya çıktığı görülür. İşte o zaman bütün insanların cinsel çıkarları küçük bir azınlığın yararına kullanılmaya başlandı; ataerkil evlilikle, aile bu yeni duruma örgütsel bir biçim kazandırdı."(114)

Üstelik Freud'un penise imrenme kuramı tümüyle doğru bile olsa, bu olayın temelinde ona sahip olma is-

teğinden çok, onun yerinde olma özlemi de yatabilir. Özellikle halk türküleri buna kanıt olabilecek öğelerle doludur. Çünkü, hem kendisi canlı bir haz kaynağı olan ve hem de dişil haz özeğine bütünüyle gömülebilen tek insan organı penistir. Dolayısıyla o, yalnızca isteklerle dolu bir sinir yığını değil, fakat aynı zamanda uyanık yaratıcı isteklerle de özdeşleşebilen vulvanın en eski ve en yakın dostu, biricik seveni ve sevilenidir.

Hindistan'da bulunan betimlemelerdeki penisi simgeleyen sütunlarla yollar boyunca dizilen Hermes yontularının birer vulva çukuruna oturtulmaları işte bu nedenle daha bir anlamlıdır.

Bilinen cinsiyet simgelerinin ilki ve en eskisi, hiç kuşkusuz **sudur**. Yaşamsal bir simge olan **deniz**, en başta dişil yaratıcılık ile yüce analığı canlandırır. Suyun seçkin ürünü **balık**, çok eski sürezlerden beri açık bir cinsel nitelik taşır. Balık, yalnızca suda yaşayabilir, yalnızca orda denge ve varlığını koruyabilir. Sudan ayrı düşmüş bir balığın özenilecek, **imrenilecek** yanı yoktur.

Balık için **su** ne ise, penis için de **vulva** odur. Vulvasız bir penis, sudan çıkmış balığa benzer.

Mısır tanrıçası İsis, **kardeşi ve kocası** Osiris'in erkeklik organına kavuşunca, kocaman penisli Priapos'u tanrılığa değer bulur. Fakat muradına ermek üzre olduğu Lotis'i kaçıran Lapsekili Priapos, tıpkı sudan çıkmış balık gibi, boyunca fallusu dimdik, ortalıkta kalakalır. Lotis'in dişil bahçesinin gerçekleştireceği dinginliği, Lapsekili'nin tanrılığı sağlayamaz.

Vesta bayramında, eşekler, dişil bir simge olan çiçek çelenkleriyle süslenir. Çünkü eşek, tam sürezinde (zamanında) anırarak Lotis'i uyandırmış ve Priapos'un muradına ermesine engel olmuştur. Öyle sanıyoruz ki, bu olay, kıskanılan ya da yüceltilen şeyin penisten öte,

onun, Lotis'lerin haz özeği dişil bahçelerine gömülebilme şansıdır.

Dişilik organı, hem iştah ve hem de bu iştahın bilincine sahip olan isteği uyandıran eşsiz hazzın kaynağı ve kişiyi evrenle bütünleştiren yaratma eyleminin de özeğidir. Yeryüzünde başka hiçbir şey yalnızca bencil isteklerle dolu bir et olmayan penis kadar dişil organı ve gene **kıpkızıl çizgilerle** bölünen dişil organ kadar başka hiçbir şey penisi devinime geçiremez.

Dişiyi devindirmek için kullanılan parmağın adı, **digitus impudicus** ya da **digitus infamis**, yani **utanmaz parmak**tır.

Ataerkil düzen, bir yandan penisi göklere çıkarıp **fallik din dizgeleri** kurarken, öte yandan da kadının dişilik organına ulaşıverdi diye, **acılı orta parmağa** utanmaz damgasını vurmaktadır.

Çünkü kadın, hiç değilse onların bir çoğu, yeterince haz yaratmayan ve en azından verdiği zevke katılmayan bir araç olması nedeniyle parmak ya da el ile okşanmaktan hoşlanmıyorlar.

Ferdinand de Saussure, "bir sözcüğün söylenişini bile yazılışı değil, tarihi belirler. Bu nedenledir ki, en çok üstünde durulması gereken, ama en çok unutulan şey, sözcüğün geçmişi, yani kökenbilimdir"(115) der. Olaya bu açıdan bakınca, İngilizce **Love** sözcüğünün, yani sevgi teriminin, Sanskritçe, **o istiyor** anlamına gelen **Dubhyati** sözcüğünden kaynaklandığı anlaşılmaktadır. Sözcüğün de verdiği ipuçlarından anlaşılacağı gibi isteyen dişil organ istenen penis için sıcak, haz dolu ve güvenlidir. Bundan dolayıdır ki penis imrenilen, bundan da öte **yerinde olunmak istenen** şanslı bir organdır.

Penis tutkusu bir yana, özellikle çocuğun cinsel yaşamını anlamış olması alkışlanmaya değer olan Freud'a göre sevgi, temelde, cinsel bir olgudur. Sevginin

temeli cinsel gelişimin ve etkinliğin geciktirilmesi, başlangıç evrelerinde gereklidir. Fakat, bu engelleme olayı 20 yaşından sonra da sürecek olursa, sağlık açısından kötü sonuçlar verir ve nevrozlardan başka aksaklıklara da neden olur.

"Engellenen libido, cinsel yaşamda bol bol bulunan güçsüz noktaları yakalamaya çalışır ve böyle bir nokta bulunca ordan sızarak patolojik belirtiler halinde ortaya çıkan nevrozlu yedek doyumlar elde eder."(116)

Sıkı bir cinsel sakınım kendine güvenen, sağlıklı ve yürekli eylem adamları ya da büyük düşünür ve gözüpek devrimciler yerine halk kitlelerinin içinde yitip giden ve istemeye istemeye güçlü insanların ardına takılan güçsüz kimseler üretir.

Üstelik, özellikle gençlikte uyulan sıkı bir cinsel sakınım, evlilik için de iyi bir hazırlık sayılmaz. Kaldı ki, hiçbir işe yaramayan bu tür cinsel içgüdüler, yozlaşarak nice sayrılıklara yol açabilirler.

Nitekim, kadınlarda görülen genel zihinsel gerilik ve nevrozların başlıca nedeni, onların daha büyük bir cinsel baskı altında ve sakınım içinde olmalarıdır. Çünkü, bu baskı ve sakınım sonunda, kadınlar, sinir bozukluklarının ana nedeni olan sevme yetilerini yitirmektedirler.

Kadınları cinsel baskının dışında tutmak uygarlık açısından olanaksız olduğu için, onların sinir sayrılıklarından korunmaları ya da sevme yetilerini tam olarak yeniden kazanarak kurtulmaları, nerdeyse sözkonusu değildir. Evlilik ise, "günümüzün ekinçsel sorunları içinde, kadınların sinir bozukluklarına devâ olmak özelliğini çoktan yitirmiştir.(117)

Ancak, "toplumu değiştirmekle değil de kadın ve erkeklerin ona uyum sağlamalarına yardım etmekle ilgilenen"(118) Freud, başta ekonomik açıdan sağlıklı bir top-

lum içinde karşılıklı güven, bağımsız istence dayanan tam bir eşitlik, herhangi bir korku ya da baskıdan kaynaklanmayan düzeyli bir dürüstlük, tüm erke ve dogmalara boyuneğme çemberini kıran, cinselliği ve kişinin içsel dirençlerini de kucaklayan geniş bir özgürlük üstünde temellenemeyen sevginin kalıcı, varsıllaştırıcı ve yaratıcı olamayacağını, sanırız pek düşünmüyordu. Onun sevgi anlayışı, belki XIX. yüzyılın ataerkil erkeğinin deneyimlerini özetleyebiliyordu, ama, sevme yetisini ayakta tutacak, geliştirecek ve yüceltecek olumlu nitelikleri yeterince taşımıyordu.

Çünkü, "insanın bir başkasıyla, tüm insanlarla ve doğayla bütünlük ve bağımsızlık duygusunu yitirmeden birleşmesi"(119) anlamına da gelebilen sevgi; varlıkla yokluk, efendilikle kölelik, sahiplikle mülkiyet gibi cılız kavramlar üzerine kurulamaz. Bu özellikler, bir insanda tüm insanlığı gören varsıllaşmaya, insanın kendi iç etkinliklerini dışarı dökmesine izin veren paylaşmaya ve hiçbir yanılsama gereğini duymayan kaynaşmaya uygun değildir.

Sevgi, "insanın açlıkla kendisine eğilmesi ve insanın kendisini gerçekten sevememesinden doğan ve bu eksikliğin yerine geçen **bencillik** ile"(120) uzlaşamaz; **Ben** ile **Sen** arasındaki yoğun ilişkiye ket vuran **katılıklarla** bağdaşamaz.

Sevgi, bütünlük ve bireyselliği yok etmeden kişiyi öteki insanlardan ayıran duvarları yıkarak mutlu birleşmeleri sağlayan yüce bir güç, insanın ayrılık ve yalnızlık duygularını yenmesine yardımcı olurken aynı zamanda da kendisi kalmasını ve bütünlüğünü yitirmemesini gerçekleştiren yoğun bir duygu, iki ayrı varlığın birtek olmasını ama gene de iki ayrı varlık olarak kalabilmeleri yanıltmacını (paradoksunu) gerçekleştiren bir olgudur."(121)

Sevgi, "içgüdüsel doyumlara yüzçevirerek ortaya ko-

nan bir uygarlıklar"[122] cenderesinde, yalnızca erkeklerin yarattığı ve sahiplendiği tekboyutlu bir ataerkil evrende, **genelevi erkeğin ayağına getirmeyi** amaçlayan kısırlaştırıcı bir evlilikte ve kadının içsel dirençlerinin kurbanı olarak yenik bir güreşçiye ya da Apollon'un kollarındaki acılı Daphe'ye dönüşüverdiği karanlık yatakta gerçekleşemez.

Sevginin sözkonusu olduğu yerde hiç kimsenin **sahiplik** hakkı olamaz. Sevgi, baskı ve gücemlilikler altında değil, özgür bir ortamda, tüm insanca güçlerin ortaya dökülebildiği eşitlik tabanında ve kanatların kırpılmadığı bir bağımsızlık toprağında yeşerebilir.

Hiçbir korku bilmeden hazza ermeyi, zevkler içinde kendinden geçerek kösnül sarsıntılarla bulutlara yükselmeyi bütün kadınlar ister. Ancak, doğal yapılarının bir parçası durumuna gelen içsel dirençleri, kişiliklerinin en derin katmanlarına sindirilen cinsel korkuları, özvarlıklarını daha büyük bir yetkinliğe geçirecek tutku demek olan sevinçlerinin tene çevrilmesine izin vermediği için, pek az kadın bunu başarabilir.

Fakat, "insan birini ezdi mi, sonunda kendisi de ezilir." Nitekim kadını ezen "erkekleri de zincire vuran kendi egemenlikleridir." Çünkü ezilen "kadın, özvarlığına yaslanmasına izin verilmediği için, olanca ağırlığı ile erkeğin sırtına binmektedir."[123]

Kuşkusuz, "aklı başında olan hiçkimse, hiçbir erkek" hatta, "kadınları insan türünün garip, aşağı, insanlıktan uzak bir parçası sayan"[124] Freud bile, "elleri ayakları bağlı bir kadınla otururken sevgiden söz edemez. Azıcık dürüst hiçbir erkek, kendisine sağladığı bakım ya da toplumsal gücüyle satın aldığı kadının sevgisiyle övünemez. İnsanlık onuru taşıyan hiçbir erkek, özgürlük için-

de verilmeyen sevgiyi kabul etmez. Eşlik görevinden ve aile yetkesinde kendini belli eden gücemleyici aktöre anlayışı, korkak ve güçsüz kişilerin aktöresidir. Bunlar, doğal sevgi yetenekleriyle yaşamayı göze alamadıkları şeyleri, boşu boşuna, polisin ve evililik yasalarının yardımıyla elde etmeye çalşırlar."(125)

Çalışırlar çalışmasına ama; eşitlik, özgürlük ve sevgi yetenekleriyle varılabilecek mutluluk doruklarına polis ya da evlilik yasalarına sığınarak varmak olası mı?

Bu uluslararası soruya inandırıcı yanıt bulmak isteyen Gross Hoffinger, 1847'de evli 100 Alman çiftini içeren bir araştırma yaptı. Hoffinger'in bulgularına göre, incelemeye konu olan 100 Alman çiftinden yalnızca 15'i **mutlu** idi. Geri kalanların 48 küsuru tam anlamıyla **mutsuz**, 36 küsuru ise **ilgisiz** idiler.

Gross Hoffinger, sözkonusu araştırmasında, evliliklerinde **mutlu** olan Alman eşlerin, aynı zamanda da **namuslu** olduklarını ortaya koymuştur.(126)

Ancak, doğal dişiliğini ve bedensel gerekimlerini bile yadsıdığı kadından kesin ve körü körüne bir bağlılık bekleyen ikiyüzlü ataerkil sulta; kişinin kendisi ve çevresiyle üretici ilişkiler kurabilmesi sonucunda ortaya çıkan yoğun bir iç etkinlik ve canlılığın gittikçe artması durumu olan mutluluk ile her türlü baskıdan kurtulmuş bulunan laik bir us gücüne dayalı değer yargıları verebilme ve iyi ile kötüyü birbirinden ayırdedebilme yeteneği anlamına gelen aktöre ve namus arasındaki sıkı bağıntıyı bir türlü görmek istemiyordu.

Aile kurumunun eşit olmayan bir hak ve güç dağılımına dayanmasından pek hoşnut gözüken eril egemenlik, yalnızca kadınlarda bulunması gereğine inandığı tek yönlü bir erdemden yanaydı. Kadın, erkeğinin kaçamaklarını doğal karşılamalı, kendini aldatmasına karşı çıkmadan, ona, kesinlikle bağlı kalmalıydı. Çünkü, er-

keğin sevgide bağlılık göstermeyişi ne kadar yaradılışı gereği ise, kadının bağlılığı da o kadar yaradılışı gereği idi.

Boşaltımsal bir doygunluktan sonra **sevisi** azalan erkek, doğası uyarınca, önüne çıkan her kadını elde etmek ister ve onu, öncekilerden daha çekici bulurdu. Kadının sevisi ise doygunluktan sonra azalmaz, daha da artardı. Üstelik bu sevi, somut sonuçlara da neden olurdu. Bu nedenle, kadının **ihaneti** doğaya aykırı, bağışlanamaz bir suçtu.(127)

"Kadınlar" diyordu XIX. yüzyılın erinçsel iyimserliğini bozan Nietzsche, "daha dostluğa yeterli ve de güvene değer değildirler. Onlar, daha kedi ve kuşturlar. Ya da olsa olsa inek. Kadında, herşey bilmecedir. Ve kadındaki herşeyin birtek çözüm yolu vardır, buna **gebelik** denir. Erkek, gönlünün ta derinliklerinde kötüdür ancak; oysa kadın, bayağıdır. Erkeğin mutluluğu, **istiyorum**. Kadının mutluluğu, **istiyor**. Söz dinlemeli kadın ve yüreğine bir derinlik bulmalı. Yüzeydir kadın gönlü, sığ sular üzerinde oynak fırtınalı bir zar. Kadınlara mı gidiyorsun?Kırbacını unutma."(128)

Görüldüğü gibi gerçek evrenin varlığını bile insanın tasarımlarına bağlayan ve doygunluğa eren kadının da yaratıcı bir dinginliğe geçebileceğini tasarlayamayan, karamsar Arthur Schopenhauer ve gerekse kirli bir ırmak olarak gördüğü adamın üstinsana varabilmesi için, denize dönüşmesi gerektiğine inanan ve kadın açısından hiç şansı bulunmayan Friedrich Nietzsche'de de aşkınlığı erkek, içkinliği ise kadın temsil etmektedir.

Kadın, insan soyunun sürdürülmesi, erkeğin dinlendirilmesi ve yuvanın bakımsız kalmaması için gerekli olan bir araçtan ibarettir. Hatta, ünlü İngiliz hukukçusu William Blackstone'ye göre, kadının varlığı ve kişiliği, evlendiği andan itibaren ortadan kalkmaktadır.

Ama ne var ki, insanın temel gerekimleri, değil başkalarının, çoğu kez kendi sandığı şeyler bile olmamaktadır. Nitekim, en sayrılı amaçlar dahi, öznel açıdan, kişinin en çok istediği nesneler olabilmektedir.(129) Dolayısıyla, gönüllü kabul edilmiş gözükse bile, bağımlılık ve boyuneğme, ancak korku, baskı, kişiliksizleştirme ve kölelik ortamında yeşerebilmektedir.

Kapitalist toplum ve onun ikiyüzlü geveze bilgeleri ise, insan davranışlarını güdüleyen cinsel enerjiyi kadının varlık koşulları ve insan olmasının doğal nedenleri arasında görmek istememektedirler. Nitekim şu satırlar Alman bilgesi Schopenhauer'in kaleminden çıkmaktadır:

"Kadınlar, soyu sürdürmek için vardırlar. Onlar, güçsüz oldukları için, yalnızca bağımlı olmakla kalmayıp aynı zamanda da kurnaz olmaktadırlar. Bunun sonucunda da yalan söylemeye içgüdüsel bir eğilimleri vardır."(130)

Görüldüğü gibi, güçsüz, bağımlı, ikiyüzlü ve yalancı olduğu savlanan kadının doğanın değil, tıpkı "eski devirlerdeki iğdiş şarkıcılar örneği uygarlığın yarattığı bir uyduruk"(131) olduğu, kentsoylu egemenliğin birinci sınıf beyinlerince bile inadına unutulmaktadır.

Oysa, erkek buyurur, kadın başeğer; bundan ötesi usu karıştırır" diye haykıran Victoria sarayının ünlü ozanı Lord Alfred Tennysonlar'ın geliştirdikleri bu ikiyüzlü köleyi, görme organlarını insanın ensesine koymayan doğanın yaratmasına olanak yoktur.

Ana, baba ve öteki eğiticiler tarafından kesin bir boyuneğme gücemliliği yaratılan ve bedeni çalıştırmayı gerektiren ev kadınlığı, ev ve evişi adlı genelevde dolapbeygiri gibi döne döne yıpranan ve de yaratıcı hemen hiçbir şey yapmadan yalnızca şimdiki sürezi yaşa-

maya yargılı bulunan dişi köle, döngüsel bağımlılığını sürekli kılabilmek amacı ile kendisini dizgesel biçimde bilgisiz ve bilinçsiz bırakan ataerkil düzenin deneyliğinde üretilmiştir.

Kadını tanımlamaya yönelik eril evrendeki simgeleri doğa onaylamaz. Uygarlık evreni hemen tümüyle erkeklerin yaratısı olduğu için, kadınlara ilişkin ekinci biçimleyen düşünceler de hep onların beyinlerinde oluşmuştur. Kate Millett, "bize öğretilen kadın kavramı, erkeklerin yarattığı ve onların gerekimlerini yanıtlayabilecek biçimdeki kadındır"(132) derken kesin bir gerçeği diyemlemektedir.

"Belki gömüte bile kandırılmışlık duygusu içinde gidecek"(133) güvensiz erkek, kendisinin yarattığı bu acılı kadının yalnızca dişilik organına değil, beyniyle yüreğine de kilit vurmuş ve bu utanç kilidinin paslı anahtarını özenle saklamayan hemcinsine de alabildiğine ilenmiştir:

"Fırsat, gerçekte kadın erdemi için en çekinceli bir soygundur. Karılarına karşı sınırsız güven inceliğinde bulunarak ya da güçsüzlük kertesinde yumuşaklık göstererek onları başıboş bırakıp başkalarının kucaklarına düşmelerine fırsat veren erkekler, kendi evlilik namus ve onurlarının katili olurlar."(134)

Tecimsel girişimlerin yüce kutsallıklarına dayanarak, kentlerin en kalabalık yerlerine kadın pazarları kurmak ve özel buluşma evleri açmaktan çekinmeyen **namus** ve **onur** düşkünü yiğit erkek, özellikle kadın açısından bir tür üzgü kurumuna dönüşen aileyi, daha iyi korumak ve dişisini başkalarının kucağına düşmekten alıkoyabilmek için, 1790 yılında eğlence ve dinletileri azaltır.

İngiliz sömürgecisi William Penn'in kurduğu Amerika'nın ünlü liman kenti Philadelphia'da, erkek namus ve

onurunun simgesi bir dans öğretmeni, kadınların, tanımadıkları erkeklerle kucaklaşmalarına dayanamadığı için **valsin aşağılık ve aktöre dışı** birşey olduğunu duyuruladı.

Meksika ve Güney Amerika'nın halk dansı olan tango, Avrupa'ya ulaştıkta beklenmedik bir direnişle karşılandı. Usa kötü şeyler getiren kalça çalkantıları içermesinden dolayı, kartal gözlü aktöre öğretmenleri çiftleşme eylemiyle, iki zamanlı tango ritimleri arasında yakın bir bağ kurdular.

İrlandalı bir baba ile Yunanlı bir annenin oğlu olan İngiliz yazarı Lafcadio Hearn'a göre, kimi Afrika söylemlerinde **tahrik etmek** anlamına gelen **Jazz** için 1912 yılında bir gazete şunları yazıyordu:

"Bu iğrenç ritimli, çiftleşme vurgulu dans ve müzik, Orta Afrika'dan Amerika'ya bir **bolşevik çetesi** tarafından getirilmiştir. Amaçları, yeryüzündeki Hıristiyan uygarlığına karşı, toptan saldırıya geçmektir."(135)

Öte yandan, Amerikan uyruklu Mary Phelps Jacop'un bulduğu günden beri, kadınlığın ve cinselliğin Batı evrenindeki sömürülmesinin simgesi durumuna gelen sıktırmaca pek birşey diyen yoktu ama, sözgelişi erkeksiliği anımsatan pantolon giymeye kalkışan dişi, **sans culottes**, yani **baldırıçıplak, donsuz** diye aşağılanmaktan kendini kurtaramıyordu.

Kuşku duyan, iyiyi, güzeli, doğruyu ve bengiliği arayan insanın bilgi açlığını, doğanın saklı yasalarını çözüp algılamaya çalışan yaratıcı düşüncedeki yılmaz gözüpekliği, tüm gizleri çözerek, karanlıkları aydınlatacak tek güç olan us ve mantığa inancın sarsılmazlığını dile getiren Faust'un ünlü ozanı Goethe, Tevrat'ın, "öldürülecektir" yargısı anımsatılarak zinada yakalanan bir kadın hakkında düşüncesi sorulan İsa'nın, "kadın üzerine sizden günahsız olan önce taş atsın"(136) buyruğuna

göndermede bulunarak, **ihanet eden karısını ve onu baştan çıkaran aktöresiz adamı, haklı bir öfkeyle öldüren kocaya kim elini kaldırıp da taş atabilir** diye haykırıyordu.

Uslu ilkelerine bağlı ve kuşkucu bir anlayışla yazan ünlü deneme ustası Montaigne, "insanın karısını gereğinden çok ustaca okşaması, bir sepetin önce içine sıçıp sonra kafasına geçirmesidir"(137) dememiş miydi?

Özgürlük sorununa insanın temel varlığı açısından bakmasını bilen Alman bilgesi Johann Gottlieb Fichte, sıra kadına geldikte, onun özvarlığını hemen tümüyle yadsıyarak, cinsel isteğini aktöresinin bozulmuşluğuna apaçık bir kanıt olarak gösterdi.

Fiechte'ye göre, namuslu bir kadında, insanın başını kirletecek sepet örneği bir cinsel istek, hiç belirmez ve onda böyle bir eğilim de bulunamazdı. Kadında olan, yalnızca sevgiydi. O da, erkeği doyurma amacına yönelik içgüdüler toplamından ibaretti. Dişi türde cinsel istek, aktöresel bir biçim almıştı. Eğer ondaki cinsel istek, aktörenin denetiminden öte, doğal durumuyla ortaya çıkabilseydi, kadındaki aktöre ve namusu tümüyle ortadan kaldırırdı. İyi ki kadın, hiçbir zaman kendini teslim edeceğini söyleyemez ve salt kendi isteğini doyurmak amacıyla da teslim olamazdı. O, cinsel etkinlikler alanında ancak ve ancak bir başkasının amacına araçlık edebilirdi; çünkü son ereği olan kadınlık onurunu elden ve gözden çıkarmadan, cinsellik, kadının amacı durumuna gelemezdi, gelmemeliydi.

Kraft Ebbing ise kadının cinselliğini olağandışı görüyor, bu konuda şöyle yazıyordu:

"Eğer kadın tinsel açıdan sağlıklı, gelişmiş ve iyi yetiştirilmişse, onun kösnül istekleri son derecede az olur. Zaten böyle olmasaydı, tüm dünya baştan başa bir geneleve döner; evlenmek ve aile kurmak gibi şeyler kim-

senin usuna bile gelmezdi."(138)

Başka hiçbir şeye dayanmadan, kendi kendine var olan ve ancak kendisiyle tasarlanabilen nesneye, yani önsüz ve sonsuz bir öz diyemleyen tözün önadlarına **Tanrı** ya da **Yaratıcı Doğa** adını veren **Tümtanrıcı** Hollandalı bilge Baruch Spinoza, kösnüyü "bedenlerin birleşme isteği ve sevgisidir" diye tanımlıyor ve kösnüden doğan sevginin, "yani güzellikten doğan çocuk üretme iştahı ve genel olarak tin özgürlüğünden başka bir nedeni olan sevginin kolayca kine" çevrilebileceğini savlıyor ve evlilik hakkında şöyle diyordu:

"Evlenmeye gelince. Eğer bedenlerin birleşmesi isteği yalnızca güzellik duygusuyla oluşmuş değil de çocuklar doğurmak, onları bilgece yetiştirmek sevgisiyle ise; bundan başka iki tarafın, yani erkek ve kadının sevgilerinin başlıca nedeni yalnız güzellik değil de içözgürlüğü ise, o, us ile uyuşur."(139)

İçyapı kadın için nasıl değiştirilemez bir yazgı olamazsa, çocuk yapmaktan öte kösnül gizilgüçleri köreltilen bir kadın da sağlıklı sayılamaz. Tarih boyunca yüceltilegeldiği gibi, öyle "annelik içgüdüsü diye birşey yoktur. Annenin çocuk karşısındaki tutumu, toplum içindeki durumu ile anneliği yüklenişine bağlıdır."(140)

Hiçbir kadının içyapısında bilgin, ozan, yazar ya da müzisyen olamaz diye yazmadığı gibi, hiçbir erkeğin içyapısında da daha çok bilgin, daha iyi ozan, daha yetenekli yazar ya da müzisyen diye yazmaz. Kaldı ki, zaten durağan olmayan içyapı da değiştirilebilir, yeniden biçimlendirilebilir.

Ürettiği dayanıklı bilgilerle insanoğlunun doğayı dönüşüme uğratmasına yardımcı olan bilim, anneyi yerine çivileyen çocuğun ille de onun tarafından doğurulması gereğini ortadan kaldırmaktadır. Artık çocuk, düğün tanrısı Hymenaios'un bekçilik ettiği kadın döllüğü araya

girmeksizin de elde edilebilecek, "insan türünün, her iki cinsin yararı için yalnız bir cins tarafından üretilmesinin yerini yapay üreme alacaktır."(141)

Bilimin insan üretimi alanında açtığı yeni çevrenleri kadının özgürce gelişmesi ve nüfusun daha tutarlı planlanabilmesi açılarından olumlu karşılayanlar olduğu gibi, bu durumu çok ürkütücü, bilinen doğa yasaları ve alışılan toplum kurallarına aykırı bulanlar da olabilir. Ancak, "doğa ile toplumdaki tüm sınırlar göreceli ve değişkendir. Kimi koşullarda karşıtına dönüşmeyen hiçbir görüngü yoktur."(142)

Elektromagnetik alanı bile enerji taşıyıcısı durumuna getirmeye ve işlenen özdek ile doğrudan ilişki durumundaki öğeler olan iyon ve elektronları günümüzün dev düzeneklerinin yerine koymaya hazırlanan bilim, Sovyet sağaltmanı İgor Tcharkowsky'nin çabalarıyla döl yatağındaki sıvının benzerini deneylikte yapmış ve dölütün en iyi gelişme ortamı olan döllüğün örneğini elde etmiştir.(143)

Denen o ki, içyapı eskiden öyle olsaydı bile, şimdilerde artık yazgı olmaktan çıkmıştır. Olurluğu kanıtlanan döllük benzeri balık bebek havuzları, gebeliği önleyen etkili yöntemler, deney tüplerinde yapılan dölleme çalışmaları, çoktan kurulan meni bankaları ve bilimin yarattığı başka olanaklar, erkeklerin baskısına neden olan dirimsel koşulları ortadan kaldırmaktadır.

Bu tür olgular karşısında, "birgün kendi kalıtsal verilerimizi değiştirebileceğimizi ve böylece çocuklarımızın ve torunlarımızın fiziksel özelliklerini doğrudan doğruya etkileyebileceğimizi artık düşünebiliriz."(144)

Gizemli bir yanı bulunmayan döllenme olayı, ana ile babaya ilişkin kalıtsal gereçlerin uygun bir ortamda bir araya gelmesinden ibarettir. Bu, tarih boyunca olduğunca kadının döllüğünde olduğu gibi, deney tüplerinde yapıldığınca dışarıda da olabilir.

Prof. Dr. Heinrich Kisch, sesini iyice yükselterek "kültürlü ana tipini temsil eden kadın, özvarlığını hemen hemen salt çocuk yetiştirmeye veren, kösnül zevkin bencilliğini yenen ve soyun sürmesi için doğanın gereklerini yerine getiren kadındır"(145) diye bağıradursun, doğanın gerekleri arasında yalnızca kadına özgü cinsel sakınım kuralı bulunmadığı gibi, çocuk denen varlık da kadının tüm yaşamını kucaklayan bir olgu değil, onun uzun yaşamında, süresi hayli kısa olan bir duraktır. Bu durağa çok önem veriyormuş gibi gözükenlerin yarattığı yılgınlığı göğüslemeyen her sekiz Amerikan çiftinden biri, çok istemelerine karşın, sayrılık, savaş, hapislik, kısırlık, nikâhsızlık ve ölüm gibi nedenlerle bebek sahibi olamamaktadırlar.

"Zihinsel ve duygusal yeniliklere açık olmanın yolu, kendi duygularımızı ve özgürlüğümüzü kabul etmekten geçer."(146) Bir yandan yeniliklere açık olduğunu belgelemek isteyen, bir yandan da Havelock Ellis'in tanıklık ettiği bir Amerikan piskoposunun "çocuk yetiştirmekten başka amaçla yapılan cinsel ilişki, salt özbenliği doyurmak amacına yönelmiş, aşağılık bir eylemdir"(147) biçimindeki tanrısal çığlığına besbelli kulak veren Dr. Sophie Kleegmen, 1929 yılında ilk yapay döllenmeyi gerçekleştirdi. Ve o günden beri, binlerce çift bu yöntemle çocuk sahibi oldu. Dr. Kleegmen, sözkonusu çiftlerin çok da mutlu olduklarını saptadı. Bu da sanırım, zihinsel ve duygusal yeniliklere açık olmanın kişileri mutlu edebileceğini göstermektedir.

Öte yandan, Alman bilimadamı Dr. Kurt Sokol'un Bremen'deki deneyliğinde meni sıvısının eksi 196 derecede dondurularak saklanmasını sağlayan süreci geliştirdiği günden beri, Avrupa'nın pekçok ülkesinde meni bankaları kurulduğu da bilinmektedir.

Corinne Parpaleix, bu bankalardan yararlanmak isteyen kadınlardan biridir. Tükenmez bir sabır ve çaba ile zihinsel ve duygusal yeniliklere kapalı boş beyinlerle Fransız yasalarının oluşturduğu engelleri aşan dirençli Corinne, ölen eşinin üç yıl önce dondurularak meni bankalarından birinde saklanmakta olan spermleriyle, 26 Kasım 1986 tarihinde aşılanabildi.(148)

Tüm bu gelişmeler karşısında binlerce yıldır ayaklarının altında bulunan ve hâlâ sağlam sandığı cinsellik toprağının hızla kaydığını duyumsayan egemen erkek, kadını, kendi kendinin bekçisi durumuna getiren **kızlıkzarına** daha bir dört elle, daha yürekten sarıldı. Alman kökenli ve namus düşkünü Bay Gruber, milyonlarca hemcinsinin duygularına sözcülük ettiğinin bilincinde olarak, "kadının eldeğmemişliğini en değerli bir ulusal varlık olarak işlemeliyiz; çünkü bu, çocuklarımızın gerçek babası olabilmemizi, kendi canımız ve kendi kanımız için çalışıp didinmemizi sağlayacak biricik güvencedir"(149) diye haykırıyordu.

Çocuk 13-14 yaşına gelinceye kadar koruyucu bir görev de yüklenen kızlıkzarının bilimsel adı, **Hymen**'dir. Hymen sözcüğü, düğün tanrısı Hymenaios'tan kaynaklanmaktadır. Hymenaios, elinde düğün meşalesi, kaval ve gül çelenkleriyle, kızlıkzarını simgelemektedir. Gerdek gecesi, onur simgesi acılı zar, Hymenaios'a sunulduğu için, **Hymen** adını almıştır.

Ataerkilliğin ululayageldiği kızlıkzarı, yalnızca insan türünün dişilerinde bulunan içyapısal bir özelliktir. Döl yolunun girişinde yer alan ve **kızlıkzarı** ya da **eldeğmemişlik zarı** adı da verilen bu dokuya, Türk bilgini İbn Sina, M.S.1000 yıllarında, "ilk ilişkiyle yırtılan döl yatağının girişinde yerleşmiş, damarlardan oluşmuş ince deri"(150) biçiminde tanımlamıştır.

Bu deriye, "aşağı memelilerde dölüt döneminde sidik ve üreme yolu gelişiminde düşgelinir. Ancak, **Çıplak**

Maymun'da **néoténie**(gelişim gecikmesi) sonucu kalmıştır."(151)

Ekinçsel açıdan eldeğmemişlik ve saflık simgesi olan ve yasalarla da sıkı sıkıya korunan **hymen** yırtıldığında, kendini bir daha yenileyemez ve **kızlık bozulmuş olur**.

Olağan kızlık zarında, yarım santime yakın bir delik bulunur. Bu delik, aybaşı kanamalarının dölyolundan atılmasına yarar. Sertleşmiş penisin çapı, genel olarak kızlık zarındaki delikten büyük olduğu için, penis dölyoluna girerken zarı yırtar. Ancak, eldeğmemiş kızların %23.6'sında, **zarın esnekliği** nedeniyle, ilk ilişkiden sonra kanama görülmeyebilir. Özellikle de **semilüner** ve **anüler** adı verilen zarlar, yani **yarımdairesel** ve **çemberimsi** kızlıkzarları, kanama olmadan cinsel ilişkiye hayli uygundur. Çünkü bu tür zarlar, dirimsel yapıları gereği çok esnek olabildikleri gibi, yırtılan yerlerinde hiç kılcal damar da taşımayabilirler. Kan vermeyen böylesi zarlara, halk arasında **akzar** adı verilmektedir.

Kızlıkzarının öyle bir türü de vardır ki, hiç esneklik göstermediği için cinsel ilişki olmadan da yırtılabilmektedir. Bu durum, özellikle aybaşı kanamaları sırasında dölyoluna tampon yerleştiren kızlarda görülmektedir.

Böylesi bilgilerin artık halk tabakalarına indiği ve eldeğmemişliğin de önemini hayli yitirdiği Batı toplumlarında, daha yakın sürezlere değin, evlenen erkeklerin %50'si eşlerinde **bekâret** arıyorlardı. Bu da şu ya da bu nedenle kızlıkzarını yitirenleri çeşitli önlemler aramak güceminde bırakıyordu.

Nitekim, XVIII. yüzyılda zarlarını yitiren kızlar, dölyolu girişindeki kaslarını sıkıştırabilmek için, çok asitli bir

sirke kullanıyorlardı. Bunun yanında domuz bağırsağı ya da sidik kesesinden yapılmış ve güvercin kanıyla doldurulmuş küçük bir kesenin dölyolu ağzına yerleştirilmesi de hayli yaygındı.

Günümüzde ise, bozulan kızlığın örselediği yüce namusu kurtarmak için, **zar dikilebilmekte,** çok yıpranan dokunun yerine yepyeni bir yapma zar konabilmekte; ancak yarım saat kadar süren basit bir işlemceyle çocuk sahibi kadınlar bile değerli kızlıklarına kavuşabilmektedirler.

Ispartalı General Brasidas bir sıçan tutmuş. Hayvan General'in elini bütün gücüyle ısırınca onu bırakmış ve şöyle demiş: "Ne denli aşağılık olursa olsun, kendini koruyacak denli yürekli olan kurtulmaya yaraşıktır."

İşlemcelerle kızlıkzarına yeniden kavuşmak, belki aşağılık ve çarpık türden bir bilgelik olan kurnazlıktır ama, yürekli ve aktöresel bir davranış asla değildir. "Kişi, kendini daha bağımsız kılacak bir tepki gösteremiyorsa, çoğu zaman sinikliğe ya da yıkıcılığa sürüklenir."(152) Karanlık bir ortamda bütün renkler aynı gözükür...

Baskılar, ayıplar, günahlar, yasaklar; öyle karanlık ve ikiyüzlü bir cinsel davranış örüntüsü türetmiştir ki, bu bataklıkta, insanların tüm temel duyguları gibi cinsel duygularının da kesinlikle dürüstlüğe dayanmasının gerektiği hemen hemen bütünüyle unutulmuştur.

Kadın ya da erkek, insan denen evrimin öz yazgısını bilinçle belirlemeye kalkışabilmesi için, herşeyden önce, kendi kişisel yaşamının bilincine varmış olması gerekir.

Kaygılarla yorulmayan, tinsel sıkıntılarla dönüşümcelere uğramayan, baskılarla sindirilemeyen, şiddet ve korkularla yaralanmayan bir cinsel hazzın verdiği mutluluk, kişiyi içdengelere erdiren, sağlıklı, sevecen, ya-

ratıcı ve yaşama sevinciyle dolduran öğelerin en başında gelir.

Tarih sahnesine bakıldıkta, yaşamın tüm duygusal gerekimlerine yanıt veren cinselliğin baskı altında tutulmasının, özellikle dişi üyelerinden bilgi ve bilinci inadına esirgeyen, özgür ve sağlıklı olmalarını engelleyen; bu nedenlerle de onların en doğal gerekimlerini bile doyurma koşullarını asla sağlamayan buyurgan toplum düzenleriyle hep atbaşı gittiği görülmektedir.

Yalnızca son 200 yıl içinde, kapitalist üretim biçiminin sadık koltuk değneği olan kilisenin "8.000.000 kadını ortalık yerlerde yakması bir"(153) düşgelimden ibaret değildir.

Buyurgan toplumların dinsel, siyasal ve eğitsel kurumlarında, tıpkı dün olduğu gibi bugün de kadın ve çocukların kazançsal ve aktöresel köleliklerinin gerekli koşulları özenle üretilmektedir. Bir yandan en çok ve acımasızca sömürülen acılı çocuklar, daha birer dirimsel varlık iken hızla toplumsallaşmaya gücemlenirken; öbür yandan da "insana nasip olan zevklerin en büyüğü, yani cinsel doyum denen zevk, özellikle bekâr, dul ya da boşanmış ergin kadınlardan"(154) şiddetle esirgenerek, onlar, sayrılı ve mutsuz bir yaşama itilmektedirler.

Oysa, gerçek anlamda bir aktöre, her canlı yaşamının en başta insansal bir anlam taşımasını ve özgürlük içinde gelişmesini gücemli kılar.

Cinselliği dirimsel enerji kuramı üzerinde temellendirmeye çalışırken, Mc. Carthyciliğin saldırısına uğrayarak New York'ta yakılan altı ton kitapla birlikte, Lewisburg cezaevinde can veren Wilhelm Reich, "sinir sayrılıkları, cinsel isteklerin bilinçaltına itilmesinin, cinsel enerjinin durgunlaşmasının sonucudur; sayrılığın geçmesi, bilinçaltına itmenin ortadan kaldırılması ve

sağlıklı bir cinsel yaşamın kurulmasına bağlıdır" diye bağırmakta ve Batılı toplumlardaki "erkeklerin %60'ının, kadınların da %90' ının sinir ve cinsel etkinlik bozuklukları çektiklerini"(155) bulgulamaktadır.

Bu olgular karşısında, **ikiyüzlülüğün en yüzsüzü ve yalancılığın en yüz kızartıcısı** olanını göze almadan, hangi aktöreden söz edilebilir ki?

Kuşkusuz, kadının evlilik öncesi eldeğmemişliği, kocasına bağlılığı, cinsel isteklerinin kesinlikle baskı altında tutulduğu, bilinçaltına itildiği, "yalnızca memnun etmek amacıyla kocasına teslim olma ve çocuk yapma isteği dışında cinsel ilişkiyi yaşamından uzak" tutmayan dişinin "sayrısal ve olağandışı"(156) olarak damgalandığı bir toplumda güvenlik altına alınabilirdi.

Aile kurumunu, **sahip olma ve mülkiyet** kavramları temeline oturtan gerici ataerkil toplum, bir yandan sevgi nesnesi olarak yalnızca kadını seçip onların kendi kendilerine bile kösnül görünmelerini gücemli kılarken; dergi kapaklarından sinema perdelerine, TV alıcılarından istasyon reklamlarına kadar her yerde kadın göğüsleri, kadın kalça ve bacakları sergileyerek erkeklerin sürekli bir cinsel coşku evreninde dolaşmalarını sağlayıp **érotomanie**'yi alabildiğine kamçılarken; bir yandan da cinsel yaşam için aktöresel sakınım kuralları koymaya, evlilik öncesi ve evlilik dışı cinsel birleşmeyi, özellikle kadınlar açısından yasaklamaya kalkışmaktadırlar.

Oysa, duyguların böylesine saldırıya uğraması, zaten doğal ve kolay olmayan cinsel sakınımı iyice güleştirdiği gibi, genç kızların eldeğmemiş olarak gönüllerindeki ak atlıyı beklemelerini istemek de doğaya yüzde yüz aykırı bir biçimde, gençleri, sevecek eşten yoksun bırakmak demektir.

Kişi, 16-17 yaşlarına gelende, cinsellik, çok yoğun bir etkinliğe girmektedir. Bu etkinlik, dirimsel bir gerekim, bedene bağlı, organizmadan doğan açlık ve susuzluk gibi, karşı konulamaz bir olgudur. Nitekim, doyurulmamış bir cinsel uyarılmaya, sağlığı yerinde olan hiç kimse uzun süre dayanamaz.

Üstelik, bugünün dünyasında, cinselliği ustan çıkarma olanağı, gerçekten yoktur. Reklamcılar, seksin gücünü ve çekiciliğini, insanın ta çocukluğundan başlayarak kartal pençeli aktörecilerle düzen bekçisi yöneticilerin gözleri önünde, durup dinlenmeden sömürmektedirler. Böylesi bombardımanlar karşısında, cinsel sakınımın, insan sağlığını temelinden sarsacağı açıktır.

Wilhelm Reich, bastırılan cinsel enerjinin türlü yollardan dışarı uğrayacağını, "ya kısa bir süre sonra sinir bozukluğu ortaya çıkacağını ya da gencin işini büyük ölçüde aksatan, yarı tatlı yarı acı cinsel kuruntulara kapılacağını"(157) söylemektedir.

Hem cinsel hem de toplumsal bir görev yüklenen evlilik kurumunun bireysel mutluluğu değil de kadınla erkeğin cinsel ve ekonomik birliğini toplum çıkarları doğrultusunda aşmayı amaçladığı, karı ile koca arasındaki bedensel alışverişi kurumlaştırarak gerçek istek ve hazzı mahkûm ettiği; evlilik dışı cinsel ilişkilerin ise tabu sayılarak büyük genç kitlelerin kesinlikle sayrılı kılındığı böyle bir ortamda, kişilerin us ve sevme yetilerini geliştirebilmelerine olanak yoktur.

Gerici aktörecinin cinselliği değersizleştirme sandığı "cinsel özgürlük, herhangi bir kadın ya da erkeğin, cinsel birleşmede bulunma, karşısındaki istediği sürece birlikte yaşama, canı artık istemediği zaman ilişkiyi kesme hakkıdır. Bunun yanı sıra da aynı dönemde birden çok cinsel ilişki kurabilme olanağıdır. Cinsel özgürlük,

kişinin istediğini, toplumun ya da erkyurdun baskısı olmaksızın yapabilmesidir."[158]

"Hiç kimse için dokuncalı olmayan cinsellik, neden usa uygun ve sağlıklı bir eylem olmasın?"[159] Bütün gençler, zaten kendi kendisini doyurmaktadırlar. Artık bunu olağan karşılayan ve "gerici toplumla insancıl toplumu birbirine karıştıran gerici aktöreci, gençliğin cinsel yaşamını özgür kıldığı an, insanlığın çekinceye düşeceğini sanmaktan"[160] kendini bir türlü kurtaramamaktadır.

Oysa korunmaya çalışılan topluma aykırı ve sapık içtepileri besleyen değerler, özellikle Dionysos ile Aphrodite'in oğlu bilinen düğün tanrısı Hymenaios'un öfkeli fallus ile dürtülerek delinmesinin göklere çıkarılması, yani kızlığın bozulmasının yüzsüzce yüceltilmesi, "geleneksel aktörenin yüzyıllar boyu ağızdan düşürmediği şeylerin en iğrencidir."[161]

Mülkiyet kaygılarının ağır baskısı altında kadının üstündeki yoğunluğu pekiştirmek için uydurulan ve "en değerli ulusal varlık olarak" korunmak istenen bu **masal** sonunda, acılı genç kızların çoğu **bacaklarının arasında saatli bomba varmış gibi** yetişmekte; bütün yaratıcı güç ve enerjilerini de bu bombanın patlayıvermesini önlemek için harcamaktadırlar. Tüm dikkatlerini doğal cinsel isteklerini baskı altında tutmakta kullanan böylesi kızlarda, cinsel ilişki korkusu, silinmez bir biçimde, kişiliklerinin ayrılmaz bir parçası durumuna gelmektedir. Bunların cinselliğe karşı oluşan direnç ve soğuklukları, çoğu kez evlendikten sonra da sürüp gitmektedir.

"Cinselliği konusunda kişiyi ne denli olumsuz etkiliyorsak, o denli de mutsuzluğa itiyoruz demektir"[162] diye haykıran Dr. Haydar Dümen ne kadar da haklıdır!

Fakat, Prof. Dr. Heinrich Kisch de "cinselliğe ilişkin düzenek, cinselliğin eylemlerindeki tepkiler, kadının tüm

varlığını sarmıştır. Ancak, bunlar arasında cinsel istek içgüdüsünün yeri yoktur"[163] diye zırvalarken, yalnızca kendinin değil, XIX. yüzyılın kadınlarda cinsel içgüdüyü yadsıyan çok yaygın kanısını da dile getirmektedir.

Bir yandan kadının cinselliği böylesine yadsınırken, bir yandan da alabildiğine baskı altında tutulmuştur. Acılı "kadınlar, kendi cinselliklerini ortaya koyamadıkları ve başkalarının gerekimlerini karşılayıp kendi gerekimlerini gözönüne almamaya gücemlendikleri için, böylece, birer cinsel köle"[164] durumuna indirgenmişlerdir.

Çiftleşme sırasında genellikle üstte bulunmanın ve bu eyleme bir dış organla katılmanın onurunu taşıyan erkek, çoğu kez bir görevi yerine getirdiğini düşündükçe kaba ve soğuklaşmış, altta ezilen ve ta içine girilen kadınsa, üstünde hak sahibi birine teslim olduğunu düşündükçe kin ve utanç duymaya başlamıştır.

Cinsel yazgısına, birleşmeden sonra eskisinden daha da çok isyancı bir duruma getirilen birdolu kadın **soğuk** diye damgalanmış ve mutsuz edilmiştir. Oysa, kadının cinsel olanakları, hemen hemen sınırsızdır. Ne var ki, "kendini korku ile ya da meydan okurcasına vermek, gerçek bir sevi deneyimi yaşamak değildir. Cinsel eylemde" ne korkuya, ne sıkıntıya, ne kine ve ne de utanca yer vardır. "Gerçek bir cinsel olgunluk, kadın, kendinden geçerek, haz içinde çiftleşmişse olabilir."[165]

"Kadın, güçsüzlüğü değil güçlülüğü içinde, kendinden kaçmak değil kendini bulabilmek, var olmaktan çekinmek değil varlığını olumlamak üzre sevebildiği gün, sevi, hem onun hem de erkek için korkunç bir çekince olmaktan çıkıp bir yaşam kaynağı durumuna"[166] gelebilir.

"Kadınların sahip oldukları cinsel gizilgüce erişememelerinin tek nedeni, cinsel yaşamlarının durmadan ve bazen de katı ve kaba bir tutumla erkekler tarafından engellenmesidir. Nitekim, cinsel bakımdan soğuk diye tanımlanan kadınların çoğu, yeter derecede uyarılmamış kadınlardır. Belgelimi adı verilen tepki düzeneğini devindirecek uyarı bakımından erkeğinden gereken etkiyi yeteri kadar görmeyen hiçbir kadına soğuk damgası vurulamaz."(167)

Amerikalı psikiyatri uzmanı Dr. Karl Augustus Menninger ve Sandor Lorand gibi bilim adamları, kadında cinsel soğukluğu, **cinsel organlarda bir tür isteri** olarak düşünüyorlar. Onlara göre, bir şarapnel şoku nedeniyle bacak nasıl bir isterik felç geçirebiliyorsa, bu isteri biçiminde de cinsel organların işlevsel görevleri sakatlanmaktadır.

G.H. Seward ise, soğukluk durumunda cinsel istek yokluğu gibi birşey bulunmayıp yalnızca cinsel isteklerin tıkanık olduğunu, cinsel açıdan yetersizlik gösteren kadının seks konusunda kayıtsız değil, şaşkın durumda bulunduğunu ileri sürmektedir. Zaten kocasıyla belgelimine ulaşamayan pekçok kadın, kendi kendine ya da bir başka erkekle pekâlâ bu hazzı elde edebilmektedir.(168)

C.R. Adams gibi kimi **oturaklı** bilge kişilerin kadının cinsel yaşamını özünden körelten evillik kurumunun ayakta durabilmesi için nerdeyse gerekli gördükleri **cinsel soğukluk**, örgensel ya da fizyolojik öğelerden çok öte; **baskı, korku, kuşku, yılgınlık, kişiliksizleştirme, yağılık, kin, öfke, saldırı, şaşkınlık, suç** ya da bütün bunların karışımından oluşan olumsuzluklar ortamından kaynaklanan bir tür cinsel uyuşukluktur.

"Bilerek ya da bilmeyerek çok korku içinde olan, çok yağılık duyan, çok suçlu ya da kendi özvarlığıyla sa-

vaşım durumunda bulunan kadınların",(169) genellikle soğuk oldukları gözlemlenmektedir. Helene Deutsch'ün deyişiyle kentsoylu aktöresi ya da kızının kurtuluşuna içinden yağı kesilen ve biraz da bile bile onu ezmeye çalışan annelerin çirkin soğukluğu, haz vermesi gereken cinsel ilişkiye **erkeğin pis gerekimlerini** karşılamak amacıyla girişilen bir özveri gözüyle bakmakta ve bu işi, **gücemli bir görevi yerine getirir gibi** yapmaktadır.

Aslında, dirimsel enerjinin doğal koşullarda düzene konması kendiliğindendir. Saplantılı ödev ve aktöre duygularıyla ilgisi yoktur. Zevk almaya yönelik uyarmalardan korkma eğilimi, yaşam ve cinsel etkinliği tepimleyen (reddeden) sayrılı ortamlarda yeşermektedir.

Binlerce yıldan beri baskı altında inleyen ve cinsel yönden hep olumsuz etkilenen mutsuz kadınlar, "erkeğin güçlü boyunduruğu altına girmekten, yaralanmaktan ya da içlerinde bir patlama olmasından korkmaktadırlar. Yoksa, olağan koşullarda, yani ket vurma olmadığı zaman, kadındaki cinsel süreç hiçbir yanıyla erkeğinkinden ayrılmamaktadır."(170)

İki yanı da tam anlamıyla hazza ulaştıran olgun sevi, tüm baskı ve korkulardan arınmış olarak, bencilce birşeyler almak yerine, belki de sevilene birşeyler verebilme yeteneğidir. Bu nedenledir ki, **sevişmek, temelde bir anlatım, bir özdeşleşim, bir akışım** sorunudur. Bir insanın başka birini, kendi gerekimlerini doyurmak için kullanması sevi değildir. Birbirini isteyen ve anlayan iki gövdenin birleşmesi, salt fizyolojik gerekimlerin giderilmesi ya da üçüncü bir varlığın oluşturulmasından öte, çok daha derin anlamlar taşır.

Sevi, yani aşk, herşeyden önce **eşitlik** ilkesine dayanır. Erişilemeyecek kadar yüksekte ya da inilemeyecek

kadar çukurda olana karşı beslenecek duygu, ne tutku ne de sevgi sözcükleriyle diyemlenebilir. Yalnızca bedenlerin birleşmesi, salt haz ya da doyurulması gereken bir açlık olarak görülebilen seks için yeterli olabilir, ama sevi, bununla yetinemez, o, özgür insanların birleşmesini gerekli kılar. Böyle bir birleşme ise, ancak kendi eksikliklerini kapamak için başkasına gerekim (ihtiyaç) duymayan kişilerde görülebilir.

İlkel diye nitelendirilen pek çok topluluk, cinselliğe ve kadının ona düşen payına, uygar bilinen toplumlardan çok daha saygılıdır. Sözgelişi, "Polinezya adalarından biri olan Mangaia adasında, cinsel yönden soğuk kadın hiç yoktur. Çünkü olağan bir Mangaialı çocuğa önce penisin, sonra vajinanın yapısını, en ince ayrıntılarına dek anlatılır. Öyle ki, Avrupa'da bu işi sağaltmanlar bile ancak o kadar öğrenirler."

"Mangaialı erkeğin amacı, kendisi bir kez belgelimine ulaşırsa, seviştiği kadının üç kez belgelimine ulaşmasını sağlamaktır. Mangaialı gençler, yattıkları kadının belgeliminin gerekli olduğuna inanırlar."(171)

Belgelimi, daha yakın zamanlara değin namuslu kadınların hiç başına gelmeyen birşey olarak bilinen Batı dünyasında, **cinsel sorun** diyeminin (ifadesinin) geçmişi 150 yıldan daha çok değildir. Orada, kadın, yüzyıllardan beri dişini sıkıp cinsel birleşmeye katlanmak güceminde olan bir nesneden, bir araçtan ibarettir. Erkek, başarılı bir cinsel ilişkinin iyi niyetten daha çok şeyler gerektirdiğini; bilgi, çaba, saygı, bedensel, duygusal ve bilinçaltı etmenlerin ne olduğunu iyice değerlendirme gibi şeyler istediğini düşünme sıkıntısına bile katlanmaz. İki yanı da aynı derecede doyurmayan bir cinsel ilişkinin yarattığı anlaşmazlık ve hoşnutsuzluğun eşlerin tüm yaşamlarına, tüm kararlarına yayılıp herşeyi altüst ettiğini görmezlikten gelir.

Gerçi cinsel ilişkilerin tümü üretim organlarında toplanabilen erkeğin işi, cinsel eyleme tüm bedeniyle katılan, iyice doyurulduğu, hatta gücü tükendiği sürezlerde bile zevkten kurtulamayan kadına göre biraz daha kolay gibi gözükmektedir. Ancak, kadının cinsel istekleri bastırıldığı oranda **diyalog monoloğa** dönüşmekte ve erkek de gerçek anlamda zevk alamaz duruma gelmektedir. Çünkü, orgazm, erkeğin eşine armağan ettiği bir kürk değildir. Üstün bir cinsel ilişki için, iki özgür insanın birbirini anlaması ve gerekli çabayı göstermesi gereklidir.

"Genç insanların olgun ve doyurucu bir sevi için hazırlıklı duruma gelebilmelerini engellemek, aktöre dışı bir davranıştır."(172) Bu, dünyayı sayrılıklara, anlaşmazlıklara, savaşa hazırlamaktır. Haz denilen olay, kolay ve baskı yoluyla elde edilemez. Cinsel birleşmenin amacı ise, insan soyunun sürdürülmesi, yaşama sevincinin yok edilmesi değildir. İnsan soyunun sürdürülmesi amacıyla kadınla erkeğin cinsel birleşmede bulunmaları için dirimsel bir neden olsa bile; kadınla erkeğin durup dururken niçin sevişmek istediklerini tam olarak açıklayamaz.

Özellikle kadınların gelişimini fizyolojik düzeyde bekletmeye alan ve insanca gelişmeyi dişiliğin tersi olarak kabul eden ataerkil düzenin kurulmasından sonra cinsel bastırma olayı her ne denli buyurgan egemenliği kurmayı kolaylaştırmışsa da insanca sevginin gelişmesine engel olan böyle bir dizge, ister istemez yarattığı cinsel darlıkla kendi temellerini de çürütmüştür. Çünkü, "kişinin kendini tanıması, cinsel doygunluğu önlemek şöyle dursun, ayrılmaz bir biçimde, onunla ilişkilidir."(173)

Kimi kaynaklar, "yaklaşık hesaplamalar, kadınlardan yalnızca %60'ının orgazma ulaştığını ortaya koymuş-

tur"[174] diye yazıyorsa da acılı kadınlar için, belki bu oran bile gerçeği ikiye katlamaktadır. Nitekim, Seymour Fisher'in 300 kadın üzerinde beş yıl süreyle yaptığı bir araştırma, kadınların yalnızca %30'unun **düzenli olarak** cinsel birleşmedeki uyarılmalarla orgazma varabildiklerini göstermektedir.

Yaşları 14 ile 78 arasında değişen 3000 kadının kendi ağızlarından cinsellik konusundaki düşünce ve deneyimlerini bir araya getiren **Hite Raporu**'nda da "kadınların %70'inde, cinsel birleşme, penisin vajinaya girişi, düzenli olarak orgazma varışı doğurmuyor"[175] denmektedir.

Seven bir kadın, erkeğinin orgazmından kendini de yatıştıran, hatta doyuran bir sonuç çıkarabilir. Sevişmeyi, orgazm yolunda bir yarış gibi görmek ve o duruma getirmek, kuşkusuz yanlıştır. "Kadının tinsel durumunu, kişiliğini etkileyen ve baskı altına alan kuşkularını, gerekimlerini unutup her cinsel birleşmenin sonunda orgazma varmasını istemek, aslında, kadını çocuk doğuran bir varlık olarak gören anlayış kadar da yıkıcı bir etki yapabilir."[176]

Fakat, İngiliz sağaltmanı Leac Brown Baker gibilerinin cinsel uyarılmalarını engellemek için kadınların klitorislerini sökmelerindeki ürpertici kötülüğü görmemek, E. Elkan gibilerinin kadınların belgelimini erkeklerden öğrendiklerine ilişkin saçmalıklarına alkış tutmak, Joan Malleson gibilerinin evli kadınların doyuma ermek için ille de belgelimine gerek olmadığı yolundaki yıkıcı yargılarına katılmak; kadının hakkı olan cinsel zevki ona çok görmek ve ayıplamak, evli olmayan kadınların cinsel sakınımlarını gerekli ve aktöresel bulmak, yalnızca yanlış değil, fakat aynı zamanda son derece de çekincelidir.

Bir kez, kadında orgazm yokluğu, sinirsel ve etözel (psychosomatique) tedirginlikler yaratmakta, sinir argınlıklarına yol açmakta ve dönüşümcelere (hysterie'lere) neden olmaktadır. Dr. Isabel Hutton, "belgelimine varamadığı zaman, kadının cinsel organının bazen saatlerce kasılma durumunda kaldığını, bunun da çok dokuncalı olduğunu" söylemektedir. Hamilton ise, "evlilikleri boşanmayla biten kadınların %73'ünün evliliklerinin ilk yılı içinde belgelimine ulaşamayan kadınlar olduğunu saptamaktadır." (177)

Yüreği insanca atan birinin; "belgelimine ulaşmak, benim de hakkımdır. Eğer ben kendimi doyurarak belgelimi sağlayabileceksem, erkeğim de kendini doyurarak belgelimi sağlamalıdır. Bu da benim vajinamın içinde **masturbasyon yaparak** değil... Yani yalnızca kendinin belgelimi elde ettiği bir cinsel birleşme değildir. Erkekler cinsel ilişkide bulunup da hiç belgelimine ulaşamasalardı, ne duyumsarlardı acaba?"(178) diye soran sesi duymamak olası mı?

Cinsel birleşmenin en değerli ödülünün iki yanı da aynı ölçüde ve tam anlamıyla doyuran orgazm olduğundan kuşku duyulamaz.

Bilgilikler, belgelimini, "bilincin geçici olarak yitirilmesi noktasına varan tam bir teslim olma durumu, her iki cins için de tüm bedende oluşan bir tepki"(179) olarak tanımlamaktadırlar.

Hite Raporu'nda yer alan kadınların bir bölümü ise, orgazm konusunda şöyle demektedirler:

"Orgazm, nefis bir duygudur. Büyük bir zevk veren duygulara ek olarak, kendinden geçmek, enerji ve duygusallık, hepsi karışmış durumdadır."

"Duygularımın yenilenmesi, yaşamın yeniden canlanması, ilkbahar, canlılık veren ve insanın içini kabar-

tan, uyaran ve her günkü can sıkıntısından kurtaran birşey; yani zevkin en üst aşamasıdır."

"Beni inanılmayacak derecede mutlu kılar. Belgelimine varan herşey harikadır. Bir belgelimi en az 48 saat tüm kızgınlıkları ve istekleri unutturur ve bir gün belgeliminden sıkılırsam, sanırım kendimi öldürürüm."

"İyi olduğu zaman organları çok güzel değiştiren bir güç; yumurtalıklarım, dölyolum, göğüslerim ve beynim türkü söyleyen, nabız gibi atan, en nefis duygulardan oluşan bir deniz olur sanki."

"Tenimin, göğüslerimin, bacaklarımın, ellerimin ve boynumun varlığını duyuyorum. Sanki bedenim genişlemiş ve tatlı tatlı sürtünmek istiyor gibi geliyor."

"Bedenimin tüm parçalarının bilincinde olurum. Sevecenlikle dokunmak isterim. Kendimin ve eşimin evrensel enerjisiyle yekvücut olmak; ne geçmiş ne gelecek vardır."

"Bedenim yumuşak ve akıcı, evrenle uyum halinde olurum."(180)

Hiç kimsenin, hiçbir değer ya da aktöresel kaygının, hiçbir yasa ya da geleneğin kadını böylesine güçlü ve yoğun yaşanan **belgelimi zevkinden** yoksun bırakmaya hakkı yoktur. Ne var ki, haz bütün bedenine yayılmış olan kadında orgazm denilen olay, bir tür **büyülenmedir** ve kadının kendini tümüyle verebilmesini gerektirir. Onun yetişme tarzı ve içinde bulunduğu koşullar ise genellikle buna engeldir. Erkeğin kabalığı ya da olayın birden bireliğinin ağrı ve cinsel soğukluğu oluşturan başlıca etmenler olduğu bilinmektedir. Çiftleşme yasaksız olduğu, kadın eşinin karşısında kendini özgür duyumsadığı ve bu özgürlüğü taşıyabilecek niteliklere sahip bulunduğu, erkek üstünlüğünün silindiği zaman çok daha kolaylaşmakta ve zevk verici olmaktadır.(181)

Ancak, cinsel birleşme yoluyla orgazma ulaşamamak çoğunun yaşadığı bir olay olan kadının bugünkü durumu pek de böyle değildir.

Amerikalı sayılama (istatistik) ve dirimbilimci **Dr. Alfred Charles Kinsey**, 1948'de **Erkekte Cinsel Davranış** adlı yazanağını yayımladıktan sonra, 1953 yılında da **Kadında Cinsel Davranış** adlı yazanağını yayımladı.

Dr. Kinsey'in beyaz ırktan 5300 erkek üzerinde yaptığı deneyimleri içeren **Erkekte Cinsel Davranış** başlıklı çalışmasında bulgulandığına göre, evli Amerikan erkeklerinin %50'sinden çoğu engin bir **namusluluk** duygusu içinde **evlilik dışı cinsel ilişkilerde** bulunmaktadırlar.

Gene beyaz ırktan 5940 kadının deneyimlerini içeren **Kadında Cinsel Davranış** adlı çalışmada ise evli Amerikan kadınlarının da %25'inin 40 yaşlarına doğru **evlilik dışı cinsel ilişkilere giriştikleri** saptanmaktadır.

Cinsel sorunların "**her okyanustan daha engin**" bir okyanus oluşturduğunu vurgulayan ve "evliliğin sürebilmesi, herşeyden önce, eşlerin, birleşmiş kalmak istencine bağlıdır. Bu istenç olmazsa, en küçük kavgalar bile evliliğin bozulmasına neden olablir. Ailenin mutluluğuna ya da mutsuzluğuna, sürmesine ya da bozulmasına neden olan esaslı öğelerden biri de cinsel ilişkidir. Duygular ve zevkler karşılıklı olunca, çiftler daha çok coşku duyarlar. Elimizdeki bilgilerden anlaşıldığına göre, evlilerin en az üçte ikisi cinsel uyum bulunmadığından dolayı geçinemiyorlar"[182] diyen Dr. Kinsey, evli kadınların %63'ünün evliliklerinin 1. yılı içinde, %71'inin 5. yılı içinde, %77'sinin 10. yılı içinde, %81'inin 15. yılı içinde, %85'inin de 20. yılı içinde belgelimine ulaşabildiklerini bulgulamaktadır.[183]

Kinsey'e göre, "kadında öğrenim düzeyi, erkekte olduğu gibi cinsel ilişkiyle aynı bağlara sahip değil gibidir." Gerçekten de onun bulguları, kadının eğitim düzeyi ile belgelimine ulaşabilme yeteneği arasında tam bir doğruorantıbulunduğunu göstermektedir.Nitekim, "ilkokul düzeyinde öğrenim görenlerin ancak %66'sı evliliklerinin 1. yılı içinde belgelimine ulaşırken, bu oran orta ve lise düzeyinde öğrenim görenlerde %72'ye, yüksek öğrenim görenlerde de %78'e yükselmektedir.' (184)

Yüksek öğrenimin kadında kendine güveni artırdığı, bununsa belgelimini kolaylaştırdığı düşünülebilir. Temel insan gerekimlerini **Fizyolojik, Güvenlik, Sevgi, Özbeğeni** ve **Kendini Gerçekleştirme** güdülerine göre beş ulamda sınıflayan; güvensizlik ve bırakılma korkusunun yarattığı tedirginlik ortamında güçlüklerle yaşatılmaya çalışılan sevginin, yani **Varlık Sevgisi**'nin karşıtına **Eksiklik Sevgisi** adını veren Amerikalı psikolog Abraham H. Maslow'un bulguları da sanırız Kinsey'inkileri arkalar niteliktedir.

Prof. Dr. Abraham H. Maslow, 1930 yılında yaptığı 130 kadın üzerindeki bir araştırmasında, "çekingen, utangaç, düzenli, içedönük, kadıncıl ve geleneklere saygılı kadınların, egemen kadınların özgürce paylaşabildikleri cinsel doygunluğa erişemediklerini"(185) bulguluyor; kadınların, korunma ve sahiplenme kaygılarından kurtulup daha içten, daha açık, kendilerine yeterli, dürüst ve egemen olabildikleri ölçüde cinsiyetten de daha çok zevk aldıklarını sergiliyordu.

Maslow, şöyle diyordu:

"Egemen kadınlarda bu duygu, güçlü bir kendine güvenmeyi, kendini iyi tanımayı, yetenekli ve üstün olma duygularını, utangaçlığın, çekingenliğin ve sıkılganlığın yokluğunu içerir. Böyle kadınlar, kendilerine kadın olarak değil, insan olarak davranılmasını isterler."(186)

Ayrıca, kadının geçmişindeki özgün koşulların, yasaklamaların da cinsel uyanış halkasının tamamlanmasını engellediği bir gerçektir. Nitekim, **Roosevelt Hastanesi**'ndeki bir cinsel sağaltım izlencesinde 600 kadar kadını sağaltmaya çalışan Dr. Dagmur O'Connor, belgelimine ulaşamayan sayrılarının %88'inin baskı altında yetişen ve gençliklerinde ailelerine sorun çıkarmayan iyi kızlar olduğunu gözlemlemiştir.(187)

Genç kızlık dönemlerinde cinsel sakınımı büyük oranda başarabilen bu **iyi kızlar**, evlendikten sonraki cinsel yaşamlarına uyum sağlamakta, gerçekten de güçlük çekmektedirler.

Aslında, Kinsey'in de bulgulamalarına göre, ne gelenekler, ne yasalar, ne baskılar ve ne de aktöre kuralları, ergenlik çağı ile cinsel yeteneklerin sürez (zaman) ya da niteliklerini değiştirebilmektedir.

Kısacası, ciddi bir yapısal sakatlığı bulunmayan her genç, sırası gelince, önüne yığılan tüm engelleri aşarak kösnül gerekimlerini gidermenin yollarını kesinlikle bulmaktadır.

Ancak, bu yolların baskı ve korkudan uzak, olağan yollar olması yeğlemeye değmektedir. Kinsey, evli kadınlardaki belgelimi oran ve kolaylığı ile onların evlenmeden önceki **başarılı** cinsel deneyimleri arasındaki bağlantıya dikkat çekmektedir.

Kinsey'in örneklerinde yer alan kadınların %26'sı, evlenmeden önce belgelimi olayını hiç yaşamamışlardı. Geri kalanların %64'ü ise, şöyle ya da böyle onu tatmışlardı. Üstelik, bunların altıda biri, belgelimini cinsel ilişki ile elde etmişlerdi.

Evliliklerinden önce belgelimini öğrenen kadınlardan evliliklerinin ilk yılındaki cinsel ilişkilerde düzenli orgazm sağlayanların oranı %46 ile %52 arasında değişip; bunların, yalnızca %19'u ilk yılda hiç belgelimi sağlayamaz-

ken, bu oran, evlilik öncesinde deneyimi bulunmayan kadınlar arasında %44'e çıkmaktadır.

Ergenlik yaşı erkeklerde aşağı yukarı 14, kızlarda ise 12 dolaylarında olmasına karşın, iklim, beslenme ve yapısal özellikleri gereği kimi kızlar 20 yaşlarında bile henüz cinsel olgunluğa erişemezler.

Nitekim, **Kinsey Raporu**'ndaki örnek kadınlardan 20 yaşından önce evlenenlerin %34'ü evliliklerinin ilk yıllarında orgazma hiç ulaşamamışlardır. Bu oran, yirmi bir otuz yaşları arasında evlenen kadınlarda %22, otuz yaşından sonra evlenenlerde ise %17 dir.

Erken yaşlarda evlenen kızlarda görülen bu orgazm azlığı, onların henüz cinsel olgunluğa ulaşmamış olmaları yanında, evlenmeden önce hiç kösnül coşku ve orgazm deneyimi yaşamaya fırsat bulamayışlarından da kaynaklanmaktadır.

Kaldı ki, evlilik öncesi cinsel deneyimlerin evlilikteki cinsel ilişkileri olumlu yönde etkileyebilmesi için, o ilişkilerin belgelimiyle sonuçlanması da gerekli bir önkoşuldur.(188)

Sağlıklı bir insan için orgazm son derecede önemlidir. Kinsey'e göre, cinsel uyarılarla birlikte coşkular yükselmeye başlayınca, dokunma, koku, tat, duyma ve görme gibi algılar bile körelmektedir. Hele belgelimi yaklaşanda, bütün organlar duyarlılıklarını tümden yitirmektedir.

Kimileri, tam orgazm sırasında, birkaç saniyeden birkaç dakikaya kadar bilinçlerini yitirmektedirler. Fransızların **Küçük Ölüm** ya da **Tatlı Ölüm** dedikleri şey işte budur.(189)

Birçok kekemenin kendilerine cinsel coşku veren kimseler karşısında hiç kekelemez oluverdiklerine ve tikel inmeli kimilerinin de kösnül coşku sırasında geçici olarak düzeldiklerine ilişkin bilgileri bulunduğunu söy-

leyen Dr. Kinsey, evlilik öncesinde cinsel uyarıların bastırılabilmesi için kasların hep gergin tutulmasının genç kızlarda evlendikten sonra da kolay kolay kurtulamayacakları bir sinir ve kas tepkeleri düzeneği geliştirdiğini vurgulamakta ve de evlilikteki cinsel ilişkilerinde doyurucu belgelimine ulaşan mutlu "kadınların sayısını çoğaltmak ve evli kadınların cinsel ilişkilerinde daha yüksek oranda belgelimine ulaşmalarını sağlayabilmek için, evlilik öncesi orgazm deneyimlerinden daha etkili bir sağaltma yolu ve önlemi"(190) bulunamayacağının altını çizmektedir.

Hollandalı bilge Baruch Spinoza'nın deyişiyle, **sağlıklı bir insana yaşama kıvancı veren haz ile sevinç, hiçbir yer ve sürezde doğrudan doğruya kötü değil; tam tersine, her yer ve sürezde, doğrudan doğruya iyidir.**

Gerçek amaç ve mutluluğu kendi öz yüceliğine kavuşmak olan erdemin verdiği haz, insanların kösnül gerekimlerini baskı altına alma ya da onları bir takım yapay yollarla azaltma çabalarıyla elde edilemez.

Esasen, kösnül istekleri azaltmanın ve cinsel yaşamı doyurucu bir haz kaynağı, yaratıcı bir etkinlik durumuna getirebilmenin sağlıklı yolu; cinsel gerekimleri ayraç içine almak, bu gerekimlerin yolu üstüne engeller koymak, yapay olanı doğal olana egemen kılmak, insanları cinsel enerji açısından katı, zevkten korkar, belgelimi yeteneğinden yoksun robotlar durumuna getirerek aşama düzeni, baskı, eşitsizlik ve boyuneğme kuralları altında kıvrandırmak değil; iblis aktörecinin yönlendirmesinden uzak, ataerkil düzenin oluşturduğu cinsel kalıpların dışında, tam anlamıyla doyurucu bir kösnül hazzın doğrudan doğruya kendisidir.

Ama ne var ki, tüm üyelerini tıpkı Nuh'un gemisindeki yaratıklar gibi çifter çifter algılayan ataerkil düzen, sö-

zünü dilinden düşürmediği "tinsel yapı çekirdeğinin cinsel yapı olduğunu" unutarak; her türlü roman, film ve oyun gibi yazınsal türlerin %90'ından çoğunun "doyurulmamış cinsel gerekimlere yönelik çağrılara dayalı"(191) olmasındaki açık nedeni anlamazlıktan gelerek, özellikle evli olmayan dişilerini kösnül isteklerini baskı altında tutmaya ya da cinselliğin en kötü vekilleri ile yetinerek onları azaltmaya yargılı kılmaktadır.

Sözgelişi masturbation, yani cinselliğin bu obur ve sokur türüyle yetinmek ya da zaman zaman ona başvurmak güceminde kalmak, Nuh'un gemisine sığınan acılı insanların çekmekte oldukları cinsel darlık ve yoksunluğun en kesin belirtilerinden biri değil midir?

Özellikle pekçok kadının **iş bittikten sonra** kendilerini "bencil, suçlu, kötü, erinçsiz, tedirgin, acınacak durumda, utanç içinde, aşağılık, pis, salak ve iğrenç"(192) bulduklarını söylemelerine; din ve aktörenin de kesinlikle kargılamalarına karşın, masturbation eylemi insanlar arasında öylesine sürümde ki, onun bu yaygınlığı karşısında, üretim için ille de gerekli sanılan cinsel sakınımı hiç hesaba katmamak, asla yanlış olmayacaktır.

Dr. Alfred Kinsey, "gözlemler, eski insan topluluklarında masturbationun kadınlar arasında daha çok yayılmış olduğunu gösteriyor"(193) demektedir. Eylemi diyemleyen sözcük, hemen her dilde vardır. Araplar, bu eylem için kullandıkları **istimnâ** sözcüğünü, **menî** teriminden türetmişlerdir. Osmanlı aynı olay için, **istimnâ' bi'lyed** demiştir.

Fransızcadaki masturbation sözcüğü, Latince **el** anlamına gelen **manus** sözcüğünden türetilmiştir. Sözcüğün ilk biçiminin **manusturbo** ya da **manustprum** olduğu sanılmaktadır.

Fransızcada bu eylem için kullanılan bir ikinci sözcük de **onanisme** sözcüğüdür. Bu sözcük, Tevrat'ta bulunan **Onan** özel adından gelmektedir.

Onan, Musevi gelenekleri ve babası Yahuda'nın buyruğuna karşın, ölen kardeşi **Er**'in dul karısı **Tamar** ile yatmayı geri çevirmiştir. Tevrat, olayı şöyle öyklülemektedir:

"Ve Yahuda Onan'a dedi : Kardeşinin karısının yanına gir ve ona kayınlık görevini yap ve kendi kardeşine döl yetiştir. Ve Onan o döl kendisinin olmayacağını bildi ve kardeşinin karısının yanına girdiği zaman kardeşine döl vermesin diye yere dökerdi. Ve yaptığı şey Rabbin gözünde kötü oldu ve onu da öldürdü."(194)

Görüldüğü gibi Onan'ın yaptığı pek de masturbation değildir. Çünkü masturbation kısaca, cinsel doyumu el ya da cansız nesneler aracılığıyla sağlamaktır.

Dr. Kinsey, masturbation eylemi hakkında şunları yazmaktadır:

"Masturbation insanın kendi istenci ve kendisini telkinle cinsel etkinliğe getirmesi biçiminde tanımlanabilir. İnsanda bu etkinliğin amacı sevi duygusunu doyurmak ve fizyolojik bir gevşemeye kavuşmaktır. Herhangi bir anda kendi kendini uyarmakla elde edilen belgelimi, sözün tam anlamı ile masturbation çerçevesine girmez. Eylem, bazen belgelimine kadar varmayabilir, onun ereği de bu olmayabilir."(195)

Yalnızca Musevilik değil, "büyük dinlerin hemen hepsi, çocuk yapmak amacını gütmeksizin duyumları devindirecek her türlü girişimi yasaklamaktadır. Sevişme eylemlerinin aktöreye uygun bulunmaması", büyük oranda "bu geleneğin sonucudur. İngiliz ve Amerikan cinsel yasaları, birçok maddelerini dinsel hükümlerden almış ya da bu hükümlere uyarlamışlardır."(196)

Ancak, bütün kınama, suçlama ve yasaklamalara karşın, yine de Amerikan toplumundaki kadınların %62'si

ile erkeklerin %92'sinin masturbation yaptıkları anlaşılmaktadır. Kinsey'in verilerine göre, köylü kadınların %49'u ile kentli kadınların %59'unda masturbationu alışkanlık durumuna getirmişlerdir.

Kinsey'in örnekliklerindeki erkeklerin %28'i ile kadınların %57'si masturbationu cinsel organlarını okşarken kendi kendilerine bulmuşlar, erkeklerin %40'ı ile kadınların %11'i başkaları masturbation yaparken görerek onlardan kapmışlar, erkeklerin %75'i ile kadınların %43'ü bu işe ilişkin bilgileri dinledikleri dinsel ya da dindışı konuşmalar veya okudukları yayınlardan öğrenmişler, erkeklerin pek azı ile kadınların %12'si cinsel ilişki sırasındaki karşılıklı okşamalar sonunda alışmışlar, erkeklerin %9'u ile kadınların %3'ü de eşcinsel ilişkilerde bulunurken kendi kendilerine de doyuma erebileceklerini anlamışlardır.(197)

Kadınların, masturbation konusunda, eskiden beri erkeklerden daha geniş olanaklara sahip oldukları da bilinmektedir. "İnsan bedeninin devinim ve duyu özeklerinin beyindeki yerleşim haritasından çıkan biçimine **Homonkulus**"(198) adı verilmektedir.

Homonkulus biçimi her iki cinste aynı olsa bile, kadın bedenindeki duyarlı bölgelerin daha geniş bir alan kapladığı ve cinsellik açısından daha özel olduğu söylenebilir. Sözgelişi, erkeğin övünç kaynağı olan penis, üreme ve sidik boşaltma gibi alanlarda başka işlevler yüklendiği halde, Barbara Seaman'ın deyişiyle, tıpkı bir yanardağa benzeyen **klitoris**, yalnızca cinselliğe ve cinsel hazza özgü görevine hep bağlı kalmaktadır.

Erkek, salt memelerini okşayarak ya da okşatarak belgelemine ulaşamazken, güzelliğinin aranan bir parçası olan kadın, ikincil bir cinsel organ niteliği taşıyan memeleri aracılığıyla bu işi başarabilmektedir. Nitekim,

1960-1965 yılları arasında, deneyliklerinde 382 kadın ve 312 erkeğin orgazm evrelerini inceleyen Dr. William Masters ile Virginia Johnson, "herhangi bir cinsel birleşme olmaksızın, yalnızca memelerini okşayarak kendilerini uyarma yoluyla"(199) kadınların elde ettikleri belgelimi olaylarını da gözlemlemişlerdir.

Gerçi, bu 382 kadından hiçbirisi salt kösnül (erotik) düşlemlerle orgazma ulaşamamışlardır ama, Masters ve Johnson'un "araştırmalarına temel olan topluluğu yalnızca cinsel ilişki sonucunda orgazma ulaşan kadınlar arasından seçip geri kalanları eledikleri"(200) anımsanarak kadınların düş kurarak da doyuma erebildikleri kabul edilmelidir. Zaten, Hilda O'Hare'in "salt kendi düşsel uyarımlarıyla orgazm sağlayabilen bir kadından söz etmesi"(201) bir yana, Kinsey de kadın örneklerinden %2'ye yakınının yalnızca düşlem gücüyle doyuma ulaştıklarını saptamıştır.(202)

Kadınların masturbationda klitorisleriyle oynamak, cinsel organlarının dudaklarını okşamak, bacaklarını çaprazlayıp vulvalarına baskı yapmak, sandalye çıkıntılarına, masa köşelerine, yatağa, yastığa, bacaklarının arasına yerleştirdikleri herhangi bir şeye kerkinmek, organlarını kedi ve köpek gibi evcil hayvanlara yalatmak, ipe tırmanmak, klitorislerine basınçlı su tutmak, dölyollarına uygun bir şeyler ya da yapay penis , yani **yamutka** sokmak, yuvarlak cisimler yerleştirmek gibi pekçok yöntem ya da yöntemler uygulayabiliyorlar. Alfred C. Kinsey, bu yöntemlerden bir bölümünün kadınlar arasındaki kullanım oranını, **Kadında Cinsel Davranış** adlı yaptında vermektedir.(203)

Hite Raporu'nda yer alan kadınlardan kimileri, nasıl masturbation yaptıklarını şöyle anlatmaktadırlar:

"Kendi kendimi doyururken yalnızca oralarımı uyaracak şeyler düşünürüm. Sonra parmaklarımla hafifçe dokunur ve hemen orgazma ulaşırım."

"Bir elimin parmakları klitorisimin üzerinde, öbürü de göğüs başlarımı hafifçe çimdikleyerek, çekerek, tırmalayarak kendimi doyururum."

"Klitorisimi bir yandan bir yana elimle önce hafif hafif, sonraları daha daha hızlanarak ovarım."

"Aynanın karşısında, ayak parmaklarımın ucuna basarak, gergince dururum. Sarsacın (vibrateur'ün) ucunu klitorisime değdirir, öbür yanını da penis gibi kalkık tutar, aynada kendimi izlerim. Kendi görünümüm beni hemen uyarır ve bir dakikada orgazm sağlarım."

"Elektrikli traş makinemin kıyısını, klitorisimin kıyısına dayarım onu kullanırım."

"Basit, pilli bir sarsaç kullanıyorum."

"Sıkı sıkıya bacaklarıma yapışan bir blue-jean giyip dikiş yerini klitorisimin üstüne getirmeyi yeğlerim."

"Birkaç parçası ve ısıtıcısı olan sarsaç kullanıyorum."

"Yatakta, divanda, yerde ya da banyo küvetinde sırtüstü yatarak göğüslerimi, karnımı, bacaklarımı, arkamı, vajinamı ve klitorisimi ellerim."

"Elektrikli diş fırçasıyla kendimi doyururum."

"Bir parmağımı klitorisime koyar, öbür elimle vajinama şişe sokup çıkarırım. Orgazma erince, plastik şişe içime girdiği kadar bacaklarımı bitiştiririm."

"Kocam vajinama bir yamutka (zıbık) sokar ve çıkarır, ben de bu arada klitorisime sarsaç tutarım."

"İki elimi bacaklarımın arasında sıkıca tutup bütün bedenimi hafifçe hoplatırım."

"Yüzüstü ellerimi altıma alırım, parmaklarım bitişik olarak dairesel ve aşağı yukarı hareketle sürterim."

"Yüzüstü yatar, bacaklarımı ayrık tutar, altıma birkaç yastık yerleştiririm. Orta parmağımı vajinamın içine sokar, öbür elimle onun üstünden, klitorisime yakın bastırırım."

"Bacak bacak üstüne atar, yumuşak bir şeye leğen-kemiğimi dayar, düş kurarım. Bunu çok denedim, hep başarılı oldu."

"Çoğunlukla, bacaklarımın arasında bir yastıkla bir iskemlenin ya da ona benzer bir şeyin kıyısında kendimi doyururum."

"Genellikle, ata biner gibi yastığa binerim."

"Cinsel organımı lavaboya dayarım. Lavabo soğuk olduğundan iyi bir uyarıcıdır."

"Uyluklarımı birbirine sürterek kendimi doyururum."

"Vajina kaslarımı sıkarak orgazma ererim."

"Bacaklarımı ayrık tutar, duştan akan suyu klitorisime yöneltir, doyum sağlarım."(204)

Kadınların kendilerini doyurmakta kullandıkları penis benzeri aygıtların çok uzun bir geçmişi vardır. Türkçe'de **zıbık** denilen bu aygıtlara Batı dillerinde genel olarak **dildo** adı verilmektedir. Dildolar, eski Babil'den kalan yontularda da görülmektedir.

Hindistan ve Çin'de de karşılaşılan yapay penise, Yunanlılar, **Olisbos** diyorlardı. Bu sözcük, **Kaygan Boğa** anlamına geliyordu. Olisboslar, Roma'da daha geniş bir kullanım alanı bulmuşlardı.

Godemiches, Consolateurs, bijoux indiscrets, Dildols adlarıyla da anılan **Yamutka** ya da **Zıbık**'ların eski İstanbul'da el altından alınıp satıldıkları, özellikle de **haremlerde** hayli yaygın oldukları bilinmektedir.

Türk-İslam Sanat Eserleri Müzesi'nde bulunan bir XIX. yüzyıl minyatüründe, evlilik sorunuyla ilgili bir davaya baktığı anlaşılan Kadı Efendi sağ elinde kocaman bir **yamutka** (**yapay mutluluk kamışı**) tutmakta, kadın ise kendini dinleyenlerin şaşkın bakışları altında belirli bir uzunluğu anlatmaya çalışmaktadır.

Paris Ulusal Kitaplığı'ndaki bir XVII. yüzyıl minyatüründe de bir kadın yukarı kaldırdığı bacaklarını iyice ayırmış bir başka kadının tutkularla kabarmış vajinasına, yayına yerleştirdiği bir yamutkayı fırlatmaktadır.

XX. yüzyılın ikinci yarısında yeniden tırmanışa geçen **Dildo** tutkusu, yakınlarda, Fransızların **Consolateur** adını verdikleri yeni bir aygıta kavuşmuştur. **Avutucu** anlamına gelen **Consolateur**, zamk kauçuğundan yapılmış uzun ve esnek bir **avutmandır**. **Avutman**'a, testise benzeyen bir de **biriktirici** eklenmiştir. Buraya doldurulan sıcak su ya da süt, aygıtın içinde dolaştırılarak sıcaklık ayarlanabilmektedir.(205)

Vajinadan film çekme ve sıcak su püskürtme olanaklarına sahip avutmanlar da yapılmıştır. Bunlara, **vibrateur (sarsaç)** ya da **vibro-masseur** denmektedir. "Küçük, kaygan yüzeyli, pille çalışan bu kıvrık uçlu nesnelerin olağan işlevleri yerel kas ovuculuğu olduğu için, alıcıların gereksiz utanç duymaları gibi bir sakınca da ortadan"(206) kalkmaktadır.

Bütün bunların yanında, masturbation uygulayımları içinde belki en ilginç olanı, Japon kadınlarının tuttukları yoldur. Bu uygulama **Watema, Rin-no-tama** ya da **Benwa** adı verilen araçla gerçekleştirilmektedir.

Ben-wa, güvercin yumurtası büyüklüğünde iki toptan ibarettir. Topların, gümüş ve altından yapılmış çok pahalı olanları vardır. Fakat, paslanmaz çelik ya da plastikten olanları daha çoktur.

Toplardan birinin içi boş, öbürüyse yarısına kadar civa ile doludur. Vajinaya önce boş top, onun arkasından da civalı top yerleştirilmekte, toplar dölyatağına

doğru iyice itilip vulva pamuk gibi yumuşak bir şey ile kapatılmaktadır.

Bu donanımı tamamlayan uysal ve aktöreli Japon kadını, utanç duyabileceği hiçbir belirti göstermeden, oturduğu bir salıncak ya da sallanır koltuğunda çekik gözlerini kartal bakışlı aktörecinin ciddi yüzüne dikerek çok zevkli dakikalar geçirebilmektedir.

Mutfak taşlarını cilalarken orgazma ulaşamadığı için kendini uzun süre suçlu bulan Betty Friedan'ın deyişiyle eski bir imgeye zincirlediği kadının seçim yapmasını engelleyen, özgür olma gereğini tepimleyen, gelişmesini durduran ve kişiliğini sızdıran bir **gerekenler gücemliliği** yaratan Freud, sevişme ile erdemi birleştiren Japon **Watema**'sından Fransız **Avutaç**'na, çoğu rahatsız edici seks tekniklerini sevgi ile çiftleşmeye yeğleyen zevksiz Amerikan **Sarsaç**'ından, Çin **Bilya**'sına dek **özdoyum** evreninde yepyeni çevrenler açan masturbation eyleminin **Psikolojik Hedonizm**'ini, "uygar cinsel aktörenin amaçlarını karşılamaktan uzak"[207] bulmaktaydı.

Freud'a göre, gerçi masturbationun fiziksel açıdan herhangi bir dokuncası yoktur. Ancak, bu eylem, özellikle erginler için **çocuksu** bir davranıştı ve **olgunlaşmamışlığın** kesin kanıtıydı.

Dr. Alfred Kinsey ise, ünlü koldaşının bu yaklaşımı ile "tinsel sarsıntılara karşı yeni nedenler yarattığını" ileri sürüyordu. Kinsey'e göre, "hiçbir biçimde olgunluktan yoksun olmayan ergin gençlerin çoğu, sözcüğün gerçek anlamı ile masturbation yapmaktadırlar. Bunu tepimlemek asla bilimsel değildir. Kaldı ki, birçok kadına orgazm olanağı verdiğinden dolayı özel bir önem de kazanmıştır."[208]

Kinsey'i yürekten desteklercesine, "kolay ve yoğun orgazma varılması ve sonsuz bir zevk kaynağı olması

nedenleriyle masturbation eylemi salık verilecek bir etkinliktir"[209] diyen Shere Hite, bu yöntemle özdoyuma varan bir bölüm kadının konuya ilişkin görüşlerini şöyle sıralamaktadır:

"Masturbationun önemi, kendinizi gerçekten sevmek, tüm olarak kendinize bakmak ve kendi kendinizle doğal bir biçimde ilişki kurmaktır. Eytişimsel olarak her kadının yaşamının bir parçası olması gereken olağan bir etkinliktir."

"Bana göre, masturbation kişiye yalnızlık duygusu veren, çocuksu ve içedönük bir etkinlik; yani cinsel yaşamıma girmesini istemediğim herşey var masturbationda. Arada sırada yaparım, ama, bununla ortalıkta övünmem"

"Masturbation, kadınların kendi kendilerine zevk alabildikleri, kutsal bir törendir. Kutsal diyorum, çünkü kendi kendine başlatılır, kendi kendine yönetilir ve kendi kendini doyurucudur; kadın güçlü durumdadır. Yalnızca kişinin kendi kendine bedensel ve tinsel bir yaklaşması değil, aynı zamanda ailelerin ve erkeklerin kadınlara bedenleri ve cinsel yetersizlikleri ile ilgili olarak işledikleri bütün korkulara karşı bir tepkidir."[210]

Belki de tüm **baskı, önyargı ve geçmişin dar kalıplarından** kurtulmuş olarak kendini **eşitlik, özgürlük ve bütünlük** içinde verebileceği sağlıklı bir erkek bulamadığı için pek çok kadının herhangi bir erkekle orgazma ulaşamadığı halde, masturbation yöntemiyle düzenli olarak özdoyuma erebildiği bilinmektedir.

Araştırmaların verdiği sonuçlara göre, cinsel birleşmeyle ulaşılan orgazm oranı %30 dolaylarında kalırken, masturbationla elde edilen özdoyum oranı %95'lere tırmanmaktadır.

Dişilerin tek olağan cinsellik belirtilerinin yalnızca cinsel birleşme ile elde edilen orgazm olduğu, masturbati-

onla ulaşılan özdoyumun ise sayrılı izler taşıdığı; çiğliği, içedönüklüğü, çocuksuluğu simgelediği savı, salt bu oranlar karşısında bile inandırıcılığını yitirmektedir.

Çağının yetersiz bilgilerine dayanarak kadında klitoral ve vajinal olmak üzere iki ayrı orgazm olduğunu kuruntularken yanılan Freud, masturbationla ilgili bilgilerini de eksik dirimsel verilere yasladığı için yine yanılmaktaydı.

Esasen, din, aktöre ve gelenekler, üretim amacını gütmeyen masturbation eylemine eskiden beri karşı çıkmışlar, laik düşünceyi yeğleyen pekçok kimse ise, çoğu kez konuyu yeterince irdelemeden, tıpkı Freud gibi, bu tür katı görüşlere arka vermişlerdir.

Sözgelişi bir Mary Melendy, "masturbationun cinsel organlara gereğinden çok kan akmasına neden olduğu için vücudun geri kalan bölümlerini besleyecek kandan yoksun bıraktığını, bunun da verem, inme, bellek güçsüzlüğü ve yürek yetersizliği gibi çok ciddi sayrılıklara yol açtığını"[211] savlayabilmiştir.

Kanadalı Dr. Norman Bell, bir çiftin yatağa girdiğinde, kadın, erkek ve her ikisinin anne ve babaları olmak üzere, odalarında altı kişi bulunduğunu söylerken, büyük bir kitle için, kuşkusuz doğruyu dile getirmektedir. Oysa, böylesine kalabalık bir ortam, geçmişin yapışkan tortuları, yaşama sevincini engelleyen karanlık boğuntular, gerçek anlamda sevişme ve doyurucu nitelikte cinsel birleşmeyi olanaksız kılar. Avusturyalı yazar Karl Kraus, "çiftleşme, masturbation olmadığı zaman yapılan ve yeterince doyum sağlamayan bir cinsel etkinliktir"[212] derken, sanırım böyle bir olanaksızlığı diyemlemekteydi.

Ancak, kişiyi daha bir tek başına kılabilen ve yalnızca **umarsızlığın umarı olabilen masturbation sağlıklı**

bir cinsel birleşmenin sağladığı doygunluğu, hiçbir biçimde sağlayamaz.

Hite Raporu'nda yer alan pekçok kadın, masturbationla sağlanan özdoyumu yetersiz, kendilerine suçluluk ve yalnızlık duygusu veren gerilimli nitelikte bulurlarken; cinsel birleşmeyle elde edilen orgazmı, doyurucu, kapsamlı, daha kösnül ve kendilerini evrenle bütünleştirici nitelikte bulmaktadır:

"Penisin girişi olmadan sağlanan orgazmlar daha güçlü oluyor, nerdeyse rahatsız edici. Penisin girişiyle (penetration) olanlarsa daha hafif, nerdeyse uçucu gibi oluyor."

"Penisin girişiyle elde edilen orgazm tüm bedenimi ve kafamı içine alır. İçim dolar; oysa masturbation sırasında özdoyuma erince, salt cinsel kızışıklığım giderilir."

"Cinsel birleşme sırasında tüm bedenim etkilenir ve orgazm daha varsıl, etkisi de kalıcı olur."

"İki kişi bir olurken, bir başkasıyla savunma araçlarımız olmaksızın ve birbirimize dokunarak, birlikteliğimizin titreşimleriyle sağladığımız doğrudan bir duygu alışverişi oluşur. Bu çok güzelse, penisini içime, vajinamın derinliklerine doğru emmek isteğini duyarım."

"Penisin girişi büyük ve geniş bir duygu oluşturur. Tanımlanması çok güç. Tüm bedenimden elektrik akımı geçiyor ve bir başkasıyla bedensel ve tinsel birliktelik istiyorum. Bazan Tanrı'ya yakarıyor ve onunla bir oluyorum. Çıldırtıcı bir sevinç duyuyorum."

"Cinsel birleşme, düşünsel ve bedensel olarak bildiğim en güzel duygulardan biridir. Hemen hemen her kez orgazma ulaşırım ve bu 20 ya da 40 dakika sürer. Onun içimde olduğunu, inlemesini, içini çekmesini, nabız gibi atmasını duymaktan hoşlanırım. İçimdeyken

duyduğum güvenlik duygusundan düşünsel olarak haz alırım. İçimde, kalabildiğince kalmasını isterim."[213]

Şurası açıkça anlaşılıyor ki, cinsel eyleme büyüleyici özyapısını veren şey, iki özgür vücudun, kendi bütünlükleri içinde birleşmeleri bilincidir. Birbiriyle uyumlu en az iki kişiyi gerekli kılan cinsel ilişki, açlık ya da susuzluğu doyurur gibi yalnızca kösnül kızışıklığı gideren yüzeysel bir olay değildir. Bu tür bir ilişkide, eğer karşılıklı doyum yoksa, gerçek haz ve mutluluk da oluşamamaktadır.

Tek boyutlu ve aynı yörüngede ilerleyen bir monolog olan masturbation eylemi, doğuştan gelen sevme yetisini işleyip yeteneğe dönüştüremeyecek kadar beceriksiz, derisinden çıkıp evrenle bütünleşemeyecek kadar kısır ve bencil, kendi eklemlerinde tadımlanan bir solucan kadar da kaçınıktır.

Oysa, **insanoğlunun en büyük duygusal gerekimi ayrılıkları yenmek, özel bir başkasına yakın olmak, komşusunu sevmenin gideremediği yalnızlığın zindanından kurtulabilmektir.**

Kişiyi her yönüyle varsıllaştıran yaratıcı bir sevgi ile birleşme yoksa, öyle bir ortamda ayrımına varılan kaçınık yalnızlık, kısa bir süre içinde utanma duygusuna dönüşmektedir. Utanmanın ise, suçluluk duygusuna kaynaklık etmesi kaçınılmaz olmaktadır. Masturbation yapan kadınlardan pek çoğunun kendilerini **yalnız, çocuksu, bencil ve suçlu** bulmalarının ana nedeni budur.

Fransız kadın yazarı Sidonie Gabrielle Colette, "kösnü sevinin sınırsız çölünde kızgın ama küçücük bir noktadır"[214] der. Masturbation eylemi, sevinin sınırsız çölündeki küçücük bir noktayı belki biraz serinletir, kösnül şahlanışı azıcık yatıştırır fakat anlık ve kaba yapısıyla

değil doyurucu cinsel birleşmenin yerini tutmak, cinsel açlığı bile yeterince gideremez.

Masturbation, insanı hiçbir zaman doyuramayacak bir gerekimi karşılayabilmek için durmadan çabalamak yüzünden bitkin düşüren bir oburluktur. Nitekim Kinsey, masturbation yapan kadınlardan kimilerinin bir saat içinde 100 kez özdoyuma erebildiklerini yazmaktadır. Aynı durum, **LSD** adlı uyuşturucuyu kullanan kadınlarda da gözlenmektedir.(215)

Gerçi, kadınların bir tek cinsel ilişkide iki ya da daha çok özdoyuma ermesi anlamına gelen **çoklu** orgazma yatkın oldukları bilinmektedir. Ancak, cinsel birleşmeyle ve ayıkken hemen hiç orgazm olmayan pekçok kadınının, masturbation yaparak ve de **LSD** kullanarak **çoklu** doyuma ulaşmaları, sanırız bir tür oburluktur.

Kısaca dendikte, masturbation, gerçek anlamda seks değildir. Sevgiye ulaşmak için gösterilmesi gereken olumlu çabalardan kaçıştır. Kişiye, cinsel güdünün yöneteceği olumlu bir cinsel nesne sağlayamaz; cinsel sakınımın yarattığı dokuncaların pek azını giderebilir.

Masturbation, susayan birinin çatlayan dudaklarını yaş bir bez ile **ıslatmaya**, sıcaktan yanan birinin terini kuru bir mendille **silmeye** benzer. Dudakları böylesine ıslatmak susuzluğu nasıl gideremezse, teri böylesine silmek insanı nasıl denize girmişçesine serinletemezse, masturbation da kişiyi cinsel gerekimleri açısından asla doyuramaz.

İskoçyalı bilge Davit Hume, "doğa, en yalın yöntemlerle devinir ve herhangi bir amaç için en uygun aracı seçer"(216) der.

Derin ve anlamlı ilişkiler kurabilmenin tek yolu olarak evliliği gören ve aile kurumunu ayakta tutabilmek için kişilerin uzun süre derilerinin içinde kalmalarına görümlü bulunan kartal gözlü aktörecil tutucular ne derlerse de-

sinler, masturbation eylemi, cinsel haz için **doğanın seçtiği en uygun yol ve araç** olamaz.

Nitekim pekçok kadın ve erkek, olağan cinsel nesneden yoksun bulunmaları durumunda kendi organlarını kullanmalarını salık verenleri dinlemeyerek, salt bir **vajina** ya da **penis** ile hazlanabilmek için, acılı hayvanlara saldırmaktadırlar.

Dr. Alfred Kinsey, hayvanlarla cinsel birleşmede bulunan kadınların bu iş için dört ayrı yöntem kullandıklarını, kadın örneklerinde de %1'inin düşlerinde bile **zoofilia** (hayvanla çiftleşme) ile orgazma ulaştıklarını yazmaktadır.

Kaldı ki, insanlarla hayvanların cinsel ilişkileri çok eski zamanlara uzanmakktadır. Özellikle söylenceler, bunu belgeleyen örneklerle doludur. Sözgelişi, Hermes oğlu Pan, yarı insan yarı hayvan olarak gösterilmektedir. Tanrılar tanrısı Zeus, tutulduğu güzel Leda'ya, alımlı bir kuğu biçimine girerek yaklaşır. Girit kralı Minos'un karısı Pasiphae, çok yönlü yaratıcı usta Daidalos'a yaptırdığı inek yontusuna sığınarak gönül verdiği ak boğa ile birleşir. Boğa tapıncının (kültünün) simgesi Minotauros, işte bu birleşmenin ürünüdür.

Sevişmeyi ayrı bir düzence (disiplin) durumuna getiren Çinli erkeklerin, özellikle **kazlarla** gerçekleştirilen cinsel birleşmeye pek istekli oldukları bilinmektedir. Böyle bir durumda, tam ersuyunun fışkırması anında kazın kafası koparılarak ölen hayvanın anal kasılmalarından yararlanılmaktadır.

Roma arenalarında, vajina ya da anüs yoluyla kadınlarla çiftleşmek üzere yetiştirilen **boğa, zürafa, leopar, maymun, zebra, at, eşek ve köpek** gibi pekçok hayvanın çiftleşmelerini izlemek olağan bir şeydi. Alana çıkarılan kadın isteksiz davranırsa, azgın hayvan onun **ırzına** geçmekten de çekinmiyordu.

Chicago Sanat Enstitüsü'nde bulunan, M.S. I. yüzyıldan kalma bir yontuda, kesik kulaklı bir köpek, kuyruğu havada, sırtüstü uzanmış bir kadının vajinasıyla birleşmektedir.

Türk-İslam Sanat Eserleri Müzesi'nde saklanan XVII. yüzyıldan kalma bir minyatür, yüzü belirsizleştirilmiş bir erkeğin koyuna benzer bir hayvanın ırzına geçişini betimlemektedir.

Washington Freer Sanat Galerisi'ndeki bir minyatürde ise sakallı bir adamın deve ile cinsel birleşmesini görüntülemektedir.

Mevlana, Mesnevi adlı ünlü yapıtında, "ileri gitmesin diye yakınlaşacağı vakit, gerecine bir kabak" geçirerek eşek ile birleşen halayık ile onun hanımından söz etmektedir. Hanım, "bu işi öğrenip alışan" hayvanla cinsel birleşmede bulunurken, "bağıra bağıra şükredeyim. Artık erkeklerin bazen tam, bazen de yarım yamalak yakınlaşmalarından kurtuldum"(217) diye kıvancını dile getirir.

Yalnızca söylence ve yazınsal ürünlerde yer alan kadınların değil, Kinsey'in örneklikleri nin %2'sinin de kedi ya da köpek ile cinsel ilişkide bulundukları anlaşılmaktadır.(218)

Amerika'da, çiftliklerde yetişen erkeklerin %17'sinin orgazma ulaşıncaya kadar, %65'inin ise daha ılımlı olarak hayvanlarla cinsel ilişki kurdukları; 6000 kadından 25'inin, yani %4.16'sının da özellikle köpeklerle uyarılarak doyuma erdikleri saptanmıştır.(219)

Gelecekteki **sahibi** için eldeğmemişliğini kesinlikle korumayı, gölgesine sığındığı ulu erkeğine beden ve tinsel yönlerden bağlı kalmayı ertelenemez bir borç, savsaklanamaz bir görev bilmesi gerekirken bu borç ve görevi bir yana bırakıp fırsat buldukça masturbation yapan, hain bir yoğurumsal (plastik) yamutkayı saygın bir

kamıştan üstün tutan, kabaklı eşeğinin altına uzanırken erkeklere kargımaktan çekinmeyen, sarsaçlarla körpe klitorisinin yüzünü kızartan, vulvasını köpeklere yalatan, vajinasına yerleştirdiği bilyalarla tüm aktöresel kalıplara takla attıran bir kadının cinsel davranışı tutucu aktörenin bencil ölçülerine ne kadar uyar bilinmez ama; çağlar boyu süregelen bütün gücemlemelere, cinsel istekleri bilinçaltına gömme girişimlerine, doğal olanın yerine yapay eril değerleri koyma çabalarına karşın, en başta cinsel hazzın ekonomik güvence ile değiş tokuş edilebilecek birşey olmadığını anlayan kadınların kendilerini bir mal kertesine indirgeyen kızlıkzarına karşı savaş açmaları önlenememiştir.

Esasen, "aklı başında hiç kimse, ciddi, ödünsüz, bilimin verilerine dayalı bir cinsel eğitimden geçmiş bireyin, yürürlükteki gücemleyici törelerle aktöreye uyacaklarını savunamaz."(220)

Cinsel baskı, özellikle ekonomik köleliğin üretilmesinde egemen güçler tarafından temel bir araç olarak istendiği kadar kullanılmaya çalışılsın, doğal içgüdülerin en güçlüsü olan cinsel enerji ne tümüyle yok edilebilir ne de dirimsel yapısının kölecil değiştirilmesine izin verir. Ancak, böylesi çabaların toplumsal kurumlarla doğal cinsel gerekimler arasında keskin bir çatışkı yarattığı ve bu çatışkının da tüm us dışı davranışlara, sayrılık ve mutsuzluklara kaynaklık ettiği açık bir gerçektir. Nitekim, "kamuoyu yoklamaları, ortalama olarak, kadınların %90'ı ile erkeklerin %60'ının cinsel bozukluk çektiklerini göstermektedir."(221)

Dr. Alfred Kinsey, "istenen ve inanılan şeylerle gerçekte olup bitenler arasında büyük bir ayrılık ve uyuşmazlık vardır. Evlenmeden önceki cinsel ilişkilerin yasaklanması, eşcinsel'liğin gelişmesinde önemli bir rol

oynamaktadır. Erkek ve kız çocukların bağımsızca görüşmelerine konan sınırlamalar yüzünden, kızların %5'i, eşcinsel etkinliklere ergenlik çağında alışmışlardır"(222) demektedir.

Gerçekten de "seks konusunda bilgisizlik, züppelik; yadsıma ve hoşgörü, baskı ve kışkırtma, ceza ve sömürü, gizlilik ve sergileme ile bugünkü karmakarışık durumunu korudukça; ikiyüzlülük, aktöresizlikle atbaşı gittikçe, bu alanda bir aydın dürüstlüğünden ve insan onurundan söz edilemez."(223)

Ataerkil yapının yasaklamaya çalıştığı şey, aslında, yasaklanması olanaksız bir şeydir. Nitekim, herşeye karşın, özellikle gençler arasında sevişme eylemi alabildiğine artmaktadır. Kaldı ki, Kinsey takımının görüştüğü 1900 yılı önce doğumlu kadınların da %80'i gençliklerinde sevişme deneyimleri geçirmişlerdi.

Ancak, dün olduğu gibi bugün de gençlerden pek çoğu, sevişirken bir suçluluk duygusu yaşamaktadırlar. Böyle bir duygu ise, onlarda çeşitli kişilik bozuklukları, cinsel düzensizlikler, toplum yaşamına uyumsuzluklar, yeteneksizlikler, bazen de günah işlememek için sevişme yerine eşcinsel ilişkileri yeğleme durumları yaratmaktadır.(224)

Cinsel dürtü, insan yaşamının çok erken çağlarında başlamaktadır. Hele kızların cinsel isteği bilmedikleri, onlardaki kösnül duyguları erkeklerin uyandırdığı asla doğru değildir. Tam tersine, "genç kızların pek çoğu, daha hiçbir erkek eli değmeden, okşanmak isteği ile yanıp tutuşurlar."(225)

Kinsey'in örneklikleri ndeki kızların %4'ü beş, %16'sı on, %27'si oniki ile onüç yaşlarından beri cinsel uyanışı bildiklerini söylemişlerdir.

Yalnızca evli olanlar için düzenlenen yasalar, insanların daha çocukluk dönemlerinde başlayan bu güçlü

duygularını, gene Kinsey'in saptamalarına göre toplumun %40'ını oluşturan evli olmayanların durumunu, doğrusu pek düşünmemektedir. Oysa, hiç kuşkusuz, düzenli bir cinsel yaşam, ancak her yaşa uygun bir cinsel doyumun gerçekleştirilmesiyle kurulabilir.

Tersi durumda, insanlar suçluluk duygusuna kapılabilir, olağan olmayan yollara itilebilir, baskı altında bunaltılabilir ve sayrılıklara düşürülebilir ama bu koşulların hiçbirisi, "kazançsal çıkarların en dolaysız sonucu olan kadının evlilik öncesi eldeğmemişliği ile kocaya bağlılığına verilen değeri"(226) ayakta tutmayı başaramaz!

Dr. Alfred Kinsey'in kadın örneklikliklerinin %26'sı daha 40 yaşına merdiven dayamadan evlilik dışı cinsel birleşmede bulunmuşlardır.

Gene Kinsey'in verdiği bilgilere göre, 15 yaşını aşan kızların %90'ı erkeklerle öpüşme, göğüslerinin uyarılması, öpülmesi, tribadizm (badana etmek, cinsel organların birbirine sürtünmesi) gibi yöntemlerle sevişme deneyimlerine girişmişlerdir.(227)

1970'lerde yapılan bir soruşturmaya göre, Amerikalı öğrencilerin %75'i evlendikleri kişide **eldeğmemişlik** aramaktadırlar. Ama aynı ülkede, sözgelişi yalnızca erkek öğrencilerin alındığı Philips Academy'de okuyan gençlerin %15'inin işi yatmaya kadar götürdükleri, oğlanların %90'ının 18 yaşından önce cinsel birleşmede bulundukları anlaşılmıştır.(228)

Amerika'daki 15-19 yaşları arasında bulunan beyaz kızların %27.6'sı ile zenci kızların %53.6'sının evlenmeden önce cinsel birleşmede bulundukları da bilinmektedir.

Yine 1970'li verilere göre, 20 yaşına kadar olan Fransız kızlarının %32'si, kendi dillerinin o **Tatlı Ölüm**'ünü çoktan tatmışlardır.(229)

Genç Alman kızlarının %70'i, İskandinav ülkelerinde yaşayan kızların da %80'i evlenmeden önce kendilerini en az bir erkeğe teslim etmişlerdir.(230)

1959'da İngiliz sağaltmanlarının yaptıkları bir araştırma, evlenen her 8 İngiliz kızından birinin **gebe** olduğunu göstermiştir. 1968'de ise bu ülkede erkek öğrencilerin %75'inin, kız öğrencilerin de %60'ının cinsel deneyim sahibi oldukları saptanmıştır.(231)

Kısaca dendikte, **bekâret kemeri**nden aktöre kilitlerine, masturbation yöntemlerinin geliştirilmesinden köpek sevgisinin artırılmasına kadar elden gelen hemen herşeyin yapılmasına karşın yine de **uygar batı ülkelerinde** kadınların %50'si ile erkeklerin %84'ünün evlenmeden önce cinsel birleşmede bulunmalarına engel olunamamaktadır.(232)

Cinsel açlığın, ikiyüzlülüğün, kadının bağımsız bir varlık olduğunu algılama yerine, onu, sahip olunan eklentilerden ibaret gören tarihsel saygısızlığın oluşturduğu engellenemeyen karakıyımlardan biri de hiç kuşkusuz **ırza geçme** olayıdır. Irza geçme, herhangi bir insanla onun istenci dışında cinsel birleşmede bulunma demektir.

Irza geçme olayı, yalnızca savaş alanlarının, hapishane köşelerinin, kıyı mahalle ve ıssız yerlerin değil; ailenin, özenle döşenmiş salon ve şık yatak odalarının da bir parçasıdır. Nitekim, sevgiye değil de ekonomik kolaylığa dayanan evliliklerde, çiftler, aralarında en basit bir bağ kurmaksızın çiftleşmektedirler.

Amerika'da, "koca, karısı istemese bile, yasal açıdan onu cinsel birleşmeye gücemleyebiliyor. Erkek, karısının ırzına geçti diye suçlanamıyor. İsteksiz olan karısını gücemlemek kocanın hakkı olarak biliniyor. Kadının ödevi ise, başeğmekten ibaret oluyor."(233)

Kara Kuvvetleri Suç Soruşturma Dairesi'nin verilerine göre 347 kişinin öldürüldüğü **My Lai** kıyımı, bir ırza geçme girişimiyle başlamıştır... Olayı ayrıntılarıyla yazan Seylour M. Hers'in izlenimlerine göre, Amerikalı askerler, 16 Mart 1968 günü, yerli halkı bir alana topladılar. Yüzbaşı **William L. Calley** komutasındaki askerlerden bir kaçı kalabalığın arasında bulunan 15 yaşlarındaki bir Vietnamlı kızı gözlerine kestirmişlerdi. Hemen oracıkta ırzına geçmek için kızı çektiler ve onun bluzunu parçalayarak memelerini ellemeye başladılar...

Görüntüye dayanamayan yaşlı bir kadın, ileri fırlayarak umutsuz bir savaşıma girişti. Askerlerden biri silahını ateşledi, yaşlı kadın ile genç kzı öldürdü...

347 kişinin canına mal olan **My Lai** kıyımı, işte böyle başladı...(234)

Irza geçme olayı, hem acımasız ve bencil bir doyum sağlama yolu, hem de **kişiliksizleştirme,** ezme ve öç alma yöntemidir. Bu nedenlerden dolayı da özellikle savaşın en çok acı çeken kurbanları, belki cephedeki askerlerden daha çok ezilen kurbanları, işgal altına düşen yerlerde bulunan kadınlardır. Ve yine bu nedenlerden dolayıdır ki, gerçek anlamda bir kadın hareketi ve de bu hareket içinde yer alanlar en başta savaş belasına karşıdırlar, karşı olmak gücemindedirler.

Tıpkı savaş alanları ve yatak odaları gibi, hapishaneler de cinsel cinayetlerle doludur. 1973 yılında katıldığı Beyaz Saray önündeki bir barış gösterisinde tutuklanarak ödemek istemediği 10 Dolar yüzünden hapise giren 28 yaşındaki Robert A. Martin'in başına gelenler hapisanelerde işlenen bu tür cinayetlerin yalnızca birisidir:

Hapisaneye girişinin ikinci haftasında, eski denizci, gazeteci, çocuksu görünüşlü ve barış yanlısı Robert A. Martin, kimi tutukluların kendisi ile görüşmek istedikleri

yalanıyla, çoğu ağır şiddet suçundan yargılı bulunan hücrelerden birine çağrıldı. Usuna hiçbir kötülük gelmeyen Martin, çağrılan yere gitti. Hücreye girer girmez kapı kapatıldı, adamın pantolonu çıkarıldı, ırzına geçildi. O gece hücreden hücreye sürüklenen Robert A. Martin, ertesi gece, ağız ve anüs yoluyla, 45-50 ırz düşmanına doyum sağladı...

1931 yılında yaşanan ve Güney Amerika'daki ırza geçme olaylarının en ünlülerinden birisi olan Scottsboro serüveninin baş sanığı Haywood Patterson, 1937'de **Atmore Eyalet Açık Cezaevi**'ne kondu. Patterson, kendi özyaşam öyküsünde şöyle diyor:

"Onbeş yaşındaki birinin Atmore'de hiç şansı yoktu. Kısa sürede kadın durmuna sokuluyordu. Bir **kızoğlan**ın direnci kırıldıktan sonra, yeni kimliğini köle gibi önüne gelenle ilişki kurarak kabul ederdi. Kimileri, birer fahişe gibi davranırdı. Hafta sonlarında, aynı sokak kadınları gibi kendilerini ona buna satarlardı. Bir erkek, sahip olduğu **kızoğlan** ile geçinemiyorsa onu satışa çıkarır, 25 Dolara kadar satabilirdi. Cezaevi müdür yardımcısı Lige Lambert'in, Atmore'deki Zenci tutukluların %50'si ile beyazların %75'inin **kızoğlan** olduklarını söylediğini duydum."(235)

Fakat Amerika'da en çok ezilen, horlanan, dövülen ve ırzlarına geçilenler yalnızca mahkûmlar değil, onlardan daha çok, karaderili kadınlardır. "Zenci cinsiyeti öykülerine göre dünyadaki en dayanılmaz çekiciliğe sahip olan ve cinsel birleşmeden de en çok haz alan yaratıklar"(236) diye bilinen bu acılı kadınlar, hele cinsellikleri konusunda onurlarını korumaya kalkışırlarsa analarından doğduklarına pişman edilirler. Çünkü onlar yalnızca üretim aracı olarak değil, cinsel araç olarak da köledirler.

1838 yılında, Kuzey Carolinalı bir beyaz, sevimli bulduğu 16 yaşındaki bir zenci kızın kendine ait bir cinsel köle olduğunu belirtmek için onun sol yanağı ile her iki bacağının iç yüzlerine birer **"R"** yazacı dağlamaktan kendini alamamıştır.

Tüm kadınların hemen salt erkeklere özgü bir evrende tutuklu bulunduklarını nasılsa gözardı ederek, çekince karşısında saldırganın **hayalarını tekmeleyerek** kurtulmalarını öğütleyen Susan Brownmiller'in dediği gibi, cinsellik ile onun ayrılmaz bir uzantısı olan **ırkçılık,** Amerikan ekincinin her lifine, her katmanına sızmıştır.

Bu uğursuz olgu, 1891-1921 arasında, yani 30 yıl içinde, yalnızca Güney Amerika'da, 45 zenci kadının linç edilerek öldürülmesine neden olmuştur.

Linç edilen kurbanlardan biri, gebeliğinin henüz 8. ayındadır. Linç edenler, onu ayaklarından ağaca asar, üstüne gazyağı dökerek tutuşturur. Ortaya atılan bir beyaz erkek, bıçağıyla kadının kamını deşer, çocuğu çıkarır. Öfkeli beyazlar kitlesi, renginin kara olmasından başka hiçbir günahı bulunmayan bebeğin başını uygar ayaklarının altına alır, ezer.(237)

Irkçılık ile cinsellik arasında her zaman yakın ve eytişim dışı bir bağ kurulmuştur. Irk ve cinsiyet saplantıları ile her ikisine karşı verilen savaş, Amerika'ya özgü bir çıkmazın şaşırtıcı kesişim noktası olmuştur. Bu savaş, en çok da ırklar arası ırza geçme olayında kendini göstermektedir. Karaderili erkeğin söylencesel büyüklükteki cinsel organı ile beyaz kadınların ırzına geçtiği yolundaki savlar hep ileri sürülegelmiştir. Belki de başka hiçbir olgu, beyaz kadının ırzına geçmekten suçlu bulunan bir Zenci kadar efendi Amerikalı'yı öfkelendirmemektedir. İşte bu kara öfke, acılı zencileri alabildiğine ezmekte, iğdiş etmekte, yakmakta ve linç ilkelliğinde boğmaktadır.

1889-1918 yılları arasında, yani 29 yılda, tüm Amerika'da linç edilen 3224 kişinin %78'i karaderilidir. Özellikle Güneyliler, yenilginin dehşetli acısını zencilerin ırzına geçerek, onları ezerek, linç ederek ve yakarak çıkarmışlardır. **Klu Klux Klan** ve **Beyaz Kamelyalı Şövalyeler** gibi nefret öbekleri ortalığı sarmış zenci kadınlara saldırı olayları olağan bir durum almıştır. Hele tutuklanan bir zenci kadın, polisin önünde soyulmaktan, kırbaçlanmaktan ve ırzına geçilmekten kurtulamaz olmuştur.

Böylesine dövülen, horlanan, dağlanan, linç edilen ve yakılan karaderili kadın, sonunda, erkeğini ve kendini de beğenmeyen bir yapı kazanmıştır. Erkek bir zenci için, kadın ülküsünü beyaz dişiden ayırdetme olanağı artık kalmamıştır. Oysa karaderili erkek, beyaz kadına, elini bile süreememektedir. Nitekim, "kara ellerini beyaz ete sürmesi durumunda başına geleceklerden ürken bir zenci, yanan bir arabanın içindeki beyaz kadını kurtaramamış, kadın, yanıp gitmiştir."(238)

Zenci erkeğin beyaz ete dokunması yasak ama, beyaz erkeğin siyah eti dilediği gibi kullanması yasak değildir. Cinsellikle ırkçılık arasındaki bağıntıyı özel olarak ele alan Calvin C. Hernton, "Güney Amerika'da, güzel olup da beyaz erkekler tarafından dokunulmadık bir tek zenci kadın yoktur"(239) demektedir.

Gerçekte, "tüm Amerikan ailesi, karaderili gecekondu genelevi üzerine kurulmuştur. Bu ülkede, zencilerin ırzına geçilmesi, daha geniş beyaz toplumun oluşturduğu ailenin sürdürülmesini sağlamaktadır."(240) Dr. Alfred Kinsey, daha 1953 yılında, "beyaz ırktan ve her toplumsal düzeyden erkekler, zenci kadınlarla evlilik öncesi ve dışı cinsel ilişkilerde bulunabiliyorlar"(241) diye yazmaktaydı. Bu, dün olduğu gibi, bugün de sürüp gitmektedir.

Ancak, biraz daha gerilere gidilirse, **kapitalizmin kanlı şafağında**, ilginç para kazanma ve **uygarlaştırma** yollarından birinin de **insan ticareti** olduğu görülecektir. Bu insancıl ticaretin ana kaynağı, hiç kuşkusuz zenciler olagelmiştir.

Portekizliler, daha XVI. yüzyılda, verimli zenci ticaretini başlatmışlardır. 1619'da, bir Hollanda gemisiyle, ilk zenci köleler Amerika'ya getirilmişlerdir. Bu tarihten XIX. yüzyılın ortalarına kadar, tam 15 milyon Afrikalı tutsak, **kutsal ve özgürlükler vatanı Amerikan** topraklarına taşınmıştır.

Özellikle Amerika'da, ak efendilerin insanlıktan çıkardığı zenciler, toplumsal buyrunçta (statüde), hayvandan biraz daha ileri yaratıklar olarak algılanıyorlardı. Bu konuda, dini bütün Hıristiyanların yüce duyunçlarını (vicdanlarını) rahatlatmak için, kilise adamları da İncil'den destek veriyorlardı. Sözgelişi, XIX. yüzyılın tam ortalarında, Amerikalı bir rahip, izleyicilerine şöyle sesleniyordu:

"Zenci, ilginç ve artık vazgeçilemez bir evcil hayvandır. Anlağı, ak ırka oranla çok geridir ve dolayısıyla da kendi kendini yönetmekte yetersizdir. Onun, bizler tarafından güdülmesi buyrulmuştur. Köleliğin, İncil'de yeri vardır."(242)

"İncil'in özü gerçekten sevgidir"(243) diyen Arnold Toynbee ile köle sahibi izleyicilerine seslenen Amerikalı rahip efendi, besbelli ayrı ayrı İncil'leri okumaktaydılar.

Aslında, Amerikan toplum katmanlarının en altında yer alan ve bu ülke olanaklarının tüm ayrıcalık ve güzelliklerinden yasaklı bulunan zenci erkek ile kadın, daha **Yeni Dünya** 'ya getirilirken cinsel yazgısını dokumaya başlamıştı. Beyaz efendiler onlarla diledikleri gibi çiftleşiyor, tinsiz olduklarına inandıkları yeni köleleri doğurmaları için, onların kara tarlalarına ak tohumları serpeliyorlardı.

Efendiler, zenci kadınları dölleme kayralarını, onlar çiftliklere yerleştikten sonra da sürdürdüler. Özellikle yeni yetmeler, onları kullanmayı pek çabuk öğrenmişlerdi. Zenci kadınların vajinası, hayvanlarınkinden çok daha yetkindi, Onlar, kara ete bir kez alıştılar mı, bir daha onsuz edemiyorlardı artık. Tatlıydı kara et, hiçbir çekincesi de yoktu.

Beyaz kadın, bir yandan gönülsüz de olsa erkeğini paylaşmak güceminde kalan bu zenci kadına yağı kesiliyor, bir yandan da içten içe ona imreniyordu. Zenci kadının asıl erkeği olan karaderili yaratık dev gibi güçlü, hatta **yürüyen bir fallus** idi. Üstelik bu fallusa, Mevlana'nın öyküsünde olduğu gibi kabak takmak da gerekmiyordu. Çünkü o, üstün bir cinsel hayvan olmakla birlikte, ne de olsa iki ayak üstünde yürümekteydi. Dolayısıyla beyaz kadın hem korkuyor, hem istiyor, hem özlüyor ve hem de ondan tiksiniyordu. Zaten beyaz hanımefendinin ne kadar isterse istesin, zenci bir erkekle cinsel ilişki kurması, hele evlenmesi neredeyse olanaksızdı.

Oysa beyaz kadın, zenci karşısında kendini daha özgür, daha güçlü ve üstün buluyordu. Üstelik, "ak ete alışkın olmayan zenci, sevi yatağında, beyaz kadına alışkın olan beyaz erkekten daha güçlü ve coşturucu olabilmekteydi."(244) Onun bu becerisi karşısında, kendini ondan çok daha güçlü duyumsayan beyaz kadın, cinsel gizilgücünün bütün saldırganlığı ve ırkçı duygularının bütün aşağılama eğilimleriyle dillenivermekteydi:

"Görüştüğüm zenciler, cinsel birleşme sırasında, beyaz eşlerinin, **saldır bana arap, saldır bana** gibi ırksal bakımdan en bayağı ve kırıcı sözler harcadıklarını anlatmaktadırlar. Düşlem gücü geniş bir beyaz kadın, birleşme sırasında **kendini uzun ve inişli bir dağa, zenci**

sevgilisini ise tam hızla ve gürültüyle üzerinden geçen büyük, kara bir trene benzettiğini söylemişti."[245]

Bu tür aşağılamalara karşın, Amerika'daki zenci isteklerinin belki de en başında, beyaz kadınlarla evlilik ve cinsel ilişki kurabilme olanağı gelmektedir. Beyaz dişilerle cinsel birleşmede bulunmak, onlar için yalnızca olağanüstü bir haz kaynağına ulaşmak değil, aynı zamanda da yağıyı yenmek ve yıkmanın yollarından biridir.

Psikolojik yönden bozuk kimselerin eğilimlerinin altında, kendilerini kötürümleştiren kimseler tarafından sevilmek ve yüksek görülmek için dayanılmaz bir istek yatar. Bu istek, ezilen her toplumsal kümeyi, özellikle güç kazanmaya başladıkları aşamada, ezici bölüğün kadınlarını elde etmeye gücemler.[246] "Dünya barışını sürdürmenin en olumlu çözüm yolunu kürtaj ve doğum denetimini geniş çapta uygulayabilmeye"[247] bağlayan, sömürü kaynağının avcı insanın hayvan yaşamına elkoyan maymun yanından geldiğini savlayan, yani, doğrularla yanlışları iç içe yerleştirmekten hiç çekinmeyen Desmond Morris'in sözünü ettiği **Statü Seksi**, büyük oranda, işte bu tür gücemlemelerden doğmaktadır.

Ulaşılmaz beyaz kadının tabusu kişiliğinin derinliklerine işleyen zenci erkek, bir çekinceden kurtarmak amacıyla dahi olsa, ona, kara ellerini süremektedir. "Beyaz kadın, cinsel bakımdan sayrıl olan kara adam için, simgesel bir yıkım nesnesidir. Kendini baskı altında tutan ve kötürümleştiren güçlerin somut diyemini (ifadesini) onda görür."[248]

Uygarlık anlayış ve insanlar arası ilişkileri açısından cinselliği duygulardan koparma üstüne kurulan batı evrendoğumunda, özellikle acılı zencileri böylesine kötü-

rümleştiren Amerika'da, bir yandan zamanı bile durdurmaya kalkışan tutucu zihniyetin kuramsal havasını yaratan, özgürlük ortamında gelişme olanaklarını yok eden, en kıyıcı zorbalıkları besleyip büyüten, buyurgan toplumların tarih boyunca baskı ocağı olageldiği yakından bilinen, tek kanatlı ataerkil düzenin yıkılmaz kalesi aile kurumu; yalnızca **karaderili sermayelerin pazarlandığı** ucuz genelevlerle değil, usa gelebilecek her türlü payandalarla desteklenerek ayakta tutulmaya çalışılırken; bir yandan da cinsel gücü aşırı derecede abartılan reklamların, insansızlaştırılmış **pornographos** türü yayınların, erkekleri birer Priapos'a çevirmeyi amaçlayan **aphrodisiaque** saldırıların, **marijuana, LSD ve esrar** türünden uyuşturucuların kazançsal erekli yıkıcı etkileri cinselliğe yöneltilerek, yalnızca kutsanmış gerçek evlilikler değil, evlilik dışı cinsel ilişkilerin de temeli olması gereken sevisel özün doğrudan doğruya kendisi yok edilmektedir.

Amerikan erkeğinin %85'i salt kışkırtmaya yönelik açık saçık yayınlara ilgi duymakta, %69'u fahişelerle yatmakta, %37'si de belgelimine dek varan eşcinsel birleşmelerde bulunmaktadır. Özellikle gençler arasında her türlü uyuşturucu alışkanlığı yaygındır. Seviciliğin, yani **lezbiyenliğin**, Shere Hite'in saptadığı %8 oranından daha çok olduğunda kuşku yoktur.(249)

Görüşleri, 1940 sonrası Amerikasında cinsel karşıdevrimin düşüngüsel (ideolojik) kalesi durumuna gelen Freud, "kadının cinsel birleşmede daha geç belgelimine varmasının nedeni, cinsel ilişki tekniğinin niteliğinden ileri gelmektedir"(250) demişti. Bu kıtaya bastığı günden beri uygarlıklar söndürüp **tütün-içki-kadın** üçgeninde sevginin özüne asla varamayan Amerikan erkeği, Freud'un sözkonusu saptamasını öğrendikten sonra yalnızca açık saçık yayınlar, zenci genelevleri ve eşcinsel

ilişkiler arasında değil, çoğu acı verici cinsel teknikler arasında da koşturmaya başladı.

Ancak durum böylesi çabalarla kurtarılabilecek gibi değildir. **Aileyi etkileyen genel koşullar, gerçekten de çok değişmiştir. Kadının içinde bulunduğu durum, birtakım yüzeysel değişikliklerle düzeltilemez. Cinsel başarı, salt bir teknik işi değildir. Ailenin dokunulmazlığına ilişkin tarihsel görüş, eskisi kadar yandaş bulamamaktadır. Eşler arasındaki ilişkilerin daha özgür ve daha eşit bir temelde, daha doyurucu ve daha varsıl bir nitelik kazanabilmesi için yeni yaklaşımlar, yeni görüşler, yeni atılımlar belirmektedir. Bu arada, kapitalizm de tek bir toplum biçimi olmaktan çıkmıştır. Üretim toplumsal bir nitelik kazanmış, aile üretim birimi olma özelliğini yitirmiştir. Gebeliği önleyici yöntemlerin yaygınlaştırılması, kadınları kendilerine yeterli kılacak ekonomik ve kültürel olanakların eskiye göre daha bir genişlemesi, onları kimlik bunalımından çıkarabilecek yolların açılması erkeklerin tarihsel egemenliklerini sarsmış, evliliğin yaşam boyu sürecek bir bağlılığın ya da sevginin güvencesi olamayacağını belgelemiştir.**

Evliliğin, eşleri cinsel açıdan tam doyuma ulaştıran en iyi yol olmadığı artık bilinmektedir. Gücemli (zorunlu) olmadıkça, hiç kimse bir başkası için çalışmaz ve cinsel yönden bir başkasına boyuneğmez. Cinsellik dar kalıplarını parçalamaktadır. İnsanlık, özü sevgi ile dolu yeni bir ekinç (kültür) tanımına doğru ilerlemektedir. Bu gelişmeler, kadının bağımsızlığı için gerekli koşulları hazırlamaktadır.

Gerçi, cinsel yaşam, hiç kuşkusuz toplumun öbür sorunları ile doğrudan doğruya ilintilidir. Karaderili gecekondunun geneleve dönüşmesi, zenci kadının azgınlığından değil, içinde bulunduğu kitlenin açlığından ileri

gelmektedir. Bunalım, aileden çok, buyurgan toplumun özyapısındadır. Gemiyi sarsan, okyanustur. Dolayısıyla, bunalım, bunalımın nedeni olan toplumsal çerçevede çözülemez...

Toplumdaki bireylerin gerçekte ne kadar hoşgörülü olduklarının en iyi ölçütünün onların cinsellik karşısındaki tavırları olduğu doğrudur. Kapitalist toplumların, törensiz cinsel ilişkiler karşısında belirli bir hoşgörü düzeyine ulaştığı da doğrudur. Ancak, değil dişi cinselliğini kutsamak, onu anlamaktan bile uzak olan böyle bir toplumun hoşgörüsü, cinsellik gibi temel bir konuda, asla yeterli görülemez. Zaten, özünde, hoşgörü denen şey de herhangi bir yaşama tarzının kabul edilmesi, benimsenmesi, onaylanmasından çok, o tarzı cezalandırabilecek, değiştirebilecek, hatta ortadan kaldırabilecek bir erkin lûtfen kullanılmaması ya da herhangi bir kuşku ile kullanılmamasıdır.

Oysa, bir kadınla bir erkek, salt kaçamakları hoşgörü ile karşılandığı ya da karı koca olarak kutsandıkları için değil, kendilerini birbirlerinin eşi saydıkları ve tam bir özgür istençle birbirlerini sevdikleri zaman karı koca olabilirler. Kapitalist toplumlarda, durum hiç de böyle gözükmüyor:

1970 yılında yapılan bir araştırma, Fransa'daki evliliklerin %11'inin boşanma ile noktalandığını, %80'inin ise sıradan bir yaşama tarzı ile boşanmaya eşdeğer bir temel anlaşmazlık arasında gidip geldiğini bulgulamıştır.(251)

Gene 1970'de, İngiltere'de her 9 evlilikten biri, Amerika'da her 4 evlilikten biri, İsveç'te her 7 evlilikten biri boşanma ile sonuçlanmıştır.(252)

Uygarlığın en karmaşık sorunlarıyla ilgilenen İsviçreli yazar **Denis de Rougemont**, "boşanma sayısı evlilikle-

rin sayısına eşit olursa hiçbir toplum yaşayamaz"[253] diyordu. Pierre Burney, "düzenleyici tabular bir kez kırıldı mı, kargaşa ile baskı arasında, kişinin cinsel gelişimiyle ekincin ve ortaklığın gerekleri arasında yeni bir denge bulmak güçtür"[254] diye haykırıyordu.

Kutsal aileyi ayakta tutabilmek için, boşanma yasakları birazcık yumuşatıldı. Boşanmanın, evlilik için ille de başarısızlığı belgelemediği kabul buyuruldu. Amerikalı yargıç Ben Lindsey, 1920'de **Deneme Evliliği** yapılmasını önerdi. Bertrand Russell, 20 yıl sonra, aynı konuya yeniden döndü. **Birlikte Yaşamak** diye bir kavram geliştirildi...

Fakat, kişisel kârın kör bencilliği üzerine kurulan bir sömürü dizgesini ayakta tutabilmek için kızların eldeğmemişliğini, oğlanların bellerine sahip olmalarını, karı ve kocanın birbirlerine bağlılıklarını ön sıraya alıp insanca dayanışmayı arkalara itmek suretiyle öncelikleri tersine çeviren, paraya kargımanın yerini cinsiyete kargımaya bırakan, evlilik dışı sevişmeyi insan kardeşlerini sömürmekten bin kat beter bir duruma getiren, cinsiyeti baskı altında tutarak yasakları ekonomik alandan insan vücuduna aktaran, tıpkı Roma tanrısı İanus gibi birbirine karşıt iki ayrı yüze sahip Hıristiyan Batı[255] tüm önlemlerine karşın, 40 yaşına kadar olan evli kadınların en az %26'sının kocalarından başka erkeklerle cinsel birleşmede bulunmalarına engel olamadığı gibi,[256] kadınların inançlarını, değer ölçülerini, bilgeliklerini, aktörelerini, beğenilerini, davranışlarını değiştirecek bir cinsel devrimi de kuşkusuz henüz gerçekleştirememiştir.

Yakın gelecekte, böylesine köklü bir devrimi gerçekleştirmekten de uzak gözüken kapitalist dünyanın şimdilik birleşmiş gözüktüğü noktalardan biri, öyle sanılır

ki, artık evliliğin temel üretim birimi değil, cinsel ortaklık olduğudur.

Cinsel birleşmede bulunmayı yeterli ve kaçınılmaz bir gücemlilik olarak gören böyle bir anlayış, sevenlerin elele tutuşmalarının bile bazen sevgiden yoksun doksan pozisyonun ardı ardına denenmesinden çok daha doyurucu olabileceğini hesaba katmaksızın, salt bir yana atılma çekincesiyle burun buruna gelen aile kurumunu ayakta tutmak ve özellikle erkeklere daha çok doyum sağlayabilmek ereğiyle, iş yerinde, araba koltuğunda, asansörde kolayca uygulanabilecek cinsel birleşme tekniklerini habire varsıllaştırmaktadır.

Birbirini gerçekten seven eşlerin ilişkilerine tat katabildiği oranda kuşkusuz iyi olan, fakat çoğu kez de sevginin yeterli bir cinsel doygunluğun sonucu değil, tam tersine, cinsel doygunluğun sevginin sonucu olduğunu gözardı eden bu tür tekniklerin, bir bölümü din ve geleneklere de aykırı olduğu için, buyurgan toplumun ikiyüzlü tutucu üyelerinde gereksiz ama yıkıcı bir korku yaratmaktadır.

Sözgelişi, erkeğin kadının cinsel organını ağzı ile uyarması demek olan **cunnilingus** ve kadının erkeğin cinsel organını ağzı ile uyarması anlamına gelen **fellatio** türü sevişmeler, böylesi korku yaratan tekniklerdendir.

Oysa, **cunnilungus** ve **fellatio** çok eskilere dayanmaktadır. Eski Mısır ile Hindistan'a ilişkin dinsel verilerde, tanrının erkeklik organını eliyle tutan ya da onun önünde diz çökmüş olan inançlı insanlar sergilenmektedir. Çin'de, M.Ö. II. yüzyılda evli çiftlere yol göstermek için yapılan resimlerin pek çoğunda, **ağız-cinsel organ** yoluyla gerçekleştirilen sevişmenin her iki biçimi de gösterilmektedir. Japonların, cinsel konuları işleyen **Şunga** adlı yayınlarında da bu tür sevişme yöntemlerinden söz

edilmektedir. Ayrıca; gerek **fellatio** ve gerekse **cunnilingus**'un Avustralya'da yaşayan oymaklarla Kızılderililer arasında da yaygın olduğu bilinmektedir. M.S. 60-140 yılları arasında yaşadığı sanılan Lâtin taşlama ozanı **Decimus Junius Juvenalis,** henüz Hıristiyanlığı kabul etmemiş Romalılar arasında ağız-cinsel organ yoluyla sevişmenin pek yaygın olduğunu dile getirir.

Juvenalis, konusunu anlatırken hayli buruktur. Çünkü, Yahudi ve Hıristiyan dinleri, evli çiftler arasında bile olsa, cunnilingus ile fellatio yöntemlerini kesinlikle yasaklamaktadır. Cinsel düzenlemelerinin pek çoğunu dinsel kurallardan alan Amerika'da da Kentucky ile Güney Karolina dışında, öbür eyaletlerin hemen hepsinde, ağız-cinsel organ ilişkisini ağır ceza gerektiren suçlar arasında sayılmaktadır. Yalnızca New York'ta, bu suç, hafif ceza kapsamına girmektedir.

Açıkça satılan güzel kokulu vajinal duşlar ile ağız-cinsel organ ilişkisinin çekiciliği alabildiğine artırılan bu özgürlükler ülkesinin İllinois, Wisconsin, Missisipi ve Ohio eyaletlerinde, cunnilingus suç sayılmazken; kadının, erkeğin cinsel organına ağzı ile yaklaşıp ona **Cocksucker**'lik yapması, yani fellatio yoluyla onun boşalmasını sağlaması, ağır suç sayılmaktadır.

Bütün bu gücemlemelere karşın, ağız-cinsel organ yoluyla sevişmeyi zevkli ve etkili bir doğum denetleme aracı olarak öneren Paul Ableman'ı belki de çokça dinleyen Amerikan kadın ve erkeği, hemen hergün suç işlemekten çekinmemektedir.

Kinsey'in saptamalarına göre, daha 1940'ların Amerikasında, kocaların %54'ü, kadınlarınsa %49'u, ağız-cinsel organ tekniğini uygulamaktaydılar. Bu oranın, şimdilerde daha yükseldiğinden kuşku duyulamaz. Nitekim, **Hite Raporu**'nda yer alan 1844 kadından yal-

nızca %14.4'ü **cunnilingus** ile ilgili soruya yanıt vermemiş ya da bu yöntemle hiç sevişmediğini söylemiştir. Geri kalan %85.6'lık oranın cunnilingusu tanıdığını söylemek sanırız yanlış olmayacaktır.

Cunnilingus yöntemiyle sevişen kadınların %15.2'si bu yolla orgazma eremediklerini, %58.3'ü ise orgazma ulaştıklarını söylemişlerdir. Geriye kalanlardan %11.6'lık bir oranın da hiçbir biçimde orgazma eremediği saptanmıştır.(257) Kadınlar, **cunnilingus** ile ilgili duygularını şöyle diyemlemektedirler:

"Bazen günün ortasında ya da gece yatakta bana şöyle denmesini isterdim: Uzan, rahatla ve keyfine bak; seni bir saat emeceğim."

"Cunnilingus çok tatlı, sevecen ve gerilimlidir."

"Yasaklandığı için kösnüldür. Bir tür derinden öpüşmek gibi birşey."

"Erkek olsaydım, bunu hiç yapmazdım."

"Her zaman koktuğumu ya da iğrenç göründüğümü düşünerek rahatsız olurum."

"O anda orgazm olursam onu tiksindireceğimden korkarım."

"Birinin o kısmımı sevebilmesi benim için çok anlamlıdır."

"Cunnilingustan müthiş hoşlanıyorum. Erkek, benim dişiliğime olumlu duygularını belirtmiş oluyor. Dirimsel dişiliğimin çeşmesinden besleniyor."

"Ağzını, yüzünü oramda görmekten, diliyle, ağzıyla, gözleriyle beni keşfe çalıştığını bilmekten hoşlanıyorum."

"Zevk alıyorum ama biraz da tiksinti duyuyorum. Orama ağzını az önce dayamış bir erkeği öpmekten çekiniyorum."

"Belgeliminde eşimin bedeninin yakın olmasını ve beni sarmasını severim. Ama bu konumda olanaksız.

Sevgilimin başının eksikliğini duyuyorum. Öpecek hiçbir şey kalmıyor. **69** yapmak bu sorunu pek çözmüyor. Birkaç kez **69** denedik, ama aynı anda çok şey yapıldığından ikimizin de dikkati dağıldı."

"Cinsel birleşme sırasında orgazma ulaşamamak ve gelmek için cunnilingusa gerekim duymak bir tür sapıklıkmış gibi geliyor bana."

"Cinsel birleşmeden daha yakın bir ilişkiymiş gibi geliyor. Bedensel olarak iki insan birbirine bundan daha yakın olamaz."(258)

Seviştikten sonra orgazma ulaşabilmek için hiçbir masturbationa gerek duydunuz mu sorusuna, Hite Raporu'ndayer alan1597 kadından yalnızca %43.6'sı doğrudan doğruya hayır diyebilen Amerikan dişisinin **fellatio** hakkındaki görüşleri ise şöyle:

"Beceriksiz bir eşten hoşlanmam ve ağzıma gelmesinden rahatsız olurum."

"Penis ağzıma çok büyük geliyor, boğuluyorum. Sevdiğim birine bir armağan olarak yaparım. Başka zamanlarda tiksinirim."

"Kısa bir süre hoşuma gider ama ağzıma gelmesinden hoşlanmam. Eşim gerçekten hoşlanıyor bundan; onu memnun etmek için yaparım."

"Fellatio, yüzümün ırzına geçiliyormuş gibi geliyor bana."

"Bazan fellatiodan hoşlanırım ama ersuyunu yutmaya pek bayılmam, boğazımı yakar."

"Çoğunlukla eğlencelidir. Ağzıma gelmesinden hoşlanırım. Spermanın tadını sever ve içindeki proteinin de benim için yararlı olduğuna inanırım."(259)

Kadınların **Hite Raporu**'na yansıyan genel duygularından ve olayın **Kinsey Raporu**'nda da %2 dolaylarında(260) kalmasından anlaşılacağı üzere, cinsel organlarının emilmesinden pek yakınmayan kadınlar, er-

keklere **cocksucker** (erkeğin ağız yoluyla boşalmasını sağlayan kimse) olmaktan, onların özellikle de ağızlarına gelmelerinden çok haz almamaktadırlar.

İster cunnilingus ile olsun, ister cinsel birleşmeyle; bütün ulusların yaratıcısı kahraman erkeklerle eşit cinsel doyum istemeye asla hakkı bulunmadığının bilincinde olan ve bir ölçüde de olsa onların boyunduruğundan kurtulmayı başaran yürekli kadınlar ya erkeği kendi zevklerine araç etmeye uğraşmakta ya tek başına elde edebildiği **yalancı hazlarla** yetinmekte ya bir başka kadınla yapılabilen ilişkiyi yeğlemekte ya da varlığını sakatlama korkusu içinde, cinsel rollerinin hiçbirini benimsemeye yanaşmamaktadır.

Shere Hite, toplum dizgesinin cinsel ayrılıklar ve dirimsel üreme görevi üzerine temellendirilmesini, **barbarca bir davranış** olarak nitelendirmektedir.(261) Shulamith Firestone ise, "kadınlar, hep dirimsel yapılarının tutsağıdırlar" dedikten sonra, "onlar yalnızca kendi vücutlarının denitimini tümüyle geri almakla kalmamalı, aynı zamanda insan doğurganlığının denetimini de ele geçirmelidirler. Kadın devriminin amacı, salt erkek egemenliğini yok etmek değil cinsel ayrımı ortadan kaldırmak olmalıdır"(262) diye eklemektedir.

Ataerkil toplumun, kendisiyle üreme yapabilecek eşler dışındaki istekleri sınırlandırmayı, hatta tümüyle baskı altına alıp bilinçaltına itmeyi öğrettiği bir gerçektir.

Toplumun onaylamadığı cinsel ilişkileri benimseyen kadınların, bir anlamda erkek erkesine karşı geldikleri bellidir. Sözgelişi, **Hite Raporu**'nda yer alan ve **lezbiyen** (dişi dişiye cinsel birleşme) ya da bisexuel (Aynı anda hem erkek, hem de dişiyle cinsel birlikte olma. Erdişi) adı verilen cinsel ilişkiyi yeğleyen kadınların değerlendirmeleri de bu görüşü doğrulamaktadır:

"Kadınlarla sevişmek her zaman erkeklerle sevişmekten daha değişken ve bedensel devinimler daha çok iki kişinin birbirine yaptığı şeyler oluyor."

"İlişkimiz, büyük ölçüde eşitliğe dayanıyor."

"Kadının cinsel yönden de sevgi yönünden de daha iyi olduğunu gördüm. Kadın sıcak ve nazikti."

"Sevişmek o kadar birlikte yapılan bir şeydi ki, ivmeden, terden yapış yapış olup alışılagelmiş sok çıkar devinimlerine başlamadan, bedenimin yeterli olup olmadığını düşünmeden, onun cinsel ve aktöresel yargısının beni dişi güçsüzlükleri yelpazesinin hangi kanadına yerleştireceği konusunda tasalanmadan..."

"Birine aşk yapmak yerine, birisiyle aşk yapmak."

"Erkekler çoğunlukla benim zevkimden çok kendi zevkleriyle ilgileniyorlardı."

"Kadınların birbirlerine saldırıda bulunmamaları hoşuma gidiyor. Ayrıca, estetik simetriden de hoşlanırım."

"Lezbiyenlik değiş-tokuş ya da hizmet alışverişi değildir; bana yapılan birşey değildir."

"Erkeklerle cinsel ilişki, çoğunlukla politik eğitimin başlangıcıdır. Kadınlarla ise, erkeklerden bağımsızlığımızı kazanmak anlamına gelebilir."(263)

Karşı cinsle kurduğu cinsel ilişkide eşit cinsel doyum istemeye hakkı olmayan kadın, erkekle aynı işi yaptığı sürezlerde dahi, eşit ücret alabilme olanağından da yoksundur. Nitekim, aralarında Amerika, Kanada, Federal Almanya gibi gelişmiş birçok kapitalist toplumun da bulunduğu nice ülkede, erkeklerle aynı işlerde çalışan kadınlar ortalama olarak onların aldığı ücretin ancak %73'ünü alabilmektedirler.(264)

Bu toplumlar, özellikle sanayi devriminden sonra kadınları üretim alanına çekerken, gerçekten de hiçbir insancıl amaç gütmemişlerdir. Evin **kısırlaştırıcı** işleri gene onların omuzlarında kalmış, çocuk bakımından gene

onlar sorumlu tutulmuş, **cinsiyet temeline dayalı bir işbölümü**, gerek **yeniden üretim** olarak yaşamsal konumunu koruyan ailede ve gerekse çalışma alanlarında hep geçerli olmuştur.

Daha çok ilerlemelerini engelleyen yarım günlük ve düşük nitelikli işlerde çalıştırılan kadınlar, mülkiyet ilişkilerinden özellikle uzak tutulmuşlardır. Bu da onların üretime doğrudan doğruya katılmaları durumunda bile üretim sürecini kavramalarını önlemiştir.

1985'lerin dünyasında, yeryüzündeki **mülklerin** ancak %1'i, **gelirlerin** ise yalnızca %10'u kadınların elindedir.

1967'de UNESCO tarafından yapılan ve 14 erkyurdu (devleti) içeren bir araştırmaya göre, erkeklerden daha çok çalışan kadınlar, onlardan daha az dinlenmektedirler. Çünkü, dünyamızdaki tüm işgücünün %33.4'ünü oluşturan bu **dişi yaratıklar,** gene dünyamızdaki toplam işlerin %66.6'sını omuzlamaktadırlar.

En ileri kapitalist ülkelerde bile ücretli emekçilik ya da seçme ve seçilme hakkı, kadının toplumdaki temel işlevini belirlememektedir. Hatta denebilir ki, bu ülkelerde, kadının durumu, eskilere göre pek de değişmiş değildir. "Mahkemeler, parlamentolar, borsalar, yüksek devlet görevleri hala erkeklerin egemenliği altındadır."(265)

Kapitalist toplumlardaki **yedek işçi ordusunun** en ucuz ve en uysal öğeleri olagelen ve de ekonomik yapının boşluklarını doldurmak için değerlendirilen kadınların yarım yamalak iş tutmaları ya da üç beş yılda bir seçime katılmaları, kendilerini kurtarmaya yetmemektedir.

Onların şimdilerde bile asıl görevi, **emekçinin yeniden üretilmesi**, onun **üretim için hazırlanması;** yani **analık** ve **karılıktır.**

Kadının kendi kanatlarıyla uçabilecek kadar bilgi, bilinç, özgürlük ve kazanç sahibi olması, asla istenmez. Çünkü bu anlayışın sahiplerine göre, "özgür kadın, evliyken bile toplumsal ve cinsel ilişkilerinde hiçbir kayda bağlı olmamak ister." Asıl görevinin analık ve karılık olduğunu unutur. Kutsal evliliğe, onurlu kocasına ihanet eder. "Evliliğe ihanet eden bir kadın ise, yalnızca kendi namus ve onurunu kirletmiş olmakla kalmaz, aynı zamanda kocasının ve tüm ailesinin onurunu da ayaklar altına almış olur."(266)

Cinsel özgürlüğe her zaman daha çok sahip olagelen erkeğin güzel kafasını boynuzlamayı önlemenin en güvenilir ve kestirme yolu, yapısı güvensizlik hamuruyla yoğrulan kadını beyin pekliğine uğratmak ve onu, gericiliğin en yoğun düşüngüsel özeği olan evde tutmaktır. "Ev ve aile çabaları, kadının düşüncelerini sürükleyici cinsel yönlere sapmaktan alıkor."(267)

Ev ve ev işi, kadını yalnızca cinsel yönden değil, düşünsel ve kazançsal yönlerden de yoksul kılar. Onun, geleceğe açılan kapıları gücemlemesini, daha iyi bir dünya kurmaya girişmesini, erkek için bir zevk aracı olmaktan çıkıp kişisel amaçlar edinmesini, insanlığı yüklenmesini önler.

Amaç yokluğu, kişinin kimliğini anlamasını, tamamlanmayı başkalarından beklemeyecek erginliğe ermesini, el gözüyle belirlenmeyi kabullenmemesini engeller. Böyle bir durumun yarattığı bağımlılık ise kendi kendini durmadan besler, geliştirir ve sonunda pençesine aldığı varlığı tam bir köle durumuna getirir.

Köleliğin ise kapitalist toplumun ardında yatan acımasız ilkelerin özveri ve paylaşmayı gerektiren sevgi ilkesiyle bağdaşamayacağı açıktır. Sevgisiz bir ortamda ise kadın ya da erkek, hiçbir insan gelişemez; mutlu olamaz, mutlu edemez.

Toplumun ikincil bir varlık olarak gördüğü kadına karşı takındığı saldırgan tavır, annelerin de kendi özlerine ve çocuklarına karşı, özellikle de kızlarına karşı benzer bir tavır takınmalarına neden olur. Kişiliğini geliştirip olgunlaşamayan kadın, çocuklarını yaşam boyu sürecek kişisel ve toplumsal bir yetersizlik ve mutsuzluk açmazına yargılı kılar.

Nitekim, sözgelişi Amerikan ordusuna tinsel sayrılıkları nedeniyle alınmayan, bu ordudan aynı nedenle atılan ya da kaçan 2.925.000 askeri doğurup büyüten annelerin çocuklarını sindirmeyi, kendilerine bağımlı kılmayı, onların olgunlaşmamış davranışlarına süreklilik kazandırmayı isteyen **çocuksu ve mutsuz kadınlar** olduğu bulgulanmıştır.

Gene Amerika Birleşik Devletleri'nde, çoğunlukla ev kadınları ile yapılan 300.000 kadar görüşme ve soruşturma, bu ülkedeki ev kadınlarının yaşadığı devinisiz, amaçsız, yaratıcılıktan, yaşama sevincinden uzak ve cinsel açıdan kısır yaşantılarını sergilemektedir.(268)

Buna karşın, Amerika'da, özellikle aile ve ev kadınlığı, her fırsatta yüceltilir, övülür. Bu ülkede, televizyon reklamları üzerine yapılan bir araştırma, kadınların %80'inin ev içinde gösterildiğini saptamıştır. Batı Almanya'da yapılan benzer bir araştırmada da aşağı yukarı aynı durum gözükmektedir.

Kadının evde ürettiği hizmet, kapitalist pazarda herhangi bir piyasa değeri taşımamaktadır. Bu üretim biçiminde ise, mal, alıcı için taşıdığı değere bağlıdır; tüm yararlı şeyler mala dönüşür, mal da pazardaki koşullar altında alınıp satılır.

Kapitalist üretimi öbürlerinden ayıran temel özellik, kapitalizmin, yaygın bir meta üretimine dayanmasıdır, "Kapitalist üretim tarzının egemen olduğu toplumların

varsıllığı, **görkemli bir meta birikimi** olarak kendini gösterir."[269] Malın değişim değeri ise, değer yaratıcı özün, yani emeğin niceliğiyle ölçülür.

"Bir ürünün meta olabilmesi için, kullanım değeri olacağı başka bir kimseye, değişim yoluyla devredilmesi gerekir." Ve "birşey" kuşkusuz, "meta olmadan da yararlı ve insan emeği ürünü olabilir."[270] Kadının ev içinde ürettiği şeyler, genel olarak böyledir. Emekçinin yeniden üretilmesi dışında, onun, geçimlikleri tüketime hazırlayan, ortalığı toparlayıp parkeleri parlatan emeği, kapitalist için herhangi bir değer yaratmaz.

Ev kadını, yüklendiği görev gereği, kapitalist tarafından emekçiler ölçüsünde belki sömürülmez. Fakat o, tıpkı yaşlılar, sakatlar ve işsizler gibi ezilir, horlanır, dıştalanır. Bu konumda, annelik sevecenliğinin aldatıcı yaldızlarıyla kandırılarak, emekçinin yeniden üretilmesini bedelsiz ve gönüllü olarak yüklenir.

Aslında **ev kadını, ücretin satın aldığı geçimlikleri tüketime hazırlayarak, kocasının emek gücünün piyasada bulacağı değere, dolaylı, fakat çok önemli bir katkıda bulunur.** Ancak, iyi beslenmiş, yeterince dinlendirilmiş, kösnül gerekimleri giderilmiş, erinç ve enerji dolu bir kocanın üretici gücünü sömüren kapitalist, onun arkasındaki dişil desteği inadına görmezlikten gelir. Çünkü, "çok satıp az satın almak" onun anladığı "ekonomi politiğin özetidir." Yani ücretsiz emek, tam kapitaliste göre bir şeydir. "Üreticiler ürünlerini değişinceye dek, birbirleriyle toplumsal ilişkiye gelmedikleri için, her üreticinin emeğinin özgül toplumsal niteliği, kendisini ancak değişim işinde ortaya koyar."[271]

Ev kadının ürünleri, değişim sürecinin dışında kalır. Onun emeğindeki değer görünmezliği, gerçek bir toplumsal görünmezliğe dönüşür. Sabahtan akşama kadar,

hiçbir özdeksel karşılık görmeden, hep aynı yollarda dolanır durur. Ve durmadan yinelediği işler, en sonunda onu aptallaştırır, yenik düşürür.

New York Times, 1960'da yayımladığı bir yazıda, gördükleri eğitim süresince düşün evrenine açılan kadınların bile, ev kadını, ev kölesi olduktan sonra kendilerini salıverdiklerini ve tükenmişlik içine düştüklerini sergilemekteydi.

Tolstoy, ünlü romanı **Savaş ve Barış**'ın ince, güzel ve yaşama sevinciyle dolu Nataşa'sını evlenip anne olduktan sonra şöyle betimler:

"Nataşa şişmanlamış, enine gitmişti. saçları karmakırışık, sırtında sabahlık... Kendini o kadar bırakmıştı ki, giysileri, saçlarının biçimi, rastgele söylediği sözler ve kıskançlığı yakınları için her zaman şaka konusu oluyordu."(272)

Yaşam ve yaşama sevinciyle dolu Nataşa'ları bile kaygı, dönüşümce (hysterie), tinsel sıkıntı, duygu kilitlenmesi ve tükenmişliğe götüren aile, tüm olumsuzluklarına karşın, ataerkil düzenin temel kurumu olma niteliğini sürdürmektedir. Bu düzende, aile, bireyle toplumsal çatı arasında bir aracı, politik ve öbür etmenlerin yanında ve özellikle de onların yetersiz kaldığı sürezlerde denetim görevini yüklenen bir birim durumundadır. Ataerkil yapıda, aile ile toplum arasındaki işbirliği, kaçınılmaz bir gücemliliktir. Tersi durumunda, her ikisi de çöker.

Sınıflı dizgede kendi varlığını sürdüren gerici düzeneğin temel taşı konumunda bulunan aile, toplumla birlikte, erkyurtla da doğrudan doğruya ilintilidir. Bu nedenledir ki, omleti yumurtayı kırmadan yapmak isteyen **Birleşmiş Milletler İnsan Hakları Komisyonu** tarafından hazırlanıveren ve 10 Aralık 1948'de **Genel Kurul**'ca **İnsan Hakları Evrensel Bildirgesi** olarak kabul

ve ilan edilen metnin 16/3. maddesinde, "aile, toplumun doğal ve temel birimidir ve toplum ve devlet tarafından korunur" denmekte ve bu görüş, **Kişisel ve Siyasal Haklar Uluslarası Sözleşme**'nin 23/1. maddesinde de yinelenmektedir.(273)

26 Haziran 1945 tarihinde San Francisco'da imzalanan ve aynı yılın 24 Ekim'inde de yürürlüğe konan **Birleşmiş Milletler Antlaşması**'nda, "Biz Birleşmiş Milletler Halkları, temel insan haklarına, insan kişiliğinin onur ve değerine, erkeklerle kadınların ve büyük uluslarla küçük ulusların hak eşitliğine olan inancımızı yinelemeye kararlı olarak çabalarımızı birleştirme sonucuna vardık"(274) denmesine karşın, 41 yıl sonra bugün, "büyük uluslarla küçük ulusların hak eşitliği" nasıl sağlanamamışsa, "erkeklerle kadınların" eşitliği de sağlanamamıştır.

Nitekim, 7 Kasım 1967 tarihinde kabul edilen ve kadınların erkeklerle eşit koşullarda tüm alanlara en yüksek oranda katılmalarını öngören, onların erkeklerle tam eşitliğini amaçlayan, kadınların üremedeki rolünün ayrımcılık için bir temel olamayacağını vurgulayan **Kadınlara Karşı Her Türlü Ayrımcılığın Kaldırılması Sözleşmesi**'nde, kadınlara karşı hâlâ yaygın bir ayrımcılığın varlığı, bunun da hak eşitliği ve insan onuruna saygı ilkelerinin çiğnenmesine neden olduğu, kadınların erkeklerle eşit koşullarda ülkelerin siyasal, toplumsal, ekonomik ve ekinçsel yaşamına katılmalarına bir engel oluşturduğu, toplum ve aile gönencinin gelişmesini köstekleldiği ve kadınların ülkelerinin ve insanlığın hizmetinde kullanabilecekleri olanaklarını geliştirmelerini daha da güçleştirdiği itiraf edilmektedir.(275)

Türkiye de dahil olmak üzre sözkonusu **Sözleşme**'ye imza koyan 65 erkyurt, erkeklerle kadınlar arasında tam eşitliğin gerçekleşebilmesi için hak ve adale-

te dayalı yeni bir uluslararası ekonomik düzen kurulmasının önemli katkılarda bulunacağına, erkeklerle kadınlara ilişkin toplumsal ve ekinçsel kalıplarla toplum ve ailede kadınların işpayı gibi erkeklerin işpaylarında da değişiklik olması gerektiğine inanmaktadır.(276)

Bütün bunların yanında, **İnsan Hakları Evrensel Bildirgesi**, 23/2. maddesinde, "Herkesin herhangi bir ayrım gözetilmeksizin eşit iş için eşit ücrete hakkı vardır"(277) diye haykırıp dursa da ev içinde tam bir değer görünmezliğine gömülen kadın emeği, dışarıda da yeterince karşılığını bulamamaktadır. Sözgelişi, kadınların aylık kazançlarının erkeklerinkine oranı, 1957 İspanyasında %41, 1960 İsveçinde %65, 1963 İsviçresinde %63, 1966 Fransasında %62, Batı Almanyasında %63, 1967 Amerikasında %58, 1975 İngilteresinde %57 dolaylarındadır.

Çalışan kadınların tüm emek gücüne oranı, 1960 Hollandasında %22, Norveçinde %23, 1962 Amerikasında %34, 1965 İngilteresinde %34, İsviçresinde %29, 1966 Batı Almanyasında %37, İtalyasında %27, 1967 Fransasında %32, 1968 Kanadasında %34, Finlandiyasında %43, 1969 Danimarkasında %38 idi.

Bu kadınların pek çoğu, herhangi bir uzmanlıktan yoksundur. Dolayısıyla da işlerinde yükselmeleri ve dolgun ücret alabilmeleri güç olmaktadır.

Kadınların bu kötü yazgıları, daha öğrencilik dönemlerinde belirlenmektedir. Sözgelişi, 1968 verilerine göre tüm yöneticilerin yalnızca %19'u kadın olan Fransa'daki kız meslek öğrenim kurumları, öğrencilerinin %55'ini büro hizmetlerine, %29'unu da hazır giyimcilik ve terziliğe hazırlamaktadır. Bu ülkede, 1972 yılındaki kadın mühendis oranı %5 dolaylarındadır.

Bu durum yalnız Fransa'da değil, öbür Batı ülkelerinde de aşağı yukarı aynıdır. Nitekim, 1965 Amerika-

sında hukuk öğrenimi gören öğrenciler arasında kızların oranı %3.4; Batı Almanyasında %11; İsviçresinde %11; İtalyasında ise %16'dan ibarettir.

Gene 1965 yılında mühendislik öğrenimi gören öğrenciler arasında kızların oranı Belçika'da binde altı, İsviçre'de binde sekiz, Batı Almanya'da %1.8; Amerikada %4; tıp öğrenimi görenlerin arasında kızların oranı ise Amerika'da %6.6; İtalya'da %18; İsviçre'de %21; Batı Almanya'da da %30 dolaylarındadır.

Düşük öğrenimin getirdiği niteliksiz iş yanında, kadınlar, ev işi ve de özellikle çocuk bakımı yükümlülüklerinden dolayı, bir de yarım gün çalışmak güceminde kalmaktadırlar. Bu durum, hem onların daha çok yorulmalarına hem de daha az ücret alarak yükselememelerine yol açmaktadır. Sözgelişi Fransa'da, çocuklu bir kadının, dışarıdaki işi yanında, haftada 84 saat de evde çalışmak güceminde olduğu saptanmıştır.

Fransa'da, yarım gün çalışan kadınlardan %98'inin küçük yaşta çocuğu bulunduğu bulgulanmıştır. Bu çocuklar, küçük çocuğu olan ve yarım gün çalışan kadın arkadaşlar arasında sürekli devrolunmaktadır.(278)

Batı Almanya'da, çalışan kadınların ancak %3'ü yüksek ücet alabilmektedir. Bu ülkede, üst kademelerde bulunan kadın görevlilerin oranı %1.2'yi geçmezken, alt kademelerde bu oran %77'yi bulmaktadır.

İngiltere'nin ünlü BBC'sinde, bugüne değin, bir tek kadın, Müdürlüğe kadar yükselebilmiştir. Bu ülkede, 1964 yılının verilerine göre yıllık geliri 500 Sterlinin altında olanların %64'ünü kadınlar oluşturmaktadır.(279)

1547 yılında alınan bir kararla, dokunmaktan korkan bir ekincin kurbanı olan İngiliz kadınlarının bir araya gelerek çeneçalmaları yasaklanmış; dokunmayı kadınsılığın, ilkellik ve senlibenliliğin kuşku verici belirtileri sayan kocalar karılarını evde tutmakla yükümlü kılınmışlardı.

Ama ne var ki, 1547'den 1914'lere 367 yıl geçmiş, köprülerin altından çok sular akmıştı. Üstelik, bir de savaş vardı. Kadınları evden çıkarmanın tam süreziydi. İngiltere' ye egemen olan kapitalizm, kazanç artırmak için, her ne pahasına olursa olsun, üretimini çoğaltmak gücemindeydi. Erkeklerin boşalttığı yerleri kadınlar doldurmalı, sonsuz annelik sevecenliklerini metaya çevirivermeliydiler.

Gerçekten de **Birinci Dünya Savaşı** sırasında, **güneş batmaz İngiliz İmparatorlu**'ndaki ticaret kesiminde çalışan kadınların oranı %56, kamu hizmetlerinde çalışan kadınların oranı da %215 dolaylarında artış gösterdi. **İkinci Dünya Savaşı**'nda ise her evli 100 kadından 80'i ve her 100 bekar kadından 90'ı gene ev dışında bu üretim biçimine hizmet verdi.

Çalışan kadınlar, her iki savaşın sonunda da büyük oranda evlerine geri gönderildiler. 1971 yılında bile, İngiltere'deki toplam faal kadın nüfusun ancak %42'si çalışabiliyordu. Bunların da %45'i, yarım günlük işlerdeydiler. Kadınların yarım gün ev dışında olması, kapitalist düzenin işine pek geliyordu.

1971-1973 dönemini içeren bir araştırmanın verdiği sonuçlara göre, yarım gün çalışan kadının üretkenliği, tam gün çalışanınkinden çok daha yüksekti. Üstelik bunlar, örgütlenme, ilerleme ve ücret artışı elde etme gibi konularda da pek yaya kalıyorlardı.(280)

1966 yılında, İngiltere'deki kadın doktorların oranı %20'yi, dişçi, yüksek kademe görevlileri ve hukukçuların oranı %10'u, öğretim üyelerinin oranı %12.5'i, özel kesim yöneticilerinin oranı ise %8'i geçmemekteydi. Hizmetçi olarak çalışan ve dokuma ile giyim sanayiinde hizmet veren kadınların oranı, daha 1911'lerde bile %68'in hayli üstündeydi.

Durum, dişiliği cinsel satışın hem ereği, hem de kurbanı durumuna getiren ve tüm tüketim malları reklamlarına ilişkin bütçelerin %75'ini kadınların hoşuna gidecek şeylere harcayan Amerika'da aşağı yukarı aynıdır.

Bu ülkede, ev dışında çalışan kadınların %64'ü otel yazmanlığı, garsonluk, büro işleri, satış ve sarmaçlama (ambalajlama) hizmetleri gibi alanlarda çalışmaktadırlar. Amerika'da, kolayca defter tutabilen bir kadın, muhasebe şefliği sözkonusu olanda, oraya çok güç ve ender olarak yükselebilmektedir. İş bulma bürolarındaki kayıtlarda, yüksek ücret sağlayan 75 uğraşı (meslek) arasında, kadınların en çok başvurdukları 25 uğraşıya rastlanmamaktadır.(281)

Amerikan üniversitelerinde Doktora alanların içindeki kız öğrencilerin oranı 1900'de %6, 1930'da %15, 1950'de %10, 1965'de %11, 1966'da %12 dolaylarındadır. Ülkedeki doktorların yalnızca %6.7'si, dişçilerin %1.3'ü, mühendislerin %3.6'sı, avukatların %2.5'i kadındır. Endüstri alanında çalışan kadınların oranı 1950 yılında %20 iken, bu oran, 1983'lerde %16'ya düşmüştür.

1970'de, tam gün çalışan bir beyaz kadının ortalama yıllık geliri 4.279 Dolar idi. 1939'da beyaz erkeğin aldığı ücretin %60'ını, 1947'de %54'ünü, 1957'de %51'ini, 1960'da %49'unu, 1967'de %58'ini alan beyaz kadının yıllık ortalama geliri, 1977'de 3.087 Dolara düşmüştür.

Zenci kadınların durumu, kuşkusuz çok daha kötüdür. Bunlar, 1939'da beyaz erkeğin aldığı ücretin ancak %22'sini, 1947'de %18'ini, 1957'de %23'ünü, 1960'da %24'ünü, 1967'de de %43'ünü alabilmekteydiler.

Tüketim maddelerinin %75'ini kadınlara satan ve onları her işe koşan Amerikan kapitalizmi, çeşitli alanlarda Master ve Doktora yapan kadınlarına bile; **Ekonomik, Toplumsal ve Kültürel Haklar Uluslarası Sözleşmesi**'nin 7. maddesinde, "Adil bir ücretle herhangi bir ay-

rım gözetmeksizin, özellikle kadınların erkeklerden daha düşük olmayan bir iş koşulunda eşit işe eşit ücret ilkeleriyle çalıştırılmalarını güvenceye bağlayacak biçimde, eşdeğerde işler için eşit ücretlendirme hakkını tanır"[282] diye bağırılıp durulmasına karşın, aynı işi yapan erkeklerin ancak %69-83'ü kadar bir ücret ödemektedir.[283]

Karl Marx; "Değer ifadesinin gizi, yani her tür emeğin genel anlamda insan emeği oldukları için eşit ve eşdeğer bulunmaları, insanların eşitliği düşüncesi, halkın önyargıları arasında yerleşmedikçe çözülemez"[284] diyordu. Başta Birleşmiş Milletler'inkiler olmak üzre pek çok belge ve ülkelerdeki gerçek durum, Marx'ın ileri sürdüğü görüşün ne kadar doğru olduğunu göstermektedir.

I. BÖLÜM DİPNOTLARI

(1) Marx-Engels; Komünist Manifesto, Çev. M. Yavuz, Evren Yay., İst., 1976, s.42.
(2) Leo Huberman; Feodal Toplumdan Yirminci Yüzyıla, Çev. Murat Belge,Dost Kit., Ank., 3. Bs., 1982, s.152.
(3) Jacques Pirenne; Büyük Dünya Tarihi, Çev. Ekip, C.II., Meydan Yay., s.946.
(4) N.V. Yeliseyeva; Yakın Çağlar Tarihi, Çev. Y. Çakır, C.I., Konuk Yay., İst., 1975, s.66.
(5) Huberman; a.g.e., s.157.
(6) Huberman; a.g.e., s.168.
(7) Huberman; a.g.e., s.169.
(8) J. Pirenne; a.g.e., s.956.
(9) Huberman; a.g.e., s.188.
(10) Karl Marx; Kapital, Çev. A. Bilgi, C.I., Sol Yay., Ank., 2. Bs., 1978, s.408.
(11) Marx; a.g.e., s.408, 452.
(12) Anthony Feldman - Peter Ford; Bilginler ve Buluşlar Ansiklopedisi, Milliyet Yay., İst., 1983, s.62, 72, 96, 116.
(13) Marx; a.g.e., s.410, 417.
(14) Marx; a.g.e., s.385.
(15) Marx; a.g.e., s.442.
(16) Marx; a.g.e., s.408, 409, 415.
(17) Nezihe Araz Çev. Ekip, C.II., Dünya Tarihi, Kaynak Kitaplar, İst., 1974, s.471, 472.
(18) Yeliseyeva; a.g.e., s.38,39.
(19) Janko Musulin; Hürriyet Bildirgeleri, Çev. N. Zeka, Belge Yay., İst., 1983, s.79.
(20) J. Musulin; a.g.e., s.76.
(21) J. Musulin; a.g.e., s.96, 97.
(22) Paul Louis; Fransız Sosyalizmi Tarihi, Çev. H. Şerif, Dördüncü Yay., İst.,1983, s.14.
(23) Albert Soboul; Fransız İnkılabı Tarihi, Çev. H. Şerif, Cem Yay., İst., 1969, s.271.
(24) Kate Millett; Cinsel Politika, Çev. Seçkin Selvi, Payel Yay., İst., 1973, s.117.
(25) P. Louis; a.g.e., s.10.

(26) P. Louis; a.g.e., s.100.
(27) Şirin Tekeli; Kadınlar ve Siyasal - Toplumsal Hayat, Birikim Yay., İst., 1982, s.73.
(28) Prof. Dr. Heinrich Kisch; Kadın, Çev. Ş. Dilmaç, A. Altuğ J. Gn. K. Matb., Ank., 1944, s.77.
(29) Oswalt Kolle; Aşk Sanatı, Çev. A. Burak, C.I., May Yay., Tarihsiz, s.27.
(30) Dr.Benjamin Spock;Aşka Doğru, Çev. M. Tuncer, K Yay., İst., 1973, s.80.
(31) Marx; a.g.e., s.409.
(32) K. Millett; a.g.e., s.117.
(33) K. Millett; a.g.e., s.120.
(34) Barbara Cartland; Aşk, Hayat ve Seks, Çev. K. Akcalı, Koza Yay., İst., 1974, s.201.
(35) K. Millett; a.g.e., s.118.
(36) J. Musulin; a.g.e., s.20.
(37) Dr. David Reuben; Kadın İsterse, Çev. L. Soykut, Hürriyet Yay., İst., 1972, s.66.
(38) K. Millett; a.g.e., s.119.
(39) Marx; a.g.e., s.407.
(40) Dr. B. Spock; a.g.e., s.72.
(41) Huberman; a.g.e., s.171.
(42) Marx; a.g.e., s.475.
(43) Marx; a.g.e., s.480, 481.
(44) Ş. Tekeli; a.g.e., s.77.
(45) Prof. Dr. Kisch; a.g.e., s.95.
(46) Ş. Tekeli; a.g.e., s.67.
(47) Andrée Michel; Feminizm, Çev. Ş. Tekeli, Kadın Çevresi Yay., İst., 1984, s.81.
(48) Huberman; a.g.e., s.259.
(49) J. Musulin; a.g.e., s.75, 76.
(50) Oswalt Kolle; a.g.e., C.II., s.81.
(51) Barbara Seaman; Kadının Hürüm, Hürriyet Yay., İst., 1973, s.204.
(52) Herbert Marcuse; Aşk ve Uygarlık, Çev. Seçkin Çağlar, May Yay., İst., 1968, s.60.
(53) Prof. Dr. Kisch; a.g.e., s.10, 12, 73, 78.
(54) Aristoteles; Politika, Çev. Mete Tunçay, Remzi Kitabevi, İst., 1975, s.13.
(55) B. Seaman; a.g.e., s.21.
(56) Marx; a.g.e., s.271.

(57) Marx; a.g.e., s.416.
(58) Aristoteles; a.g.e., s.43, 228.
(59) André Morali - Daninos; Cinsel İlişkiler Tarihi, Çev. G. Üstün, Gelişim Yay., İst., 1974, s.74.
(60) Huberman; a.g.e., s.208.
(61) Huberman; a.g.e., s.214.
(62) Türk ve Dünya Ünlüleri Ans., C.I., Anadolu Yay., İst., 1983, s.410.
(63) A.M. Daninos; a.g.e., s.69-70.
(64) Betty Friedan; Kadınlığın Gizemi, Çev. T. Mertoğlu, e Yay., İst., 1983, s.116.
(65) A. Krich; Aşkın Anatomisi, Milliyet Yay., İst., 1971, s.58.
(66) A.M. Daninos; a.g.e., s.70.
(67) Desmond Morris; Sevmek Dokunmaktır, Çev. E. Arıca, Sander Yay., 2. Bs., İst., 1980, s.199,200.
(68) Türker Alkan; Kadın-Erkek Eşitliğinin Sorunu, AÜSBF Yay., Ank., 1981, s.2, 3.
(69) K. Millett; a.g.e., s.128.
(70) K. Millett; a.g.e., s.152.
(71) Marx; a.g.e., s.480.
(72) A.M. Daninos; a.g.e., s.68.
(73) K. Millett; a.g.e., s.147.
(74) K. Millett; a.g.e., s.157.
(75) K. Millett; a.g.e., s.150/151, 155.
(76) K. Millett; a.g.e., s.255.
(77) Erich From; Sağlıklı Toplum, Çev. Y. Salman, Z. Tanrısever, Payel Yay., İst., 1982, s. 54.
(78) Shulamith Firestone; Cinselliğin Diyalektiği, Çev. Y. Salman, Payel Yay., İst., 1979, s.63.
(79) Orhan Hançerlioğlu; Felsefe Sözlüğü, Remzi Kitabevi, 6. Bs., İst., 1982, s.122.
(80) K. Millett; a.g.e., s.286, 291.
(81) H. Marcuse; a.g.e., s.278.
(82) Frederick Hacker; Freud ve Marx, Cep Derg., Varlık Yay., Nisan 1967, s.30-33.
(83) B. Friedan; a.g.e., s.96.
(84) B. Friedan; a.g.e., s.97, 98.
(85) Sigmund Freud; Cinsiyet ve Psikanaliz, Çev. S. Hilav, Varlık Yay., İst., 1963, s.32.
(86) H. Marcuse; a.g.e., s.48.
(87) H. Marcuse; a.g.e., s.66/67.

(88) Freud; a.gy., s.32.
(89) H. Marcuse; a.g.e., s.67/68.
(90) H. Marcuse; a.g.e., s.68/69.
(91) Kadın ve Erkek Ruhsal ve Cinsel İlişkiler Ansiklopedisi, C.III., Gelişim Yay., İst., 1975, s.789/790, 791.
(92) Dr. D. Reuben; a.g.e., s.74.
(93) Wilhelm Reich; Cinsel Ahlakın Boygöstermesi, Çev. B. Onaran, Payel Yay., İst., 1976, s.21.
(94) Freud; a.g.e., s.33.
(95) Freud; a.g.e., s.34.
(96) E. Fromm; a.g.e., s.56.
(97) Kadın ve Erkek Ruhsal ve Cinsel İlişkiler Ans., a.g.e., s.791.
(98) Azra Erhat; Mitoloji Sözlüğü, Remzi Kitabevi, İst., 1972, s.125.
(99) B. Friedan; a.g.e., s.98, 99.
(100) Erich Fromm; Sevme Sanatı, Çev. Y. Salman, DE Yay., İst., 3. Bs., 1977, s.43.
(101) B. Friedan; a.g.e., s.96.
(102) K. Millett; a.g.e., s.304.
(103) S. Firestone; a.g.e., s.73.
(104) K. Millett; a.g.e., s.288, 291.
(105) Bozkurt Güvenç; İnsan ve Kültür, Sos.Bil.Der.Yay., Ank., 1972, s.260.
(106) Simone de Beauvoir; a.g.e., C.I., s.9.
(107) Charles Humana-Wang Wu, Çev. K. Lokman, Yol Yay., İst., 1984, s.113.
(108) Prof. Dr. Behçet Tahsin Karnay; Exhibitionism, AÜTF Yay., Ank., 1952, s.9,11.
(109) Desmond Morris; İnsanat Bahçesi, Sander Yay., İst., 2. Bs., 1981, s.117.
(110) D. Morris; a.g.e., s.112.
(111) Daninos; a.g.e., s.108.
(112) Dr. Richard Lewinsohn;Cinsî Adetler Tarihi, Çev. Ender Gürol, Varlık Yay.,İst.,1966, s.6.
(113) Dr. Lewinsohn; a.g.e., s.8.
(114) Wilhelm Reich; a.g.e., s.63.
(115) Hüseyin Kılıç; Dil Ana, Yenigün Yay., Ank., 1984, s.42.
(116) Freud; a.g.e., s.38.
(117) Freud; a.g.e., s.39.
(118) B. Friedan; a.g.e., s.106.
(119) Erich Fromm; Sağlıklı Toplum, Çev. Z. Tanrısever, Payel Yay., İst., 1982, s.44.
(120) E. Fromm; a.g.e., s.45.

(121) Erich Fromm; Sevme Sanatı, s.28.
(122) Freud; a.g.e., s.179.
(123) Simone de Beauvoir; Kadın, Çev. Bertan Onaran, C.II., Payel Yay., İst., 1970, s.112, 113.
(124) B. Friedan; a.g.e., s.96.
(125) Wilhelm Reich; Cinsel Devrim, Çev. B. Onaran, Payel Yay., İst., 1974, s.66.
(126) A.M. Daninos; a.g.e., s.69.
(127) Schopenhauer; Aşkın Metafiziği, Çev. S. Hilar, Oluş Yay., İst., 1965, s.31, 32.
(128) Friedrich Nietzsche; Böyle Buyurdu Zerdüşt, Çev. C. Alkor, Bilgi Yay., Ank., 2. Bs., 1970, s.74-84.
(129) E. Fromm; a.g.e., s.33.
(130) Kadın ve Erkek Ruhsal ve Cinsel İlişkiler Ansiklopedisi, C.V., s.1340.
(131) Beauvoir; a.g.e., s.33.
(132) K. Millett; a.g.e., s.84.
(133) S. Firestone; a.g.e., s.166.
(134) Prof. Dr. Kisch; a.g.e., s.47.
(135) D. Morris; Sevmek Dokunmaktır, Çev. E. Darıca, s.200.
(136) Yuhanna; İncil, VIII:7.
(137) Beauvoir; a.g.e., C.II., s.26.
(138) Prof. Dr. Kisch; a.g.e., s.66.
(139) Spinoza; Etika, Çev. Prof. Dr. H. Z. Ülken, MEB Yay., İst., 2. Bs., 1965, s.265, 370, 371.
(140) Beauvoir; a.g.e., s.151, 152.
(141) S. Firestone; a.g.e., s.23.
(142) V. Turçenko; Eğitimde Devrim, Çev. A. Okan, Konuk Yay., İst., 1979, s.8.
(143) Hürriyet Gazetesi, 7 Şubat 1984.
(144) Kadın ve Erkek Ruhsal ve Cinsel İlişkiler Ans.,C.III., s.629.
(145) Prof. Dr. Kisch; a.g.e., s.73.
(146) Kadın ve Erkek Ruhsal ve Cinsel İlişkiler Ans., C.III., s.652.
(147) Masters-Johnson; Seks Raporu, Çev. A. S. Yazıcıoğlu, Ağaoğlu Yay., İst., 2. Bs., 1970, s.177.
(148) Hürriyet Gazetesi, 5 Ocak 1985.
(149) Wilhelm Reich; a.g.e., s.71.
(150) Nokta Dergisi; Kırılmayan Tabu:Bekâret, 29 Eylül 1985, s.38-45.
(151) Desmond Morris; Çıplak Maymun, Çev. E. Darıca, Sander Yay., İst., 3. Bs., 1976, s.91.

(152) Erich Fromm; Sevgi ve Şiddetin Kaynağı, Çev. Y. Salman, Payel Yay., İst., 1979, s.28.
(153) S. Firestone; a.g.e., s.27.
(154) Dr. Reuben; a.g.e., s.10.
(155) W. Reich; Cinsel Ahlakın Boygöstermesi, a.g.e., s.20, 105.
(156) Masters-Johnson; a.g.e., s.177, 178.
(157) W. Reich; Cinsel Devrim, s.150.
(158) Kadın ve Erkek Ruhsal ve Cinsel İlişkiler Ans., C.II., s.343.
(159) Dr. Spock; a.g.e., s.33.
(160) W. Reich; a.g.e., s.148.
(161) Jean Baby; En Güzel Dünya, Çev. M. Öçmen, Anadolu Yay., Ank., 1969, s.80.
(162) Dr. Haydar Dümen; Cinsel Yaşam, İst., 1973, s.78.
(163) Prof. Dr. Kisch; a.g.e., s.59.
(164) Shere Hite; Hite Raporu, Çev. E. Eden, Cep Kitapları, İst., 1984, s.382.
(165) Beauvoir; a.g.e., C.I., s.153.
(166) Simone de Beauvoir; a.g.e., Çev. Orhan Suda, Payel Yay., İst., 2. Bs., 1970, C.III., s.119.
(167) Dr. Reuben; a.g.e., s.54, 67.
(168) Masters-Johnson; a.g.e., s.183/184.
(169) Masters-Johnson; a.g.e., s.209.
(170) Wilhelm Reich; Bedensel Boşalmanın İşlevi, a.g.e., Payel Yay., İst., 1978, s.117, 175.
(171) Barbara Seaman; a.g.e., s.19/20.
(172) Dr. O. Molle; a.g.e., s.36.
(173) B. Friedan; a.g.e., s.259.
(174) Kadın ve Erkek Ruhsal ve Cinsel İlişkiler Ans., C.V., s.1175.
(175) S. Hite; a.g.e., s.202.
(176) Kadın ve Erkek Ruhsal ve Cinsel İlişkiler Ans., C.V., s.1176.
(177) Masters-Johnson; a.g.e., s.204/205.
(178) S. Hite; a.g.e., s.106, 111.
(179) Kadın ve Erkek Ruhsal ve Cinsel İlişkiler Ans.,C.I.,s.25;C.V., s.1175.
(180) S. Hite; a.g.e., s.105, 114, 115, 116.
(181) Beauvoir; Kadın, C.I., s.152.
(182) Dr. Alfred C. Kinsey; Kadında Cinsî Faaliyet, Çev. İ. Boran, C.I., Modern Yay., İst., 1955, s.19, 20.
(183) Dr. Alfred C. Kinsey; Kinsey Raporu, Seksoloji Yay., İst., Tarihsiz., s.51.
(184) Dr. Kinsey; a.g.e., s.53.

(185) B. Friedan; a.g.e., s.261.
(186) B. Friedan; a.g.e., s.260.
(187) Colette Dowling; Dişilik Kompleksi, Çev. O. Serin, Kelebek Yay., İst., 1983, s.203.
(188) Dr. Kinsey; a.g.e., s.55.
(189) Dr. Kinsey; a.g.e., s.86.
(190) Dr. Kinsey; a.g.e., s.55.
(191) Wilhelm Reich; Cinsel Devrim, s.26, 27.
(192) S. Hite; a.g.e., s.43.
(193) Dr. Kinsey; a.g.e., s.108.
(194) Tekvin; 38:8-10.
(195) Dr. Kinsey; a.g.e., s.108.
(196) Dr. Kinsey; a.g.e., s.33.
(197) Dr. Kinsey; a.g.e., s.140.
(198) Dr. Haydar Dümen; Cinsel Yaşam/2, Yaşam Yay., İst., Trhsz., s.23.
(199) Masters-Johnson; a.g.e., s.20.
(200) S. Hite; a.g.e., s.207.
(201) Masters-Johnson; a.g.e., s.190.
(202) Dr. Kinsey; a.g.e., s.132.
(203) Dr. Kinsey; a.g.e., s.129-132.
(204) S. Hite; a.g.e. , s.60-97.
(205) Dr. Dümen; a.g.e., s.78, 80, 82.
(206) D. Morris; Sevmek Dokunmaktır, s.249.
(207) Freud; a.g.e., s.43.
(208) Alfred C. Kinsey; a.g.e., s.137, 139.
(209) S. Hite; a.g.e., s.42.
(210) S. Hite; a.g.e., s.43, 49.
(211) Masters-Johnson; a.g.e., s.178.
(212) Freud; a.g.e., s.43.
(213) S. Hite; a.g.e., s.160, 164, 175, 241.
(214) Beauvoir; Kadın, C.II., s.43.
(215) Dr. Dümen; a.g.e., s.87 ; Dr. Kinsey; a.g.e., s.15.
(216) David Hume; Din Üstüne, Kültür Bak. Yay., Ank., 1979, s.185.
(217) Dr. Dümen; a.g.e., s.42, 44, 56, 58, 59.
(218) Dr. Kinsey; a.g.e., s.87.
(219) D. Morris; İnsanat Bahçesi; s.210.
(220) W. Reich; a.g.e., s.107.
(221) Wilhelm Reich; Cinsel Ahlakın Boygösterrnesi, s.56.

(222) Dr. Kinsey; a.g.e., s.34;Alfred C. Kinsey a.g.e., s.94.
(223) Masters-Johnson; a.g.e., s.39.
(224) Dr. Kinsey; a.g.e., s.28, 33.
(225) Beauvoir; Kadın, C.I., s.134.
(226) Wilhelm Reich; Cinsel Devrim, s.127.
(227) Dr. Kinsey; a.g.e., s.29, 30, 32, 37, 63.
(228) W. Reich; a.g.e., s.136, 139.
(229) Türker Alkan; a.g.e., s.106.
(230) Kadın ve Erkek Ruhsal ve Cinsel İlişkiler Ans., C.I., s.45.
(231) Kadın ve Erkek Ruhsal ve Cinsel İlişkiler Ans., C.IV., s.1146.
(232) D. Morris; Çıplak Maymun, s.70.
(233) B. Seaman; a.g.e., s.202.
(234) Susan Brownmiller; Cinsel Zorbalık, Çev. B. Öncü, Cep Kit.A.Ş., İst., 1984, s.131.
(235) S. Brownmiller; a.g.e., s.333, 334, 336.
(236) Calvin C. Hernton; Amerika'da Cinsiyet ve Irkçılık, Çev. Dr. Günsel Koptagel, Fahir Ongar Yay., İst., Tarihsiz, s.57.
(237) C.C. Hernton; a.g.e., s.135, 136.
(238) C.C. Hernton; a.g.e., s.73.
(239) C.C. Hernton; a.g.e., s.140.
(240) S. Firestone; a.g.e., s.142.
(241) Alfred C. Kinsey; a.g.e., s.70.
(242) D. Morris; İnsanat Bahçesi, s. 149.
(243) Arnold Toynbee; Tarih Bilinci, Çev. Murat Belge, C.I., E Yay., İst., 1975, s.272.
(244) C.C. Hernton; a.g.e., s.47.
(245) C.C. Hernton; a.g.e., s.57.
(246) C.C. Hernton; a.g.e., s.87.
(247) D. Morris; Çıplak Maymun, s.204.
(248) C.C. Hernton; a.g.e., s.87.
(249) S. Hite; a.g.e., s.358.
(250) Dr. Kinsey; a.g.e., s.91.
(251) Pierre Burney; Aşk, Çev. A. Afşar, Gelişim Yay., İst., 1976, s.67.
(252) Kadın ve Erkek Ruhsal ve Cinsel İlişkiler Ans., C.I., s.112, C.V., s.1345.
(253) A. Krich; a.g.e., s.95.
(254) P. Burney; a.g.e., s.99.
(255) Maurice Duverger; Batının İki Yüzü, Çev. Doç. Dr. C. Eroğlu, Dr. F. Sağlam, Doğan Yay., Ank., 1977, s.96, 97.

(256) Dr. Kinsey; a.g.e., s.64.
(257) S. Hite; a.g.e., s.323.
(258) S. Hite; a.g.e., s.324-338.
(259) S. Hite; a.g.e., s.335, 336.
(260) Dr. Kinsey;a.g.e., s.30, 32.
(261) S. Hite; a.g.e., s.351.
(262) S. Firestone; a.g.e., s.20, 23.
(263) S. Hite; a.g.e., s.365-375.
(264) Cumhuriyet Gazetesi; 26 Ekim 1985.
(265) Kadın ve Erkek Ruhsal ve Cinsel İlişkiler Ans., C.IV., s.1061.
(266) Prof. Dr. Kisch; a.g.e., s.123, 67.
(267) Prof. Dr. Kisch; a.g.e., s.63.
(268) B. Friedan; a.g.e., s.163, 175.
(269) Marx; a.g.e., s.49.
(270) Marx; a.g.e., s.55.
(271) Marx; a.g.e., s.148, 88.
(272) L.Tolstoy; Savaş ve Barış, Cem Yay., İst., 1971, C.IV., s.424, 425.
(273) Muzaffer Sencer; İnsan Hakları Ana Kuruluşlar ve Belgeler, TODAİE Yay., Ank., 1986, s.53, 88.
(274) M. Sencer; a.g.e., s.7.
(275) M. Sencer; a.g.e., s.126, 127.
(276) M. Sencer; a.g.e., s.127, 128, 129.
(277) M. Sencer; a.g.e., s.64.
(278) Madeleine Vincent; Toplum ve Kadının Kurtuluşu, Çev. B. Arıbaş, Konuk Yay., İst., 1977, s.37, 75.
(279) Kadın ve Erkek Ruhsal ve Cinsel İlişkiler Ans., C.IV., s.920; C.V., s.1315.
(280) Ş. Tekeli; a.g.e., s.99.
(281) Dr. Reuben; a.g.e., s.26.
(282) M. Sencer; a.g.e., s.69.
(283) T. Alkan; a.g.e., s.44, 65.
(284) Marx; a.g.e., s.75.

Bölüm II

FAŞİZMDE AİLE VE KADIN

Usdışı duygusal başkaldırısının ve aşırı bireyci kaba gücünün yıkıcı kaynakları Niccola Machiavelli, Thomas Hobbes, Johann Fichte, Georg Wilhelm Hegel, George Byron, Arthur Schopenhauer, Friedrich Nietzsche, Henri Bergson, Giovanni Gentile'lerden çok daha ötelere, eski Yunan ve Roma evrelerine kadar uzanan **Fascisme**'in **koyu ulusçu, gerici ve kanlı** buyurganlığı, 1922'lerin çalkantılı İtalyasına gelip yerleşti.

Ortaya herhangi bir düşüngü (idéologie) koyamayan Faşizm, kentsoylularla sermaye çevrelerinin kendi egemenliklerini güç kullanarak ve baskı yoluyla korudukları yönetim biçiminin genel adıdır.(1)

Faşizm, yayılmacı bir aşamaya varan kapitalizmin siyasal bunalımına denk düşen bir şiddet dalgası, kentsoylu sınıfın savga (silah) sorununu omuzlayan politik bir pezevenklik, kitleleri öz çıkarlarına aykırı bir biçimde kendine katılmaya sürükleyen bir değerler dizisi, liberalizmin temellerini çürüterek güçsüzleştirdiği bir ekincin yabansı dönüşümü, belirgin boyutlarda ve örgütlü bir aydın, demokrasi ve toplum düşmanlığıdır.

İtalyanların **Fascismo** biçiminde söyledikleri Faşizm sözcüğü, Romalılarda güç ve birlik simgesi olan **Fascio** düzenlemesinden kaynaklanmaktadır. Fascio ise, iki yüzlü bir balta sapının çevresine bağlanmış değnek demeti demektir.

İki yüzlü balta, Amazon ecesinin yatak odasından Eti tanrısının güçlü ellerine, iyi korunmuş bir Etrüsk gömü-

tünden Zeus'a adanan Psykhro Mağarası'ndaki vazo bezeğine, öz benliğini dirençle koruyan Anadolu halkı Karialılardan Girit vatanlı Minos uygarlığına kadar hemen her yerde kutsal bir simge olarak karşımıza çıkmaktadır.

Amerikan yerli ekinci üzerinde yaptığı çalışmalarla tanınan Otis Tufton Mason'a göre, iki ağızlı baltanın kutsallığı, ilkel toplumlarda kadınların işi olan ağaç kesme eyleminden gelmektedir.(2)

Şimşeği de simgeleyen iki ağızlı baltayı içeren söylenceye göre, Girit kralı Minos, güneş tanrısı Helios'un kızı Pasiphae ile evlenir. Yazgısız iki kız doğuran Pasiphae, sonunda, ak bir boğaya vurulur. Onunla çiftleşebilmek için, ustalar ustası Daidalos'a içi boş bir inek yontusu yaptırır. Yontuya girer, ak boğa ile çiftleşir ve boğa başlı insan gövdeli bir yaratık doğurur. Çok utanan Minos, kimseler görmesin diye, **Minotauros** adı verilen bu yaratığı, karmakarışık bir **Labyrinthos**'a kapatır.

Labyrinthos sözcüğü, Anadolu halklarından Lidya ya da Karia dilinden olduğu sanılan ve iki yüzlü anlamına gelen Labrys sözcüğünden türemedir.

Labrys, iki ağızlı kutsal baltanın adıdır. Bu baltayı, İtalya'ya, belki de Etrüskler getirmiştir.

Etrüskler, Labrys'in sapının çevresine bir değnek demeti bağlamışlar ve buna da **Fasces** adını vermişlerdir.

Daha sonraları, **Fasces**'li **Labrys**'ler, gösterişi çok seven Romalılarca pek tutulmuş, yargıç ve konsüller, rütbelerinin simgesi olarak astlarına onu taşıtmışlardır.

Temelinde egemen sınıfın çekinceye düşen üstünlüğünü güç yoluyla sürdürmesine gerekçe olarak kullanılan doğal eşitsizlik düşüncesi bulunan ve kapitalist erkyurdun (devletin) sınırdaki biçiminden başka birşey olmayan bir yönetim tarzını diyemleyen Faşizm sözcüğü, işte bu **Fasces** sözcüğünden kaynaklanmaktadır.

Öte yandan, tıpkı Nazizm'in simgesi Gamalı Haç gibi, Labrys'in de cinsel bir öz taşıdığı anlaşılmaktadır.

Bir kez, Pasiphae'nin gönlünü kaptırdığı ak boğa ile ilgili söylence, erkeğin, boğa başı maskesi takmış kral tarafından temsil edildiği kutsal bir evlenmenin Yunan evrenindeki yorumu olmalıdır.(3) Nitekim, Eti yontularında kimi adamların başlarında gözüken boynuzların birer tanrılık simgesi olduğu bilinmektedir.(4) Üstelik, Girit'in büyük tanrıçası ile Boğazköy tanrılarının pek çoğu, bir elinde şimşek demeti tutan Hitit tanrısı Teşup, hep bu Labrys'i taşımaktadırlar.

Labrys, aynı zamanda, bir ölüm simgesidir. Onu elinde tutan, yaşama son verebilme niteliklerine de sahip olur.

Boğa ile de ilişkili görülen Labrys, bir tanrı ile bir tanrıçanın ya da karşı cinsten tamamlayıcı iki öğenin birleşmesini, yani **Hiérogamie**'yi de diyemlemektedir. Baltanın iki yüzlü oluşu, belki de en çok bu özelliğinden dolayıdır.

Eski bir görüntünün yeni yüzünden ibaret olan yönetimine işte böylesine varsıl bir sözcüğü ad olarak seçen İtalya, kazançsız çıktığı Birinci Dünya Savaşı'nın ezikliği altında, Girit kralı Minos'un duyduğundan daha büyük bir utanç duymaktaydı. Öyle ki, bu utancına neden olan sonuçları hiçbir Labyrinthos'a kapatamıyordu. Trablusgarp'taki sınırlı ve pahalı başarısının kamçıladığı yeni sömürgeler elde etme özlemi, bağlaşıklarının dönekliklerinden dolayı kursağında kalmıştı. İç borçlar 80 milyar lirete çıkarken, dış borçlar da 4 milyar dolara tırmanmıştı. Yılda 2 milyar liret sakat aylığı ödemek gerekiyordu. Savaş ödencesi 12 milyar lireti bulmuştu.

Yarım milyonun üstünde olan işsizler tüm kapıları gücemliyorlardı.

Ülke, bütünleşme ve sanayileşme sürecine zaten güç girmişti. Öbür Avrupa ülkelerinin sınırları gücemledikleri 1911 yılında, İtalya, yıllık ürününün %55'ini hâlâ tarım kesiminden elde ediyordu. Savaş, bu kesimi iyice ezmişti.

Sanayi kesimine giren Fransız, İngiliz ve Alman sermayesinin pompaladığı zamansız tekelleşme eğilimleri, savaşın yanında yapay dürtülerle yaratılan tüketim özlemlerinin de gücemlediği (zorladığı) ağır dış borçlar, sanayileşen kuzey bölgesi ile feodal güneyin yarattığı derin uçurum, gelir dağılımındaki utanç verici eşitsizlik, anapara dış satımlamasına duyulan gerekimden çok politik güdülere karşılık veren Trablusgarp sömürü savaşının yarattığı kırıklık, yapay bir biçimde büyüme yoluna giren ekonominin uğradığı pazar yitimi, İtalyan toplum yapısını kötürüm durumuna getirmişi.

Daha 1905'lerde Avrupa'nın ilk genel işbarıkımı yaşayan ülkede köylüler büyük topraklara elkoyuyor; işsizler dükkânları, işliler işyerlerini yağmalıyor; kamu görevlileri buyruk duymuyor; başarısızlıkların suç keçileri olarak duyurumlanan subaylarla rahipler sokaklarda çevrilerek aşağılanıyorlardı.

Tüm bu gelişmeler karşısında, yalnızca saf ve güçsüz oldukları için aldatılanları değil, aldatabilecek kadar açıkgöz ve güçlü olanları da aktörenin sıradüzenine sokan, erkyurdun varlık koşulunu güç etmenine bağlayıvermekte hiçbir sakınca görmeyen Machiavelli'yi; yönetilenlere hemen hiçbir hak tanımayan, en kötü sıkıdüzeni bile baştanımazlıktan üstün tutan Hobbes'i; erkyurt (devlet) erkini salt yaptırıcı ve yerine getirici bir güç diye algılayan Ficte'yi; insan olgusunu salt erkyurt görüngüsü için varsayan Hegel'i; çilecilik ve dünyadan el-

çekmenin erdemine inanmasına karşın bu kanısını uygulamaya hiç aktarmayan Schopenhauer'i; içgüdüyü ustan üstün tutan Bergson'u ve de dünyayı yönetecek bir üstün insanlar sınıfının yanında yer alırken, salt yığınların elinde olduğu kuşkusu ile erkyurda karşı çıkan Nietzsche'i anımsamanın belki de tam zamanıydı.

Bu çetin görevi, Benito Amilcare Andrea Mussolini üstlenebilirdi. "Benim için güç kullanma aktöreye (ahlâka) uygundur; pazarlıklardan, uzlaşmalardan çok daha uygun"(5) diyen Mussolini, 1883 yılında doğmuştu. Toplumcu görüşleri benimseyen demirci bir babanın oğluydu. İlkokul öğretmeni annesi, koyu bir Katolik idi.

Mussolini, tıpkı ülküdaşı Hitler gibi, aşağı ve orta katmanların tipik bir temsilcisiydi. İlk ve orta öğrenimini pek tatlı geçirememişti. Güvensizdi ve öfke doluydu. durmadan dalaşıyor, onu bunu bıçaklayıp duruyordu. Onsekiz yaşına gelince, annesinin de yardımlarıyla bir öğretmenlik belgesi aldı. Koşullar gücemlenmedikçe, geleceği pek parlak gözükmüyordu. Önemsiz biriydi. Bu önemsizlik çemberini kırmanın yollarını arıyordu.

1901 yılında, İtalyan Sosyalist Partisi'ne yazıldı. Enternasyonalist görüşleri savunuyor, sömürgeciliğe vargücüyle karşı çıkıyordu. Trablusgarp saldırısını kargıdığı için bir süre tutuklu kaldı.

Tartışmayı seviyordu. Saldırgan ve kavgacıydı. Sivil yönetimi savunuyor, vuruşkanlığa (militarizme) ateş püskürüyordu. **Gerçek Dinsiz** imzasıyla birçok gazeteye yazılar yazdı. 1910'da, **Sınıf Savaşı** adlı kendi gazetesini kurdu. İki yıl sonra, İtalyan Sosyalist Partisi'nin resmî organı **Avanti**'nin yayın yönetmenliğine atandı.

Çocukluğunu, "evimizde başımızı sokacak topu topu iki odamız vardı. Doğrusunu söylemem gerekirse, et nedir pek bilmezdik"(6) sözleriyle anımsayan Mussolini,

askerlikten kurtulabilmek için İsviçre'ye kaçtı. Orada, açlıktan ölmemek için amelelik, hamallık ve kasap çıraklığı gibi işler yaptı.

Baba yolunda direniyor, "sosyalistim, sosyalist kalacağım"(7) diyordu. Bu arada Kant, Spinoza, Kropotkin, Nietzsche, Hegel, Marx, Kautsky ve Sorel gibi düşünürleri de okuyor, kendini yetiştirmeye çalışıyordu.

Fakat olaylar onun beklemediği bir yönde gelişmeye başlamıştı. Esasen sosyalizm okyanusunun sığ kıyılarında epeyce çimmiş, özünün çıkmasını engelleyen kalın derisini yeterince serinletmişti. Artık, **Gerçek Dinsizlikten** düzmece dindarlığa, tanrıtanımazlıktan tanrıtanırlığa, lâisizmden Kilise bağnazlığına, yoksul savunuculuğundan varsıllar kulübüne, barış bekçiliğinden liberal vuruşkanlığına, toplumcu birliktelikten faşist cepheye geçebilirdi.

Öyle de yaptı!

Sıkı bir savaş tellalı kesildi. Bu yüzden, önce **Avanti**'nin yayın yönetmenliğinden uzaklaştırıldı. Sonra da partisinden atıldı.

Artık, iyice belirlenmişti. 1919 yılının başında, Milano'da 200 kadar serüvencinin katıldığı bir **Fasci di Combattimento**'yu, yani **Kara Gömlekliler** örgütünü kurdu. Aynı yılın nisanında bu örgütün vuruşkanlarına eski gazetesi **Avanti**'yi yıktırdı.

İtalya'nın hem iç hem de dış politikasına uzun süre yön veren ve **Osmanlı İmpatorluğu**'na karşı açtığı Trablusgarp Savaşı'nı 1912'de yengiyle noktalayarak etkinliğini artıran başbakan Giovanni Giolitti, Mayıs 1921 seçimlerinde **Milliyetçi Cephe** listesinden faşistleri de aday gösterdi ve Mussolini ile birlikte 35 faşistin parlamentoya girmesini sağladı. Aynı yıl, **Ulusal Faşist Parti** kuruldu. 24 Ekim 1922'de Napoli'de toplanan **Faşist Kurultay**, doğan bir uganca (hükümet) bunalımından ya-

rarlanarak uganlığa (iktidara) elkoymak üzere Roma'ya yürümeyi kararlaştırdı. Faşist çeteler, Kuzey İtalya'daki posta merkezlerini, radyo istasyonlarını, polis karakollarını ve erkyurt (devlet) evirmeliklerini (dairelerini) kuşattılar. Kral III. Vittorio Emmanuele, başbakan Luigi Facta'nın ilân ettiği sıkıyönetimi onaylamayarak **29 Ekim 1922 tarihinde Mussolini'yi başbakanlığa çağırdı**.

Eski dinsiz, eski baştanımaz, eski komünist; yeni Katolik, yeni saltçı, yeni faşist **Mussolini**; "örgütlenmiş, merkezileştirilmiş, otoriteli bir demokrasidir"[8] diye tanımladığı faşizmi yerleştirmek üzere **31 Temmuz 1922'de, kendi başkanlığındaki ilk ugancayı (hükümeti) kurdu**.

Sorunların çözümünü klasik demokrasinin dışında arayacağını söyleyen faşistler, erkyurdu ele geçirdikten sonra muhalefeti yok etme eylemlerine giriştiler. Önce, İtalyan Sosyalist Partisi kapatıldı. Gazetecilik yapma hakkı yalnızca faşitlerin tekeline bırakıldı. İşbırakımı yasaklandı, faşist sendikalar oluşturuldu. Ceza yasası ve eğitim kurumları faşistleştirildi.

Artık İtalya'da söz, basın ve örgütlenme özgürlüğü yoktu. Tüm vatandaşların ilk ödevleri, erkyurt ile özdeşleşen **Ulusal Faşist Partisi**'nin düşüngüsünü benimsemekten ibaretti. Bütün yurttaşların, XIX. yüzyılın özdeksel ve bozulmuş olguculuğuna olduğu kadar, Hıristiyanlığın sevecenliğine ve acımasına da karşı durması ve kendini tümüyle erkyurt ile onu kişiliğinde canlandıran üstün insan Duçe'ye adaması gerekiyordu.[9]

Üstün insan Duçe'ye kendini adaması gerekenlerin en başında da kuşkusuz "sevgisinde, sevmediği her şeye karşı haksızlık ve körlük"[10] bulunan **kadınlar** geliyordu. İtalya'da, Faşizm, daha başlangıçtan beri kadınların katılımını sağlamaya özen göstermişti. Çünkü,

sözgelişi Roma İmparatorluğu'nu diriltmek gibi düşlemselliğin eskicil biçimlerine eğilim gösterene gerici bir devinimin, kadınların desteği olmaksızın başarıya ulaşamayacağı bilinmekteydi. Bu nedenledir ki, erkeklerini birer küçük Duçe olarak görmeleri istenen, eski Roma'da evli kadınlarla annelerin tapındıkları tanrıça **Mater Matura**'yı unutmamaları beklenen, azgın nüfus artışı çalışmalarında Anadolu'nun güzel saçlı yazgısız **Niobe**'sinden daha çok yürekli olmaları aşılanan kadınların **yuva ve annelik** özezerlikleri alabildiğine yüceltilerek, onların, uganlıklarına bağlanmaları sağlanmıştır.

Nitekim, kendini "yeryüzünün anlamı"(11) olarak gören Mussolini'yi yoksul güneyli çiftçilerin dindar eşleri, küçük kentsoylu ve ilkokul öğretmeni kadınlar, kocasını Trablusgarp'ta yitiren ve aralarında "açıkça nikâhsız yaşayan ve insan aktöresini derinden incitenler"(12) bulunduğu gerekçesiyle oy hakları Duçe tarafından ellerinden alınan dullar, kendilerini büyük bir coşkusal vebaya ya da ölüm dürtüsüne kaptıran sakatlanmış anneler çılgınca desteklemişlerdir.

İtalya'da, kentsoylu egemenliğinin kurulduğu çağcıl Kuzey'in istenciyle **partileşen**, Po koyağının tarım bölgelerindeki büyük toprak sahipleri tarafından coşkuyla desteklenen, kentsel bir olay iken kırsal bir gerçeklik kazanan ve "var olan sınıf ilişkilerini korumak amacı ile Erkyurt'a gücemli olarak boyuneğmeyi öngören bir düzen"(13) biçiminde beliren Faşizm; dirimsel yönden henüz biçimlenememiş bir **mağma**, ilkel, aşağı bir ırk, "kedi, kuş ya da olsa olsa inek"(14) kertesinde gördüğü, erkyurda ilişkin bir nesne olduğunu onayladığı **kadının yaşabileceği tekdoğal ortam** diye tanımladığı aileyi, erkyurdun düşüngüsel (idéologique) aygıtlarının ana parçalarından biri durumuna getirmişti.

Mussolini, daha Kasım 1922'de, **Journal** gazetesinin muhabiri Maurice de Valeff'e verdiği demeçte, kadınların evlerinden çıkarak erkyurt işlerine katılmalarına karşı çıkıyor, "onlara oy hakkı verirsem tefe koyarlar beni. Bizim erkyurdumuzda kadın hesapta olmamalıdır"[15] diye kükrüyordu. Ona göre, **bu tavşan sürüsünde** herhangi bir bireşim yeteneği, dolayısıyla da gerçek bir tinsel yaratma gücü yoktu. Oy hakkı vermek, kutsal erkyurt işlerini karıştırmalarına gözyummak anlamına gelirdi.

Mussolini'nin ünlü Adalet Bakanı **Prof. Dr. Alfredo Rocco**'nun biçimlendirdiği Ceza Yasası'nın 587. maddesine göre erkek kardeş, baba ve kocanın **onurlarını korumalarının gerektiğinde** ya da **bir öfke durumunda** öldürme hakkına konu edilen kadın, Ulu Tanrı tarafından bambaşka görev ve sorumluluklar için yaratılmıştı. **Ona oy hakkı filan vererek erkeğe eşit duruma gelmesine yardımcı olmak doğa yasalarına ters düşerdi.**

"Demokrasinin en yetkin biçimi olan Faşizm, kadını, yalnızca bir anne, bir çocuk yetiştiricisi ve kocasına karşı dişilik sorumlulukları bulunan bir varlık"[16] olarak görüyordu. Doğru ve Tanrısal yasalara uygun olan da buydu. Yoksa, "kadının toplumsal yaşama girmesini ve erkeklere özgü uğraşılar (meslekler) edinmesini savlamak çok yanlış"[17] bir davranıştı.

Kendini, "her sağlam politika gibi bir eylem ve düşünce dizgesi"[18] diye tanımlayan; erkyurdu, vatandaşların haklarından yararlanmalarını güvence altına alan bir olgu yerine, amacı özünde içerik bir kuruluş olarak gören Faşizm; yaşamı boyunca üreteceği yumurta hücrelerine daha doğuştan sahip olan kadınları olgunlaşma şansı bulunan 450 kadar yumurta hücresinin yılmaz ve

uysal bekçileri olarak evlerine gönderebilmek için etkili önlemler aldı:

1927 yılında çıkarılan kararnamelerle kadınların ücretleri aynı iş kolundaki erkek ücretlerinin %50'sine indirildi. Kadın öğretmenlerin liselerde yazın (edebiyat) ve felsefe dersleri okutmaları yasaklandı.

1928 yılında orta öğretim kurumları ile üniversitelerde okumak isteyen kız öğrencilere erkek öğrencilerin **iki katı** harç ödeme yükümlülüğü getirildi. Kadınların, birinci dönem orta öğretim kurumlarında **yönetmenlik** yapmaları önlendi.

1938 yılında kadınların kamu görevlerindeki payları, kadro toplamının %10'u ile sınırlandırıldı.

1926 yılında 100 Liret kazanan bir dokumacı kızın ücreti, 1929'da 35 lirete düştü.(19)

Mussolini, kadınların çalışmalarına karşı idi. Nitekim, 1932 yılında, Fransız gazeteci Hélène Gosset'in kendisiyle yaptığı bir görüşmede şöyle diyordu:

"Kadın, boyun eğmelidir. Çözümleme gücü varsa da onun bireşim yeteneği yoktur. Bir tapınaktan söz etmiyorum, bir kulübe kurmasını isteyin kadından, üstesinden gelemeyecektir. Çağdaş bir toplumda kadının gerçek yeri, tıpkı geçmişte olduğu gibi aile ocağıdır."(20)

31 Aralık 1943 tarihli **Popolo d'Italia** gazetesinde, Duçe'nin ilginç bir yazısı basılmıştı. Bu ünlü yazı, **Makina ve Kadın** başlığını taşıyordu. Duçe'ye göre kadının ev dışında bir iş tutması, herşeyden önce erkeğin işsiz kalarak saygınlığının yok olmasına neden oluyordu. Kadın, çalıştıkça **erkekleşiyor**, bu da onun çoğalma ilkesine karşıt bir bağımsızlık tavrı geliştirmesine yol açıyordu.

"Günümüzde" diye yazıyordu Duçe, "Makina ve Kadın, işsizliğin iki büyük etmenidir. Kadının çalışması bir siyasal ve aktöresel acılar kaynağıdır. Çalışan kadın, kadınlık niteliklerini yitirmektedir."(21)

Fransız romancısı Louis-Ferdinand Céline'nin deyişiyle, **askıda kalmış pislik** olarak gördüğü **kadını kocasına ve faşizme hizmetle yükümlü aşağı bir yaratık** diye bilen Mussolini'nin bu tür yazılarını okuyan tezdilli İtalyan kadınları, doğrusu pek mutlu oluyorlardı.

Hele Mussolini'yi toplantı alanlarında dinleme olanağı bulan **askıda kalmış pislikler,** göğüslerinde birer ölü kafası simgesi, çocuklarını havaya kaldırıp "sağol Duçe, sağol!" diye haykırarak, zevkten altlarını ıslatıyorlardı.

Öteki insanların hepsini dışarıda bırakarak yalnızca bir tek kişiye bağımlı kılınan sevgi, kuşkusuz gerçek bir sevgi olamaz. Böyle bir sevgi anlayışı, insanları yüceltemez. Özgürlüğe, özerkliğe, yaşama sevincine ve haz alma korkusuzluğuna götüremez.

Faşizmin karanlık dehlizlerinde bunalan insanların yarattığı ve cinsel gizemciliğin en aşırı sınırlarına varan, cinsel sapkınlığın özel bir rengine bürünen, doyurulamayan cinsel başkaldırıya dayalı olarak gelişen bir boyuneğme biçiminden başka birşey olmayan sözde sevgi anlayışlarını; "sevgi, çıkmaz bir yola dalan kişinin varoluş kaygısı ve tiksinti tarafından yanıltıcı, karanlık, umutsuz yumuşatılmasıdır"(22) diyen Julius Evola, belki de en iyi biçimde dile getirmektedir.

Cinsel öğreti, hiç kuşkusuz, tutucu öğretilerin en köklüsüdür. Tüm yaratıcılık ve hazların köklerini kurutarak insan soyunun yarısından çoğunu acılar içinde kıvrandıran öğreti, işte bu öğretidir. Bu öğretinin öksesindeki kadın, kendisi kadar inat, taş kadar katıdır. Yumuşaklıkla köleliği, zorbalıkla efendiliği, saygı ile dalkavukluğu, inat ile istenci her an birbirine karıştırır. İyi ile kötüyü, ak ile karayı, sevgi ile teslimiyeti ayırmakta güçlük çeker.

Bu nedenledir ki, bir yandan düzmece iffetleri göklere çıkarılırken öte yandan tam bir **mutfak nesnesi**

durumuna getirilen İtalyan kadını, faşist düzen içindeki örnek **çoğaltıcı** işpayını ve bir tür **özelge** konusu kertesine indirgenişini karşı çıkmaksızın kabullenmiştir.

İtalyan kadın yazarı **Maria-Antonietta Macciocchi**'ye göre, **Mussolini'nin kapatması Clara Petacci**'nin sevdalı kişliğinde somutlaşan İtalyan kadınının bu usa sığmaz boyuneğişi ve ölü kafasını simge olarak sevişi, bir tür **yaşamdan vazgeçme** ve **özbenliğini yadsıma**nın sayrılı sevincinden başka birşey değildir.

Nasıl Aziz Roberto Bellarmino'nun kendini pire ve benzeri böceklere sunması, onların verdiği acıları ödüllendirecek bir cennet inancından ileri geliyor idiyse, İtalyan kadınlarının da bu coşkun sevinçleri, horlanan varlıklarının faşist uganlıkla kurduklarını sandıkları ilişkiden ileri geliyordu.

Bu sevinç, Duçe'nin **soyut ve halktavlayıcı** tutumuna karşılık kesin bir vazgeçişin sevinciydi.

Bu sevinç, bağımlılığın, boyuneğmenin, evköleliğinin sevinciydi.

Bu sevinç, "salt kadında ne mantık vardır ne bellek vardırne de aktöre"(23) diyen Julius Evola'nın sözünü ettiği **kaygı, umutsuzluk** ve **tiksinti** ile yoğrulmuş bir sevinçti.

Nitekim, **kadın fascilerde** örgütlenen bu sevinç, hazza varan cinsel yaşamın dizginlenmesinin getirdiği kendine egemen olma yükümlülüğünde katı bir inat, özüne erişememiş düşüncede ürkünç bir çalkantı, hiçbir insancıl değer taşımayan soğuk bir ödev, sevgi tanımazlığın karanlık evreninde yıkıcı bir coşku olgusuyla sokaklara dökülerek "coplu saldırı birlikleriyle vuruşmaya" başladı.

Ezilmenin, tiksintinin, öfkenin, derisinin dışına çıkamamanın, yetkiye susamışlığın, özüne işkence etme eğilimini başkalarına acı çektirme dinine dönüştürmenin

karmaşası içinde gözleri dönen bu soylu bayanlar, Katolik kadınlar, küçük kentsoylu hanımlar, madalyalı hatunlar, "hep bir ağızdan uluyarak, kızıl gözleri oymak için şapka iğnelerini avuçlarında sallayarak, komünistleri sokaklarda tokatlayarak iş görüyorlardı."(24)

Besbelli bu kadınlar, utanç verici faşizmin, cinsel ayrımı, sınıf ayrımından bile çok sömürdüğünü göremiyorlardı.

Besbelli bu kadınlar, faşizmin, yalnızca cinsel değerlerin değil, insan olarak da kendilerini tepimlediğini bilmiyorlardı.

Besbelli bu kadınlar, faşizmin, kendilerini, yüce erkek karşısında adamakıllı aşağıladığından kadınlığın nankör bir dışkı, aylık kan yitimi, frengisel yangı, yumurtalık kokuları, üreme organı akıntıları ve iğrenç menopozların bir karışımından ibaret olduğu sonucuna vardığından iletisizdiler.

Besbelli bu kadınlar, faşizmin, kendilerini, bireşim yetisinden yoksun, kitleleştirilebilir bir yığın olarak algıladığını, erkeğe bağımlılıklarını somutlaştırıp onayladığını sezemiyorlardı.

Yoksa, İtalyan kadınlarının, kendilerini insan olarak yok sayan faşist saldırılar karşısında, gerekli direnci gösterebilmeleri beklenirdi. Bunu, yapamamışlardır!

1921-1936 yılları arasında, İtalya'da, okur yazar olmayan kadınların oranında hiçbir değişme olmamıştır.

Güneyli kadınları alabildiğine arkalayarak **Köy Kadınları** örgütleri oluşturan faşizm, uganlıkta kaldığı sürece, birtek işçi kadın örgütü kurmamıştır.

Ancak, tüm bu olumsuzluklara ve kadını evine kapatma girişimlerine karşın, örneğin 1936 nüfus sayımlarına göre sanayi kesiminde çalışan 5.509.492 kişinin 1.377.373'ü yani %25'i gene de kadındır.

1940'lı yıllarda başlayan ilk işbırakımlarında, çalışan bu yürekli kadınlar önemli işpayları yüklenmişlerdir.

Fakat şurası bir gerçektir ki, tıpkı erkek aydınlar gibi İtalyan kadın aydınları da faşizme anmağa değer kurban verememişlerdir. Aralarında asılanlar, sürülenler, canına kıyanlar yoktur.

Hiç kuşkusuz, bir buyurma yönetiminin şiddete kayması, az çok karşısındaki muhalefetin tutumuna bağlıdır. Bu istenç, ancak bir başka istençle karşılaştığı zaman karşı koyma gereğini duyar. İtalya faşizmiyse, büyük bir muhalefetle karşılaşmamıştır. Sözgelişi, 1931 yılında Mussolini'nin profesörleri faşizme bağlılık andına çağırdığında, 1250 öğretim üyesinden yalnızca 12'sinin buna uymadıkları görülmektedir.

Nitekim, sömürgeciliği savunan Gabriele D'Annunzio'dan **Gelecekçilik** (Fütürizm) akımının önderi Emilio Filippo Tommaso Marinetti'ye, öncü ozan Giuseppe Ungaretti'den belirsizliklerin yazarı Curzio Malaparte'ye hemen tüm İtalyan aydınları, faşist oluşuma kendilerini kaptırıvermişlerdir.

Kısaca söylemek gerekirse, "İtalyan ekincinin faşizm karşısındaki tavrı, bu ülke aydınlarının en yabansı (tuhaf) dönüşümcülük (transformisme) işlemlerinden biri olmuştur"[25] diyen felsefe tarihçisi Engenio Garin haklıdır. Gerçekten de temelleri güçsüz olan bu ekinç ve yiğit kuramcı Antonio Gramsci gibileri dışında kalan İtalyan aydınları, faşist saldırılar karşısında yeterli tepkiyi gösterememişlerdir.

Bu suskunluk karşısında iyice azgınlaşan faşist **Haremcilik**, kadını öylesine sızdırmıştır ki, 1935'lere gelindikte, onların **altın yüzüklerinden** başka ellerinde hiçbir şeyleri kalmamıştır. Fakat Duçe, **Yurda Altın Armağanı** diye birşey uydurarak, kendisini pek seven İtalyan kadınlarının **nikâh damgalı altın** yüzüklerine de elkoymuştur.

Esasen, kendi özvarlığını tümüyle tepimlemesini buyuran faşist haremciliğin kadına değer gördüğü **silik erdem**, baştanbaşa **cinsel** bilinen bedenini altınla bezemekten çok, elindeki altını dolaşım çevrimine sokarak **büyük sermayenin yağlı avuçlarına** sunabilme gönüllülüğüne denk düşmekteydi. Onu bu doğrultuda devindirmek, hiç de güç olmayacaktı.

Çünkü, cennet düşlemiyle erdem, yatırım için para artırmaya ne kadar çok benzer idiyse, özveri de annelik sevecenliğine o kadar çok benzerdi.

Annelik duygusunu üretime aktarmak; dayanılmaz ayrılık ve yalnızlık duygusundan kurtulabilmek için kendisini yöneten, koruyan, bir bakıma havası, suyu, yaşamı durumunda bulunan birilerine sığınan, onun bir parçası olan kadın özezerliğini (masochisme'ini) gericiliğin kalkanı ve üretimin özeği durumuna getirmek, faşizmin temel yaklaşımlarından biri olmuştu.

"Kadınlar için kamu topluluğu katmanı yaratarak onların erkyurda ilişkin olduklarını onaylayan"[26] faşist buyurganlığa göre kadın **öbeği,** herşeyden önce bir **özel mülkiyet** konusuydu.

İtalyan kökenli İngiliz iktisatçısı Piero Sraffa'nın deyişiyle, **artık değeri mal tarafından üretilmiş maldan ibaret** olan bu **haz kaynağı** mülk, hiç kuşkusuz, en başta, faşizmi omuzlayan kentsoylu sınıfa ilişkin olmalıydı. Özellikle küçük kentsoylu sınıftan olanlar, **hiçbir sürez kamulaştırma konusu olmayan** kadınsal varlığa sahip olmanın yarattığı **eşitlik** duygusunu pek seviyorlardı.

Kaldı ki, **dişiyi kovarak anneyi yüceltme** gibi bir mantık sefaletine düşen faşizmin elkoyduğu şey, yalnızca kadınların özvarlıkları ya da altın yüzükleri de değildi. O, çocuklara, özellikle kız çocuklara da el koymuştur. Yönetimin damgaladığı eğitim dizgesi, kız çocukları yal-

nızca **analık ve kadınlık** görevlerine hazırlamak istiyordu. Bunun içinse, onlara çicek yetiştirme, daktilo yazma, sekreterlik, hizmetçilik, çıraklık, örgücülük, nakış yapma gibi şeylerin öğretilmesi yeterliydi.

"Kadının cinsel ve ekinçsel çöküşünü bir uganlık (iktidar) dizgesi olarak seçen"[27] faşist haremcilik, 8 yaşına kadar kız çocuklara **Küçük İtalyan Kızları** adını veriyordu. 18 yaşına erenlere **Genç İtalyan Kızları**, 21'e varanlara **Genç Faşist Kızlar**, daha yukarıda olanlara da **Faşist Kadınlar** deniyordu.

Tıpkı erkek arkadaşları gibi bütün kızlar da üniforma giyiyorlardı. Kendilerinden, **irdelemeden inanmaları**, karşı çıkmadan **boyuneğmeleri** ve kendilerini yeniden yatak odasına sokan Gabriel D'Annunzio'nun deyişiyle, "bin kez kadın" olmaları isteniyordu. **Ulusal Faşist Partisi**'ne bağlılıkları her türlü kuşkunun ötesinde olmalıydı. Çocuklarını, su katılmadık birer faşist olarak yetiştirmeliydiler.

Kız ve erkekler bir arada çalışamaz, ortak gezintiler düzenleyemezlerdi. Çünkü, kız ve erkeklerin birliktelikleri, cinsel baskının paslı kilidine yaslanan ve **kadının bütün vücudu cinseldir** görüşünde olan faşizmin aktöresel (ahlaki) anlayışına ters düşüyordu. Onun uyguladığı sakatlayıcı eğitimin amacı, İtalyan kızlarını evcilleştirmek ve onları, doğurganlığıyla ünlü birer **Niobe** durumuna getirmekti.

* * *

Ütopyacılığın eskicil bataklıklarına saplanıp kalan, çok ciddi bir tinsel sayrılığın sönmez ateşiyle yanıp kavrulan, bir parçası olduğu uygarlığa karşı derin bir öfke

duyan, tüm gücünü yabancı karışım ve etkilerden arınmışlığını savladığı **temiz kan** ile **ulusal ekinç** yaratmaya yönelten, cinsel iç yasaklarından dolayı sevme yeteneğinden yoksun **iğdişçi** ulusçuların kitleleri uluslararasıcı olmak ve ulusal birliği bozmakla suçladıkları gerçek toplumculuktan saptırmak için giriştikleri korkunç denemeye, **Nasyonal Sosyalizm** ya da **Nazizm** adı verilmektedir.

Ulusal birlik terimi, en başta, kentsoylu devrimi çerçevesindeki bir toplumsal oluşumun ekonomik tümleşimini diyemlemektedir. Bu anlamda bir ulusal birlik, Max Weber'in "plebler ulusu" diye nitelediği ve "demokratlaştırılamaz" [28] bulduğu Almanya'da, öbür Avrupa erkyurtlarına göre çok daha geç gerçekleştirilebilmiş ve bu olgu da Alman sanayiinin sağlam temeller üzerine yükselmesini engellemiştir.

Öbür Batı ülkeleriyle karşılaştırıldığında, Almanya'da **her şeyin başaşağı** döndüğü görülmektedir.

Bir kez, uluslaşma süreci, Bismarck ve prenslerin önderliğinde, hep **yukarıdan aşağıya doğru** işlemiştir. Onca çabaya karşın, "yeterli ağırlığı ve siyasal geleneği olan bir soylular sınıfı" oluşturulamamış, "üst tabaka, toplumsal bir yetişimden yoksun" olarak, "sonradan görme bir yeni varsılın görüntüsünü"[29] sergileyip durmuştur.

Kapitalizmin Avrupa çerçevesinde kuruluşunun ilk dönemlerinde, kentsoylu döngüsünün önemli bir bölümünü liberalizmin oluşturduğu bilinmektedir. Böyle bir süreçten yoksun kalan Almanya, yukarıdan gelen gücemlemelerle toprak feodalizminin siyasal yöneticiliğinde kapitalizme geçmiş ve feodal düşüngü, Birinci Dünya Savaşı'nın sonlarına kadar bu ülkede egemen düşüngü (idéologie) olarak kalmıştır.

Feodal düşüngünün baskınlığı altında gelişen bir ulusçuluğun, "yeni demokrasi şarabının eski budunculuk şişelerinde sirkeleşmiş bir biçimi"(30) olduğu ve sayrılı sesini de doğrudan doğruya **militarisme** öfkesiyle duyurduğu görülmektedir. Bu Almanya'da da böyle olmuştur.

Şu çılgın ses; halkı bir "insan gereci" olarak gören, tüm yarıştaşlarını "klaptomane" ilân eden, militarizme karşı çıkanları "kötülerin aşırı sınıfı" diye suçlayan, toplumculara da "kızıl köpek sürüleri, alçaklar takımı"(31) diye köprü altı ağzıyla söven Hitler'in sesidir:

"Almanya, ya bir dünya erkyurdu olacaktır ya da ortadan kalkacaktır."(32)

Kısaca dendikte, sanayileşme sürecine alabildiğine gecikmeli giren, akran erkyurtlar gibi sömürge imparatorluğu edinemeyen, ağırbaşlılığı, kendini başka insanlardan züppeliğin çalımlı havasıyla uzak tutmakta bulan, büyük sanayi güçlerinden İngiltere ve Fransa'nın önüne geçip Amerika'nın arkasında ikinci sırayı aldığı sürezlerde (zamanlarda) bile ekonomisinin temellerini gürbüzleştiremeyen Almanya, umutlu girdlği Birinci Dünya Savaşı sonunda derin bir beslenme sorunuyla yüzyüze gelivermiştir.

Öyle ki, mal kıtlığı, aşırı enflasyon filan derken, 1923'ün sonlarına doğru, bir yumurtanın ederi (fiyatı) 320 milyon, bir ekmeğin ederi 500 milyon ve bir kilo tereyağının ederi de 5600 milyon marka yükselivermiştir.(33)

1929 ekonomik bunalımı, Alman sanayiinin güçsüzlüğünü birkez daha göstermiştir. 1930'da, tam 12.000 iflas yaşanmıştır. Çalışan işçi ve hizmetli sayısı 1929'da 17.6 milyon iken, 1932'de 12.5 milyona düşmüştür. İşsizlerin toplamı ise, 5.5 milyonu çoktan aşmıştı.

Naziler; yaşamı, özünü dıştalayan bir **hizmet** sayan, Batı Avrupa'da Hümanist dönemden beri yeşeren **özgür vatandaş** kavramının yerine **sosyal görev** ilkesini yerleştiren Luther'lerden; "özyapı (caractère) sahibi olmakla Alman olmak aynı anlama gelir" diye övünen Fichte'lerden; erkyurdu, "aktöresel düşüncenin bir gerçekliğidir, Evrensel Ruh'un, insan istem ve özgürlüğünün dıştan görünüşü içindeki düşüncesidir"(34) diye tanımlayan Hegel'lerden; bireyciliğin öksesinde tortulaşarak dış dünyanın ancak düşünce yoluyla çıkarımlanabileceğine inananların toplu öfkesine, kin ve kahramanlık özlemleriyle dolu bir şiddet yumağına dönüşen çekinceli bir **belki**nin bilgesi Nietzsche'lerden geçerek Hitler'e ulaşan **pangermaniste** (*Alman ırkının birliğini savunan*) Alman egemenliğinin vuruşkan temsilcileri olarak, ekonominin bütün bu olumsuzluklarını uganlık (iktidar) yoluyla kullandılar.

Ekonomik olumsuzlukların nazizmi uganlığa getiren tek etmen olmamasına karşın, erkyurt erkinin biricik kaynağı durumuna gelen **Nasyonal Sosyalist Alman İşçi Partisi (NSAİP)**'nin, yenilgiyle biten Birinci Dünya Savaşı'nı izleyen düş kırıklıkları ve ekonomik kargaşa içinde örgütlendiği de bir gerçektir.

Erich Fromm'un deyişiyle, "halka karşı elezer (sadist); yazgı, tarih ve doğaya karşı ise özezer (masochiste) olan"(35) Hitler'in "kızıl köpek sürüleri, aşağılık herifler, edepsiz ve alçaklar takımı"(36) diye kin kustuğu toplumcular, 1919'da Münih kentinde yönetimi ele geçirmişlerdi.

Sosyal demokratlara bile dayanamayan İmparator II. Wilhelm, Hollanda'da sürgündeydi.

Reichstag ve **Reichsrat** kanatlarından oluşan iki meclisli **Weimar Cumhuriyeti**'nin yarattığı umarsızlık, ülkenin çevrenlerine kara bir bulut gibi çökmüştü.

Kısacası, Elbe'nin doğusundaki sözü geçer soylu toprak ağalarından işçi sınıfının gelişmesini önleyen, sanayi kesiminin kendi başına başaramayacağı bir korumacılığın temel direği ve erkyurt (devlet) kilisesinde Ortodoksluğun yaman savunucu olagelen Junkerler'e(37) işe kömür temsilciliğinden başlayıp savaş vurgunlarıyla tırmanan Hugo Stinnes'lerden "geçmişin en namuslu ve en onurlu"(38) vuruşkanlarına kadar tüm kapitalist sınıfı temsilcilerinin tartışılmaz üstünlükleri çekinceye (tehlikeye) girmişti.

Altın yığımcısı ve aşırı ulusçu Hugo Stinnes'lerin, ağır savga (silah) üreticisi ve nasyonal sosyalist Krupp krallığının, baştan beri erkyurt kanıyla semiren **Dresdner Bank**'ın, maden tekelcisi ve Hitler tutkunu Friedrich Flick'lerin devinime geçmelerinin tam da sürezi (zamanı) olmalıydı. Sözgelişi, Alman halk deviniminin boğdurulmasını amaçlayan **Komünizmle Savaş Derneği**'ne parasal yardımda bulunabilirlerdi.

Öyle de yaptılar!

Komünizmle Savaş Derneği, elde ettiği paranın büyük bir bölümünü kutsal aileyi ve evcimen Alman kadınını azılı komünistlerin kötülüklerinden korumak için kullandı.

Komünizmle Savaş Derneği'nin "bilimsel" duyurularına göre, komünistler tüm kadınları **kamulaştıracak**, onları, **halkın malı** durumuna getireceklerdi. Bir erkek, herhangi bir kadınla **yatabilmek** için, **İşçi Danışma Kurulu**'ndan belge alacaktı. Hiçbir erkek, bir kadınla haftada üç kezden çok cinsel birleşmede bulunamayacaktı.(39)

Öte yandan, "tümüyle uydurma bir geçmişi yeniden yakalamak için kurmayı amaçladığı yabancı karışımlardan arınmış ve eskicil özüne uyan ilkel bir Töton top-

lumu"[40] uğruna omuzladığı özgörev (mission) açısından, Avusturya-Almanya sınırında bulunan **Braunauam İnn** kasabasında doğmasını bile **mutlu bir yazgı** sayan Hitler de tıpkı Komünizmle Savaş Derneği'nin vatansever üyeleri gibi Hugo Stinnes'lere, Krupp'lara, Flick'lere ve Dresdnes Bank'lara hizmet vermeye hazırdı.

Büyük sermayeye karşı gözükmesine karşın erkyurt erkini hep "kapitalizmin gerektirdiği sınıf ilişkileri düzenini korumak için kullanan"[41] Hitler, 20 Nisan 1889'da doğmuştu. Annesi ev kadını, babası kamu görevlisiydi. Her ikisi de Bavyera sınırı yakınlarındaki bir dağ köyünden geliyordu.

Hitler, sorumsuz ve tembel bir öğrenci olduğu için okuyamadı. 1903'de babasını, 1908'de annesini yitirdi.

Bir süre babasından kalan **yetim aylığı** ile geçindi. Aylık kesilince de **posta kartları** ve **suluboya resim** yaparak ekmeğini çıkarmaya çalıştı.

Geceleri hayır kurumlarında kalıyordu. Düzensiz bir yaşamı vardı. Viyana'ya gitti. "Az kazanç, sürekli" açlığını "bir türlü doyuramıyordu. Öbür işsizler gibi" o da "kaldırımlarda""[42] süründü.

Siyasal olayları yakından izlemeye çalışıyordu. Fırsat buldukça kahvelere gidiyor, gazete ve kitap okuyor, tartışmalara katılıyordu.

Avusturyalı siyaset adamı ve koyu Alman ulusçusu George von Schönerer'in etkisi altındaydı. Sendikalara ve sosyal demokrasiye karşıydı. Yahudilerin amansız yağısıydı.

Birinci Dünya Savaşı'nı coşkuyla karşıladı. Bu savaşın, kendisini gösterebilmek için önemli bir fırsat olacağını düşünüyordu. Ancak, sağlık açısından yetersiz bulundu ve Avusturya ordusuna alınmadı.

Alman ordusuna yazıldı. Onbaşı rütbesiyle, haberci olarak görev yaptı.

Savaş bitince Münih'e döndü. Orada, **sol görüşlü kişileri ihbar etmekle görevli ajan** olarak çalıştı.

1919'da Alman İşçi Partisi'ne girdi. Şubat 1920'de, ulusçu ve ırkçı görüşlere dayanan kendi siyasal izlencesini (programını) bir kahvede okudu. Aynı yılın ağustosunda, Anton Drexler'in kurduğu Alman İşçi Partisi'nin adını **Nasyonal Sosyalist Alman İşçi Partisi (NSAİP)** olarak değiştirdi. Bir yıl sonra Anton Drexler'i düşürerek, NSAİP'in başına geçti.

1923'de bir darbe girişiminde bulundu. Yargılanması sonunda 5 yıla mahkûm oldu ise de 9 ay hapis yattı. Özgün adı, **Yalan, Aptallık ve Korkaklığa Karşı Dört Buçuk Yıllık Kavgam** olan yapıtının bir bölümünü burada yazdı.

Hapisten çıktıktan sonra, NSAİP'i yeniden örgütledi. 1930'da yapılan parlamento seçimlerinde, NSAİP ikinci büyük parti durumuna geldi.

"Kişinin bir kapatma" tutmasının evlenmekten "daha iyi" oluğunu savlayan ve "kendini tüm Alman kadınlarının kocası olarak gören"[43] Adolf Hitler kırkını çoktan geçmiş ve hâlâ evlenmemişti. Kadınlara özgü kölecil boyuneğişin tipik simgesi Eva Braun ile henüz karşılaşmamıştı.

Kız kardeşi Angela Raubal'ın güzel bir kızı vardı. Adı **Geli** idi. Hitler'in ev işlerine o bakıyordu. Hitler, küçük **Geli** ile duygusal ilişkilere girdi. Geli, bundan pek yakınmıyordu ama, **dayı sevgili** onu çok kıskanıyor ve baskı altında tutuyordu.

Hitler'in bu kıskançlığı, **Geli**'ye olan sevisinin derinliklerini belirlemekten çok, kuşkusuz, kendi güvensizliğini gösteren bir durumdu. Böyle bir durumun ise, taraflardan birini en kısa sürezde (zamanda) saf dışı et-

mesi kaçınılmazdı. Nitekim, acılı **Geli**, kıskançlık ve baskılara dayanamadı ve Eylül 1931'de canına kıyarak dünya değiştirdi.

Hâlâ Avusturya vatandaşı olan Hitler, 1932'de Alman vatandaşlığına geçti. Max Weber'in, "her yerde, özellikle köktenci ulusçular, genellikle yabancı kökenden gelirler"(44) savını doğrularcasına, bundan böyle, daha bir Alman ulusçusu kesildi.

Frankfurt'ta Maden ve Metal Bankası yöneticisi, bir başka yerde Krupp krallığının yönetim kurulu başkanı, film ortaklıkları, haber ajansları ve yayın organları tekelcisi Alfred Hugenberg ile şimdi daha da iyi anlaşıyorlardı. Tüm Almanlar Birliği'nin ateşli kurucularından olan Hugenberg, 1931'de de NSAİP ile sağdaki küçük partileri bir araya toparlayarak **Ulusal Cephe**'yi oluşturmuştu. Hitler bu **Cephe**'nin desteğiyle Cumhurbaşkanlığı seçimlerine katıldı ve oyların %36'sını toplamayı da başardı.

Cumhurbaşkanı Paul von Hindenburg, 30 Ocak 1933'te Hitler'i bir Ulusal Birlik ugancası kurmakla görevlendirdi. Ugancaya, NSAİP'ten yalnızca 2 bakan alınmıştı. Hindenburg, 2 Ağustos 1933'de öldü. Hitler bu tarihten sonra, **Führer** sanıyla erkyurt (devlet) başkanlığını da üstlendi.

Artık, yalnızca Almanya'nın değil, hemen tüm insanlığın geleceği, **yaratma gücünden yoksun olduğu için yok etmeye yönelen** bu **yıkıcı**; halkların üzerinde tam bir egemenlik kurarak onları kendi isteklerinin umarsız nesneleri durumuna sokmak, onlarla dilediği gibi oynamak isteyen bu elezer (sadist); öldürerek en ilkel düzeyde ve en büyük sarhoşlukla özvarlığını doğrulama yolunu tutan bu "katıksız ölümsever (necrophilia)"(45) yani "korkunç Hitler lânetinin"(46) ellerindeydi.

Onyedinci yüzyılın sonlarına doğru parlamentoyu kapatarak Cumhuriyetçi yönetime son veren İngiltere kralı II. Charles'in yapıtlarını yaktırdığı ünlü ozan John Milton, "bir insan öldüren, akıllı bir varlığı, Tanrı'nın yeryüzündeki görünüşünü ortadan kaldırır. Ama akıllı bir kitabı yok eden birisi, aklın kendisini öldürür; bir bakıma Tanrı'nın gözler önündeki betimini yok eder"(47) demişti.

Geçmişte kalan, çürüyen, kokuşan, ölü olan herşeye tutkun; savaş ve onun getirdiği kırım karşısında kösnül bir tümlükle coşkulu; "çürümüş bir cesetin başında dikilip kendinden geçmiş durumda öylece kalakaldığı ve ordan ayrılmak istemediği"(48) gözlemlenen Hitler, "savaş boyuca günde 5.000 kişinin öldürülmesini"(49) daha sonraya bırakarak; Maksim Gorki, Ernest Hemingway, Thomas Mann; Albert Einstein, Sigmund Freud, Karl Marx ve Friedrich Engels gibi yaratım ve bilim adamlarının yapıtlarını daha Başbakanlığa getirildiği gün sokaklarda yaktırdı.

Demokrasiye, usa, özgürlüğe, barışa, gönence, yaşama sevincine, insan onur ve kişiliğine yağı; katı bir ast üst ilişkisine, gerici düşüncenin en dolaysız gözesi (hücresi) olan buyurgan ailenin korunmasına, ataerkil yapının özüne ve sindirici önderlik ilkesine sımsıkı bağlı; "bir tür hayvan" diye bellediği kadını, sessiz bir sömürü aracı durumuna getirdiği emekçiyi, seçkin dehalara içgüdüsüyle yağı kesildiğini savladığı kitleleri köleleştiren; "sömürülen sınıfı sömüren sınıfın kucağına iten; sermaye ile emeğin bağdaştırılması denilen o korkunç ırza geçme olayını yasallaştıran ve tümel erkyurt (totaliter devlet) olarak yasaların da bu ırza geçme olgusuna hizmet etmeyen hiçbir şeyi içermemelerini sağlayan"(50) Nasyonal Sosyalizm ya da Nazizm, hani öyle özgün bir akım da değildi.

Bir kez, tıpkı ana kavramlarını aldığı ikiz kardeşi Faşizm gibi, onun da en büyük destekçisi, **özünün sevgi dolu olduğu savlanan** Hıristiyanlığın ta kendisi idi.

İşbirlikçi Fransız yazarı Alphonse de Brédenbec de Chateaubriant, Paris'in işgali sırasında çıkardığı **Demet** adlı haftalık dergisinde, "dünyada, diyenni (ifadesi) Hıristiyanlığın özünde bulunan bir akım biçimleniyor: Kendini unutma, kendini adama... Evet, Nasyonal Sosyalizm, **dinsel bir çıkıştır**"(51) derken, sanırız bu desteği dile getirmekteydi.

Hukuk anlayışlarını da büyük ölçüde Friedrich Karl von Savigny'den almışlardı. Savigny, hukuku bir halkın tarihsel gelişimi içinde yavaş yavaş ve **kendiliğinden** fışkıran bir nesne olarak algılıyordu. Ona göre, kuşaktan kuşağa aktarılarak toplum bireylerini bir arada tutan **halk ruhu,** hukukun da ana kaynağı idi. Dolayısıyla, bir topluma ilişkin gelenek ve görenekler, o topluma ilişkin hukukun da özünü oluştururlardı.

Nesnel bir gerçek diye kabul ettiği bu **halk ruhu** öksesinin oluşumunu da ırkın dirimsel yapısına bağlayıveren nazizmin, Germen ırkına karşı beslediği sarsılmaz inanç ise, Fransız yazarı Joseph Arthur de Gabineau ile Alman ırkçı düşünürü Houston Stewart Chamberlain'den kaynaklanmaktaydı. Ayrıca, bu inanç, **şeytana karşı Tanrı'nın sözcüsü** olduğunu söyleyen **dinsiz bir dindar**, "baştan aşağı gövdeyim ben, başka hiçbir şey değilim; can da ancak gövdedeki bir şeyin adıdır"(52) diye haykıran **gizemci bir özdekçi** ve **benlik kafesinde bir tutsak** Nietzsche'nin Üstün İnsan kavramıyla da pekiştirilmişti.

Nazizm'in ırksal kuramcısı Alfred Rosenberg'in, büyük görevlerin ancak seçkin ırklar tarafından yerine getirilebileceğini savlayan Houston Stewart Chamberlain'den alabiliğine etkilendiği açıktır. O Chamberlain ki,

ırkların en hası bildiği Germen ırkının tüm Avrupa'ya egemen olmasını **doğal** karşılamakta; Tatarlar, Latinler, Katolikler ve Yahudileri ise, onun bu kutsal yolu üstünde, **yok edilmeleri gereken** birer engel olarak görmektedir.

Bu nedenledir ki, gücünü ve hızını Hıristiyanlık gibi **sevgi dolu** bir dizgeden; Rosenberg, Chamberlain, Nietzsche, Gobineau, Savigny gibi ulu bilge ve bilginlerden alan, sırtını "bir üçgenin açılarının toplamı iki dik açıya eşittir tümcesi çıkarlarına ters düşseydi, tüm geometri yapıtlarım o anda" yaktıracakları Thomas Hobbes tarafından daha XVII. yüzyılda duyurumlanan Krupp ailesi, Stinnes ortaklıkları, Dresdner Bank krallıkları ve Flick tekelleri gibi "ticaret erbabına"(53) dayanan Nazizm, Germen kanını 2.000 yıl önceki **Germania Tötonları**'nın damarlarında çağıldayan saflığına dönüştürebilmek için uganlığı (iktidarı) ele geçirdikte, Alman saymadıklarını kamu görevlerinden uzaklaştırdı. Karma evlilikleri yasaklama yolunu tuttu. Onulmaz sayrıları **kısırlaştırma** işlemlerine girişti. Toplumu, "feodal dünyaya karşı kentsoylu sınıfı sömüren, şimdi de kentsoylu sınıfa karşı işçi sınıfını kullanmakta" olduğu savlanan ve "üstün ırk ile en açık karşıtlığı" oluşturduğu ileri sürülen "kara saçlı asalak"(54) Yahudilerden **temizlemeye** yöneldi.

Böylece, kanlarını kirleten tüm yabancı öğelerden arınıp sonsuz bir gelişme gücüne ulaşacağına inanan Almanlar, düzenli ve sürekli bir ilerlemeyi sağlayabilmek için, çözülmez bir ant ile Hitler'e bağlandılar. Onu, "iki Alman erkyurdunun tam sınırları üzerinde bir kasabada, Brauna am İnn'de dünyaya getiren"(55) Tanrısal gücün yeryüzündeki en yetkin temsilcisi olarak gördüler. Ve artık Hitler, tüm Almanların Führer'i idi...

Birinci Dünya Savaşı'nı sona erdiren Versailles antlaşması, savaştan çokşey bekleyen Almanlar için, tam bir yıkım olmuştu. 1871'de, cılız Prusya kontluğu yerine egemen II. Alman Reich'ını kurmaya yönelen Bismarck'ın düşlemini gerçekleştirdiği **Glaces** sergiliği, 48 yıl sonra Almanların idam fermanına da tanıklık etmek gücemin-de kalmıştı. Bu uğursuz ferman, ancak Hitler'in önderliğinde yırtılabilir ve III. Alman Reich'ı, ancak onun kılavuzluğunda kurulabilirdi.

Bu yüce ülkü gerçekleştirilirken uluslararası antlaşmalara bağlılık filan düşünülemezdi. Zaten, Fransız yazarı Victor Cherbuliez, M.Ö. 1500 ile M.S. 1860 arasında, yani 3360 yıl içinde, Versailles antlaşmasına benzer 8.000 kadar barış belgesinin yırtıldığını saptamamış mıydı? Üstelik bu antlaşmaların yaşam süreleri, ortalama iki yıl kadar olmamış mıydı?(56)

Soylu kanıyla bunun bilincinde olan Hitler, daha 1923'lerde, "barış, insanlığın gömütünü hazırlar. Doğa, siyasal sınır tanımaz"(57) diyordu.

"Acı kol yorgunluklarını çeke çeke" büyüyen bir "halk çocuğu"(58) olduğunu söyleyen Mussolini ise, 14 Mayıs 1939'da, yani Versailles antlaşmasının delinmesinden tam 106 gün önce, Torino'da yaptığı bir konuşmada şöyle haykırıyordu:

"Son yıllarda, üç kıtanın haritası değişmiştir. Bununla birlikte Japonya, Almanya ve İtalya bir metre toprak ya da bir tek insan almış değillerdir. Tabancalar dizgesinden sonra, güvenceler dizgesi de yıkılacaktır."(59)

Kaldı ki, 1919'da imzalanan Versailles antlaşmasını, Victor Cherbuliez'in bulguladığı ortalama iki yıllık sürenin on katından çok bir sürezden (zamandan) sonra yırtmaya hazırlananların kendilerine göre daha inandırıcı başka nedenleri de vardı.

Sözgelişi, Nazizm'in tanıtım etkinliklerini yürüten Dr. Joseph Paul Goebbels, **Das Reich** dergisinin Şubat 1945 tarihli sayısında "biz" diyordu, "bir kez yenildik mi, çevremizdeki dünya da çökecektir. Fakat, kentsoylu sınıf bunun ayrımında değilse, kendi gömütünü kendi elleriyle kazıyor demektir. Çünkü kentsoylu sınıf, daha şimdiden dünya devrimine ortak olmuş ve Rus'ların yengilerine yardım etmiştir."(60)

Goebbels ve Chateaubriant gibi yalan uzmanlarınca, "tinlerin derinliklerinde Germen katedralini kurarken sevgi ve inancın derin gücüne başvuran ve us yasalarını da küçümsemeyen, yeni bir dünyanın geleceğiyle ilgili ağır sorumluluklar üstlenen büyük başarılar ve istenç adamı; insancıl bir tonla konuşmasını bilen iyilik dolu kişi"(61) diye tanıtılan ve de kapitalist dünyanın koruyucusu gibi gösterilen Hitler, aslında, bağlayıcı ve bencil bir duyguyu diyemleyen **Eros** ile iyiliğin adayıcı düzeylerine kadar çıkabilen **Agape**'den hemen tümüyle yoksundu.

İyilik dolu gösterilmeye çalışılan ve tek yumurtalığa sahip olmanın karmaşasını yaşamı boyunca taşıyan bu kişinin(62) iç evreni; yıkıcılık, kin, öfke, acımasızlık, bağnazlık, tiksinti, ikiyüzlülük, çıkarcılık, yalancılık, olguları tersyüz etme, tutarsızlık, sevgisizlik gibi **destructive** (yıkıcı) duygularla yüklüydü. Ölülere karşı kösnül istekler beslemek türünden **necrophilia** eğilimleri vardı.

Kısacası, Hitler, daha çok geçmişte yaşayan, hemen hiçbir sürez (zaman) geleceklere uzanamayan, canlıyı ölüye dönüştürme tutkularıyla titreyip duran "katıksız bir ölümsever (necrophilia) tipi"(63) idi.

Bu nedenle de yaşama sevinci, mutluluk, erinç, sevgi, hoşgörü, yaratıcılık, özerklik, özgürlük ve özbenliğine saygı gibi sağlık göstergelerinden yoksundu.

Yankıyı simgeleyen su perisi **Ekho**'nun sevisinden iletisiz (habersiz) Narkissos durgun sudaki kendi yansısına kafayı nasıl takmışsa, Hitler de sarsıntı geçiren ve özdeşleşebileceği bir önder arayan Alman toplumunu Töton atalarının **kan seti**nde toplamanın ırksal **Narsisizmine** kafayı öylesine takmıştı.

Hitler, toplumdaki ayrılıkların yüzlerce yıldan beri süregelen ayrı yaşama düzeyinden kaynaklandığını bilmiyordu. Toplumun, onu oluşturan insanların yalınç bir toplamından ibaret olmayıp özdeksel üretim içinde ve sınıf savaşımındaki kılgısal etkinliklerince değiştirilen ve geliştirilen bir **dizge,** bağdaşık bir bütünlüğe sahip bir **örgütlenme**, bir **ilişkiler ağı** olduğunu yeterince kavrayamamıştı. Uganlığı (iktidarı) ele geçirdikten sonra tören ve kutlamalara ağırlık veren bir izlence yaptı. Her fırsatta ölü ve yaralıları överek, vuruşkanlaştırılmış gençleri ve üniformalı adamları sokaklara salıp bir şeyleri kutlayarak, **etkisizleştirilmiş** bir **Tören Toplumu** yaratarak gönül verdiği birlik ve bütünlüğü sağlayabileceğini sanıyordu.

Bir **ırk organı** diye nitelediği erkyurt (devlet) amacının tanımını değiştirmeye niyeti yoktu. Nazizm'de de erkyurt ekonomik yapıdaki egemen sınıfın siyasal düzenlemesi olacak ve amacı gene var olan düzenin korunup öteki sınıfların dirençlerinin baskı altında tutulmasından başka birşey olmayacaktı. Ancak, işsizliğin nedeni ve giderilmesiyle ilgili kuramıyla ün yapan İngiliz iktisatçı John Maynard Keynes'in, "insanlar her zaman sessizce açlıktan ölmezler"(64) sözünü de duymuştu.

Bu nedenle, küçük kentsoylu sınıfı büyülemek ereğiyle faize, büyük mülkiyete ve uluslararası tekellere karşı bir takım düşlemsel çözüm önerileri de geliştirdi. Nazi uganlığında, emekle kazanılmayan tüm gelirlere elkonacak ve o günlere dek yüklenicilere verilen kamu işleri, artık erkyurt eliyle kotarılacaktı.(65)

Kuşkusuz, uygulamada bunların hiçbirine uyulmadı. Özellikle kırsal alanda derebeylikten kalma büyük toprak düzeni, olduğu gibi korundu. Çok yüksek ederlerle Junkerler'den satın alınarak üstüne aile yerleştirilen toprak miktarı gittikçe azaldı. 1938'de, kamu elindeki mülkiyetin ulusal varlığın ancak %5'i dolaylarında olduğu saptandı.(66)

Hitler, daha 1923'lerde "tüm bir ulusun temeli olmak üzre, sağlam ve kusursuz bir köylü sınıfı oluşturmak ve bunu korumak hususuna önem vermek gerekmektedir"(67) demişti. Uganlığa geldikten sonra, sağlam ve kusursuz bir köylü sınıfı için kırsal kesimin yeniden örgütlendirilmesine ilişkin bir kararname çıkardı. 12 Mayıs 1933 tarihini taşıyan bu kararname, "ırkı oluşturan ana öğe" durumundaki "kan" ile güçlü ya da güçsüzlüğü belirleyen kanın besleyicisi toprak arasında çözülmez bir bağ kurmaktaydı.(68)

Hitler'e göre, halkın doğal yaşam biçiminden kaynaklanan eski Alman toprak düzeni, **kan ile toprak** arasındaki bağı çok güçlü tutuyor ve bu nedenle de **birliğin güvenini** sağlayabiliyordu. Bu düzen, yabancı türel (hukukî) etkilerle bozulmuştu. Tıpkı bir **bumerang** gibi, toplumun çıkış noktasına götürülebilmesi durumunda herşey düzelecekti. İçinde bulunulan durumun, Ari ırktan olanlarla aşağı ırklardan gelenler arasındaki cinsel birleşmeyi diyemleyen **Kan Ayıbı** (Blutschande)'ndan hiçbir ayrımı yoktu.

Özellikle içekapanım sayrılarının, yani **schizophrénie**'lerin kimi sürez (zaman) kendi kendilerini iğdiş etmek istedikleri bilinir. Avusturyalı psikanalizci Otto Fenichel'e göre, bu tür davranışların ana nedeni, kendi cılız gücünden hoşnut olmayan sayrının, önünde boyun eğdiği sınırsız bir güç içinde eriyip yok olarak, onu paylaşma olanağını elde edebilme özlemidir.

İşte böyle bir özlemle yanıp tutuşan iğdişçi Hitler de yeni Kararname ile 700.000 ayrıcalıklı aile yaratıyordu.(69) Bu düzenlemede, **Çiftlik**, Alman köylü ailesinin kimseye aktarılamaz kalıtı olmaktaydı. Hiçbir **köylü**, birden çok kalıta sahip olamayacaktı. Ayrıca, Germen kanından gelmeyenler, Alman olmayan biriyle evlenme dalgısında bulunanlar, erkek yönünden dört göbek ötesine kadar ailesinde karaderili ya da Yahudi bulunanlar **kalıt** edinemeyeceklerdi.(70)

Bu tür düzenlemeler, Max Weber'in, "en güçlü Alman erkyurdunun siyasal yöneticileri"(71) diye nitelediği büyük toprak sahibi Junkerler'in etkinliğini biraz daha artırmaktan öte işe yaramadı. Gerçek Alman köylüsü, içinde eridiği büyük gücü **paylaşma** olanağın bulamadı.

Derebeylerden çok pahalıya alınarak üstüne aile yerleştirilen toprak, gittikçe küçüldü. Bu tür ailelerin sayısı 1935'de 4.914 iken, bu sayı, 1938'de 1.400'e düştü.(72)

Hitler; "erkyurt, bir amaca ulaşmanın aracıdır. Amacı, gerek fizik ve gerekse aktöre bakımından bir olan insanların gelişmesi ve bu gelişmenin sürekliliğini sağlamaktır. Erkyurdun görevi yaratmak değildir. Erkyurdun görevi varolan güçlere yol açmaktır. Erkyurt bir töz temsil etmez. Erkyurt, bir biçimi diyemler"(73) diye yazıyordu.

Buna göre, erkyurdun varolan güçlere açtığı büyüme yolundan en başta Krupp'ların, Dresdner Bank'ların, Flick ve Stinnes'lerin geçmeleri; sözde kanıtlarını Darwin'in türlerin evrimini açıklamak için ortaya attığı **doğal seçme** ya da yaşam savaşında güçsüzlerin yok olup **en güçlü** ve **uygun** olanların varlıklarını sürdürebilecekleri varsayımından alan ırkçı anlayışın kaçınılmaz bir sonucuydu.

Darwin'in, canlıların alt basamaklarda yer alan yalın türlerinden daha üst basamaklardaki gelişmiş türlerine

doğru uzun bir **evrim** geçirdiklerini bulgulayan tutarlı ve **devrimci** yanını es geçen ırkçılar, onun, en güçlü olan **haklıdır**'a çevirebildikleri **doğal seçmeye** ilişkin **gerici** yanına dört elle sarıldılar.

Çünkü, türlerin gösterdiği varolma savaşımı, en dayanıklı ve çevre koşullarına uyum gösterebilenlerin yalnızca yaşam hakkı bulunduğu savı, dirimsel alandan ekonomi evrenine taşındıkta, ortaklıklar arasındaki yarışın küçük ve verimsiz işletmeleri yok ederken, yarışa dayanabilen ortaklıkları daha da güçlendireceğine ilişkin görüşe doğal ve önemli bir destek sağlıyordu.

"Temelinde dürüstlüğe aykırı bir uygulama olan yarıştaşın kötülenmesi"(74) bulunan bu anlayışın kaçınılmaz gereği olarak, 1932 ile 1939 arası Almanyasında on binlerce girişimci iş yaşamından silindi. Çok küçük bir azınlık, **çevreye uyum gösteren dayanıklı güçler olarak** sanayi kesiminin bütün iplerini avuçlarına aldı. Sanayinin yanında, ulaştırma, bankacılık ve sigortacılık, Alman kapitalizminin en verimli alanları oldu.

Sanayi ürünleri ile ticarete ilişkin kârları 1933'de 6.6 milyar Reich Mark(*) iken, 1938'de 15 milyar Reich Mark'a çıktı. Bu, %227'den daha büyük bir artışı diyemliyordu. Aynı yıllar arasında, ulusal gelirdeki artış ise, %379'u bulmaktaydı.

Ücreti daha da düşük olan kadını "askıda kalmış pislik"(75) diye niteleyen sağaltman yazar Louis-Ferdinand Céline, "işçi yararına en çok şeyi Sovyetler Birliği değil, Hitler yaptı"(76) gibi savlarla tepinip duruyordu ama, aslında durum hiç de öyle değildi. Tüm sendikalar kapatılmış, "işçi örgütlerinin yerine resmi bir örgüt, kamu görevlileri tarafından yönetilen ve özel olarak tanıtım göreviyle yükümlü olan Çalışma Cephesi geçirilmişti."(77)

* Reich Mark: 0.3584 gram saf altına karşılık.

Merkez yönetimindekilerin pek çoğu NSAİP'in ileri gelenleriyle doğrudan bağıntılı bulunan 25 milyon üyeli **Çalışma Cephesi**, işçinin çıkarlarını savunacak yerde, "sermaye ile emeğin bağdaştırılması denen o ırza geçme olayını"(78) örgütlemeye çalışıyordu.

1933-1942 yılları arasında fiyatlar ve tecimsel kârlar alabildiğine yükselirken, emekçilerin saat ücretlerindeki artış %11.5 dolaylarında kaldı.

İşsizliği ortadan kaldırarak sanayi için geniş bir iç pazar yaratma eğiliminde olan Nazizm, etkisizleştirdiği emeği elden geldiğince ucuza kapatmak istiyordu.

Geniş karayollarının gerçekleştirilmesi, büyük limanların yapılması, uzun kanalların açılması, yüklü savga (silah) siparişlerinin sürezinde yetiştirilmesi, hep bu **dilsizleştirilmiş** insanların güçsüz omuzlarındaydı.

Erkyurdun vatansever kentsoyluya, özellikle de obur bankalara daha bir bağımlı duruma geldiği, ulusal gelirin büyük bir bölümünden bu tür alacaklıları yararına vazgeçmek güceminde (zorunda) kaldığı, üretimin barış içinde gelişmesini sağlama göreviyle vatandaşlarının gerekimlerini (ihtiyaçlarını) karşılama konusundaki yetenek ve istencine iyice "yabancılaştığı"(79) 1939 yılında, yani kamu borçlarının 37.4 milyar Reich Mark'a tırmandığı ve dehşet savgalarının ateşlendiği bu uğursuz yılda, **işsizlik** diye birşey kalmadı.

Ancak, işçi sınıfının yaşam koşullarını iyileştirmek gibi bir amacı zaten bulunmayan Nazizm, ucuz emek, güdümlü enflasyon ve borçla beslenen erkyurt ısmarlamalarının yapay dürtüsüyle üretim aygıtını hayli devindirebilmesine karşın, gene de işsizliği yok etme olgusunu, temelde, gücemli çalışma düzeniyle askerlik yükümlülüklerine borçluydu.

Öyle ki, uganlığı (iktidarı) ele geçirir geçirmez yaygın bir püskürtme saldırısına geçen Hitler, 30 Haziran 1933

tarihli bir Kararname ile evli bütün kadınları kamu görevlerinden kovmuşken, savaşın getirdiği çetin koşullar karşısında, onların pek çoğunu yeniden işe almak güceminde kalmıştır. Üstelik, eski işlerini yitiren acılı kadınlar, Nazizmin de gerçek amacına uygun olarak, daha düşük nitelikli işlere razı olmuşlardır.

Hitler'in uganlığı ele geçirdiği yıl, işleyim (endüstri) kesiminde %37.3'ü, yani 4.700.000'i kadın olmak üzere toplam 12.600.000 dolaylarında işçi çalışmaktaydı. Kadınların sayısı 1936'da biraz düşmüş, fakat 1938'de yeniden tırmanışa geçerek 6.300.000'e, 1941'de de 8.420.000'e çıkmıştır.(80) Bu son artış, adliyede çalışan, sağaltmanlık ve yargıçlık yapan kadınların bile evlerine gönderildikleri 1933 yılına göre, %179'luk bir artışı diyemlemektedir.

Aslında, amaçlarına en uygun yorumunu Hans Blüher'in çözümlemelerinde (analizlerinde) bulduklarını sandıkları **erkeğin erkeğe duyduğu savlanan cinsel eğilim** ile esmer ve kısakafalı (brakisefal) Hitler'in ardına düşen ırkçı saplantının sözde bulguladığı soylu Alman kanının sayrılı titreşimlerine kapılan garip bir **eşcinseller topluluğu** görünümünde olan Naziler; kadının yapısal gerçekliğini kendi düşüngüsel (ideologique) gerekimlerine uyarlayarak, onu, derisinin içine hapsetmek, yalnızca dirimsel (biologique) işpayı ile sınırlamak istemişlerdir. **Kind** (çocuk), **Kirche** (Kilise), **Küche** (mutfak) üçlüsünün **Nazi Almanyası**'nda yaygın bir savsöz (slogan) durumuna gelmesi bu nedenledir.

Hemen hepsinin de cinsel sıkıntı içinde oldukları ve özellikle cinsel zevki mahkûm ettikleri bilinen iğdişçi Nazi önderlerine göre, kadın denen **nesne**, tek esaslı yükümlülüğü **annelik** olan büyük bir **dölyolu**, ekilen soylu tohumları yeşertmekle ödevli yasaklı bir **tarla**, erkeğini iyi avutmak güceminde bulunan canlı bir **oyun-**

cak, annelik sevecenliği uğruna cinselliği bastırılmış bir **kanal**, biricik doğal bağı aileden ibaret bir **öteki ırk**, yalnızca damızlık gözü ile bakılması gereken bir tür **özel hayvan**dır.

Çoğalmayı sağlayan, kutsal yuvayı koruyan, aileyi ayakta tutan bu özel hayvanın görevleri; doğanın kendisi için çizdiği dar sınırlar içinde tutulmasını gücemli (zorunlu) kılıyordu. Bu sınırlarda, olguları kavrama çabaları, kişiliği geliştirme girişimleri, özerklik, hele hele cinsel özgürlük gibi şeyler yoktu. Bu sınırlarda, sevme, sevilme, mutluluk gibi kavramlar da yoktu.

Kadının dışarda bir iş tutmasını istemeyen Naziler, yatak odalarında yuvalanan birer devrimci dişi de istemiyorlardı. Çünkü, böyle bir kadın, herşeyden önce **düşünme** gereğini duyardı. Düşünsel etkinliklerse, kadının, değerli **dişilik** özelliklerini yitirmesine yol açardı. Kadını aşağılamanın en hınzır ırkçı kuramcılarından biri olan Ferdinando Loffredo, 1938 yılında yayımlanan **Ailenin Siyaseti** adlı yapıtında şöyle diyordu:

"Kadın, bir yılın dörtte üçü ile karnında çocuğunu olgunlaştıracak bir yapıyla yaratılmıştır. Kadının, tartışılamayacak kadar aşağı düzeyde bulunan zekası, bulabileceği en büyük doyumun aile içinde olacağını kavramasına" bile "engeldir. Bu demir çağından önce hiçbir dilde yeri olmayan iğrenç ve dine aykırı kadın işçi sözcüğü, bir başına, bütün o ilerleme dediğimiz şeyleri silmeye yetmektedir." Kısacası çalışan ve özellikle "özgür kadın, uygarlıkta gerileme nedeni olmaktadır. Kadın, erkeğin egemenliğine dönmelidir. Bağımlılığa, yani tinsel, ekinçsel ve ekonomik aşağılığa kavuşmalıdır. Bu ilkeyi yüceltmek gerekir."[81]

Evet, "Amerikan cinsel sinircesinin (névrose'unun) belirgin örneği "Henry Miller'in deyişiyle "bir yarık, bir çatlak, bir delik, yani bir boşluk, bir hiçten"[82] ibaret olan

"cinsel organı vücudunun ta derinliklerine" kadar uzanan ve işte salt bu yüzden "bütün vücudu"(83) kudurmuşçasına cinselliğe kesen kadının gövde yapısı **değişmez bir yazgı** , tartışılmaz bir **gerçek** idi. Doğa, erkeğe bir yılda kolaylıkla yüz çocuk yaptırabilme yeteneği vermişken böyle bir olanağı kadından esirgemişti. Erkek için, çiftleşme bakımından yasaklı sürezler de yoktu. Kadınsa, toplamı azımsanamayacak belirli günlerde, cinselliği unutmak gücemindeydi.

Prof. Dr. Heinrich Kisch, kadının "bir yazgısı, bir gerçek, bir gerek" olan bu olguları görmezlikten gelerek, doğanın kendisini "başka bir hayvan türü gibi şey"(84) yarattığını unutup dar sınırlarını gücemlemeye kalkışması "aile yaşamını, erkyurt ve ulus sürekliliğini ve annelik sevecenliğini" temellerinden sarsar"(85) diye bağırıyordu.

Erkeğin bir yılda yüz çocuk yaptırabilme yeteneğine sahip olmasını kesin bir üstünlük sayarken kadının "bir saat içinde yüz kez belgelimi elde edebildiğini"(86) inadına es geçen, erkek için çiftleşme bakımından yasak dönemler yoktur diye övünürken, faşizmin cinsel kuramcısı Julius Evola'nın **tota mulier sexus**(*)biçimindeki saptamasını bile görmezlikten gelen NSAİP'in kurucu düşünürlerinden Gottfried Feder, sarsılmaz bir inançla, "Yahudi, cinsel demokrasiden yararlanarak kadını bizden çalmıştır. Bizler, o canavarı öldürmek için ilerlemeli ve dünyadaki en kutsal şeyi, yani kadını hizmetçimiz olarak elde etmeliyiz"(87) diye tepinirken, hep **doğanın kadına çizdiği sınıra** ve **uygun gördüğü yazgıya** dayanılıyordu.

Bu yazgıya göre, kadının doğal ödevi, en başta erkeklere ilişkin işlere heves etmemekti. Kadın, kendini yalnızca evine, ailesine, çocuklarına ve kocasına adamalıydı. Dr. Goebbels, "kadının en yüce, en önemli gö-

* Tota mulier sexus: Kadının bütün vücudu cinseldir.

revi eşlik ve anneliktir"[88] diyordu. **Kavgam** adlı yapıtında, "Alman kız çocuğu, bir gün gelecek bir Alman annesi olacaksın; hep bunu düşün"[89] buyruğunu veren Hitler ise, 8 Eylül 1934 tarihinde, "kadının dünyası yalnızca kocası, çocukları ve yuvasıdır. Kadının, erkeklerin evrenine girmesini doğru bulmuyoruz. Kadınlar aileyi, erkeklerse ulusu ayakta tutuyor"[90] biçiminde konuşuyordu.

Nazi önderleri, tarih boyunca gerici öğretilerin özeği ve erkyurdun eğitici bir kolu olagelen ve "büyük çoğunluğu erkeğin cinsel boşalımını sağlamak, çocuk doğurmak ve büyütmek gibi yalnızca hayvansal işlevlerle sınırlı kalan kadınların"[91] ayakta tuttukları aile kurumunu tüm güçleriyle desteklemişlerdir.

Esasen her bumerangcıl siyasanın "izlencesinin başına gerici düşünceyi üreten en dolaysız ve en önemli göze olan kalabalık ve buyurgan ailenin korunmasını oturttuğu"[92] bilinmektedir.

Nitekim, Dr. Goebbels'in "aile yaşamının güvencesi ve koruyucusu"[93] diye nitelediği **anneyi çocuğun vatanı**, aileyi de bilinç altına demir atan anasal bağ aracılığıyla ulusal duygunun en güçlü besleyicisi olarak algılayan küçük kentsoylu düşüngüsünde aile kavramı çok önemli bir yer tutmaktadır.

Herşeyden önce erkyurdun söz dinler uyruğu ve üretim süreci içinde üstünün kulu durumunda bulunan baba, ev adlı şatosunda sözü dinlenir bir kral ve aile bireyleri üstünde bir efendidir. Böyle bir konumunsa kentsoylu toplumun her yanını saran ikiyüzlü çifte ölçünleri (standartları) biraz daha sindirilebilir duruma getireceği, babanın üretim sürecindeki kulluğunu daha bir çekilir kılacağı ve evdeki efendiliğin şiddetini dışardaki kulluğa göre ayarlayarak egemen sınıfın istediği insanın yetiştirilmesini kolaylaştıracağı açıktır.

Kısaca dendikte, aile dirimsel bir birim olarak egemenlik gerekimlerinin her zaman kolayca **sızabileceği** bir **yarık**; toplumsal bir kurum olarak dinin, buyurgan öğretilerin, önderlik ilkesi ve bireyciliğin durmadan üretildiği bir **ayrık tarlası** idi. Bu bakımdan, aile, nazizmin bir güvencesi olarak görülmüştür. Kurt Hutten, 1931'de yayımlanan **Ekinçsel Komünizm** adlı yapıtında bu güvenceyi şöyle diyemlemektedir:

"Gücemlilik olarak **din**, yetke olarak **aktöre**, özerk değer olarak **yurt**, bağ olarak **evlilik**, gereklilik olarak **aile**."(94)

Bir **gereklilik** olan **aile**, özellikle **aile bağları**, nazizmde daha çok düşüngüsel bir aygıt olarak işletilmiştir. Nitekim, aile içinden bir temsilci sağlamak, NSAİP'in başlıca görevleri arasında yer almıştır. Özellikle gelişmiş kapitalist ülkelerde erkyurt ve erkyurt biçimleri konusundaki çalışmalarıyla tanınan Yunan siyaset kuramcısı Nicos Poulantzas şöyle demektedir:

"Denebilir ki, NSAİP'in en uygun gözesi üretimlik (fabrique), sokak ya da yerel topluluklar değil, fakat doğrudan doğruya aile olmuştur."(95)

Hitler; "birinci görevimiz aile bağlarının gelişmesine yardımcı olmaktır. Ailenin çöküşü, hiç kuşkusuz, insanlığın daha üstün biçimlerinin sonu demektir. Eytişimsel ve örgensel gelişmelerin en son amacı ailedir. Tüm erkyurdun kurulmasında en küçük fakat en önemli birim ailedir."(96) derken işte bu gözeye (hücreye) verilen **değeri** dile getiriyordu.

Toplumbilimci Poulantzas'a göre, Hitler, babanın yüklendiği işpayı ve baskın düşüngünün oluşumunda, tıpkı kırk yıldır bilmeden düzyazı söyleyen Bay Jurden ya da toplumsal uyanışı ekonomik gelişmenin çizgisine çekmeye kalkışan Memduh Tağmaç gibi, bildiğinden daha çoğunu diyemlemekteydi.

Cinselliği dirimbilimsel bir enerji kuramı üzerinde temellendirmeye çalışan Wilhelm Riech'ı dinlemenin belki de tam sürezidir:

"Babanın erkyurt ve ekonomik yaşamdaki yeri, ailenin öbür bireylerine karşı takındığı ataerkil tutuma yansır. Buyurgan erkyurt, aile içinde baba tarafından temsil edilir. Dolayısıyla, ailenin başı olan baba, erkyurt gücünün en değerli aracı durumuna gelir. Babanın buyurgan konumu, yüklendiği siyasal işpayını yansıtır. Ailenin buyurgan erkyurtla ilişkisini ortaya koyar. Aile içinde baba, üretim sürecinde üstünün kendine takındığı tutumu benimser. Çocuklarına, özellikle oğullarına da yerleşik yetke karşısında boynu bükülüğü aşılar. Kentsoylunun önder davranışlı kişiler karşısındaki edilgen ve kölecil tutumu işte bu verilerden ileri gelir."(97)

Hemen hepsi de doğal sevme yeteneğinden yoksun, yaşama sevincine yabancı, cinsel bakımdan iç yasaklarla eksin (malul), sinirleri bozuk, yapayalnız, yaşamaktan bezgin, özünden ve özgeden kopuk, varlığını bir nesne, bir mal olarak algılayan, savunma güdüleri hep ayakta, güvensiz, zorba, duyunçsuz (vicdansız), ikiyüzlü ve iğdişçi, tıpkı bisiklet koşucuları gibi belleri eğik ve tüm güçlerini bacaklarına vermiş kişiler olan nazi önderleri; bir iş tutan kadının aynı sürezde ve doğrudan doğruya özgür de olacağına inandıkları için, erkeklerin evdeki üstünlüklerini alaşağı edivereceklerini sanıyorlardı.

Sözgelişi bir Ernest Krieck, 1941 yılında, "erkeğin çalışma alanına sızmak isteyen **Erkek Kadınlar**'ın yeni bir **Kadın Erkekler** soyu"(98) yaratacaklarına ilişkin korkularını dile getirmekteydi.

Kısacası, akı karadan seçebilen, özellikle de ekmeğini kendisi çıkaran bir kadın; "kadınla erkek arasındaki ayrım doğuştan değil, bu iki cinse verilen eğitimden

kaynaklanmaktadır; iyi eğitilmeleri durumunda kadınlar da her türlü işpayını yüklenebilirler" diyen bir Christine de Pisan'ın, bir Mary Astell'in; "kadınların aile içinde yurttaşlık yönünden ölümüyle ekonomik ve siyasal görevlerden dışlanmalarının kabul edilemeyeceğini" yazan bir Louise Labbé'nin, bir Marie de Gournay'ın, bir Anna Marie von Schurman'ın; "cinsel ilişkilerde geçerli olan çifte aktörenin reddini" isteyen bir Marie Tattle'nin, bir Joan Hit-Him-Home'nin; "kadının evlilik dışında da cinsel hazza hakkı olduğunu"[99] ileri süren bir Claire Demar'ın; kadınların da en az erkekler kadar özgür olmaları gerektiğini savunan ve bu inancının karşısına dikilen engellerle savaşan bir George Sand'ın; "baston kullanan, pantolon giyen, evlendiği erkeğin soyadını kullanmaya yanaşmayan ve kadın için evliliğin kölelikle eşdeğer olduğunu"[100] savunan bir Lucy Stone'nun benzeri demekti ve erkeğin sarsılmaz krallığını çekinceye düşüren erkek yutucu böyle bir **canavar dişi**, nazi topluluğunca kabul edilemezdi.

Gerçeğin algılanmasında ve yeniden üretilmesinde kadını yaya bırakmanın ve Amerikalı toplumbilimci Thorstein Veblen'in deyişiyle **Vekâleten Tüketim** sığınağına sımsıkı kapatabilmenin en kestirme yolu, tarih boyunca olduğu gibi, kuşkusuz gene onu **bilgisiz** bırakmaktı. Karanlıklar, çıkışı bir kez olanaksız kıldı mı artık çıkmak özlemi de yok olurdu. Ağacı yaşken eğmek, kaynağı özünden soğultmak gerekiyordu. Bu konuda, ev ile okul işbirliği yapmalı, elele verip bütünleşmeliydi.

Sınırlı ve yüzeysel bir eğitimin kurbanı olarak dar aile çevresine sıkışıp kalan bencillik batağındaki kaçınık bir kadına erkek egemenliğinin doğuştan gelen doğal bir hak olduğunu kabul ettirmek elbette daha kolay olurdu. Kaldı ki, her türlü ırk ve sınıf ayrımından daha kesin ve

katı olan o iç sömürü düzeninin de sürüp gitmesi buna bağlıydı.

Çünkü varlıklarını erkeğe borçlu sanan kadınlar, varlıklarını sürdürebilmeyi kendilerini besleyenlerin gönenciyle özdeşleştirerek onların isteklerine boyun eğmekten ve egemen düşüngünün özlediği kimlikte insanlar yetiştirmekten geri kalmayacaklardı. Üstelik, "yalınayak yürüyen ayakkabının nereyi sıktığını bilmediği"[101] için, başkaldırmak gibi çekinceli gizil güçleri de olmayacaktı.

1933 yılında alınan bir kararla, üniversitede okuyanlar arasındaki kız öğrencilerin oranı %10 ile sınırlandırıldı. Orta öğretim kurumlarındaki kızların Latince dersine girmeleri yasaklandı. Böylece, onların, yüksek öğrenim yapmalarına olanak kalmamış oluyordu.

Artık hemen her kadın, kendine bir **Ekmek Ağacı** bulmak gücemindeydi. Tıpkı "keseli hayvanların yavrusu gibi, başka birisinin derisi altında yaşayabilmek" onların baş özlemleriydi. "Havadan, enerjiden ve yaşamın kendinden de çok" diyor böyle bir durumu anlatan Colette Dowling, "istediğim bir tek şey var: Güvenlikte, sıcacık olmak, başka birisi tarafından beslenmek."[102]

Gerçi Colette Dowling öğrenimliydi. Hem de **Dişilik Kompleksi**'ni yazabilecek kadar. Ama ne var ki, sürekli gözetim altında tutulan bir kadın, sonunda yüksek öğrenimden geçip yazarlığı uğraşı olarak seçmiş bile olsa, gene de **çocuksu** bir tavır takınmaktan kendini kurtaramaz ve ayaklarının üstünde durmakta güçlük çekerdi. "Dişi cinsel organla doğan üyelerine cephe alan"[103] toplumların "boyun eğmeyi, köleliği ve soğukluğa yakın bir cinsel sınırlamayı içeren ballı şekerli bir söz durumundaki erdem kavramını"[104] eğitim diye yutturduğu tüm dişi üyelerinin kaçınılmaz yazgısıydı bu.

Gerçi, "ırkçı erkyurt" diyordu Hitler, "erkek çocuklarla olduğu gibi kız çocuklarla da ilgilenecektir." Ne var ki, ırkçı erkyurdun kız çocuklarla ilgilenişi, onları birer **damızlık inek** durumuna getirmekten ibaretti. **"Kızların" diye yazıyordu Führer, "eğitimlerinin tek amacı, geleceğin annesi olarak hazırlanmalarını sağlamaktır. Bu amaç, hiçbir sürez (zaman) unutulmamalıdır."**(105)

Bu amaç, gerçekten de hiç unutulmadı. Ancak, bir yandan, anne, "Alman düşüngüsünü en iyi simgeleyen varlık" ve "aile yaşamının bekçisi, halkı doruklara götürecek güçlerin yeşerdiği fidanlık"(106) olarak nitelenip sözde göklere çıkarılırken, öbür yandan da "iki ayrı cinsten gençlerin birlikte sokağa çıkmaları, uzun süre yanyana yürümeleri bile yasaklanarak",(107) gerçek anneye giden yolların kesilmesinden geri kalınmadı.

Hitler, "genç kız, erkek arkadaşını tanımalı ve bilmelidir"(108) diyordu. Ama bu tanıma ve bilme, özünde, bir düğenin boğayı tanıma-bilmesinden ayrımsızdı. Kendisi de kız kardeşi Angela Raubal'ın acılı kızı güzel Geli'ye bu kadarını tanımamış mıydı? Kadınlara özgü o usa sığmaz boyun eğişin tipik simgesi olan Eva Braun'u, şansölyelik binası altındaki ininde son kez ırzına geçtikten sonra, kendisiyle birlikte ölüme sürüklememiş miydi?

Şurası kesindir ki, Hitler ve nazizm sevgide mutlu olmayı değil, cinsel birleşmede, üremenin kendi ekinçsel izlencesinin temel sayılmasını istiyordu. Bu izlencede, kadına düşen işpayı, yalnızca aile ve annelik duygusuna adanmaktan ibaretti.

Philadelphialı **Anna Jarvis**'ten kaynaklanan **Anneler Günü** düşüncesini pek seven Dr. Goebbels, "kadınların yeri" diye bağırıyordu, "evi ve ailesidir. Erkeğin işi, erkeğe bırakılmalıdır. Kadının görevi, vatanı ve halkı için çocuk yetiştirmektir. Kadınların özgür bırakılması, erkyurt için çekinceli olur."(109)

Oysa, "gücemli olarak birleştirilmeleri durumunda" diye yazıyordu Desmond Morris, "dişi maymunlar, olağan doğumlarını gene yapıyorlar. Ama yavrularına karşı bedenlerine tırmanan kocaman birer asalaklarmış gibi davranıyorlar. Onları kovalıyor, dövüyor, hatta öldürüyor ya da yok sayıyorlar."(110)

"Sevisiz bir birliktelikte büyüyen çocuklarsa, cinsel yönden yaralanmakta ve kendileri de birer yetişkin olduklarında, türümüze özgü cinsel yakınlaşmanın tipik sırasını izlemekte güçlük çekmektedirler."(111)

Ancak, nazi önderlerinin böylesi olgulara kafa yoracak sürezleri yoktu. Kadının ödevi, **vatan için dövüşüp ölecek çocuklar** yetiştirmekti...

İşte o kadar!...

"Genç Alman kadını, evlenmeden önce, yalnızca bir uyruk"(112) idi. **Vatandaş** sayılabilmesi için mutlaka **evlenmesi** gerekiyordu. Evlenmek, ırkın korunmasını sağlama amacını güden dirimsel bir gücemlilikti.

"Erkyurt" diyordu Hitler, "fizik ve aktöre bakımından birbirine benzer yaratıklardan oluşan bir topluluk örgütüdür. Erkyurt, bu insanların döllerine daha iyi yaşam vermek ve ulusları Tanrı tarafından gösterilen amaca eriştirmek için kurulmuştur. Evlilik, ulusun çoğalması ve kalımı (bekası) amacını taşımalıdır. Evliliğin biricik anlamı ve görevi budur."(113)

Vatan için dövüşüp ölecek insanlara görümlü (muhtaç) bulunan nazi ugancası, ulusun çoğalmasını ve kalımını (bekasını) güvence altına almak amacıyla, 1 Haziran 1933 tarihinde ünlü **Evlilik Kredileri** kararnamesini yayımladı. Kararname, evlenmeyen ya da evlenemeyen kızlara, ağır vergiler yüklüyordu. Getirilen bu yükümlülükler kısa sürezde etkisini gösterdi ve evlenmeler üçte bir oranında arttı.

Esasen evlenme yükümlülüğü, Hitler'e göre, yalnızca insan üretimi için değil, fakat, birtakım kötülüklerin

azaltılabilmesi, sözgelişi fuhşun önlenebilmesi için de gerekliydi. Bu amaca ulaşabilmek ve genç aileye kusursuz çocuklar kazandırabilmek için, özellikle **erken evlenme** kaçınılmaz bir gücemlilikti.

Kısacası, kusursuz ve sağlam çocuklar yapan bir Alman Niobe'si olacağını hiç unutmaması istenen genç kıza kollarında Daphne tuttuğunu bile bilmeyen Apollon benzeri bir erkek bekçi bulmak, "evliliği de sürekli bir ırk değişimine neden olmaktan kurtarmak"(116) ırkçı erkyurdun ana görevleri arasındaydı.

Bu nedenle, evlenmek, özellikle çocuk yapmak, hemen hemen yalnızca **güçlü** ve **sağlam** olanlara tanınan bir haktı. "Bir sayrılığa tutulmuşken" diye yazıyordu Hitler, "birtakım büyük eksiklikler taşırken çocuk yapmak, en ayıp bir harekettir. Erkyurdun, buna, karışma hakkı vardır. Bireyin istekleri ve bencillikleri bir hiçten ibarettir. Ona, boyun eğmekten başka yapacak iş düşmez."(117)

Charles Darwin'in "eşeysel seçme, dış koşullarla ya da başka organik yaratıklarla ilişkili bir varolma savaşına dayanmaz; tersine, aynı eşeyin bireyleri arasında, genellikle erkekler arasında, öbür eşey için yapılan savaşa dayanır. Savaşın sonucu, başarısız yarışçıların ölümü değildir; tersine, onların pek az döl bırakması ya da hiç döl bırakmamasıdır. Genellikle doğadaki yerlerine en iyi uyan en dinç erkekler, en çok döl bırakır"(118) türünden **Doğal Eleme** varsayımına ilişkin diyemlerini (ifadelerini) dilediği gibi yorumlayan Hitler; "doğa" diye sürdürüyordu sözlerini, esasen "güçsüz kimselerin güçlülerle çiftleşmesini istemez. Yüksek bir ırkın sıradan bir ırkla karışmasını kabul etmez. Eğer fizik bakımından yozlaşmış ya da usal sayrılıklara uğramış kimseler 600 yıl çocuk yetiştirmekten yasaklanmış olsalardı, bugün insanlar birçok ağır dertlerden kurtulmuş olurdu."(119)

Doğa, "güçsüz kimselerin güçlülerle çiftleşmesini" ve "yüksek bir ırkın sıradan bir ırkla karışmasını" gerçekten de istemiyorsa, **güçsüz kimselerle sıradan ırkların** nasıl olup da onun uyulması gücemli engellerini **altı yüz yıl** boyunca aşabildiğini açıklama kayrasında bulunmayan Hitler, ünlü perçemi sol kaşının üstünde, yumrukları havada, Almancanın o şakırtılı sesleriyle bağırıyordu:

"Hiç kimse, dölünün ve bunun sonucu olarak da ulusunun dokuncasına suç işleme özgürlüğüne sahip değildir! Yüksek bir ırkın düzeyini düşürmek, fizik ve doğuştan bir gerilemeye neden olmak, bizi yaratan Tanrı'nın istencine (iradesine) karşı günah işlemektir." Bundan dolayıdır ki, "sağlam bir gencin kadından bekleyeceği kıvanç, aktöresi bozuk ve güçsüz bir adamın kadından bekleyeceği kıvançtan başka olacaktır."(120)

Aktöresi **düzgün** bir boğa kadar **güçlü** ve bol **tohumlu** bir genci kıvandırabilen **dolgun vajinalı** dölek bir "kadının çok çocuk yetiştirmek gibi Tanrı vergisi yeteneğini" sınırlama türünden bir hak ise, "erkyurtta bile bulunmamaktadır. Buna karşılık, erkyurt (devlet), ırkın temiz kalmasını sağlamakla yükümlü olduğu için, "firengili, veremli, sakat ve alıkların döl verme haklarını ellerinden alabilir. Bu, asla bir öldürüm sayılmamalıdır."(121) Tam tersine, bu doğrultuda her türlü önlemi alma durumunda bulunan erkyurt arkalanmalı, alkışlanmalıdır.

Irkı temiz tutmak, sağlam ve sağlıklı çocuklar elde edebilmek için, nazizm, iki ana yol bulmuştur. Bunlardan birisi, **Kısırlaştırma** işlemleri, öbürü ise **İnsan Haraları** olgusudur.

Nazizmin sağlam, sağlıklı ve güzel çocuklara sahip olabilme tutkusu, yalnızca ırk için yararlı görülen davranışları geçerli kılarak, tüm aktöresel kaygıları geri pla-

na itmiştir. Artık **ırk kuralına göre, yasal çocuklarla yasal olmayanlar arasında hiçbir ayrım yoktur.**

Erkyurt, bir yandan insanları **kısırlaştırarak,**(122) firengili, veremli, sakat ve alıkların "yaşama hakkını elinden alırken, bir yandan da her iki cinsten sağlam, sağlıklı ve güzel gençlerin Alman ırkını iyileştirmek üzre **buluşturuldukları** İnsan Haraları"(123) kurmaktadır.

Sağlam ve sağlıklı "gençler, Alman ırkının iyileşmesini sağlayacak çocuklar doğuracaklarına inandıkları an, cinsel birleşmede bulunabilmektedirler."(124) Bu tür, "doğurganlıklar öylesine değer kazandı ki, bir kocanın çapkınlığı yasal olmayan çocukların doğumuna neden olduğunda, artık hukuk açısından zina sayılmamaktadır." (125)

Bütün Almanya ile **evli** olduğunu duyurumlayan Hitler, **İnsan Haraları** hakkında şöyle demektedir:

"Fizik bakımından yozlaşmış ve ussal sayrılıklara uğramış kimselerin" cılız çocuklarından kurtularak sağlıklı ve sağlam kuşaklara kavuşabilmek için, "erkyurdun, yeni elde edilmiş bir bölgeyi yerleşime açması ve orayı yerleştirme işini de düşgelimlere (tesadüflere) bırakmaması gerekmektedir. Özellikle bu amaçla oluşturulan **Irk Yarkurulları**, yerleştirilecek kişilere **yerleşme izni** vermelidir. Bu izni alabilmek için aranacak koşul, belirli bir ırk temizliği ve bunu kanıtlama olmalıdır."

"Böylece, insanlar artık köpek, kedi ve at gibi hayvan döllerinin düzeltimiyle uğraşmaktan çok insan ırkının düzeltimiyle ilgileneceklerdir." (126)

Peki, **İnsan Haraları**'na giremeyenler, sağlam ve güçlü yaratılmayanlar, ırklarının **temizliğini** kanıtlayamayanlar, kısırlaştırılma kayrasına eremeyenler; bir de Tanrı'dan korkuyorlasa ne yapacaklar bu durum karşısında?

Kuşkusuz, bu sorunun da yanıtı var gerici cinsel öğretide:

Onlar, ya bir erkeğin cinsel organını görüverdi diye oyduğu yazıklı gözlerini tabağa koyup İsa'ya sunan **Azize Lucie**'nin yaptığını yapacaklar ya çomakcan (bactérie) bilgini Prof. Dr. Max von Gruber'i dinleyecekler ya da yaşamı boyunca eşcinsel erkek topluluklarını inceleyen Hans Blüher'e kulak vereceklerdi.

"Aktöresel düzenin, kafa eğitiminin ve erkyurdun yüce çıkarları uğruna üreme aygıtının **uykuya yatırılmasını** öngören" Max von Gruber, sırtını gerici cinselbilimin yosunlu kayalarına yaslayarak şöyle diyordu:

"Tohumun bedende saklanmasının dokuncası yoktur. Çünkü tohum, sidik ya da dışkı gibi ağulayıcı değildir. Ayrıca, üreme aygıtı çalışmadığı sürezlerde (zamanlarda) tohum üretimi kendiliğinden düşer. Kullanılmadıklarında ise oradaki kan dolaşımı yavaşlar, yumurtalıkların beslenmesi ve canlılığı azalır."(127)

Kadının **öç alıcı, güçsüz, kedi, kuş ya da inek, yüzeysel, sığ, fizyolojik yönden bozuk ve erkekten çok daha kötü** olduğunu savlayan Nietzsche'nin etkisindeki Hans Blüher ise, **Aşkın Toplumlar Üzerindeki Etkisi** adlı yapıtında şunları yazıyordu:

"İnsanların birbirine yaklaşarak birlikte yaşamaları, büyük toplumlar kurmaları ne tutumsal gücemlilikler ne de korunma nedenleriyle ortaya çıkmıştır. İnsanları birbirine yaklaştıran bir tek güç vardır:Cinselliğin özel bir biçimi olan **Erkeğin Erkeğe Eğilimi...**"

"Erkekle dişi arasındaki cinsel ilişkiler, ancak aile gibi küçük birlikler oluşturabilir. Büyük toplumların oluşması yalnızca erkekle erkek arasındaki cinsel ilişkilerin gelişmesine ve erkekle dişi arasındaki ilişkilerin güçsüzleşmesine bağlıdır."(128)

Kadını alabildiğine **bayağılaştıran,** mutfağa, sebze tenceresi önüne yerleştiren, buyurgan erkyurda asker vermeye gücemleyen, salt üretici bir organ kertesine in-

dirgeyen nazi önderlerinin çoğu, yalnızca birer **iğdişçi kara kukla** değil, aynı sürezde (zamanda) da **eşcinseldiler.**

Eşcinsellik, pekçok nazi önderine **baştan çıkarıcı, imrendirici, korkunç** ve olağan cinsel ilişkilerden daha büyük bir haz veriyordu. Esasen, naziler gibi sevgiden, yaratıcılıktan, yaşama sevincinden, özgecilikten yoksun; kıyıcı, ölümsever ve "aşırı askerlik görüşüne dayanan savaşçı bir kafa yapısına" sahip olan kişiler, çoğu kez "gizli bir eşcinsellik eğilimi gösterirler."(129) Fakat, gönülden bağlı oldukları düşüngünün "üretici göreve hizmet etmeyen ya da hazırlık sayılmayan cinsel belirtileri sapıklık olarak tabulaştırmasına"(130) karşın, eşcinsel nazi önderleri, bu erdemlerini gizleme gereğini duymayabiliyorlardı. Sözgelişi Hitler ugancasının (hükümetinin) sandalyesiz bakanı ve **Saldırı Birlikleri**'nin Genel Kurmay Başkanı **Ernst Röhm** açıkça eşcinseldi ve kendisine ilişilmiyordu.

"Nazi eşcinselliğinin bu iğrenç topluluğu, kadını çırılçıplak ve soğuk (frigidité) olarak doğanın bir **yemişi, narları, iri çiçekleri** gibi resmetmekten" de özel bir haz duyuyordu. En başta "Hitler'in varsıl bir çıplak kadın resmi derlemi (collection'u) vardı ve bunların kimisi de doğrusu çok güzeldi."(131)

Kan bağına dayalı oymak örgütlenmesi ile siyasal örgütlenme arasındaki ayrımı ilk gözlemleyen bilim adamlarından Henry James Sumner Maine'nin tanımlama onuruna erdiği yiğit ataerkilliğe yaslanan eşcinsel eğilimli nazi topluluğu için kadın yalnızca doğanın bir yemişi, Führer için çalışan bir vücut, yuvanın meleği, bir Leda, bir Venüs, bir Niobe değil; fakat aynı sürezde seyrite seyrite ırzına geçilen bir öç alma aracıydı.

Esasen, "kızların erdemliklerini korumalarını, oğlanların kösnül isteklerine sahip olmalarını, karı ile kocanın

birbirlerine bağlı kalmalarını ön sıraya alarak kardeşlikle dayanışmayı arkalara itmek suretiyle öncelikleri tersine" çeviren; "parayı ilencin yerine, cinselliği de ilence" kaydıran; "evlilik dışı sevişmeyi insanın sömürülmesinden bin kat daha kötü duruma" getiren ve "cinselliği baskı altında tutarak, yasakları ekonomik alandan insan vücuduna aktaran"(132) Kilise destekli parasal egemenlik, kadını yağının temsilcisi filan olduğundan değil, salt dişi olduğu için saldırı kurbanı seçmekte, onu özendirici bir ödül olarak kullanmakta hayli deneyimli idi.

Sözgelişi, göçebe Türk boylarından Kıpçaklar'ı Peçenekler'e, Peçenekler'i Anadolu Selçukluları'na ustalıkla kırdıran ve Ortodoks öğretisinin başarısı için yaşamı boyunca çaba gösteren Bizans İmparatoru I. Aleksios, Kudüs'ü Hıristiyanlara kazandıran Birinci Haçlı Seferi'ne asker toplarken **dolgun vajinalı** Yunan kadınlarının baş döndürecek denli güzel ve ateşli olduklarını; savaşa katılacak dinibütün askerlerin elde edecekleri büyük kazançlar yanında onlara da sahip olabileceklerini vurgulayıp durmamış mıydı?

"Bu tutum", daha sonraları bir anlamda kurumlaşarak, "savaşçılara sefer sırasında ırza geçmenin sağladığı cinsel doyum olanakları, yol boyunca uğranılan büyük kentlerde yaşanan sefahat yaşamıyla da güç" kazanıp "şatoda bırakılan" ülküsel eşin dışında "öteki tüm kadınların ırzına geçilebilir"(133) kanısını iyice yerleştirmemiş miydi?

Birinci Dünya Savaşı'nda **Belçika**'ya giren Alman birlikleri, "penisini havaya dikerek yarışdaşını sindirmeyi"(134) amaçlayan maymunları öykünürcesine ve tam bir **Priapos** hırsıyla giriştikleri ırza geçme eylemlerini acımasız bir yıldırma aracı olarak değerlendirmemişler miydi?

Nürnberg savaş suçluları mahkemesine sunulan belgeler, nazilerin İkinci Dünya Savaşı'nda ırza geçmeyi bir korkutma aracı olarak sürekli bir biçimde uyguladıklarını kanıtlamamış mıdır?(135)

"Ceset durumuna gelmedikçe" gibi ölümcül diyemlerden hoşlanan ve "kinin sevgiden çok daha sürekli"(136) olduğuna yürekten inanan tek yumurtalıklı ölümsever Hitler'in arkasında saf tutan nazi önderleri, hak bildikleri ırza geçme eylemlerini kendi sakat egemenlik anlayışlarına uygun bir biçimde kavramlaştırmışlardı.

Aslında onların kadın olgusuna yaklaşımları kadını "boyun eğmesi gereken cins" olarak gören ve "bayan yurttaşlar, sizin cinsinizin etkisi, yalnızca evlilik birliğinde görülen iffetli gücünüz, kendini ancak erkyurdun şanı ve kamunun mutluluğu yolunda duyurur"(137) diyen Rousseau'lara, "dişiyi düşkün eden şey, erkeğin gücü, ataklığı ve yürekliliğidir. Bunlar, o erkeğin değerli bir koruyucu olacağını ve sağlıklı çocuklar vereceğini kanıtlar"(138) diyen Schopenhauer'lere, "erkek savaş için eğitilmeli, kadınsa savaşçıyı dinlendirmek için; gerisi deliliktir"(139) diyen Nietzsche'lere kadar uzanıyordu.

Sözgelişi, kadına benzediğini savladığı halk yığınlarının ancak **ekileni verdiğini** söyleyen Hitler; "kadınlar, kahramanları sever. Erkeksiz bir kadın, kendini tümden yıkılmış gibi duyumsar. Kahraman, kadında, en iyi biçimde korunuyor duygusunu uyandırır"(140) diye haykırırken, sanki Schopenhauer'i **seslendirir** gibidir.

Aslında, bir yandan süslenmeleri ve belirli yerlerde sigara içmeleri bile yasaklanırken, öte yandan **kapatma** düzeninin alabildiğine yaygınlaşmasına sessiz kalınan; "fuhuş, insanlığa karşı bir aşağılamadır"(141) diye çalım satılırken, "polisin koruduğu fahişeliğe"(142) gözyumulan ikiyüzlü nazizmin baş mimarı Hitler, yalnızca üremenin durgun körfezine çektiği kadınlarla sanki konuşmuyor,

kendilerinde yarattığı özezerce bir kendinden geçme duygusundan da yararlanarak, onların, bal gibi ırzına geçiyordu.

Zaten "cinsel yaşamı denetim altında tutabilmek, cinsel onurunu koruyabilmek, cinsel kışkırtmalara yiğitçe direnebilmek için hep tetikte"(143) bekleyen ve altında ezildiği cinsel baskı, çektiği derin cinsel sıkıntılar yüzünden **tavlanma ve saldırıya uğrama** düşlemleri içinde bulunan özezer (masochiste) nazi kadınlar da gene Schopenhauer'in deyişiyle, burnunun altında "cinselliğin en çirkin ve en pis belirtisi"(144) olan bir bıyık taşıyan badanacı Hitler'in ırzlarına geçmesine çoktan hazırdılar.

Zira Hitler, cinsel duyarlıklarını bilinç altına itmenin, cinsel isteklerine gem vurmanın kurbanı olan bu kadınlar için, Saint Thérèse'in gördüğünü savladığı ve "elinde uzun, yaldızlı bir kılıç vardı. Ucunda bir ateş parlıyor gibi geldi bana. Melek bu ucu yüreğime daldırıp daldırıp çıkarıyordu. Öyle ki, ta barsaklarıma kadar sokuyor sandım. Çıkardığı sürez barsaklarım da yerinden sökülüyor sanki o sürez büyük bir Tanrı sevgisiyle doluyor içim. Bu acının şiddetinden kısa kısa inlemeler dökülüyordu ağzımdan. Ama bu şiddetli acının bana verdiği haz öylesine güçlüydü ki, bunu bir kez tadan kimsenin kolay kolay vazgeçebileceğini hiç sanmıyorum"(145) biçiminde öyküledığı düşün kahramanı meleğin ta kendisiydi.

Öylesine ta kendisiydi ki, Hitler'e tapan "nazi kadınlar, o kendilerine seslenirken, zevkten altlarına işiyorlardı."(146)

"Uyanıkken düş gören, başka bir deyişle yalnızca kendi iç dünyasının ayrımında olan ve dış dünyayı nesnel etkin bağlamı içinde algılayamayan"(147) bu çılgın kadınlar, sevgili Hitler'lerine armağan seçerlerken, cin-

sel birleşme sırasında kalçalarının altına da yerleştirilen **köşe yastığını** birinci derecede yeğliyorlardı. Pek çoğunun en büyük özlemi, üniforma paltolarını çıplak bedenlerine geçirerek, Führer'lerinin yanına öylece çıkabilmekti.

Birçok genç kız, göbeklerinin üstüne A ve H yazaçları ile kökeni Hint-Avrupa tarih öncesine kadar uzanan ve cinsel bir simgeden başka birşey olmayan **Gamalı Haçı** dövme yaptırarak Hitler'in kendilerini **ziyaret** etmesini bekliyordu. Kimileri ise, Führer tarafından kurtarılırım umuduyla onun arabasının altına atlıyordu...

Bütün bunları yapanlar, bir anlamda dinsel bir çılgınlık içinde de bulunsalar, yine de insana özlü bir sözü anımsatmaktadırlar:

Eşek dayak yediği kapıya gider...

* * *

Bu insanlık dışı sürgün, Bertrand Russell'in deyişiyle, dünyadaki aktöresel ilerlemenin başlıca yağısı olan Kilise'nin desteği olmaksızın gerçekleştirilemezdi.

O Kilise ki, salt baştan çıkarıcı bir nesne diye baktığı kadını hep saf olmayan kösnülerin esin perisi olarak görmüş, doğaya aykırı, sayrılı bir tavır takındığı cinselliğin pek büyük acılarla gerçekleşmesi uğrunda elinden geleni yapmış ve faşizmi, kutsal kanatlarının altına almaktan çekinmemiştir.

O Kilise ki, bir yandan çocuk aldırılmasına karşı çıkarken öbür yandan yetişkin insanların sehpa ve savaş alanlarında can vermelerine alkış tutabilmiş, bir yandan annelik ve aşk sanatına ilişkin her türlü bilgiyi yasaklayarak **bozulmaz** evliliği çekilmez kılarken öbür yandan **karı** ve **anne** olmayan kadınlara karşı yağıca bir düşüngünün öncülüğünü yapabilmiştir.

O Kilise ki, **atnalı yengecini** (limusuls'u) anımsatan bir kandırmaca ve yerinde saymanın, büyük kitleleri egemen sınıfların hizmetine koşmanın, yıkımın, çürümenin, ölümün öncüsü olmuş; Tanrı'nın başka töz tanımayan erki karşısında alçakgönüllü olunması gerekirken, kendi temsilcilerini onunla özdeş kılarak yoğun bir narsisizmin gelişmesine kaynaklık etmiştir.

O Kilise ki, özellikle kadın hakları açısından "kadını, ölümden daha acı buldum. O kadın ki, yüreği ağ ve tuzak, elleri zincirdir. Tanrı'nın önünde iyi olan adam, ondan kaçar, kurtulur; ona, suç işleyenler tutulur"(148) diyen **Eski Ahit** ile **Kahramanı** annesine bile yüz vermeyen ve cinselliği en az üç kez açık seçik kargıyan(149) Yeni Ahit'ten bir adım öteye geçememiştir...

1880'de yayımladığı ünlü **Arcanum** genelgesiyle toplumculuğu yerin dibine geçiren, boşanmayı aile ve ulus için dokuncalı bir yoldan çıkma olarak niteleyen, doğanın ev hizmetleri için yarattığını ileri sürdüğü kadının güçsüzlüğü nedeniyle erkeğe görümlü (muhtaç) olduğunu söyleyen, ataerkil gücün tartışılmazlığını savlayan Papa XIII. Leo, bu **ödünleyici** gücünü, doğrudan doğruya, **neyin gelenek olmadığını anlayabilme yeteneğini yitirdiğini unutan** Kilise'den almaktadır.

Arkasındaki bu Tanrısal gücün durağanlığına yaslanan XIII. Leo, hızını alamayarak, 1891'de de **Rerum Novarum** genelgesini yayımlar.

Hem sosyal adalete dayanan, hem de Hıristiyan dininin isterlerine uygun düşen garip bir aile düzeninin özlemi içinde bulunan Papa, bu genelgesiyle toplumculuğu yoksulluğun baş kaynağı gösterir ve bu düşüngüye karşı kesin cephe alır. Aile ve erkyurdun en iyi bir biçimde nasıl korunacağını sergiler. Ataerkil gücün tartışılmaz bir hak olduğunu bir kez daha vurgular ve "atanın kişiliğinin bir tür yayılması"(150) diye nitelediği ço-

cukları tümüyle babaya vererek onları doğuran annenin kucağını bomboş bırakır.

Kısaca dendikte, XIII. Leo, altına imzasını koyduğu Rerum Novarum genelgesinin özellikle kadınlara ilişkin bölümüyle, daha sonra düzenlenecek ve "kocasını aldatan kadını acımadan öldürme"(151) hakkını da içerecek olan faşist yasalara bir anlamda öncülük eder gibidir.

Kilise'nin bu öncülüğünün izleri, kadını ahmakça aşağılamanın en önde gelen faşist kuramcılarından Ferdinando Loffredo'da açıkça görülür.

Loffredo'ya göre, Nazizm ve Faşizm, herşeyden önce, aile bağlarının **onarımı** demekti. Kadın haklarına karşı olan bu iki eylem, onu evine hapsetmeyi içtenlikle amaçlamışlardı. Ancak, bu da yeterli değildi. Gerçek başarı için, yasal düzenlemelerin yanında ve Rerum Novarum genelgesi doğrultusunda, **kadının çalışmasını kınayan geniş bir kamu oyu** da oluşturulmalıydı.

"Çalışmak için" diyordu Ferdinando Loffredo, "aile ocağını bırakan sokakta dolaşırken, otobüse binerken, atelyelerde, bürolarda çalışırken, yakışık almayan biçimde erkeklerle bir arada bulunan kadınlar **kınama konusu** yapılmalıdırlar."(152)

Tıpkı XIII. Leo gibi hızını alamayan Loffredo, **Arcanum** genelgesinden 58 yıl sonra yayımladığı **Ailenin Siyaseti** adlı yapıtında, sözlerini şöyle bağlıyordu:

"**Kadın Hareketi** denen şey, tümüyle ortadan kaldırılmalıdır. Özgürleşmiş kadınların uygarlığa katkıları, bilim ve yaratım alanlarında, kesinlikle olumsuz niteliktedir. Üstelik, ak uygarlığın günümüze dek elde ettiği her şeyi de kökünden yıkma çekincesini taşımaktadır."(153)

Özgürleşmiş kadını **ak uygarlık** için çekinceli (tehlikeli) gören Ferdinando Loffredo'ların, Alfred Rosen-

berg'lerin, Giovanni Gentile'lerin, Julius Evola'ların, Louis Céline'lerin ve daha binlerce **ahmak ataerkilcinin** kutsal okulu ve narsisizmin de verimli serası olan yüce Kilise, tıpkı dalgaların yalçın kıyıları dövüşü gibi, kadın haklarına saldırmaktan hiçbir sürez geri durmamıştır.

Din, bilgisizlik çölünün, korku ile beslenen kaktüsüdür. Boyun eğme, edilgenleşme, özgüvenini yitirme olguları ise, özerklikten yoksunluk, bilgisizlik, güçlü korku ve umut duyguları tarafından belirlenir.

Kilise, kitleleri sürüleştirebilmek için, bu öğelerin hepsini kullanmıştır. O, Papa XI. Pius'un 1929'da Mussolini ile imzaladığı **Laterano** antlaşmasından sonra yalnızca **Vatikan**'ın egemenliğini kabul ettirerek faşizmin kişiliğinde pek uygun bir ortak bulmakla kalmamış, aynı sürezde İtalya'nın o günlere değin sağladığı laik kazanımları örseleyerek, Ferdinando Loffredo'nun sözünü ettiği kamuoyu oluşturma konusunda çok elverişli bir ortama da kavuşmuştur.

Bu ortamdan alabildiğine yararlanmak isteyen XI. Pius, 1931'de yayımladığı **Casti Connubii** ve **Quadrigesimo Anno** genelgeleriyle, kadınları püskürtme savaşına daha bir hız vermiştir.

Laterano antlaşmasının bu usta diplomatına göre, kadını ev işleri ve başka çabalara bağlayan biricik yer, yalnızca aile ocağıdır. Onun, erkeğinin kazancının yetmemesi gibi gerekçelerle aile dışında herhangi bir gelir kaynağı araması, **ne pahasına olursa olsun** önlenmelidir. Çünkü, çalışma yaşamı **kadının ruhunu** ve **annelik onurunu** çürütmektedir; aile **ilişkilerini** bozmaktadır.

Kısacası "kadın, üstünde İncil bulunan o görkemli" tahttan indirilmelidir. Eğer indirilirse, **yüreği ağ ve tuzak, elleri ise zincir** olan bu **ölümden acı nesne,** kısa

süre içinde köleleşerek, tıpkı "zındıkların dünyasında olduğu gibi, sıradan bir araç durumuna"(154) gelecektir.

İşte bunca saldırı, bunca baskı, doğumdan ölüme, "bütün yaşayanların annesi Havva'dan"(155) günümüze bunca sınırlama ve dahi bunca **aydınlatma** kayrasından sonra, yiğit "erkeğe oranla yalnızca bedensel" yönden değil, "aynı sürezde tinsel ve kavrayışsal yönlerden de sınırlı"(156) olan kadının ev dışında çalışmak gibi, insan olmanın onurundan pay istemek gibi, özgürlük filan gibi **Aphrodisiaque** (*Cinsel isteği kamçılayan nesneseler*)'a gönül vererek, sağaltımsız bir **Nymphomanie** (*Kadında cinsel isteğin sayrılı bir aşırılık kazanmasıyla belirginleşen tinsel bozukluk*)'ye yakalanmayı artık göze alamayacağına, faşizmin ulu bilgesi Giovanni Gentile bile inanmış gözükmektedir.

Nitekim, Giovanni Gentile, göbeğinin üstüne yığıldığı yazıklı dişinin suratına geyirerek, "kadın, eskiden istediği hakları artık istememektedir. Kendi sınır ve değerlerini kabul eden, erkekleşmeye özenmeyip yalnızca kadın olmakla yetinen kadın, yeniden o sağlıklı anlayışa dönmüştür"(157) diye sayıklayabilmektedir.

Kadınla bir türlü barışamayan iğdiş Kilise ise, ensonunda, o kutsal ellerini kadının doğum yatağına kadar uzatır...

"Ağrı ile çocuk doğuracaksın"(158) diye ilenç alan yazıklı Havva ilk çocuğunu nasıl doğurmuşsa bugünün kadınları da **aynen öyle** doğurmalıydılar! Annenin sırtından bu Tanrısal cezayı almaya kalkışmak, sıra öç almaya gelince sürezi bile durduran o yüce tözün istencine karşı gelmek olurdu. **En üst yetkinlik** kavramına uymasa da, "millet yağılarından öçlerini" alsınlar diye "tam bir gün" güneşi ve ayı "göklerin ortasında" tutuveren Tanrı'nın öfkesinden korkan Kilise, bunu kuşkusuz yapamazdı.(159)

Nitekim, Papa XII. Pius, 8 Ocak 1956 tarihinde bir genelge yayımlayarak **ağrısız doğum** girişimlerini şiddetle kınadı. Ona göre, doğum sancısı çekmeyen bir anne, doğurduğu çocuğu yeterince sevemezdi. **Acı** ile **Haç** birlikte düşünülmeli ve olumlu yorumlanmalıydı...

O Kilise ki, Haç ile acıyı hep yanyana, içiçe düşünmüş, **ırzına geçilirken zevk almamayı başarabilen** kadını erdemli saymış, su geçmenin dışında ıslanmayan ayakları övünç kaynağı yapmıştır.

O Kilise ki, maymunların bile haksız birleşmeler sonunda doğan yavrularına iyi davranmadıklarını görmezlikten gelmiş; yalnızca Galileo'lara, Darwin'lere, Freud'lere, "Tanrı'dan başka töz olamaz ve tasarlanamaz. Tanrı'nın varlığı kadar inanıp güvenebileceğimiz başka hiçbir şey yoktur. Gerçekten özgür bir Neden olarak yalnızca Tanrı vardır"(160) diye bağırıp duran Spinoza'lara ya da **dilbilgisi öğretimi** ile **toplumculuğa** değil, **yaşama sevinci** ve **cinsel hazza** da karşı çıkmıştır.

Kısacası, tarihi boyunca coşkuya, gelişmeye, açılmaya, mutluluğa, hazza hizmet eden **her iyi şeyin karşısında** ; donukluğa, durağanlığa, boğuntuya, mutsuzluğa, acıya hizmet eden **her kötü şeyin** de **yanında** yer aldığı bilinen yüce Kilise, şimdi de acı çekmeden doğuran annelerin çocuklarını yeterince sevmediklerini savlayarak ağrısız doğum yöntemlerine cephe alıyordu.

Doğrusu ya, özellikle sevgi ve hazza yabancı bir kurumun ağrısız doğum için gösterdiği gerekçe hiç de inandırıcı değildir. Nitekim, Kilise'nin geleneksel doğrultusunu vurgulayan XII. Pius'un sesi pek yankılanmamış ve kadın deviniminin parlak güneşi kendi çevreninde yükselmeyi sürdürmüştür.

Sözgelişi, faşizm ve nazizm, toplumsal gelişmeyi durdurarak kadını hep evde tutmak istemiştir. Bu ko-

nudaki tutumları, kuşkusuz yeterince içten değildi. Ancak, gene de kara yüreklerinin derinliklerinde yatan özlemin bu olduğunu söylemek sanırız yanlış olmayacaktır.

Çünkü, üretim sürecinin dışında tutulduğu için sınıf bilincine ve onu geliştirme olanaklarına sahip olmayan, dolap beygirininkini anımsatan tüm çabaları dört duvar arasına sıkışıp kalan ev kadını, sınıf ilişkilerindeki **değişiklik, gelişme ve artışlara** asla ayak uyduramaz. Bu ilişkilerdeki yerleri **ölü noktalarda, dolaylı, edilgen ve tek boyutlu** olduğu için, tepkileri, düşünceleri ve adalet duyguları da çoğullaşıp gelişemez, alabildiğine cılız kalır. Birbirleriyle ya da bir başka sınıfla, **üretim sürecini kesintiye uğratacak, erkyurdu uzlaşmaya gücemleyecek** ölçülerde **izlenceli, hesaplı ve sınıf bilincinin rengini taşıyan** bir savaşıma giremezler.

Ev kadınları, tıpkı büyük caddelerdeki **arakesit**ler örneği, her yönden gelenlerin ayakları altındadırlar. Bu çiğnenip durma olgusu, onlarda, bilinçsiz, yıkıcı, kara bir öfke yaratır.

Nitekim, **kızıl gözleri oymak** için avuçlarındaki şapka iğneleriyle toplumcu kitlelere saldıran tezdilli İtalyan dişilerini de tek yumurtalıklı Führer'lerine köşe yastığı armağan eden uzun bacaklı Alman sarışınlarını da ellerinde tencereleriyle Allende'yi çökertmek amacıyla sokaklara dökülen kentsoylu Şili kadınlarını da güdüleyen hep bu sınıfsal ve dış destekli bilinçsiz öfke olmuştur.

İçinde bulunulan durumu çaba ile değiştirecek bir eylemi diyemleyen etkinlikten, üretkenlikten, yaratıcılıktan, hatta tarladan çubuktan yoksun ev kadını, bir anlamda, Hegel'in sözünü ettiği **doğa** kadar soyuttur. Cin-

sel yönden sıkıntılı, duyguları kilitli, genellikle **Paranoiaque**(*) ve **Necrophilia**(*) eğilimleri taşımaktadır.

Mutfağa giren her şeyi **soyar, ezer, keser, kaynatır, öldürür** ve onlardan **yenecek** bir şeyler hazırlar. Yiyecekler, kısa sürede tüketilmezlerse **bozulur, kokuşur, ceset durumuna gelir...**

"Yiyecek" der Hegel, "yemenin koşuludur. Yeme, kendi var oluşunun koşulunu tüketir."

İşte bu nedenledir ki, "yeme, nankörlükle sonuçlanabilir. Çünkü, kendi var oluşunun koşulunu tüketmektedir."(161)

Faşizm ve Nazizm, tıpkı **yeme** olayı gibi **kendi var oluşunun koşulunu tüketerek** gerçek bir kimliğe asla erişmemesini istedikleri kadını diledikleri kadar horlasınlar, bu iki ahbap çavuşun onu evine hapsetme özlemleri hep kursaklarında kalmıştır.

Faşizm ve Nazizm, **kendi var oluşunun koşulunu tüketerek** gerçek bir kimliğe kavuşmasını istemedikleri kadını, çıkardıkları tüm gürültülere karşın, gene de evine gönderememişlerdir. Çünkü, yaslandıkları büyük sermaye, şapka iğnelerini savga gibi kullanan, köşe yastıkları diken, sokaklarda tencere şakırdatan kadınların o hünerli ellerinden vazgeçememiştir.

Nitekim, sözgelişi 1937 Almanyasında, %43.4'ü evli olmak üzre tam onbir buçuk milyon kadının, hem de **erkeklerin aldıklarının yarısı kadar bir ücretle** Nazi üretimliklerinde hizmet verdikleri saptanmıştır.

---

* Paranoique: Yargı ve usa varma gücünü yıpratan ve öz varlığına aşırı önem verme, kuşkululuk, toplumsal uyuşmazlık biçimlerinde de kendini belli eden tinsel bozukluğa uğramış kişi.

** Necrophili: Ölüm ve ölülerden söz edip geçmişte yaşamaktan hoşlanma, çürümüş, kokuşmuş, ezilmiş şeylere, dışkıya, cesetlere aşırı ilgi duyma sayrılığı, ölümseverlik.

II. BÖLÜM DİPNOTLARI

(1) Mümtaz Soysal; Anayasaya Giriş, AÜSBF Yay., Ank., 2.Bs., 1969, s.71.
(2) George Thomson; Tarihöncesi Ege, Çev. C. Üster, C.I.,Payel Yay., İst., 1983, s.284.
(3) George Thomson; a.g.e., s.288.
(4) Adnan Turani; Dünya Sanat Tarihi, Türkiye İş Bankası Yay., 2.Bs., Ank., 1979, s.109.
(5) T. Kakınç; Mussolini Kimdir, Faşizm Nedir? , Kitaş Yay., İst., 1968, s.180.
(6) T. Kakınç; a.g.e., s.23.
(7) T. Kakınç; a.g.e., s.62.
(8) T. Kakınç; a.g.e., s.177.
(9) Jacques Pirenne; Büyük Dünya Tarihi, C.III., Meydan Yay., İst., Tarihsiz., s.1679
(10) Nietzsche; Böyle Buyurdu Zerdüşt, Çev. Can Alkor, Bilgi Yay., 2. Bs., Ank., 1970, s.74
(11) Nietzsche; a.g.e., s.30.
(12) Maria-A. Macciocchi; Faşizmin Analizi, Çev. Cemal Süreya, Payel Yay., 2. Bs., İst., 1979, s.137.
(13) Harold J. Laski; Devlet, Çev. Esin Örücü, Köprü Yay., İst., Tarihsiz., s.54.
(14) Nietzsche; a.g.e., s.75.
(15) Macciocchi; a.g.e., s.129.
(16) Mussolini ve Meezza Lavecchia; Faşizm, Çev. Vedad L. Ersan, C.I., Kağan Ktb., İst., 1966, s.12.
(17) Mussolini; Faşizm, C.II., Kağan Ktb., İst., 1966, s.127.
(18) Mussolini ve Meezza Lavecchia; a.g.e., s.9.
(19) Macciocchi; a.g.e., s.153, 154, 156.
(20) Macciocchi; a.g.e., s.150, 151.
(21) Macciocchi; a.g.e., s.152.
(22) Maccihocchi; a.g.e., s.216.
(23) Macchiocchi; a.g.e., s.217.
(24) Macchiocchi; a.g.e., s.124.
(25) Maccihocchi; a.g.e., s.235.
(26) Macchiocchi; a.g.e., s.106.
(27) Macciocchi; a.g.e., s.120.

(28) Max Weber; Sosyoloji Yazıları, Hürriyet Vakfı Yay., İst., 1986, s.323.
(29) Weber; a.g.e., s.322, 319.
(30) Arnold Toynbee; Tarih Bilinci, Çev. Murat Belge, C.I., e Yay., İst., 1975, s.35.
(31) Adolf Hitler; Kavgam, Çev. A. Nişad, Kağan Ktb., 5. Bs., İst., 1971, s.223, 273, 281, 295, 299.
(32) Hitler; a.g.e., s.385.
(33) T. Kakınç; Hitler ve Nazizm, Kimdir, Nedir Dizisi, İst., 1967, s.10.
(34) Bertrand Russell; Batı Felsefesi Tarihi, Çev. Ender Gürol, C.III., Kitaş Yay., İst., 1970, s.398, 431.
(35) Erich Fromm; Sevme Sanatı, Çev. Yurdanur Salman, de Yay., 3. Bs., İst., 1971, s.28.
(36) Hitler; a.g.e., s.295, 299.
(37) Weber; a.g.e., s.306, 307.
(38) Hitler; a.g.e., s.299.
(39) Wilhelm Reich; Faşizmin Kitle Ruhu Anlayışı, Çev. Bertan Onaran, Payel Yay., İst., 1975, s.151.
(40) Toynbee; a.g.e., s.271.
(41) Laski; a.g.e., s.34.
(42) Hitler; a.g.e., s.13.
(43) Macchiocchi; a.g.e., s.186, 187.
(44) Weber; a.g.e., s.169.
(45) Erich Fromm; Sevgi ve Şiddetin Kaynağı, a.g.e., s.30-39.
(46) Janko Musulin; Hürriyet Bildirgeleri, Çev. Necmi Zeka, Belge Yay., İst., 1983, s.175.
(47) Musulin; a.g.e., s.47.
(48) Erich Fromm; a.g.e., s.39.
(49) Jacques Pirenne; Büyük Dünya Tarihi, Çev. Ekip, C.IV., Meydan Yay., İst., Tarihsiz., s.1874.
(50) Bertolt Brecht; Faşizm Üzerine Yazılar, Ortam Yay., 2. Bs., İst., 1979, s.45.
(51) Un Chef Et Son Pueple, s.48.
(52) Nietzsche; a.g.e., s.51.
(53) Brecht; a.g.e., s.88.
(54) Hitler; a.g.e., s.95, 85, 99.
(55) Hitler; a.g.e., s.7.
(56) Erich Fromm; Sağlıklı Toplum, Çev. Ayda Yörükan, Payel Yay., İst., 1982, s.16.

(57) Hitler; a.g.e., s.41, 42.
(58) T. Kakınç; Mussolini Kimdir? Faşizm Nedir?, s.176,177.
(59) Mümtaz Faik Fenik; 1939 Harbi, Ank., 1941, s.6.
(60) Münir Müeyyet Bekman - Feridun Fazıl Tülbentçi; İkinci Cihan Harbi Kronolojisi,Başbakanlık Yay., Ank., 1946, s.23.
(61) Un Chef Et Son Peuple, s.10, 54, 55.
(62) Desmond Morris; İnsanat Bahçesi, Çev. Engin Darıca, Sander Sas., İst., 2. Bs., 1981, s.125.
(63) Erich Fromm; Sevgi ve Şiddetin Kaynağı, s.38.
(64) Laski; a.g.e., s.53.
(65) Leo Huberman; Feodal Toplumdan Yirminci Yüzyıla, Çev. Murat Belge, Dost Kit., 3. Bs., Ank., 1982, s.312.
(66) Charles Bettelheim; Nazizm Döneminde Alman Ekonomisi, Çev. Kenan Somer, Savaş Yay., Ank., 1982, s.35.
(67) Hitler; a.g.e., s.43.
(68) Hitler; a.g.e., s.91, 107.
(69) Jacques Pirenne; a.g.e., s.1726.
(70) Wilhelm Reich; a.g.e., s.85.
(71) Weber; a.g.e., s.306.
(72) Bettelheim; a.g.e., s.35.
(73) Hitler; a.g.e., s,138, 140.
(74) Wilhelm Reich; a.g.e., s.89.
(75) Macciocchi; a.g.e., s.209.
(76) Un Chef Et Son Peuple; s.66.
(77) Bettelheim; a.g.e., s.206.
(78) Brecht; a.g.e., s.45.
(79) Karl Marx; Kapital, Çev. A. Bilgi, Sol Yay., 2. Bs., Ank., 1978, C.I., s.773.
(80) Kate Millett; Cinsel Politika, a.g.e., s.252.
(81) Macciocchi; a.g.e., s.196, 197, 200.
(82) Kate Millett; a.g.e., s.430, 443.
(83) Macciocchi; a.g.e., s.218.
(84) Henry Miller; Seksus, C.I., Babil Kit., Ank., Ank., 2. Bs., 1971, s.162.
(85) Prof. Heinrich Kisch; Kadın, J. Gn. K. Mat., Ank., 1944, s.10,11,123-125.
(86) Dr. Alfred Kinsey; Kinsey Raporu, Çev. S. Dilmaç, A. Altuğ, Seksoloji Yay., İst., Tarihsiz, s.15.
(87) Kate Millett; a.g.e., s.255.
(88) Kate Millett; a.g.e., s.258.

(89) Hitler; a.g.e., s.9.
(90) Kate Millett; a.g.e., s.256.
(91) Kate Millett; a.g.e., s.187.
(92) Wilhelm Reich; a.g.e., s.97.
(93) Nicos Poulantzas; Faşizm ve Diktatörlük, Çev. Ahmet İnsel, Birikim Yay., İst., 1980, s.360.
(94) Wilhelm Reich; a.g.e., s.187.
(95) Poulantzas; a.g.e., s.360.
(96) Poulantzas; a.g.e., s.360.
(97) Wilhelm Reich; a.g.e., s.89/90.
(98) Macciocchi; a.g.e., s.159.
(99) Andrée Michel, Feminizm, Çev. Şirin Tekeli, Kadın Çevresi Yay., İst., 1984, s.111, 112.
(100) Betty Friedan; Kadınlığın Gizemi, Çev. Tahire Mertoğlu, e Yay., İst., 1983, s.78.
(101) Henrik İbsen; Peer Gynt, Remzi Ktb., İst., 1956, s.155.
(102) Colette Dowling; Dişilik Kompleksi, Çev. Sevin Okyay, Kelebek Yay., İst., 1983, s.9/10.
(103) Dr. David Reuben; Kadın İsterse, Çev. Leyla Soykut, Hürriyet Yay., İst., 1972, s.33.
(104) Kate Millett; a.g.e., s.124.
(105) Hitler; a.g.e., s.151.
(106) Wilhelm Reich; a.g.e., s.94.
(107) Wilhelm Reich; Cinsel Devrim, Çev. Bertan Onaran, Payel Yay., İst., 1974, s.135.
(108) Hitler; a.g.e., s.149.
(109) Pandit Nehru; Dünya Tarihine Bakışlar, Ataç Ktb., İst., 1965, s.140.
(110) Desmond Morris; Çıplak Maymun, Çev. Engin Darıca, Sander Yay., 3.Bs., İst.,1976, s.161.
(111) Desmond Morris; Sevmek Dokunmaktır, Çev. Engin Darıca, Sander Yay., 2.Bs., İst., 1980, s.93.
(112) Hitler; a.g.e., s.183.
(113) Hitler; a.g.e., s.45, 74.
(114) Kate Millett; a.g.e., s.258.
(115) Hitler; a.g.e., s.73, 74.
(116) Hitler; a.g.e., s.142.
(117) Hitler; a.g.e., 143.
(118) Charles Darwin; Türlerin Kökeni, Çev. Öner Ünalan, Onur Yay., 2. Bs., Ank., 1976, s.113.

(119) Hitler; a.g.e., s.144.
(120) Hitler; a.g.e., s.74, 75, 80.
(121) Hitler; a.g.e., s.142, 144.
(122) Wilhelm Reich; Bedensel Boşalmanın İşlevi, Çev. Bertan Onaran, Payel Yay., İst., 1978, s.75.
(123) Jacques Pirenne; a.g.e., s.1726.
(124) Wilhelm Reich; a.g.e., s.264.
(125) Kate Millett; a.g.e., s.261.
(126) Hitler; a.g.e., s.144, 145.
(127) Wilhelm Reich; Cinsel Devrim,a.g.e., s.86.
(128) Prof. Nurettin Şazi Kösemihal; Sosyoloji Tarihi, Remzi Kit., 2. Bs., İst., 1968, s.121.
(129) Kate Millett; a.g.e., s.90.
(130) Herbert Marcuse; Aşk ve Uygarlık, Çev. Seçkin Çağan, May Yay., İst., 1968, s.68.
(131) Macciocchi; a.g.e., s.106, 189, 269.
(132) Maurice Duverger; Batının İki Yüzü, Çev. Doç. Dr. C. Eroğlu, Dr. F. Sağlam, Doğan Yay.,Ank., 1977, s.96,97.
(133) André Morali - Daninos; Cinsel İlişkiler Tarihi, Çev. Galip Üstün, Gelişim Yay., İst., 1974, s.45.
(134) Desmond Morris; İnsanat Bahçesi, s.122.
(135) Susan Brownmiller; Cinsel Zorbalık, Çev. Buğra Öncü, Cep Ktb.A.Ş.,İst., 1984,s.37,41,46.
(136) Hitler; a.g.e., s.106, 261.
(137) Jean-Jacques Rousseau; İnsanlar Arasındaki Eşitsizliğin Kaynağı, Çev. Başar Erdğan, Anadolu Yay, Ank., 1968, s.74, 122.
(138) Prof. Kisch; a.g.e., s.36.
(139) Nietzsche; a.g.e., s.83.
(140) Macciocchi; a.g.e., s.186.
(141) Hitler; a.g.e., s.73.
(142) Kate Millett; a.g.e., s.261.
(143) Wilhelm Reich; Faşizmin Kitle Ruhu Anlayışı, s.92.
(144) Prof. Kisch; a.g.e., s.34.
(145) Desmond Morris; a.g.e., s.95.
(146) Macciocchi; a.g.e., s.146.
(147) Erich Fromm; Sağlıklı Toplum, s.227.
(148) Kitab-ı Mukaddes; Vaiz, VII:26.
(149) Duverger; a.g.e., s.96.
(150) Macciocchi; a.g.e., s.140.

(151) Macciocchi; a.g.e., s.140.
(152) Macciocchi; a.g.e., s.199.
(153) Macciocchi; a.g.e., s.199.
(154) Macciocchi; a.g.e., s.140.
(155) Kitab-ı Mukaddes; Tekvin, III:20.
(156) Macciocchi; a.g.e., s.213.
(157) Macciocchi; a.g.e., s.213.
(158) Kitab-ı Mukaddes; Tekvin, III:16.
(159) Kitab-ı Mukaddes; Yeşu, X:13.
(160) Spinoza; Etika, Çev. Prof. Dr. H. Ziye Ülken; C.I., MEB Yay., İst., 1945, s.22, 24, 35.
(161) G.W.F. Hegel; Bütün Yapıtları (Seçmeler) Çev. Hüseyin Demirhan, 1, Onur Yay., Ank., 1976, s.26.

KAYNAKÇA

1. **Alkan,** Türker;
   1. **Kadın-Erkek Eşitsizliği Sorunu**; AÜSBF Yay., Ank., 1981, s.133
2. **Beauvoir**, Simone de (Çev. **Suda**, Orhan);
   2. **Kadın**; C.I., Payel Yay., İst., 1970, s.189
- **Beauvoir**, Simone de (Çev. **Onaran**, Bertan);
   3. **Kadın**; C.II., Payel Yay., İst., 1970, s.262
   4. **Kadın**; C.III., Payel Yay., İst., 1970, s.210
3. **Bettelheim**, Charles (Çev. **Somer**, Kenan);
   5. **Nazizm Döneminde Alman Ekonomisi**; Savaş Yay., Ank., 1982, s.292
4. **Brownmiller**, Susan (Çev. **Öncü**, Buğra);
   6. **Cinsel Zorbalık**; Cep Kit. A.Ş. İst., 1984, s.529
5. **Burney**, Pierre (Çev. **Timuçin**, Afşar);
   7. **Aşk**; Gelişim Yay., İst., 1976, s.134
6. **Cartland**, Barbara (Çev. **Akçalı**, Kezban);
   8. **Aşk, Hayat ve Cinsiyet**; Koza Yay., İst., 1974, s.284
7. **Daninos**, André Morali (Çev. **Üstün**, Galip);
   9. **Cinsel İlişkiler Tarihi**; Gelişim Yay., İst., 1974, s.144
8. **Darwin**, Charles (Çev. **Ünalan**, Öner);
   10. **Türlerin Kökeni**; Onur Yay., Ank., 1976, 2. Bsk., s.591
9. **Dowling**, Colette (Çev. **Okyay**, Sevin);
   11. **Dişilik Kompleksi** ; Kelebek Yay., İst., 1983, s.312
10. **Dümen**, Dr. Haydar;
   12. **Cinsel Yaşam**; C.I., İst., 1973, s.151
   13. **Cinsel Yaşam**; C.II., İst., Tarihsiz., s.155
11. **Feldman**, Anthony - **Ford**, Peter (Çev. **Ekip**);
   14. **Bilginler ve Buluşlar Ansiklopedisi**, Milliyet Yay., İst., 1983, s.343

12. **Firestone**, Shulamith (Çev. **Salman**, Yurdanur);
15. **Cinselliğin Diyalektiği**; Payel Yay., İst., 1979, s.284
13. **Freud**, Sigmund (Çev. **Sevil**, Erol);
16. **Musa ve Tektanrıcılık**; Dergah Yay., İst., 1976, s.155
- **Freud**, Sigmund (Çev. **Berkes**, Niyazi);
17. **Totem ve Tabu**; Remzi Kitb., İst., 1971, s.232
- **Freud**, Sigmund (Çev. **Hilav**, Selahattin);
18. **Cinsiyet ve Psikanaliz**; Varlık Yay., İst., 1963, s.200
14. **Friedan**, Betty (Çev. **Mertoğlu**, Tahire);
19. **Kadınlığın Gizemi**; e Yay., İst., 1983, s.295
15. **Fromm**, Erich (Çev. **Salman**, Yurdanur);
20. **Sevme Sanatı**, DE Yay., İst., 1977, 3. Bsk., s.144
- **Fromm**, Erich (Çev. **Salman**, Yurdanur - **Tanrısever**, Zeynep);
21. **Sağlıklı Toplum**; Payel Yay., İst., 1982, s.399
- **Fromm**, Erich (Çev. (**Yörükan**, Ayda);
22. **Hürriyetten Kaçış**; Tur Yay., İst., 1979, s.375
- **Fromm**, Erich (Çev. **Salman**, Yurdanur - **İçten**, Nalan);
23. **Sevgi ve Şiddetin Kaynağı**; Payel Yay., İst., 1979, s.159
16. **Hegel**, G.W.F. (**Demirhan**, Hüseyin);
24. **Bütün Yapıtları (Seçmeler) I** ; Onur Yay., Ank., 1976, s.252
17. **Hite**, Shere (Çev. **Eden**, Esin);
25. **Hite Raporu**; Cep Kit. A.Ş., İst., 1984, s.555
18. **Hitler**, Adolf (Çev. **Neşad**, A.);
26. **Kavgam**; Kağan Kit., İst., 1971, 5. Bsk., s.414
19. **Huberman**, Leo (Çev. **Belge**, Murat);
27. **Feodal Toplumdan Yirminci Yüzyıla**, Dost Ktb., Ank., 1982, 3. Bsk., s.316
20. **Jorgens**, Anders;
28. **Love Positions**; London, 1969, s.187
21. **Kakınç**, T;
29. **Mussolini Kimdir, Faşizm Nedir**; Kitaş Yay., İst., 1968, s.192
30. **Hitler ve Nazizm;Kimdir,Nedir Dizisi**; İst., 1967, s.200
22. **Kamay**, Prof. Dr. Behçet Tahsin;
31. **Exhibitionism (Teşhircilik)**; AÜTF Yay., Ank., 1952, s.155
23. **Karaca**, Doç. Dr. Kurt;
32. **Milliyetçi Türkiye**; Çınar Yay., Ank., 1971, 4: Bsk., s.228

24. **Kinsey**, Dr. Alfred (Çev. **Boran**, İhsan);
33. **Kinsey Raporu**; Seksoloji Yay., İst., Tarihsiz, s.192
- **Kinsey**, Dr. Alfred (Çev. **Ekip**);
34. **Kadınlarda Cinsi Faaliyet**; C.I., Modern Yay., İst., 1955, s.176
25. **Kisch**, Prof. Dr. Heinrich (Çev. **Dilmaç**, Şevket - **Altuğ**, Ayet);
35. **Kadın - Seksüel Hayatı ve Evliliğe Sadakatsizliği**; Jandarma Gen. Kom. Mat., Ank., 1944, s.140
26. **Kokken**, Dr. Sha (Çev. **Burak**, Ahmet);
36. **Cinsel Teknik**; May Yay., İst., 1971, 4.Bsk., s.312
27. **Kolle**, Oswalt (Çev. **Burak**, Ahmet);
37. **Aşk Sanatı**; C.I., May Yay., İst., Tarihsiz., s.272
38. **Aşk Sanatı**; C.II., May Yay., İst., 1972, s.268
28. **Laski**, Harold (Çev. **Örücü**, Esin);
39. **Devlet**; Köprü Yay., İst., Tarihsiz, s.90
29. **Lewinsohn**, Dr. Richard (Çev. **Gürol**, Ender);
40. **Cinsî Adetler Tarihi**, Varlık Yay., İst., 1966, s.361
30. **Louis**, Paul (Çev. **Şerif**, Hulusi);
41. **Fransız Sosyalizmi Tarihi**; Dördüncü Yay., İst., 1966, s.463
31. **Macciocchi**, Maria-A. (Çev. **Süreya**, Cemal);
42. **Faşizmin Analizi**; Payel Yay., İst., 1979, 2. Bsk., s.312
32. **Mancini**, Jean-Gabriel (Çev. **Tiryakioğlu**, Samih);
43. **Fahişelik ve Kadın Ticareti**; Varlık Yay., İst., 1973, s.197
33. **Marcuse**, Herbert (Çev. **Çağan**, Seçkin);
44. **Aşk ve Uygarlık**; May Yay., İst., 1968, s.318
45. **Tek Boyutlu İnsan**; May Yay., İst., 1968, s.327
34. **Masters**, Dr. William - **Johnson**, Virginia (Çev. **Yazıcıoğlu**, Adnan Semih);
46. **Seks Raporu**; Ağaoğlu Yay., İst., 1970, 2. Bsk., s.348
35. **Michel**, Andrée (Çev. **Tekeli**, Şirin);
47. **Feminizm**; Kadın Çevresi Yay., İst., 1984, s.168
36. **Millett**, Kate (Çev. **Selvi**, Seçkin);
48. **Cinsel Politika**; Payel Yay., İst., 1973, s.510
- **Millett**, Kate (Çev. **Cılızoğlu**, Seçkin);
49. **Sokak Kadınları**; Payel Yay., İst., 1975, s.137
37. **Morris**, Desmond (Çev. **Darıca**, Engin);
50. **Çıplak Maymun**; Sander Yay., İst., 1976, 3. Bsk., s.423
51. **Sevmek Dokunmaktır**; Sander Yay., İst., 1980, 2. Bsk., s.303

52. **İnsanat Bahçesi**;Sander Yay., İst., 1981, 2. Bsk., s.272
38. **Mussolini** - Lavecchia, Meezza (Çev. **Ersan**, Vedad L.);
53. **Faşizm**; C.I., Kağan Kit., İst., 1966, s.127
54. **Faşizm**; C.II., Kağan Kit., İst., 1966, s.156
39. **Musulin**, Janko (Çev. **Zeka**, Necmi);
55. **Hürriyet Bildirgeleri**; Belge Yay., İst., 1983, s.220
40. **Nietzsche**, Friedrich (Çev. **Alkor**, Can);
56. **Ecce Homo**; Dost Yay., Ank., 1969, s.124
- **Nietzsche**, Friedrich (Çev. **Oflazoğlu**, A. Turan);
57. **Böyle Buyurdu Zerdüşt**; Bilgi Yay., Ank., 1970, 2. Bsk., s.352
41. **Poulantzas**, Nicos (Çev. **İnsel**, Ahmet);
58. **Faşizm ve Diktatörlük**; Birikim Yay., İst., 1980, s.371
42. **Réage**, Paulene (Çev. **Erhan**, Ali);
59. **O'nun Hikâyesi**; Babil Kit., İst., 1971, s.275
43 **Reich**, Wilhelm (Çev. **Onaran**, Bertan);
60. **Cinsel Devrim**; Payel Yay., İst., 1974, s.331
61. **Cinsel Ahlakın Boygöstermesi**; Payel Yay., İst., 1976, s.251
62. **Faşizmin Kitle Ruhu Anlayışı**; Payel Yay., İst., 1975, s.479
63. **Bedensel Boşalmanın İşlevi**; Payel Yay., İst., 1978, s.396
44. **Reuben**, Dr. David (Çev. **Soykut**, Leyla);
64. **Kadın İsterse**; Hürriyet Yay., İst., 1972, s.543
45. **Rousseau**, Jean-Jacques (Çev. **Başar**, Erdoğan);
65. **İnsanlar Arasındaki Eşitsizliğin Kaynağı**; Anadolu Yay., Ank., 1968, s.214
- **Rousseau**, J.-J.; (Çev. **Ülken**, Prof. Dr. Hilmi Ziya - **Ülgener**, Ali Rıza - **Güzey**, Selahattin);
66. **Emil Yahut Terbiyeye Dair**; Türkiye Yay., İst., 1956, 4. Bsk., s.519
46. **Russell**, Bertrand (Çev. **Gürol**, Ender);
67. **Evlilik ve Ahlak**; Varlık Yay., İst., 1967, 2. Bsk., s.175
47. **Schopenhauer**, Arthur (Çev. **Hilav**, Selahattin);
68. **Aşkın Metafiziği**; Oluş Yay., İst., 1965, s.95
48. **Sencer**, Muzaffer;
69. **İnsan Hakları Ana Kuruluşlar ve Belgeler**; TODAİE Yay., Ank., 1986, s.256
49. **Soboul**, Albert (Çev. **Hulusi**, Şerif);

70. **1789 Fransız İnkılâbı Tarihi**; Cem Yay., İst., 1969, s.744
50. **Soysal**, Mümtaz;
71. **Anayasaya Giriş**; AÜSBF Yay., Ank., 1969, 2. Bsk., s.334
51. **Spock**, Dr. Benjamin (Çev. **Tuncer**, Muammer);
72. **Aşka Doğru**; K Yay., İst., 1973, s.224
52. **Tekeli**, Şirin;
73. **Kadınlar ve Siyasal Toplumsal Hayat**; Birikim Yay., İst., 1982, s.383
53. **Toynbee**, Arnold (Çev. **Belge**, Murat);
74. **Tarih Bilinci**; C.I., e Yay., İst., 1975, s.289
54. **Vincent**, Madeline (Çev. **Arıbaş**, Bülent);
75. **Toplum ve Kadının Kurtuluşu**; Konuk Yay., İst., 1977, s.170
55. **Walker**, Dr. Kenneth (Çev. **Gürol**, Ender);
76. **Fizyoloji Açısından Cinsiyet**; Varlık Yay., İst., 1973, 2. Bsk., s.221
56. **Wu**, Charles Humana - Wang (Çev. **Lokman**, Kerem);
77. **Ying-Yang "Çin'de Sevişme"**; Yol Yay., İst., 1984, s.287
57. **Yetkin**, Dr. Çetin;
78. **Kaba Kuvvet Felsefesi**; Toplum Yay., Ank., 1969, s.157

DİZİN

a. AD DİZİNİ

b. KAVRAM DİZİNİ

Adlar ve Madde başlıkları siyah dizilmiştir.

AD DİZİNİ

A

Ableman, P., 139.
Acton, W., 139.
Adams, C.R., 96.
Adeln, 47.
Agamemnon, 66.
Agape, 192.
Agenor, 22.
Aigisthos, 66.
Aleksios, I., 213.
Allende, 223.
Aphrodite, 94.
Apollon, 78, 208.
Argos, 47.
Aristippos, 51, 17.
Aristoteles, 46, 48, 49.
Astel, M., 204.
Atreks, 66.
Azize Lucie, 211.

B

Baker, L. B., 100.
Bell, N., 112.
Bellarmino, R., 176.
Bentham, J., 51.
Bergson, H., 165, 169.
Bernays, M., 59, 60, 67.
Bismarck, 181.
Blackstone, W., 81.
Blüher, H., 198, 211.
Braun, E., 186.
Bredenbeck, de A., 189.
Breuer, J., 60.
Brissat de Warville, 36.
Briyyaut, R., 19.
Brownmiller, S., 129.
Burney, P., 137.
Büyük İskender, 46.
Byron, G., 165.

C-Ç

Calley, L.W., 127.
Céline, L-F., 196, 275.
Chamberlain, H.S., 189, 190.
Charcot, 59.
Charles, II., 188.
Chateaubriant, 192.

Cherbuliez, V., 191.
Child, G., 18.
Claire Lacombe, 42.
Colette, S.G., 119.
Cristofori, B., 30.

D

D'Annunzio, G., 178, 180.
Daidalos, 121.
Dante, 61.
Daphe, 78.
Darwin, C., 65, 195, 196, 208, 221.
Demar, C., 204.
Demokritos, 51.
Deutsch, H., 97.
Diderot, 27.
Diehl, G., 56.
Dionysos, 94.
Dowling, C., 204.
Dümen, H., 94.

E

Ebbing, K., 84, 85.
Edward Gibbon, 22.
Einstein, A., 188.
Ekho, 192.
Elektra, 66.
Elis, 66.
Elkan, E., 100.
Emmanuele, V. III., 171.
Engels, F., 188.
Epikuros, 51.
Eros, 192.
Europa, 25, 27, 47.
Evola, J., 175, 176, 219
Exola, J., 200

F

Facta, L., 171.
Feder, G., 200.
Fenchel, O., 194.
Fichte, G.J., 84, 165, 168, 183.
Firestone, S., 57, 67, 142.
Fisher, S., 100.
Flick, 184, 195.
Freud, S., 16, 17, 20, 57-78, 115, 134, 188, 221.
Friedan, B., 115.
Fromm, E., 57, 183.
Fulton, R., 29, 30.

G

G.G. N. Byron, 52.
Gabineau, de J. A., 189, 190.
Galileo, 221.
Gara, 47.
Garin, E., 178.
Gentile, G., 165, 219, 220.
George Stephanson, 29.
Giolitti, G., 170.
Goebbels, J. P., 192, 201, 206.
Gorki, M., 188.
Gosset, H., 174.
Goethe, 83.
Goumay, de M., 204.
Gramsci, A., 178.
Graupar, S., 31.
Groton, 44

Gruber, von M., 211

H

Hacker, F., 58.
Havelock, E., 87.
Havva, 47.
Hearn, L., 83.
Hegel, G.W., 165, 168, 170, 183, 222, 223.
Helios, 166.
Hemingway, E., 188.
Hermes, 70, 74, 121.
Hernton, C.C., 130.
Hers, S.M., 127.
Hite, S., 116, 134, 142.
Hitler, 18, 198, 202, 206-215.
Hobbes, T., 165, 168, 190.
Hoffinger, G., 79.
Home, J.H-H., 204.
Hume, D., 120.
Huttan, K., 202.
Hutton, İ., 100, 101.
Hymenaias, 86, 88.
Hypathrra, 22.

İ

İanus, 138.
İbn Sina, 88.
İsa, 21, 22, 74, 84.
İsis, 74.

J

Jefferson, T., 33.
J., S. Mill, 2, 50, 51.
Jarvis, A., 206.
Johnson, V., 111.
Juvenalis, D.J., 137.

K

Kant, 170.
Kautsky, 170.
Keynes, J. M., 192.
Kibek, 73.
Kinsey, A.C., 103, 104, 105-111, 115, 120, 121, 122-125, 130.
Kisch, H., 17, 36, 37, 42, 45, 87, 94, 200.
Kleegmen, S., 87.
Klytaimestre, 66.
Kraus, K., 117.
Krieck, E., 203.
Kropotkin, 170.
Krupp, 190, 194.

L

Labbé, L., 204.
Lambert, L., 128.
Leda, 212.
Leo, XIII., 217, 218.
Lindsey, B., 137.
Loffredo, F., 199, 218, 219.
Lotis, 74, 75.
Louis, XIV., 25.
Louis, XV., 26.
Louis, XVI., 26.
Luther, 22, 183.

M

M. de Concarcet, 49.

Macciocchi, M-A., 176.
Machiavelli, 165, 168.
Maine, H.J.S., 212.
Malaporte, C., 178.
Malleson, J., 100.
Malthus, R., 48-50, 60.
Mann, T., 188.
Marat, 35.
Marcuse, H., 58.
Marie-Auntionette, 26.
Marinette, E.F.T., 178.
Marks, K., 58, 154, 170, 188.
Martin, R.A., 127, 128.
Maslow, A.H., 104.
Mason, O.T., 166.
Masters, W., 111.
Melendy, M., 112.
Menninger, K.A., 96.
Mevlana, 122.
Michauld d' Arnoville, 26.
Mill, J.S., 52, 53, 54, 56.
Miller, H., 17, 199.
Millett, K., 57, 58, 82.
Milton, J., 18, 188.
Minos, 121, 166, 167.
Minotauras, 166.
Montaiqne, 84.
Montasquieu, 26.
Morgan, L.H., 15.
Morris, D., 70, 71, 133, 207.
Mussolini, 169-172, 191, 219.

N

Narkissos, 193.
Nietzcshe, 45, 80, 165, 170, 189, 190, 211, 213.
Niobe, 172, 212.
Nuh, 108.

O

O' Connor, D., 105.
O' Hare, H., 111.
Osiris, 70.

P

Pan, 121.
Parpaleix, C., 88.
Pasiphae,121, 166, 167.
Patterson, H., 128.
Pauline Léon, 42.
Pavlus, 22.
Penn, W., 83.
Petacci, C., 176.
Phelps, M.J., 83.
Pisan, de C., 204.
Pius, XI., 219.
Pius, XII., 221.
Platiére, de la R., 43.
Poulantzas, N., 202.
Priapos, 70, 72, 74, 213.
Proudhon, 36, 37.

R

Raubal, A., 186.
Reich, W., 91, 93, 203.
Ricardo, D., 65.
Robenson Crusoe, 52.
Robespierre, 35.
Rocoo, A., 173.

Roland de la Platiére, 43.
Rose Schneiderman, 38.
Rosenberg, A., 189, 219.
Rougemant, de R., 136.
Rousseau, J.J., 17, 27, 36, 56, 67.
Röhm, E., 212.
Ruskin, J., 17, 56.
Russell, B., 57, 137, 216.

S

Sand, G., 204.
Sandor, 96.
Saussere, de F., 75.
Savigny, von K., 189, 190.
Scheiderman, R., 38.
Schophenhaur, A., 80, 81, 165, 169, 214, 215.
Schönerer, von G., 185.
Schurman, von A. M., 204.
Seamen, B., 110.
Seward, G.H., 96.
Shakespeare, 52.
Smith, A., 27.
Sokol, K., 87.
Sophokles, 64.
Sorel, 170.
Spinoza, B., 84, 85, 221, 107, 170.
Sroffa, P., 179.
Stimes, 195.
Stinnes, H., 184.
Stone, L., 204.

T

Tağmaş, M., 202.
Tattle, M., 204.
Taylor, H., 53.
Tcharkowsky, İ., 86.
Tennyson, 81.
Teşup, 167.
Thérése, S., 215.
Tolstoy, 148.
Toynbee, A., 131.

U

Uramos, 47.
Uungaretti, G., 178.

V-W-Z

Valeff, de M., 173.
Veblen, T., 204.
Venüs, 212.
Victoria, I., 52.
Voltaire, 27.
Watt, J., 29.
Warville, de B., 36.
Washington, G., 32.
Weber, M., 181, 187, 195.
Wilhelm, II., 183.
William Acton, 46.
Zeus, 47, 121, 166.

KAVRAM DİZİNİ

A

Afrikalılar, 25;
Aile, 28-30;
- 'nin dokunulmazlığı, 135;
- 'nin kutsallığı ve boşanma, 137;
- 'nin temeli, 92;
- aktöre, 79;
- aracı bir kurum, 148;
- ataerkil güç, 217;
- ataerkil, 73;
- ataerkilliğin kalesi, 108;
- ataerkilliğin temel kurumu, 148;
- buyurgan, 201,
- cinsellik, 102, 103;
- egemenlik gerekimi, 202;
- erkek, 201, 203;
- erkyurt, 202, 203;
- erkyurtla ilişkisi, 148;
- eşlerin özgürlüğü, 135;
- faşizm ve kadın, 172, 173;
- faşizm, 172, 201, 202;
- gericiliğin temel taşıolarak, 148;
- gericilik, 201, 202;
- Hitler, 202;
- ideoloji ve aile, 172;
- kadın ve kapitalizm, 144-147;
- kadın ve yurttaşlık, 204;
- kadın, 146, 148, 149, 172, 200, 201;
- kadının yeri, 173;
- kapitalizm, 146;
- kentsoylu düşüngü (ideoloji), 201;
- kilise, 217;
- kuram olarak, 92, 120;
- kutsal yuva,
- mülkiyet, 92;
- nazizm, 201, 202;
- NSAİP, 202;
- Poulantzas, N., 202;
- sınıflar, 201;
- yeniden üretimde, 201;

Aktöre
- 'sel kısıntı, 50;
- cinsel özgürlük, 93;
- cinsellik, 102, 109;

- evlilik, 46;
- geleneksel, 94;
- gerçek, 91;
- gerici, 91;
- ırkçılık, 209, 210;
- kadın, 79, 81;
- kentsoylu, 97;
- kızlık zarı, 88-90;
- kölelik, 81;
- Malthus, 48, 49;
- özgürlük, 91;
- vals, 83;

Almanya
- dünya erkyurdu, 182;
- eski toprak düzeni, 194;
- faşizm, 181;
- II. Reich, 191;
- III. Reich, 191;
- Junkerler, 184;
- kapitalizm, 196;
- kilise, 184;
- köylülük, 194, 195;
- Münih Devrimi, 183;
- Nasyonel Sosyalizm, 188-196;
- Plebler Ulusu, 181;
- Prusya, 191;
- sanayi, 181;
- Sermaye birikimi, 182;
- sınıflar, 182;

Amerika
- 'n bağımsızlık bildirgesi, 33, 44;
- Bağımsızlık Savaşı, 26;
- eşcinsellik, 134;
- Federal Anayasa, 44;
- fuhuş, 134;
- kadın hakları, 44:
- kapitalizm, 182;
- kölelik, 48;
- Mc. Carthycilik, 91;
- sömürgecilik, 31-33;
- Virginia insan Hakları Bildirgesi, 33;
- yasalar ve cinsellik, 109;
- yerlileri, 166;

Anadolu Selçukluları, 213;

Anaerkil
- tarım ve kadın, 20;

Anamalcılık (Kapitalizm), 21, 57, 91;
- 'ın evrimi, 31;
- 'ın temel özelliği, 146;
- Almanya, 181-196;
- Amerika, 182;
- ataerkil dizge, 23;
- Avrupa, 168, 181;
- Bankalar, 184;
- boşanma, 136;
- cins ayrımcılığı, 40, 41;
- cinsel devrim, 137;
- cinsel enerji ve kadın, 81;
- cinsellik, 136-138;
- cinslerin eşitliği, 40, 41;
- çalışma koşulları, 40, 41;
- çocuk emeği, 47;
- değer ifadesi, 154;
- dünya, 137;
- ekonomi politiğin özeti, 147;
- ekonomik bunalım, 182;
- elemeği, 30;
- emekçinin yeniden üretilmesi, 144, 147;

- eşitlik düşüncesi, 154;
- evlilik ve cinsellik, 137;
- evlilik ve üretim, 137;
- evlilik, 144, 145;
- faşizm, 165;
- feodalizm, 181;
- Fransa, 27, 28, 34;
- göçmenlik, 31;
- I. Dünya Savaşı, 181, 183;
- ırkçılık, 134;
- ideoloji, 181;
- İngiltere, 182;
- insan emeği, 154;
- insan ticareti, 131;
- insanların eşitliği, 154;
- işçi sınıfı, 31;
- İtalya, 169-180;
- Junkerler, 184;
- kadın ve ücret, 143;
- kadın ve ücret, 150-153;
- kadın, 15, 21, 40, 41, 140-154;
- kadının köleliği, 145;
- kilise destekli, 213;
- kilise, 184;
- kullanım değeri ve, 147;
- kutsal aile ve boşanma, 137;
- makineleşme, 29-31;
- manifaktür, 31;
- Marksizm, 154;
- meta birikimi, 147;
- Nasyonal Sosyalizm, 181-196;
- Nasyonal Sosyalizm, 181;
- orta sınıflar, 52;
- sermaye birikimi, 134, 182;
- sınıf ilişkileri, 172;
- sınıf savaşımı, 184;
- sınıflar, 26, 28, 31, 42, 43-51, 55, 68;
- sınıflar, 148, 149, 184, 190-197;
- siyasal bunalım ve faşizm, 165;
- sömürü, 25-31;
- toplum biçimi, 134;
- toplum ve cinsellik, 137;
- uygarlık, 131;
- ücretsiz emek, 147;
- üretim için hazırlık, 144;
- üretim tarzının egemenliği, 147;
- üretim, 146;
- üretimin toplumsallığı, 134;
- yargı ve erkek egemenliği, 144;
- yayılmacılık, 165;

Anatomik Yazgı
- ve Freud, 16, 17, 20;

Anti feminizm
- evlilik, 53;

Ari Irk, 190, 194;
- cinsellik, 209, 210;
- doğal seçme, 195, 196;
- faşizm, 188-194;
- ırkçılık, 209, 210;
- insan ırkının düzeltimi, 210;

Aristoteles, 46;
- kölelik, 46;
- nüfus, 49;

Asyalılar, 25;

Ataerkil, 44, 142;

- 'in temeli ailedir, 148;
- 'liğin kalesi ailedir, 108;
- aile kurumu, 79;
- aile, 73, 217;
- aktöre ve kadın, 79;
- cinsel kalıplar, 107;
- cinsellik, 70;
- dizge ve anamalcılık,
- düzen, 175, 82, 107;
- ekonomi ve kadın, 19;
- erkek, 77;
- evlilik, 73;
- fallik din dizgesi, 75;
- faşizm, 188;
- Freud, 57;
- güç ve kilise, 217;
- kadın, 17, 19, 79;
- Nuh'un gemisi, 108;
- sevgi, 78;
- üreme ve eşler, 142, 23;
- ve penis ilişkisi, 75;

Avrupa
- 'da nüfus, 25, 26;
- kapitalizm, 168-181;

Aztekler, 25;

B

Baba Kavramı, 18;
Bekaret, 89;
- aktöre, 88-90;
- ataerkil toplumda, 88;
- eldeğmemişlik, 125;
- erkek egemenliği, 89, 90;
- evlilik öncesi cinsellik, 92;
- evlilik, 92;
- kızlık zarı onarımı, 90;

Belgelim, 100-109;
- aktöre, 102;
- Hite Raporu, 139-142
- kadın, 100-109;
- Kinsey Raporu, 139-141;
- küçük ölüm, 106;
- tatlı ölüm, 106;

Benlik Bölgesi, 71;
- Freud, 61, 62;
- id, 61, 62;

Benlik Üstü Bölge, 71;
- Freud, 61, 62;
- süper ego, 61, 62;

Bentham
- haz ve eylem, 51;
- hazcılık, 51;
- yararcılık, 51;

Bilim, 86;
- faşizm, 188;
- kadın, 53;

Bilinç
- Freud, 58, 60;

Bilinçaltı, 60;
- Freud, 60;

Bilinçsizlik, 58, 60;
- Freud, 58, 60;

Boşanma
- Amerika, 136;
- cinsellik, 101-109;
- evlilik, 136, 137;
- Fransa, 136;
- İngiltere, 136;
- kapitalizm, 136;
- kutsal aile, 137;

Burjuvazi
- faşizm, 184, 185-187;

Buyurgan Toplum, 91;

C-Ç

Casti Connubli Genelgesi, 219;
- kadın, 219;
Cinsel-lik
- ' bilim, 211;
- ' ilişki, 46;
- ' karşı devrim, 134;
- ' devrim, 137;
- 'in amacı, 66;
- aktöre, 51, 93, 102, 109;
- Amerikan Yasaları, 109;
- Aoton, W., 46;
- ari ırk, 209-210;
- aşk, 98;
- ataerkil kalıplar, 107;
- ataerkil toplum, 70;
- baskı ve faşizm, 184;
- baskı ve uygarlık, 76;
- baskı, 73, 99;
- baskıcı, 123;
- başkaldırma, 45;
- Batı toplumları, 92;
- belgelim, 96-99;
- bilinçaltı, 91;
- birlikte yaşama, 93;
- bisexüel, 142;
- Boşanma, 101-109;
- buyurgan toplum, 91;
- cinsel demokrasi, 200;
- çıkarlar ve sınıflar, 73;
- çifte aktöre, 204;
- çocuk içindir, 87;
- din, 70;
- dirimsel enerji kuramı, 91;
- dişinin evrimi, 68;
- doygun, 73;
- Doyurulmamış, 73;
- duyusal gerekim, 91;
- ekonomik kölelik, 123;
- eksiklik sevgisi, 104;
- Elektra Kompleksi, 66, 67;
- emekçiler, 49;
- enerji kuramı, 203;
- enerji, 91, 123;
- enerjinin bastırılması, 93;
- erdem kavramı, 205;
- erkek, 90-95, 97-109;
- erkek-kadın, 45;
- Eski Mısır, 138;
- evlilik dışı, 92, 93, 101, 109, 137, 204, 213;
- evlilik öncesi, 124-126;
- evlilik, 76, 85, 95-109,123, 137;
- evren, 69;
- eylem, 95;
- faşizm ve kadın, 176-180;
- Faşizm, 175, 184;
- Fichte, 84;
- Freud, 57-65, 69, 134;
- fuhuş, 31, 38, 52;
- Gamalı Haç, 167;
- gelişim ve nevroz, 76;
- gelişimin engellenmesi, 76;
- gençlik, 76, 94;
- gericilik, 210, 211;
- gizemcilik, 175;
- gizilgüç, 96;
- "Haç", 70;
- Haz, 63-67; 91, 99, 176;
- Hıristiyanlık, 137;
- Hindistan, 138;
- Hite Raporu, 100-109;

- ırkçılık, 128-133;
- iç güdü, 95;
- içgüdüler ve uygarlık, 63;
- içgüdüler, 62, 63, 65;
- içgüdülerin evrimi ve aşamaları, 65, 66;
- ideoloji, 134;
- ilenç, 213;
- imge, 58;
- İngiliz Yasaları, 109;
- kadın etkinliği, 84;
- kadın ve aktöre, 84, 94;
- kadın, 20, 39, 43, 44, 46, 76, 84-91, 94-109, 136-138, 142, 179, 200-205;
- kadının köleliği, 95;
- kadının özgürlüğü, 145;
- kadının yazgısı, 95;
- kapitalizm, 81, 136-138,;
- kentsoyluluk, 57;
- Kızılderililer, 138;
- kilise, 87;
- kölelik, 175;
- lezbiyencilik, 142, 143;
- libido, 76;
- mülkiyet, 94;
- Naziler, 198;
- nesne olarak kadın, 15;
- Oedipus Kompleksi, 64, 65, 71;
- orgazm, 73;
- öğreti ve kadın, 175;
- öğreti, 175;
- özgürlük ve faşizm, 199;
- özgürlük, 45, 93, 99;
- paranoya, 222;
- penise imrenme, 73;
- Poliniezya, 98;
- Reklam aracı, 93;
- Reich, W., 91, 93;
- sakınım kuralı, 87;
- sakınım, 76, 92, 102;
- sapıklık, 63;
- sapma, 63;
- sevgi, 44, 75-79, 138;
- sınıflar, 73;
- simgesi olarak su, 74;
- sinir sayrılıkları, 91;
- soğukluk, 96;
- statü seksi, 133;
- tabu olarak, 93;
- Tarih, 91;
- Taş devri, 73;
- Tchmbuli Topluluğu, 69;
- Tevrat, 70;
- Toplum onayı, 142;
- toplumun inançları, 58;
- usa uygunluk, 94;
- uygarlık, 133;
- varlık sevgisi, 104;
- ve organizma, 93;
- Victoria çağı, 52;
- Yahudiler, 200;
- yasal üreme, 66;
- yaşam, 73;
- Yehova, 70;
- zoofila, 121, 122;

Çalışma koşulları

- kadın ve çocuk 29, 30;
- kadın, 47;
- kapitalizm, 29, 30, 40, 41;
- sınıflar, 49;

çocuk
- Freud ve cinsel içüdüler, 63;
- masturbasyon, 52;
- öldürümü, 48;
- sömürüsü, 47;
- ve engellilik, 48;

D

Darwin
- canlıların evrimi, 196;
- doğal eleme, 208;
- doğal seçme, 195, 196;
- eşeysel seçme, 208;

Derebeylik
- Fransa, 25;
- Nasnoyal Sosyalizm, 195;
- sınıflar, 195;

Din
- bilgisizlik olarak, 219;
- cinsellik, 70;

Dirimsel enerji kuramı, 91;

Doğa
- 'nın devinimi ve D. Hume, 120;
- 'nın sınırları görecelidir, 86;
- Proudhon, 36;
- ve kadının soyutluğu, 222;
- ve siyasal sınır, 191;
- ve toplum, 86;

Doğanın denetimi, 133;

Duyusal gerekim, 91;

E

Eksiklik sevgisi, 104;

Elektra Kompleksi, 66, 67;
- Firestone, 67;
- Oedipus Kompleksi, 66, 67;
- Penis özlemi, 67;

Epikuros
- felsefe ve mutluluk, 51;

Erinç, 192;

Eril erk, 72, 81;
- 'de kadın simgeleri, 82;
- fallus kültü,
- Hindistan,
- kadın,
- uygarlık,
- yetke,

Erkek
- aile, 203;
- Androcratie, 49;
- aşkınlığı temsil eder, 80;
- babalık, 203;
- cinsellik, 45, 97;
- egemenliği, 49, 71;
- ilerleticidir, 56;
- kadın, 16;
- kraldır, 201;
- onuru ve kadın, 37;
- sınıflar, 55;
- ulusu ayakta tutar, 201;
- zina, 210;

Erkek Egemenliği

Erkyurt (Devlet)
- 'un görevi, 195;
- aile, 202, 203;
- evlilik, 207, 208;
- faşizm ve kadın, 173, 174;
- halk ve Rousseau, 27;
- ırkçılık, 208, 209;

- kadın, 173, 174;
- kilise, 217;
- Nasyonal Sosyalizm, 193, 195;
- vatandaş, 173;
Eşcinsellik, 52;
Europa, 25-27;
Evlilik
- 'in amacı, 207;
- aile ve kapitalizm, 144;
- anti feminizm, 53;
- ataerkil, 73;
- bireysel mutluluk, 93;
- birlikte yaşamak, 137;
- boşanma, 137;
- cinsel baskı, 76;
- cinsel korku, 94;
- cinsel uyum, 103
- cinselliği, 93;
- cinsellik, 85-109, 137;
- deneme, 137;
- dışı cinsellik, 101, 103, 134, 137, 204, 213;
- egemenlik gerekimi, 202;
- ekinçsel sorunlar, 76;
- eldeğmemişlik, 92;
- erkek namusu, 82, 83;
- erkek, 45, 78;
- erkyurt, 207, 208;
- eş aldatma, 137;
- ev işçiliği ve kadın, 59;
- Faşizm, 165-180;
- fuhuş, 208;
- genelev, 78;
- Goethe, 83;
- ırk değişimi, 208;
- ihanet ve kadın, 145;
- insan haraları, 209;
- kadın ve aktöre, 46;
- kadın ve cinsellik, 101-109;
- kadın ve kölelik, 148, 175, 176, 206;
- kadın, 37, 76, 78, 81, 84, 145;
- kadının çalışması, 47;
- kapitalizm, 137, 145, 147;
- Karma —' 190;
- köle olarak kadın, 55, 145;
- kredisi, 207;
- kurum olarak, 45;
- kutsal aile, 137;
- kutsal evlilik, 145;
- Nazizm, 190;
- sevgi, 135;
- Spinoza, 85;
- Tanrının amacı, 207;
- tecavüz, 126;
- toplumsallığı, 93;
- üretim, 137;
- vergisi, 207;
- yasa, 79;
- yükümlülüğü, 207;
- zina, 83;

F

Fallik Din Dizgesi, 175;
Faşizm, 221, 223;
- 'de kadın; kedi, kuş, inektir, 172;
- 'in destekçisi olarak Hıristiyanlık, 189;
- 'in tanımı, 170;
- aile, 172, 202;

- Almanya, 181-193;
- ataerkillik, 188;
- aydınlar ve demokrasi, 165;
- burjuvazi, 184, 185-187;
- cins ayrımcılığı, 203, 204;
- cinsellik, 175, 176, 184, 199, 200, 201;
- demokrasi ilişkisi, 173, 188;
- dinsel çıkış olarak, 189;
- Erkek egemenliği, 176, 177, 199;
- erkyurt ve kadın, 173, 174;
- erkyurt ve vatandaş, 173;
- evlilik, 165-180;
- Gamalı Haç, 167;
- gericilik, 165;
- Hitler, 184-192;
- ırçılık, 208-210;
- ırk organı olarak devlet, 193;
- ideoloji (düşüngü) ve kadın, 172;
- ideoloji (düşüngü), 172;
- ideolojisi (düşüngü), 165;
- insan kavramı, 188;
- İtalya'da, 165-180;
- İtalyan Aydınları, 178;
- İtalyan Ekinci, 178;
- kadın hakları, 218;
- kadın ve erkek ücretleri, 174;
- kadın, 165-180, 206, 221, 223, 216;
- kapitalizm, 165;
- kapitalizmin siyasal bunalımı, 165;
- kilise, 213, 216-219;
- kitle muhalefeti, 178;
- Mussolini, 169-176;
- Nasyonal Sosyalizm, 181-207;
- Nazizm, 167;
- NSAİP, 186, 200;
- sendikalar, 196;
- sermaye, 165, 223;
- sınıf ilişkileri, 172;
- sınıflar, 172, 188;
- "sözcüğü", 165-167;
- Tanrısal yasa, 173;
- tarihsel ideoloji olarak, 183;
- totaliter devlet 188;
- ulusçuluk, 165;
- uygarlık ve kadın, 218;
- varoluş koşulu, 223;
- ve annelik, 179;

Fizikötesi, 58;

Fransa

- 'da boşanma, 136;
- 1789 Devrimi, 47;
- 1791 Anayasası, 42;
- 1793 Anayasası, 42;
- Anayasa, 27;
- Ansiklopedistler, 27;
- derebeylik, 25, 27;
- "Devrimi", 41;
- Diderot, 27;
- Fizyokratlar, 27;
- Girondenler, 43;
- İnsan ve Yurttaş Hakları Bildirgesi, 34;
- Kadın, 41-43;
- kapitalizm, 27;

- Kurucu Meclis, 27;
- Napoleon Yasaları ve kadın, 42-43;
- Napoleon, 41-43;
- Özgürlük, 43;
- sendikalar, 43;
- Smith, A., 27;
- Ulusal Meclis, 27;
- Voltaire, 27;

Freud, 16, 20, 57;
- 'da kadın, 67, 68, 69;
- anatomi yazgıdır, 16-20;
- ataerkillik, 57;
- Aydınlanma çağı, 57;
- bastırılmış içgüdüler, 57;
- Benlik bölgesi (ego), 61, 62;
- Benlik üstü Bölge (Süper ego), 61, 62;
- bilinçaltı, 60;
- bilinçdışı, 60;
- bilinçlilik, 60;
- cinsel içüdüler ve uygarlık, 63;
- cinsel karşıdevrim, 134;
- cinsellik ve kentsoyluluk, 57;
- cinsellik, 57-65, 69, 134;
- çocuk ve cinsel içgüdüler, 63;
- enenmişlik, 57;
- kadın psikolojisi, 68;
- kişi dışı bölge (id), 61, 62;
- kuramının temeli, 71;
- Marks'la kurulan bağı, 58;
- mastürbasyon, 115, 117;
- penis özlemi, 57;
- Psikanaliz, 60;
- Rousseau, 67;
- serbest çağrışım, 60;
- sevgi, 75-77;
- tinsel gerekircilik, 60;
- tinsel tutumluluk, 62;
- toplum durağandır, 58;
- uygarlık, 57;
- vicdan, 61, 62;
- yaşamı, 58-60;

Fromm
- bastırılmış içgüdüler, 57;

Fuhuş, 38, 52, 54, 134;
- Amerika, 134;
- genelevler, 52, 72;
- kadın, 43, 134;
- vals, 53;
- Zenci genelevleri, 134, 135;
- Zenci ırkının sermaye olarak kullanımı, 134;

Fütürizm, 178;

G

Gamalı Haç
- cinsel öz taşır, 167, 173;

gebelik, 20, 21, 80, 86, 87, 135;
- doğum kontrolü, 135;
- meni bankaları, 87, 88;
- suni döllenme, 86;

genler
- kadın, 16;

gericilik, 165, 179;
- aile, 148;
- cinsellikte, 210, 211;
- kadın, 179;

Girondenler, 43;
Gizemcilik
- cinsellik, 175;
Goethe
- evlilik, 83;
- zina, 83;
göçmenlik
- anamalcılık, 31;
Grev
- kırıcılık ve kadın, 178;

H

Haç, 70;
- erkek egemenliği, 70;
- Morris, D., 70;
- penisi simgeler, 70;
- ve acı, 221;
Haz
- 'zın kaynağı, 75;
- cinsellik, 63, 91, 99, 176;
- dişil, 74;
- kişilik ögesi, 67;
- korku, 78;
- nesnel "ben", 67;
- sevgi, 78;
- Spinoza, 107
Hazcılık, 51;
- Bentham, 51;
- cinsellik, 52;
- J.S. Mill, 51, 55;
- ve eylem, 51;
- yararcılık, 51;
Hıristiyanlık, 45;
- ataerkilliğin kutsal okulu, 219;
- bilgisizlik olarak,
- Havva, 220;
- ırkçılık, 131;
- İncil, 219;
- kilise, 217-221;
- Nietzsche, 45;
- özgür bir neden olarak tanrı, 221;
Hindistan, 28;
Hipnotizma, 59;
Histeri, 59, 60;
Hite Raporu, 100-109, 111, 118, 139,141;
Hititler
- Kumorbr, 16;
Hitler
- 'in yaşamı, 186-188;
- aile, 202;
- Angela Raubal, 186;
- barış, 191;
- doğa ve siyasal sınır, 191;
- doğal eleme, 208;
- Eva Braun, 186;
- Führer, 182, 190;
- kadın, 206;
- kapitalizm, 192;
- "Kavgam", 186;
- muhbirliği, 186;
- Nasyonal Sosyalizm, 181, 182;
- necrophilia, 192;
- NSAİP, 189-187, 200, 202;
- Schönerer, 185;
- ve Ensest, 186;
Homonkulus, 110;
Hukuk
- 'un kaynağı halkın ruhudur, 189;
- gelenek ve görenekler, 189;

- halk, 189;
- kadın, 45;
- kendiliğindenliği, 189;
- Nasyonal Sosyalizm, 189;
- Roma'da, 42;
Hume, 120;
- doğanın devinimi, 120;
Hymen, 88, 89;

I

Irkçılık
- 'ın organı olarak devlet, 193;
- aktöresel kaygı, 209, 210;
- Amerika'da, 128, 129;
- ari ırk süreci, 208, 209;
- ari, 209, 210;
- Beyaz Kamelyalı Şövalyeler, 130;
- cinsellik, 128-133, 209, 210;
- devlet, 206-209;
- doğal eleme, 208, 209;
- eşeysel seçme, 208, 209;
- evlilik, 208, 209;
- faşizm, 208, 209;
- fuhuş, 134;
- Hıristiyanlık, 131;
- İncil, 131;
- insan haraları, 209, 210;
- insan ırkının düzeltimi, 210;
- kadın, 128-130, 208;
- kapitalizm, 134;
- kısırlaştırma, 209;
- kilise, 131;
- Klu Klux Klan, 130;
- kölelik, 131;
- kuralları, 210;
- kuramı, 189;
- Nasyonal Sosyalizm, 188-206;
- nazizm, 209;
- özgürlük, 134;
- sermaye birikimi, 134;
- sınıflar, 190, 204;
- Tanrı istenci, 209;
- tecavüz, 128-129;
- ticaret, 131;
- Zenci genelevleri, 134-135;

İ-J

içgüdü
- cinsellik, 62, 63, 95;
İdeoloji (düşüngü)
- aile, 172;
- cinsel, 134;
- faşizm ve kadın, 172, 198;
- faşizm, 165;
- feodal, 182;
- kadın, 197, 200;
- kapitalist, 181;
İffet
- kadın, 46;
İncil
- kadın, 219;
- kölelik, 131;
- zina, 22;
İngiltere
- boşanma, 136;
- kadın, 39;
- kapitalizm, 182;
- sömürgecilik, 31;
- Victoria çağı, 52;

- yasaları ve cinsellik, 109;
İnkalar, 25;
İnsan Hakları Evrensel Beyannamesi
- cinslerin eşitliği, 148, 149;
- kadın, 148, 149;
İsa
- kadın, 21;
- zina, 84;
İşçi Sınıfı, 31, 52;
- aile, 148;
- anamalcılık, 31, 147;
- burjuvazi, 184-185;
- cinsellik, 49;
- çocuk ve kadın emeği, 29, 30;
- emek gücü, 31;
- kadın ve sınıf bilinci, 222;
- kadın ve sınıf ilişkileri, 222;
- kadın, 148-149;
- makineleşme, 30, 31;
- nüfus, 49;
- sınıf savaşımı, 184, 193-197;
- ücretsiz emek, 147;
- ve emek, 29-31;
İtalya
- 'n ceza yasası ve kadın, 173;
- 'n ekinci, 178;
- faşizm ve aydınlar;
- faşizm ve kadın, 165-180;
- faşizm ve kitle muhalefeti, 178;
- Faşizm, 165-170;
- sermaye birikimi, 22;
Jazz, 83;
Junkerler
- kapitalizm, 184;
- Nasyonal sosyalizm, 194-195;
- sınıflar, 184;

K

Kadın (genel), 15, 16, 40, 41, 44, 68-72, 84-91, 165, 179;
- 'ın amacı, 206;
- 'ın bağımlılığı, 55, 56;
- 'ın cinsel evrimi, 68;
- 'ın erdemi, 82;
- 'ın görevi, 46, 206;
- 'ın görevi anneliktir, 198, 199, 200;
- 'ın kişiliği ve evlilik, 81;
- 'ın sınırlılığı, 220;
- 'ın Yazgısı ve Rousseau, 67;
- 'ın yeri ailedir, 173;
- 'lık hukuku, 45;
- adalet duygusu, 222;
- ağrılı doğum, 220;
- ağrısız doğum, 220;
- aile ve kapitalizm, 145-147;
- aile, 20, 92, 102, 103, 107, 108, 120, 135, 146, 148, 149, 199, 200, 204;
- ailenin bekçisi, 206;
- aileyi ayakta tutar, 200;
- akademik eğitim, 205;
- aktöre, 37, 88-97;

- amaç yokluğu, 145;
- anaerkil, 15;
- analık, 144, 145;
- anamalcılık, 15, 21;
- Anatomik yazgı, 200;
- anatomisi, 19-21;
- ancak aile içinde yaşayabilir, 172;
- Anneler günü, 206;
- annelik duygusu, 179, 206;
- annelik içgüdüsü, 85;
- annelik sömürüsü, 147;
- annelik ve faşizm, 180;
- annelik, 172, 216;
- araç olarak, 80;
- Aritoteles, 46;
- aşk, 98;
- Ataerkil toplum, 107, 108, 148;
- ataerkil, 17, 19, 75-79;
- bağımlılığı, 82;
- bağımsızlığı, 143;
- bekaret, 89, 90;
- bilim, 17;
- bilimler, 53;
- boşanma, 101-109, 136;
- boyun eğen cins, 214;
- Buyurgan toplum, 91;
- bütün vücudu cinseldir, 200;
- cariyelik, 55;
- cins ayrımcılığı, 206;
- cins ayrımının nedeni, 203, 204;
- cinsel baskı ve uygarlık, 76;
- cinsel demokrasi, 200;
- cinsel istek ve aktöre, 84, 94;
- cinsel köle, 91;
- cinsel nesne, 15;
- cinsel olanakları, 95;
- cinsel sakınım, 105;
- cinsel yazgı, 95;
- cinselliği ve toplumun onayı, 142;
- cinsellik ve fizyoloji, 99;
- cinsellik, 84,109, 136, 138, 175-180, 200, 201-205;
- cinsiyete dayalı işbölümü, 144;
- çalışma koşulları, 29, 30, 38-44;
- çocuğun vatanıdır, 201;
- çocuk bakımı, 143;
- çocuksu bebeklerdir, 68;
- değişim sürecinin dışındadır, 147;
- devrimcilik, 199;
- devriminin amacı, 142;
- din, 37;
- dirimsel yapı, 142;
- dişilik kompleksi, 205;
- doğa ve soyutluk, 222;
- doğanın sınırı, 200;
- doğum denetimi, 133;
- doğurganlık, 44, 211;
- dünyası ailedir, 200;
- düşünsel etkinlik, 199;
- düzen içindir, 56;
- düzen, 17;
- Ebbing, K., 84;
- egemen ideoloji ve yeniden üretim, 205;
- egemenlik, 104;
- eğitim ve sex, 104, 105;

- eğitim, 203-205;
- ekinçsel kalıplar, 150;
- ekonomi, 134;
- ekonomik ve siyasal görevler, 204;
- eldeğmemişlik, 44, 46, 88, 92, 125;
- Elektra Kompleksi, 66, 67;
- emeği değer yaratmaz, 147;
- emeği ve özdeksel karşılığı, 147;
- emeği ve toplumsal görünmezlik, 147;
- emeği, 29-31;
- emek ürünü, 147;
- emekçinin yeniden üretiminde, 144;
- enenmişlik ve genç kızlar, 52;
- erdem kavramı, 205;
- erdem, 46;
- eril egemenlik, 71;
- eril erk, 78, 82;
- erkeğe muhtaçtır, 217;
- erkek çocuk özlemi, 69;
- Erkek egemenliği, 88, 135, 199, 203, 204;
- erkek, 16, 36, 54, 56, 80, 97;
- erkekle eşitliği, 148, 149;
- erkeklerin sevgisi, 67;
- Eski Ahit, 217;
- eş aldatma, 46;
- eş rolü, 56;
- ev işçiliği, 59;
- ev işleri, 143, 148;
- ev köleliği, 55, 81, 145-150, 176,
- evcillik, 46;
- evlilik içi tecavüz, 126;
- evlilik ve ihanet, 145;
- evlilik ve kölelik, 204;
- evlilik, 37, 47, 76, 80, 84, 190;
- evrim süreci, 15;
- faşist devlet, 172;
- faşizm ve erkek egemenliği, 176-177;
- faşizm ve haremcilik, 178, 179;
- faşizm ve tanrı, 173;
- faşizm, 165-197, 206, 221, 223;
- faşizmin ideolojisi, 165, 172, 198;
- Fichte ve namus, 84;
- Fransa'da seçme seçilme hakkı, 35;
- Fransa, 41-43;
- Freud, 16, 17, 20, 67, 68, 69;
- fuhuş, 43, 52-54, 134, 214;
- gebelik, 20, 21, 86, 87, 86, 90;
- geçimlikleri tüketime hazırlar, 147;
- genler, 16;
- gericilik, 179;
- gerileme nedeni olarak, 199;
- grev kırıcı olarak, 178;
- grev, 178;
- güçsüz cins, 42;
- günlük yaşam, 39;
- hakları ve faşizm, 218;

- halka benzerliği, 214;
- Havva, 220;
- haz, 63, 67, 74-78, 91, 99, 204;
- Hite Raporu, 100-109, 111, 118;
- Hitler, 206;
- Hymen, 88, 89;
- ırk ve sınıf ayrımı, 204;
- ırkçı erkyurt, 208;
- ırkçılık, 128-130;
- iç sömürü düzeni, 205;
- içgüdüsü ve yalan, 81;
- içkinliği temsil eder, 80;
- içyapı ve yazgı, 85;
- ideoloji, 172;
- iffet, 46;
- ikinci sınıf varlık olarak, 146;
- İncil, 219;
- İngiltere, 39;
- İnsan Hakları Evrensel Beyannamesi, 148, 149;
- insanlık, 15;
- İsa, 21, 84;
- işgücü, 144;
- işpayı, 150;
- işyaşamı ve ruhsal durumu, 219;
- İtalyan ceza yasası, 173;
- J.S. Mill, 50-54;
- kandaşlık, 18;
- kapitalizm, 40, 41, 81, 91, 136-149, 152, 181-184;
- karılık, 144, 145;
- kısırlaştırma, 209;
- kızlık zarı, 88-90, 123;
- Kibele, 73;
- kilise, 44, 87, 91, 216, 220, 216-220;
- Kinsey Raporu, 100-109, 139-141;
- klitoral dönem, 68;
- komünistler, 184;
- kölelik, 55;
- kutsal aile, 136;
- kültür, 134;
- kültürlü ana tipi, 87;
- kürtaj, 49, 133, 216, 216;
- lezbiyenlik, 142, 143;
- masturbasyon, 108-120;
- meslek gruplarındaki oranı, 150, 151;
- Montaigne, 84;
- Mussolini, 171, 176;
- mutfak nesnesidir, 175;
- mülk edinme, 144;
- mülkiyet hakkı, 55;
- mülkiyet ilişkileri, 144;
- Napoleon Yasaları, 43;
- Nasyonal Sosyalizm, 199-201, 206;
- Naziler, 56;
- nazizm, 215, 221, 223;
- Nietzsche, 80, 211, 214;
- NSAİP, 200;
- orgazm, 100-121;
- oy hakkı ve devlet, 173;
- oy hakkı, 54;
- ödül olarak, 213;
- "öteki ırk", 199;
- özel mülkiyet, 179;
- özezerlik, 215;
- özgürleşmesi ve uygarlık, 218;

- özgürlüğü, 204;
- özgürlük, 145;
- özveri, 46;
- Pavlus, 22;
- penis özentisi, 68, 71, 73;
- penis özlemi, 67;
- politik eğitim, 143;
- Proudhon ve doğa, 36;
- psikoloji, 68, 69;
- Recm, 23;
- reklam aracı olarak, 91;
- Rerum Novarum Genelgesi, 218;
- Roma hukuku, 42;
- Ruskin, 56;
- saldırı kurbanı, 213;
- salt üretici olarak, 211;
- sanatlar, 53;
- sanayi devrimi ve üretim süreci, 143;
- sanayi devrimi, 143;
- savaş ve istihdam, 152;
- savaş ve tecavüz, 127, 213, 214;
- savaş, 198;
- Schopenhauer, 81;
- seçme/seçilme hakkı, 144;
- sermaye birikimi, 39;
- sermaye, 37;
- sevgi, 75-79;
- sınıf bilinci, 222;
- sınıf ilişkileri, 222;
- sınıf savaşımı, 223;
- sınıflar, 42-47, 55, 81, 148, 149, 177, 201;
- soy, 18;
- soyu sürdürmelidir, 81;
- sömürüsü, 47;
- Spinoza, 85;
- Tanrısal yasa ve faşizm, 173;
- tarım, 20;
- tarih ve annelik, 85;
- tarih, 17;
- temel işlevi, 144;
- tinsel olarak sınırlıdır, 220;
- toplumsal gelişmede, 221;
- toplumsal yaşam, 173;
- tükenmişlik, 148;
- uygarlığın engeli, 218;
- uygarlık, 44;
- uyrukluğu, 207;
- uyruksal durumu, 55, 56;
- uzmanlık, 150, 151;
- ücret ve kapitalizm, 143;
- ücretsiz emekçi olarak, 147;
- üremedeki rolu, 149;
- üretim alanlarındaki istihdamı, 150-152;
- üretim süecinde, 144, 222, 223;
- vajinal dönem, 68;
- Vals, 53;
- ve dünya ölçekli gelirden payı, 144;
- ve okullaşma oranı, 150-153;
- ve Pantolon, 83;
- ve ücret politikaları, 150-153;
- vekaleten tüketim, 204;
- Victoria çağı, 52;
- Willendorf Venüsü, 72, 73;

- yargı erki, 144;
- yasal üreme, 66;
- yasalar, 42;
- yazgısı, 36, 71, 200;
- yedek işçi ordusu olarak, 144, 152;
- yeniden üretim, 144, 204;
- yönetme uğraşısı, 18-20;
- Yunan'da, 213;
- yurttaşlık, 204;
- zekası, 199;
- Zenciler, 128-133;
- zevk aracı, 145;
- zihinsel gerilik, 76;
- zina ve ölüm cezası, 218;
- zina, 22, 83, 210;
- ve cinsellik, 20, 39, 45-52, 84-91, 100-109;

Kandaşlık, 18;
Kardeş Sözcüğü, 18;
Kıpçaklar, 213;
Kızılderililer, 25, 31, 32, 166;
- sömürgecilik, 32;

Kilise, 44, 91;
- aile ve erkyurt, 217;
- aile, 217;
- ataerkilliğin kutsal okulu, 219;
- erkyurtun korunması, 217;
- faşizm, 216-219;
- Haç ve acı, 221;
- ırkçılık, 131;
- kadın, 92, 176, 216-220;
- kapitalizm, 184, 213;
- kitleleri sürüleştirir, 219;
- Mussolini ile antlaşma, 219;
- narsisizmin serası, 219;
- özgür bir neden olarak tanrı, 221;
- Rerum Novarum Genelgesi, 217, 218;
- üretim biçimi, 91;

Kinsey Raporu, 100-109, 139, 141;
Kölelik
- aktöre, 81;
- Aristoteles, 49;
- cinsellik, 123;
- ırkçılık, 131;
- kadın, 55, 81, 145, 148;

Kürtaj, 49, 133, 216;

L

Laterano Sosyalizm, 183;
- Mussolini ve kilise, 219;

Libido, 76;
Love sözüğü, 175;
Luther
- ve Nasyonal Sosyalizm, 183;

M

Magna Charte, 38;
Makineleşme
- emekçiler, 30, 31;
- işçi sınıfı, 31;
- manüfaktür, 30, 31;
- sermaye birikimi, 29;

Malthus, 48, 49;
- Aktöresel kısıntı, 50;
- cinsellik, 49;
- kürtaj, 49;

- Nüfus, 49, 50;
- yoksullar yasası, 50;
Marcuse
- toplum ve Freud, 57;
Marksizm
- insan emeği, 154;
- insanların eşitliği, 154;
- kapitalizm, 154;
Masturbasyon
- Araplar'da, 107;
- Fransızca'da, 107;
- kadın, 108-120;
- Musevilik, 109
- Osmanlı'da, 107;
- Tevrat'ta, 109;
Mayalar, 25;
Mazoşizm, 68;
Mc Carthyclllk, 91;
Meta
- birikimi ve üretim, 146, 147;
Mill, J.S., 54, 55;
- hazcılık, 54;
- kadın ve mülkiyet, 55;
- kadın, 54;
- kadına oy hakkı, 54;
- kadının uyrukluğu, 54;
- Liberallik, 54;
Montalgne
- kadın, 84;
Mussollni
- Duçe'lik, 171;
- Enternasyonalizm, 169;
- faşist cephe, 170;
- Faşizm tanımı, 170;
- Hitler, 169;
- İtalyan Sosyalist Parti, 169;
- kadın boyun eğmelidir, 174;
- kadın, 170, 171, 172, 174, 175;
- kara gömlekliler, 170;
- kilise, 219;
- Laiklik, 170;
- Milliyetçi cephe, 170;
- Petacci, C., 176;
- sosyalizm, 170;
- sömürgecilik, 169;
- uganlığı, 171;
- Ulusal Faşist Parti, 170;
- yaşamı, 169;
- "Yeryüzünün anlamı", 172;
Mülkiyet, 52;
- aile, 92;
- kadın, 31-37, 55, 144, 179
Münlh Devrimi, 183;

N

Napoleon Yasaları, 42, 43;
- kadın, 43;
Narsisizm, 68;
- kllise, 212, 219;
Nasyonal Sosyalizm
- aile, 201;
- Alman düşüngüsü, 206;
- Almanya, 191-196;
- ari ırk, 190, 194;
- bankalar, 197;
- burjuvazi ve faşizm, 186, 187;
- burjuvazi, 190;
- cins ayrımcılığı, 206;
- cinsellik, 199-201;
- Çalışma Cephesi, 196, 197;

- Derebeylik, 195;
- dinsel bir çıkış, 189;
- doğal seçme ve gericilik, 196;
- enflasyon, 196;
- erkyurdun görevi, 195;
- erkyurt, 193, 195;
- evlilik kredisi, 207;
- evlilik vergisi, 207;
- evrensel ruh, 183;
- Ficthe, 183;
- Führer, 190;
- Germen ırkı, 189;
- Hegel, 183;
- Hitler, 182;
- Hukuk anlayışı, 189;
- ırkçı erkyurt, 206;
- ırkçılık, 183, 189, 190;
- insani duygular, 192;
- Junkerler, 194, 199;
- kadın ve gelecek, 206;
- kadın, 199-201;
- kapitalizm, 181-196;
- Komünizmle Savaş Derneği, 184;
- Luther, 183;
- militarizm, 182;
- mülkiyet, 193;
- Narsisizm, 192;
- Nazizm, 181, 188, 190, 201;
- Nietzsche, 183, 189;
- NSAİP, 183-187;
- ölümseverlik, 187;
- özezerlik, 183;
- özgürlük, 192;
- pangermanizm, 183;
- sadizm, 183, 187;
- sendikalar, 196;
- Tarih felsefeciliği, 183;
- "tarihsel düşünce ve akımı olarak", 183;
- teorik arkaplanı, 190;
- tören toplumu, 193;
- uganlık, 193;
- Ulusal Cephe, 187;
- yabancılarla evlilik, 195;

Nazizm, 167, 201, 209;
- ırkçılık, 208-211;
- kadın, 215, 223;
- Nasyonal Sosyalizm, 181-183-187;
- sermaye, 223;
- varoluş koşulu, 223;

Nietzsche
- Hıristiyanlık, 45;
- kadın, 214, 80;
- üstün insan kuramı, 45, 189;

Nisa, 21;

Nüfus
- Aristoteles, 49;
- denetimi, 49;
- emekçiler, 49;
- kürtaj, 49
- Malthus, 49, 50;
- Mill, 55;
- yoksullar, 49;

Nürberg Mahkemeleri, 214;

O-Ö

Oedipus Kompleksi, 64, 65, 66, 71;

- çocuk, 64, 65;
- Elektra Kompleksi, 66, 67;
- Freud, 64;
- özkösnüllük, 65;
- Sophokles, 64;
- toplumsallaşma, 65;
Ortodoks öğretisi, 213;
özbenlik, 192;
özerklik, 192;
özezerlik, 183;
Özgürlük, 43;
- aktöre, 91;
- cinsel, 45, 93, 99;
- düşüncesi, 175;
- erkyurt, 94;
- faşizm, 199;
- Fransa, 43;
- haz, 175;
- ırkçılık, 134;
- kadın, 145, 204, 214;
- sevgi, 78;
- ve Tanrı, 221;
Özkösnüllük, 65;
- Oedipus Kompleksi, 65;
Özveri, 46;

P

Pavlus
- kadın, 22;
Poulantzas, N.
- aile ve erkyurt, 202;
- aile, 202;
- faşizm, 202;
- kapitalizm, 202;
Proudhon
- doğa, 36;
- kadın, 36;
Prusya, 191;
Psikanaliz, 60;
Quadrigesimo Anno Genelgesi, 219;

R

Rahipler, 25, 27;
Recm
- şeriat, 23;
- zina, 22;
Reich, W., 91, 93;
- cinsellik, 91, 93;
- Mc. Carthycilik, 91;
Rerum Nevarum Genelgesi, 218;
- aile ve erkyurt, 217;
- ailenin korunması, 217;
- erkyurdun korunması, 217;
Rousseau
- devlet ve halk, 27;
- kadın, 56, 67;
- ve Freud, 67;

S

Sermaye Birikimi
- anamalcılık, 21, 25-31;
- Cenova, 27;
- emek, 29;
- Haçlı seferleri, 27;
- Hindistan, 28;
- İtalya, 27;
- kadın ve çocuk sömürüsü,
- makineleşme, 29;
- sömürgecilik, 29-32;
- Venedik, 27;

sevgi
- 'nin anlamı, 77;
- 'nin temeli, 75;
- ataerkillik, 77, 78;
- bağımsızlık, 77;
- baskı ve kadın, 76;
- "ben ve sen", 77;
- bencillik, 77;
- bireyselllik, 77;
- cinsel bir olgudur, 75;
- cinsellik, 75-79;
- Freud, 75-77;
- kadın, 76;
- kendilik, 77;
- kösnü, 85;
- özgürlük, 78;
- sahiplik, 78;
- Spinoza, 85;

sınıflar
- 1789 devrimi, 47;
- aile kurumu, 201;
- aile, 108, 148;
- Almanya'da, 182;
- anamalcılık, 31, 40, 41, 57, 91, 136-147, 152, 154, 184;
- anamalcılık, 31, 40, 41, 57, 91;
- ataerkil düzen, 73, 107;
- burjuvazi ve faşizm, 184;
- buyurgan toplum, 91;
- cinsel çıkarlar, 73;
- çalışanlar, 49;
- değişim değeri, 147;
- derebeylik, 195;
- dizgesi, 148;
- egemenler, 193;
- emekçiler, 49;
- emekçinin yeniden üretilmesi, 144;
- erkekler, 55;
- faşizm, 166-172, 184, 188;
- feodalizm, 190;
- fuhuş, 31, 134;
- hukuk, 189;
- ırkçılık, 190;
- ilişkileri, 178;
- işçi örgütleri, 190, 196, 197;
- işçi sınıfı, 31;
- Junkerler, 184;
- kadın, 55, 81, 91, 222, 223;
- kilise, 184, 213;
- köylülük, 194;
- Marksizm, 154, 202;
- meta, 146, 147;
- nazizm, 190;
- nüfus, 49;
- sanayi devrimi, 143;
- savaşımı, 184, 193, 194;
- sendikalar, 43, 196;
- sermaye birikimi, 134;
- siyasal düzenleme, 193;
- Sovyetler Birliği, 196;
- soylular, 181, 190, 193;
- sömürgecilik, 28;
- toplum biçimi, 134;
- Toplumculuk, 183;
- ucuz emek, 197;
- ulusal birlik, 181;
- üretim tarzı, 147;
- XIX. yy. Avrupası, 68;
- yeniden üretim, 144;

- yoksullar ve nüfus, 49;
- yoksullar yasası, 50;
sömürgecilik, 28-32;
- Amerika, 31, 32, 33;
- İngiltere, 31;
Spinoza
- evlilik, 85;
- haz, 107;
- sevgi, 85;
- sevinç, 107;

T

Tango, 83;
Tanrı
- 'nın amacı ve evlilik, 207;
- İstenci ve ırkçılık, 209;
- özgür bir neden olarak, 221;
- Spinoza, 85;
Tarih
- annelik, 85;
- kadın, 15;
Tecavüz
- evlilik içi, 126;
- hapishaneler, 127;
- ırkçılık ve zenciler, 128;
- ırkçılık, 128, 129;
- savaşta, 127;
Tevrat, 109;
- cinsellik, 70;
Tinsellik, 58, 61;
- Spinoza, 85;
- tutumluluk, 62;
Toplumculuk, 183;
Töton Toplumu, 184-185;
Troya Savaşları, 66;
Tükenmişlik
- ve kadın, 148;

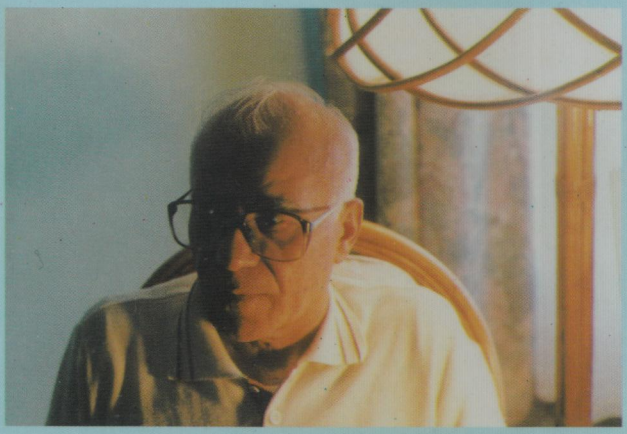
U-Ü

ulusçuluk, 181;
- faşizm, 165, 187;
uygarlık
- anamalcılık, 131;
- cinsellik, 63, 183;
- eril erk, 81;
- faşizm ve kadın, 218
- Freud, 57;
- kadın, 44, 218;
ücret
- kapitalizm ve kadın, 143;
- politikası ve kadın, 150, 151;
- ve emek, 147;
üretim
- 'in toplumsallığı ve anamalcılık, 134;
- için hazırlık, 144;
- kadın, 143, 223;
- meta, 147;
- süreci, 144, 222;
- tarzının egemenliği, 147;
- yeniden, 144;
üstün insan kuramı
- Nietzsche, 45;
ütopyacılık
- faşizm, 180, 181;

V-Y-Z

Vals
- aktöre dışı, 83;
- kadın, 53;
Varlık sevgisi, 104;

Versailles Antlaşması, 191;
Vicdan, 61, 62;
Victorla Dönemi, 16, 52;
Voltalre, 27;
yabanıllık, 15;
Yararcılık
- Bentham, 51;
- hazcılık, 51, 52;
Yazgı
- kadın, 36, 71, 200;
- Rousseau, 67;
Yedek işgücü, 152;
Yeniden üretim
- aile, 201;
- emekçiler, 144, 147;
- kadın, 144, 204;
- üretim süreci, 144;
Yoksullar yasası, 50;
- Malthus, 50;
- sınıflar, 50;
Yönetme uğraşısı, 19;
Zina, 22, 52;
- evlilik, 83;
- Goethe, 83;
- İncil, 22;
- İsa, 83;
- ölüm cezası, 218
- Recm, 23;
- şeriat ve recm, 23;
- Tevrat, 83;

"Kadınla birlikte yolalamayan ve kadınsal gizil gücü dıştalayan toplumsal girişimler ya sözde başarı olarak ya da net başarısızlıklar olarak tarihde yerlerini almışlardır.
Geçmiş kuşakların hepsinden daha çok ve daha büyük üretim güçleri yaratarak tüm kız ve anaları yarım günlük tezgâh hizmetlerine süren Anamalcı dizge de kadın sorunsalını çözebilmiş değildir.
Bu bakımdan, kadın konusu, insanlık sorunsalının ilk basamaktaki yerini korumaktadır.
Bilindiği gibi, yarısını kadınların oluşturduğu toplum denen karmaşa, insanların karşılıklı eylemlerinin ürünü olan toplam ilişkiler ağından ibarettir (...) kadının, insanın yeniden üretilmesi gibi bir üstünlüğü vardır. Bu üstünlük, yalnızca onundur. Onun bu tekeli, erkeği, korkunç bir aşağılık duygusuna itmiştir"

Kapak Resmi : S. Dali

ART YAYINLARI

ISBN Tk. 975-7008 -03-6
Cilt. 975-7008 -05-2

İSTEME ADRESİ : Tuna Caddesi İnkilap Sokak 2/50-58 Kızılay/ANKARA
Tel : (0.312) 434 52 62 • Faks : (0.312) 435 67 37